

UAN

IDAD AUTÓNOMA DE NUEVO

CCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

Ruiz

ms. Valverde

EX LIBRIS
HEMETHERII VALVERDE TELLEZ
Episcopi Leonensis

1080026352

DISSERTATIONES
SCHOLASTICÆ
DE SACRATISSIMA VIRGINE

MARIA
GENITRICE DEI,

NOSTRA QVE ETIAM DILECTISSIMA
MATRE, AC DOMINA.

BREVI, ET PERSPICVA METHODO AD
Scolasticorum captum accomodatissima dispo-
sitæ, atque eidem Beatissimæ Virgini

obsequenti animo,
Juan José consecrata. *de Oullana*

A P. ANTONIO DE PERALTA, SOCIETATIS
IESV. Mexicano, & Mexici in Maximo Sancto-
rum Apostolorum Petri. & Pauli Collegio
eiusdem Societatis Primario Sacra
Theologiae Professore.

ANNO DOMINI. 1721.

CVM PRIVILEGIO.

Mexici apud Heredes MICHÆELIS DE RIBERA
CALDERON.

SVMPTIBVS, DOMINI DOMINICI
à Saens Pablo, Familiaris Sanctæ Inquisitionis,
Venditur que in Bibliotheca ipsius.

Poco centavo.

BT601

P4

c.1

00F

Bt 604
p4

Rele. Se. MIGRILLMADO 10/2/83

Prooemium.

SANCTISSIMÆ VIRGINI
MARIÆ,
NUNCUPATORIUM.

SI (quod *Cap. i. Ecclesiasti-*
cus ait) *Fons sapientiæ Ver-*
bum Dei in excelsis, Te quoque
in terris Virgo Beatissima, Ip-
siusque Verbi digna Parens, pel-
lucidum sumus sortiti sapientiæ
Fontem. Cui ergo noster hic
Theologicus Labor Infudaret;
cui de te ipsa dissertationes, nisi
tibi dicarentur, à qua quidquid
in nobis est scientiæ (quanta ea

287

92

cum-

003846

P. 202 centavos.

cumque sit) quidquid eruditio-
nis haurimus? Et vero ad quam,
nisi ad Matrem suam dilectissi-
mus filius; ad quam, nisi ad
suam Dominam humilis servus
Involaret? Ea propter cum pri-
mum nunc amænissimos Theo-
logiæ Hortos incultus enimvero
Colonus Ingredior, Parthenias
has gemmas, hos tibi dono mit-
to Virgineos Flores, quos ab Ar-
bore Paradisi (hoc est, à Te)
felici manu decerpsi. Ne rudes
despicias calathos, aut manus,
quibus deferuntur, Impuras; sed
qua humilium etiam Vota, ac
munera benignitate non asper-
nari consuevisti, has tibi Sacra-
tas

tas Laudes, hæc elogia suscipito:
Vere quidem beati sumus, Vir-
go Purissima, qui te (licet uti
par est non assequamur) Laudare
connitimur: Quod si quantu-
muis exiguas Laudationes nos-
tras acceptes, sereno que Vultu
adspicias, efficies beatores.

Efficies sane. Atque ego iam
ad opus accinctus prænoto, Lec-
torem que admoneo, quod plu-
ra de Beata Virgine in Scripturis
Sacris, plurima in Ecclesiæ Pa-
tribus inveniuntur. De ea tamen
ex professo agunt cum Scto Tho-
ma 3. p. q. 27 ad 37. Eximius
Dtor tomo 2. in 3. p. à disp. 1. vs-
que ad 23. P. Ferdinandus de Sa-
lazar,

lazar, duobus tomis in Proverbia, & vnico de Conceptione immaculata, P. Ioannes Martinez de Ripalda de ente supernaturali *tom. 2. disp. 79.* per totam, P. Rodes, *tom. 2. tract. 8. disp. Vnica*, per sex integras sectiones, Vega, Doctissimus Saavedra tomo de Conceptione, P. Ioannes Barbianus in manuscriptis, P. Medrano Pervanus, & aliqua Card. De Lugo de Incarnatione, ac demum P. Ioannes Marin Varijs in locis infra citandis, innumeri q̄ alij Iesuitæ. Tantus enim à primordijs suis nostræ Minimæ Societatis in Virginē Mariam amor exarsit, vt plurimos de ea, ac pijs-
simos

simos semper tulerit Scriptores. Ex quibus nominatim relatos precipue sequemur, & in quantum se nostra possit tenuitas exserere, imitabimur. Post illos Vero aude- mus scribere, vt bono prospicia- mus Studentiū Tyronū, qui ratio- num, & authoritatum (quarum apud Doctores Ingens copia est) multitudine obruuntur, deside- rant q̄ brevitatem, ac perspicui- tatem, atque vt ipsis breviter ea proponantur omnia, quæ de alijs Theologiæ tractatibus ad quæ- stiones de Beata Virgine necessaria scitu sunt, vniversa q̄ in contrariū argumēta enodentur, vt sic con- clusiones possint publicis in dis-
puta-

putationibus tuto defendere. Id autem nos præstare in hoc opere conati sumus: Quod si præstiterimus, speramus, nostrum hunc Laborem Viris Doctis probandū, ut pote non modicam Studiosæ Iuventuti Vtilitatem allaturum. Atque hoc etiam de titulo, quoniam perspicua methodus multū ad penetrandas difficultates Iuvat Studiosos, methodum discurrendi per Virgineam Prædestinationem, effectus que omnes illius, ut pote Scholasticis accomodatorem Vivam, sumus amplexi.

Hoc igitur prænotato, & auspice Maria, nostras dissertationes exordiamur.

APRO.

APPROBATIO

REVMi P. M. Fr. IOSEPHI DE LAS HERAS,
& Alcaer Ordinis Beate Maria de Mercede Redemp-
tionis Captivorum, in Philosophia, atque pro Reli-
gione etiam Magistri, & in Sacra Theologia Doctoris.
In Maximo Mexicano Conventu Lectoris quondam, ac
Commendatoris; Rectoris que Collegij Bethleemitici
Sancti Petri Paschasis; In regali Mexicana Acade-
mia Olim Philosophia Primarij, nunc autem Resper-
sini Theologia, & proprietarij Professoris, & in
hac perillustri Mexicea Provincia
actualis Provincialis.

SED VLO MENTIS OBTVTV, ET
hilari cordis affectu, de mandato D. Doc-
toris D. Caroli de Bermudes, & Castro, huius
Archiepiscopatus Mexicani, Vicarij Genera-
lis, &c. Aureū hoc opus *DE BEAT. VIRGINE*,
stylo, ordine que plane Scholastico à R. P. M.
ANTONIO DE PERALTA, Societatis IESV
conscriptum, diligenter, ut res quidem ipsa
postulabat, perlegi: Et, cum præsertim prop-
ter argumenti sublimitatē, tum etiam propter
facilimam, perspicuam que methodum, perinde
atque Pancarpianam quamdā ex amplissimis qui-
busq̄ Viridarijs sedulo concinnatā nō sine mag-
na animi voluptate versavi. Ecquē autem Sa-
cratissimæ MARIE (illam dico, qua citra Deū
optimum Maximum, nil maius, nil gloriosius,
nil est excogitare Divinius) huius igitur mira-
bilem

bilem Charismatum seriem, gratiam, dignita-
tem, vna quasi nuce circumclusam comprehen-
dere; quem, inquam, Christianorum Vexillis
annumeratum pigeat, tædeat ve? Licet enim si-
cubi iure, hic potissimum vsurpari licet illud
comici: Nihil dictum, quin prædictum; tamen
ea est huiusmodi rerum natura, vt vel decies
etiã, aut amplius repetita nihilo minus obsor-
descant, præsertim si pulchre, atque ingenio-
se, multis (vt hic) de novo additis proponatur.
Prodeat itaq; in lucem vel ob id saltem, vt ali-
quem habeamus indigerem, ac pene Vernaculũ
Auctorem, quem tot aduenis, exteris q; scripto-
ribus tandem aliquando sortiter opponamus: In
hoc enim solo quæcumq; per immensa alioquin
volumina dispersa, pariter, & confusa Vaga-
bantur, vna iam sub ala (vt aiunt) gestari, &
circumferri aptissime poterunt. Accedit his
(Imo hoc in primis à nobis exigitur) quod nihil
est in toto opère, meo quidem videri, quod fi-
dem catholicam, pios que mores non provehat
anaviter, atque promoveat; tantum abest, vt
gliquatenus, offendant, aut corrumpat. Sic cen-
ceo in hoc Mexicano Beatæ Virginis Mariæ de
Mercede Conventu die Vigesima prima sep-
tembris, Anno Dñi. 1721.

Fr. Iosephus de las Heras.

APPRO-

APPROBATIO.

REV^{mi} P. M. Fr. ANTONIJ DE
Ayala, Ordinis Eremitarum Sancti Au-
gustini, vnius ex duodecim perillustris Sanc-
tissimi Nominis IESV Mexicanae Provin-
ciae Magistri, in Sacra Theologia Doctoris,
Lectoris q; quondam Primarij in literatiss-
simo Regali Sancti Pauli Collegio, ac in eo
Rectoris, ter q; studiorum tum in eodem Col-
legio, tum in Maximo Imperiali Conventu
Regentis, Provinciae Visitatoris,
& nunc Definitoris
actualis.

EXCME PRINCEPS.

GRATIS, TANTO PRÆ-
CEPTO, Censoris viri, seu
competentis Iudicis extollor ho-
nore. Lex enim hæc est, quia
Principi placuit, & libentissime
de memori pectore promens gra-
tes,

tes, obedientiæ iugum excute-
rem, nisi fortunata mea fors ad
incluta præconia rei iudicatæ ob-
tulisset calamum inclinandum.

Revidi Theologicas Scôlasti-
cas Dissertationes, (iam vt meis
studijs tempora gloriosa præsta-
rem, ad eas aliquâdo admiratos
meos verterâ luminis orbes) quas
Primarius propinans Discipulis
Theologiæ dona divite penu in
hoc Musarum, & Apollinis artiû
Maximo Mexiceo Sanctorû Prin-
cipum Apostolorû Petri, & Pauli
Collegio: quas solertissimus fron-
tis honor, inter plures, quibus,
sua fertis floridissimis redimens
alta tempora, exuberat hæc Pa-
rens alma Aonias optime semper
noscens artes, Illustrissima, ac
Venerabilissima Sacratissima So-
cietatis Mexicana Provincia: Quas
Vir, in quo est ingenij summa
facultas, & quem novem Soro-
res omnigenis Studijs Excoluere
suis:

suis: Quas, scilicet, R. A. P.
Magister ANTONIVS DE PERAL-
TA dictavit, proprio formante
Marce, ex Cathedra, & pro qui-
bus, auditu semper dignus, Præ-
ses publice, in minerali stetit,
atque sedit arena.

Revidi, inquam, Dissertatio-
nes, & simul huius Magistri ca-
lamum delicatum sic direxisse
numerosum Horatiû: *Sumite ma-
teriâ vestris, qui scribitis aquam...
Viribus*; dum celeberrimam spe-
cialem formatam hanc de Pu-
rissima Deipara Virgine Maria
Domina nostra *Materiam*, suo,
arte politissimo ingenio, sua
q̄ seriei immensa laborum *aquâ*,
scribendam sumpsit. De hac Eru-
diti, qui huic conformes Hora-
tiano consilio: *Quid, de quo vi-
ro, & cui dicas sepe videto*, meum
sensum exposituri accelsere; *Cui
& de quo Viro se dicere videntes,
câtatissimis sententijs iudiciû dicet.*

Primò

Horat. de
Arte poetica

Horat. lib. v.
Epist. ad Lol-
lium

Primo tibi, Princeps huma-
nissimè, qui decernis à me de
hac materia formale excitandum
fore iudicium. Cui tenuem me-
am, vt exarem literis, mentem,
longævam que, quam pro huius
eximij operis laude mansura per-
ævum, atque tanti Authoris de-
bita veneratione deberem oratio-
nem edere in lucem: Ille, cuius
opus fuit sola Cynthia, & dein-
de Casiodorus, dulci, ac reve-
renti calamo his prævenère so-
nis: Propertius: *Quid me scri-
bendi tam vaskū mittis in aquor...*
Non sunt apta mea grādiavela ra-
ti. Casiodorus: *Tanti viri non*
examinanda; sed veneranda sen-
sentia est. Quibus, pro me, ne-
sim peritis Achilles, succintri-
rem omnem tibi tradidère, &
nè, proprijs scripturus sententijs,
mare, absque Neptuno, petam
innixus, Tridentis loco, imbecil-
li calamo, seu Virga Censoris.

Viris

Propertius
lib. 3. Eleg.
ad Macenas.

Casiodorus.
var. lib. 9.
Epist. 24.

Viris doctis extancis, (nul-
lū enim latet nostræ patriæ cor-
sortem) vt, pro me, impleant
orbem clamore, de Authore lo-
quentur selectissima hæc verba
Chrysolimi: *Doleo, & moleste*
fero, quod virum hunc, non om-
nes, vt par est cognoscunt, Quos
à labore iudicandi hanc materiã
arbitror excussasse Romeleū Va-
rem, qui, quasi de limato, stu-
dioso, prudenti, recto q̄ Scrip-
tore nostro differuisset, præmi-
ferat carmen, seu ortam ex Heli-
conè censuram: *Ipse sui index*
totum se explorat ad vnguem.

Authori ipsi (Seneca præve-
niat eius modestiam dum scribit:
Merentem laudare, iustitia est) cil,
ac sic Materiam vidisset istam, &
alias, quas prolixo studio polijt,
& docuit, quarumque medul-
lam dissertissime secat, vt & cap-
tu facilem Curforibus dulcissi-
mam frangeret, & quasi audisset
facta,

D. Chrysof.
homil. de lau-
dib. Pauli.

Virg. de Virg
bovo.

Seneca Epist.
102. ad Lucil.

facta, quibus Author ipse exem-
plo, & doctrina (non sine So-
cietate hæc felicitas) ad Domini
vineam Operarius, Conductor, &
Auctor insudat, sequentes mo-
dulos applicados libavit Ovenus.

Oven. lib. 2.
Epigr. 23.

Qui scribenda facit, scribit vè le-
genda beatus

Ille, beator es tu quòd utrumque
facis.

Digna legi scribis, facis, & dig-
nissima scribi.

Scripta probant doctum te tua, fac-
ta probum.

Quid fandum de Egregio hu-
ius Magistri ingenio, quod hila-
res extollent aures perita, Ma-
teriam hanc legentes experientur
oculi grati, qui mirantes inge-
nium hoc ad publicam præsen-
tem lucem iam deductum, nec
sæpè summa ingenia in occulto la-

Plaut. in Cap- tent plorabunt cum Plauto, nec
sivis. prudent.

prudentes dicent cum Ovidio: *ovid. lib. 3.
Ingenium Quondam fuerat præ-
tiosius auro.* Eleg.

Videbunt sane in hoc libro
florigeram Authoris Imaginem,
& cum Seneca erumpent in hæc
verba ad Lucilium: *In medium*
*te protulit ingenij vigor, scripto-
rum elegantia... vno modo, quo
potes, te ostendis.* Interim me-
mores cuiusdam Poetæ, qui ad
pedes cuiusdam effigiatu Scrip-
toris laudantia reddiderat carmi-
ne verba, eadem Authori in li-
bro, quasi in imagine, vene-
rando, coacta in pedes, ne lau-
dare plus audeant, transcribent,
& sic legent:

Senec. in
Epistol. 19.
& 40.

Quis tua descripsit pictor temera-
rius ora?

Te, præter te unum, pingere ne-
mo potest.

Iam ergo omnis sermo laudis
ad Harpocratis aras obrumparat

¶

de-

de lib. libro
311

Martial. lib.
11. Epigr. ad
Iulium.

Author in
quodam voto
amantis à se
scripto ad
Deiparam in
initio huius
materia.

demissus, quem lectitare non est
munus Authoris, qui tot sua ser-
vat eruditissima, ad quorum lec-
tionē cum impulit sequens præ-
monitio Martialis: *Hoc lege quod
possis dicere iure meum est.* Quod,
vt aliquando hinc suum relegen-
dum accipiat, prius mihi amanti,
parcat furi pervigili, qui vt, le-
pore amati Magistri, meos ig-
nes tonarem, ex quibusdam ab
ipso scriptis carminibus extraxi
mei amoris pignus ei tamquam
proprio domino restituendum.
Legat igitur suum, quod in hoc
parvo scripto legibile faciet mag-
num, & debitū amorem meum.

Non sunt parva quidem, magno,
quæ dantur amore:

Ipse amor è parvis munera magna
facit.

Cui, & de quo viro dixerint, his
Eruditi aliquali manu pulsarunt.

Quid

Quid vero de hac materia sen-
tiant, cum actum iam de re iu-
dicandum esse fateantur, non tā
suadela opus iudiciale, quam
panegyricum insequendum fore
decernunt. Et quidem quam-
quā multifona illa Cornelij
Galli sententia: *Eventus varios
res nora semper habet,* vel ad Mo-
mi palatum semper relegendum
à doctis, vel ad canum gustum
Saturni, quo infeliciter sine
puerperio sæcundarentur Miner-
væ, detorquenda videatur: Lon-
ge à prudentibus sensus isti rece-
dunt turpissimo senio convel-
lendi; nam quis tam talpa cali-
gat in notis, qui impossibile om-
nibus placere, & non omnia Ve-
teres scripsisse, non palpaverit?
Igitur in bonam; vti decet, par-
tem vertens novitatis eventus,
bis Pelignæ gentis gloria, & pri-
mò grato carmine celebraturus
anteivit: *Est quoque cunctarum*

Ovid. lib 5;
de Poro. Ele. g.

novitas

novitas gratissima rerum. Secundo accinens pro his, quæ Antesignani Theologi de Beatissima Deigenitrice tradidere, novæ huius materiae plausum geminavit in cantu: Quippe formalissimo Scholarum usus, cui nulla formata, nec sic elaborata materia erat, attendens; novum hoc opus tropicè hisce sonis implevit: *Laudamus veteres; sed nostris vimur annis.*

Ovid. lib. 1.
Fastor.

Authoris ingentem sine quiete laborem, quies illa probat pro qua fortè sic Ovidiana præcinerat Camœna: *Quiesq; ... nulla nisi in studio est, Pieridumq; mora.* Id probat opus, quod ne desideret vberissima Tritonidis arx, iure prælo mandandû idem Poeta, persuadet. Primò à necessitate huius materiae à paucis nota, quam in minervalibus controversijs diù exambierat Pallas. Secundò à decore, quem sibi vendi-

Ovid. lib. 5.
de Tristib.
Aleg. 1.

vendicant contestatus Scriptoris labor strenuus, & non ab omnibus expertum eiusdem vivacissimum ingenium. Tertiò ab obiecto Virgineo omni laude, & studio dignissimo, quod (gloretur Author) in hoc opere probatur perfectû, & à contradictionis aquis publicè lucet liberatum, & à quolibet liberandum. Exemplis, & metaphoris vitur amorum Lusor, quæ amans literarum sic sonent, & Authorem ad operis impressionem invitent

Ovid. Lib. 3. *Quod latet ignotum est: Ignoti nulla Cupido.*
de Arte
amandi.
Fructus abest, facies cum bona teste caret.

*Tu licet, & Thamiram superes,
atque Orpheæ cantu,*

Nō erit ignota gratia magna Lyre. ®

Si Venerem Cons numquam pinxisset Apelles

*Merfa sub æquoreis illa lateret
aquis.*

Funda-

Fundatissimas rationes, quibus Author acutissima sua probat asserta, per synecdochen indicarat Manilius, tanti Magistri sic firmaturus sequaces: *Nam neque decipitur ratio, nec decipit unquam.* Prolixa argumenta, quibus tum ab alijs cogitâtibus, tum à se inventis, atque dispositis, Pallade hinc cum Minerva certante, se vrget, vt opposita imposuerint iam colla lacertis, scrutabatur Persius, qui Authoris ingenuas, olim suas mentales subtilitates, vt in assertiones suas invaderet, solvendas deprompsit: Vnde de illis, Authore meditante, cantabat: *Stat contra ratio, & secretam granit in aurem.* De eisdem verò, Authore scribente, sic Peligni ruris modulabatur alumnus: *Scilicet est Cupidus studiorum quisque suorum.* Iam vero, qui amicis brevitate, pro huius materiæ dignitate exten-

extensiva siccine occurrebat Mar-
tialis: *Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis; sedulam totius operis lectionem adhibendam insinuat.* Tandem sine labe librû corformem fidei, Concilij, Patribus, moribus, decretis, & Scholis semper revincto corde laudandum, placentem superis, aptum mentibus, tenendum manibus, ab omnibus gustandum, sub metaphora Fontis sic approbet Nemesius Amator.

*Casta placent superis, pura cum mente venite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.*

Dixit iam, Princeps Exeque suas, pro me sententias non minor portio Cohortis Haliconia inclyti, Phebi. Ego autem aliquando memor illius verbi, *Inspicientia*, quo Concivem, & Compatrio-

Martial. Lib. 2. Epigr.

Tibullus. Lib. 2. Eleg. 1.

patriotam suam celeberrimus increpavit Apelles, dum, collectis à se perfectionibus, in ostentum artis, & pictoris manus depictam Veneris imaginem vidit vno hoc lemmate, ab illo iudice approbatam: *Pulchra Imago: ne iustissimè in similibus circumstantijs Concivis, Compatriotæ, & (potius discipuli) Conmagistri, insipientia censura (aberit ab hoc Apelle) ab aliquo increpandus necedam, dum melioris Veneris literarissimis coloribus picturata, & vndequaque perfectam hanc Imaginem, duobus istis verbis Pulchra Imago laudaverim: expediam literas, quas tenuissimo pro meo captu huic libro, proprium meum aperturus sensum, adhendas, & in eo legendas iudicavi.*

Et quidè vt Lector capiat Authorem Per alta de Beatissima Virgine discurrere in hoc Libro: hæc (eo clauso, & subaudito hoc verbo

verbo *discurrit*) erit legenda Inscriptio, quæ Autoris cognomento sapissime insignitur; PER ALTA de B. VIRGINE. Vt ostendatur in hoc Libro, etiã clauso, nova excogitata ab Authore, & vetera à Patribus, & Doctoribus, quibus ipse subscribit, contineri; à parte inferiori Libri, legendum est; NOVA, ET VETERA. Vt docti magnificiant, quas Liber hic promittet ipse doctrinas, inter corrigias legent cum Picinelo; DOCTIS HIC SERVIT APERTUS. Vt è Societate foliorum, Societas literarum, quas vbique necit, & augeat Sacratissima Societas IESU, intelligatur; & ex qua magnus iste Liber, & magnus Author eius ortum ducunt, à parte superiori Libri clausi lege; è SOCIETATE MAGNUS. Vt vero in ligaturis, seu corrigijs, quæ ad vrgendum, & solvendum Librum destinantur,

ur, solidissima argumenta, & fundatissimas solutiones, quibus abundat hic Liber clausus, accipias, in eisdem lege; VT VRGEAS, ET SOLVAS.

In Libro aperto, vbi à prima pagina vtilia, dulcia, atq; decora, nova, & vetera de thesauro suo incipit Author proferre, adde post ipsius nomen; SCRIBA DOCTO. Quia verò Theologis sub patrocinio Beatae Virginis, cuius breuiatum nomen Sacrum MARIA præfigitur, non modo fontem, sed etiam, & Theologiae Mariae, mariaque gratiarum, que Deiparam exornant, devotissime Author reponit, sub nomine MARIA leges ænigma solvendum ex variatione syllabarum I, LONGUM, ET BREVE-vel; BREVE SUB LONGO. In fine autem huius Libri cum Macrobio laudante opus Virgilij, lege pro coronide:

Macrobius lib.
6. Sat.

Laudetur

Laudetur Vigeat, Placeat, Relegatur, Ametur. Quibus, à tanto Principe decretorium verbum IMPRIMATUR iustè addendum iudico in hoc Mexicano Imperiali S.P.N. Augustini Conventu Die 29. Mensis Septembris Ann. Dñi. 1721.

Fr. Antonius de Ayala

LICEN-

LICENCIA DEL SVPERIOR

GOBIERNO.

EL EXC^{mo} SEÑOR MARQUES DE Valero, Virrey de esta Nueva España, concedió su Licencia para la Impresion de este Libro *DE BEATA VIRGINE*, Vista la Aprobacion, de el Reverendissimo P. M. y Doct. Fr. ANTONIO DE AYALA, del Orden de los Hermitaños de S. Augustin: Como consta de su Decreto Original, dado en Mexico à 20. de Octubre de 1721.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

EL SEÑOR Dor D. CARLOS BERMUDEZ de Castro Prebendado de esta Santa Iglesia Metropolitana de Mexico, Provisor, y Vicario General del Arçobispado, &c. dió su Licencia para la Impresion de este Libro *DE BEATA VIRGINE*, Vista la aprobacion del Rmo P. M. y Dor Fr. Joseph de las Heras de el Orden Real de Nra. Señora de la Merced, actual Provincial de esta Provincia de Nueva España: Como consta de su auto, dado en Mexico à 17. de Septiembre, de 1721. Ante Juan Francisco Bernal, Notario Receptor por el Pco.

FACVL-

FACULTAS

RELIGIONIS.

EGO ALEXANDER ROMANVS, Præpositus Provincialis in Provincia Mexicana, Societatis IESV potestate mihi facta à R. P. N. Michaelæ Angelo Tamburino Societatis nostræ, Præposito Generali facultatem, concedo P. Antonio de Peralta, Professo nostræ Societatis vt tractatum, cui titulus: *Dissertationes Scholasticæ de Sacratissima Virgine Maria Genitrice Dei, nostræ que etiam dilectissima Matre, ac Domina ab ipso compositum in lucem edat, cum aliquot Societatis nostræ Theologi, quibus illum recognoscendum commisit, publica luce dignum Iudicaverint. In quorum fidem has literas manu nostra subscriptas, ac sigillo Societatis munitas dedi Mexici die 9. Septembris, Anni Dñi. 1721.*

Alexander Romanus.

De mandato P. Provincialis,

Josephus Barba. Secretarius.

SVMA

SUMA

DEL PRIVILEGIO.

TIENE LICENCIA, Y Privilegio, de el Excmo Señor Marqués de Valero, Vi-Rey de esta Nueva España, el P. Antonio de Peralta, para que por diez años, nadie sin su licencia pueda Imprimir, ni vender este Libro, pena de ducientos pessos: Como consta de su decreto Original, dado en Mexico à 15. de Noviembre, de 1721.

AMVS

ERRA-

ERRATA SIC CORRIGE.

Pag. 2. lin. 12. figo, lege signo- Pag. 4. lin. 20. saluatur, lege salvetur- Pag. 12. lin. 25. proveniens, lege probiens- Pag. 19. lin. penult. futura, lege futura- Pag. 25. lin. 18. cum, lege cum- Pag. 28. lin. 26. existunt, lege existant- Pag. 36. lin. 27. Maria, lege Maria- Pag. 37. lin. 23. cum, lege cum- Pag. 74. lin. 2. creata, lege causata- Pag. 77. lin. 10. creatur, lege creetur- Pag. 80. lin. 5. originem, lege originem- Pag. 80. lin. penult. Virgem, lege Virginem- Pag. 84. lin. penult. proprie, lege proprie- Pag. 87. lin. 14. ipsius, lege ipsius- Pag. 89. lin. 5. substantia, lege substantie- Pag. 131. lin. 5. que, lege que- Pag. 146. lin. 1. Imperum, lege Imperium- Pag. 148. lin. 12. antecedenter, lege antecedenter- Pag. 153. lin. 12. ea, lege ea- Pag. 159. lin. 11. tem, lege enim- Pag. 165. lin. 15. infinitudine, lege infinitudinem- Pag. 171. lin. 12. demus, lege debemus- Pag. 197. lin. 21. quo, lege quod- Pag. 199. lin. 26. inefficaci, lege inefficaci- Pag. 220. lin. 9. meritorum, lege meritorium- Pag. 228. lin. 24. ille, lege illi- Pag. 240. lin. 4. salutionem, lege saluationem- Pag. 268. lin. 20. quolibet, lege quodlibet- Pag. 305. lin. 8. nequerunt, lege nequunt- Pag. 359. lin. 2. si, lege se- Pag. ibidem, lin. 15. decreavit, lege decrevit- Pag. 400. lin. 1. non, lege nos- Pag. 417. tenebatur, lege tenebantur- Pag. 418. lin. 1. sit, lege se- Pag. 419. lin. 1. perdulem, lege perduellem- Pag. 424. lin. 14. teneur, lege teneatur.

Pag. 304. lin. 17. infine deficit hæc consequentia ergo miraculose concurrerunt, & ibi addenda est. Item Pag. 311. lin. 10. hoc verbum Ecclesia superfluit.

Aliqua alia sunt errata, quæ nec sensum mutant, nec vocis significationem, sed vnam, vel alteram litteram, & à Docto Lectore facile corrigentur; ideo que hic omittuntur.

DIS.

DISSERTATIONES de Beata Virgine.

DISSERTATIO I. De Prædestinatione Deiparæ.

QUONIAM divina Prædestinatio, ut ait Præceptor Angelicus, est radix donorum omnium, que confervi creatura à Deo possunt, à Deiparæ Prædestinatione exordium hac dissertatione præsumimus, evoluturi in reliquis innumera, quibus eam Deus, dona cumalayit. Sit igitur.

SECTIO PRIMÆ.

De signo, in quo Beata Virgo prædestinata est.

PRæmitto primo, quod nomine Prædestinationis Deiparæ, hic intelligitur illa specialis Dei Providentia constituta æque in recto juxta dicta Trac. de Præd. diff. 1. sect. 4. actibus intellectus, & voluntatis, quibus Deus ab æterno des-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL

210

tinavit efficaciter Mariam in tempore producere, Matrem sui Unigeniti facere, ornare que omnibus donis gratia, gloria, meritorum, & natura, quæ tanta sunt dignitati convenientia. Atque ita prædestinationem Mariæ describit P. Rodés. *lib. 9. c. 1. §. 2.*

Præmitto secundo, quod, ut bene notarunt P. P. Junius, & Herrera, signa rerum apud Theologos, non sunt aliquid distinctum ab ipsis rebus, sed sunt ipsæ res prout talem, vel talem ordinem inter se habent: inde dicere, quod scientia Media de consensu libero est in se distincta, & priori ad prædefinitionem formalem ipsius consensus ut liberi; solum est dicere, quod scientia Media & est virtualiter distincta, & habet ordinem prioris respectu prædefinitionis formalis, ut potest dirigens Deum ad illa: & similiter discurrere de alijs.

Præmitto tertio, quod plura divina decreta & distinguuntur inter se virtualiter, & habent inter se ordinem virtuales prioritatis, & posterioritatis, ut in tract. de voluntate contra P. P. Esparza, Muniela, Aranda, & alios Recentiores cum communi defendi. Primum patet in decreto applicativo Omnipotentia ad consensum liberum, & decreto connexo cum tali consensu, ac per scientiam mediam regulato; illis enim conveniunt contradictoria, nam unum est indifferens, alterum non est indifferens, ac per consequens distinguuntur virtualiter.

Patet

Patet etiam secundum, nam decretum executivum gloria, seu præmiativum necessario dependet, & præsupponit tum decretum de existentia prædestinati, tum decretum collativum auxiliorum efficacium, tum decretum ipsorum meritorum, propter quæ datur gloria, ac proinde dicitur ordinem virtuale posterioritatis respectu talium decretorum, & ea respectu illius ordinem prioritatis. Ratio autem est, quia decretum conferens præmiu propter merita necessario exigit ad sui regulationem, & existentiam scientiam visionis meritorum, ac proinde supponit decretum eorum, & reliqua.

Tum vero unum decretum est virtualiter prius respectu alterius, quando in illud suo modo induit, movendo, aut determinando ad illius existentiam. Ad modum quo scientia media de efficacia auxilij est prærequisita, & habet prioritatem naturæ respectu decreti collativi talis auxilij, quia dirigit Deum, & movet ad illud concipiendum constituens divinam libertatem. Inde intentio finis per media indeterminata, ac proinde virtualiter distincta ab electione, est prior electione medij, quia cum sit efficax, movet, & determinat Deum ad aliquod medium eligendum pro consecutione finis.

Atque ex consuetudine dixi, habere aliqua decreta divina ordinem virtuales prioritatis, & posterioritatis, hoc est, ordinem distinctionis vir-

A 2

tua-

4
 tualis, ratione cuius realiter distinctis equivaleat
 quoad munus præcedendi, & influendi unum in
 aliud, *moraliter* nimirum per motionem, determi-
 nationem, aut propositionem conditionis, vel mo-
 tivi, ut aliud existat: & dixi, ut ab eis exclude-
 rem ordinem prioritatis temporis, quem habere
 non possunt, cum omnia sint æterna; atque or-
 dinem prioritatis originis, qui petit distinctionem
 realem, ut patet in divinis Personis; nam talis
 ordo est inter producens, & productum.

Præmitto quarto cum D. Thom. & pluri-
 mis ex Nostratibus, quos secutus sum, *tract. de*
Incarn. 1. p. dissert. 5. per totam. Contra Scotum,
 & Eximium Doctorem; quod si Adamus non
 peccasset, Christus non venisset ex vi præsen-
 tis decreti, quo de facto Incarnatio est decreta-
 ta; quidquid sit, an ex vi alterius decreti, & pro-
 videntia veniret, constat autem hoc, tum ex
 Scripturis, nam *Joann. 3.* dicitur, *Missit Deus filium*
suum, ut salvatur mundus per ipsum; tum ex PP. ex
 q. 9. *Aug. Serm. 8. de Verb. Ap. ait. Si homo non pe-*
ccasset, filius hominis non venisset: & Irenæus lib. 5.
inquit. Si non haberet caro salvati, nequaquam Verbum
Dei caro factum esset, tum denique ex sensu Eccle-
sie dicentis in Symbolo, qui propter nos homines,
& propter nostram salutem descendit de Calis.

Ex inde fit primo, quod licet (viti propug-
 navi *tract. de Prædest.*) potuerit Christus in alia
 Providentia prædefiniri efficaciter ut Redemptor
 sana;

sanativus ante absolutam peccati previsionem;
 tamen in præsentia Providentia juxta Scripturas,
 & P. P. prædefinitus fuit post prævisionem ab-
 solutam peccati. Fit secundo, quod quavis excel-
 lentia Mysterij, & gloria Christi fuerit Incar-
 nationis motivum, non tamen fuit *finale*, sed *mere*
impulsivum, quo scilicet deficiente adhuc veni-
 ret: sola ergo redemptio hominum fuit moti-
 vum finale, *sine quo non.*

His breviter ex alijs materijs suppositis;
 præsens difficultas inquiri: in quo signo fuerit
 prædestinata Deipara? Nimirum an eius prædes-
 tinatio fuerit in signo priori ad decretum crean-
 di mundum, vel ad decretum Incarnationis, vel
 ad efficacem electionem omnium electorum ad
 gratiam, & gloriam? Pro cuius resolutione.

Nostra conclusio est cum *Card. de Lugo, Rodes;*
 & alijs pluribus: Prædestinatio Deiparæ fuit in
 signo posteriori ad signum decreti mundi, & ad
 signum decreti Incarnationis; fuit tamen in signo
 priori ad electionem omnium electorum ad gra-
 tiam, & gloriam. *Pr. 1. C. pars:* Omne decretum
 supponens aliud, & ab eo in sua existentiã depen-
 dens est in signo virtuali posteriori ad illud jux-
 ta dicta præmissa tertio, sed decretum prædes-
 tinativum Mariæ supponit, & in sua existentiã
 dependet à decreto Mundi: ergo est in signo
 posteriori ad signum decreti Mundi.

Probatur minor: decretum supponens, &

de-

dependens, à decreto permissivo peccati posteriori ad decretum Mundi supponit, & est dependens in sua existentia à decreto mundi, nam quod est posterius B. posteriore C. est posterius C. sed decretum prædestinativum Mariæ supponit, & in sua existentia dependet à decreto permissivo peccati, quia fuit prædestinata ut Redemptrix secundaria hominum à peccato absolute prævisso, & post decretum Incarnationis iuxta iam dicenda: ergo decretum prædestinativum Mariæ, &c.

Probatur iam secunda pars conclusionis ex scriptura; nam ex Genes. 2. *Non est bonum, hominem esse solum; faciamus ei adiutorium simile sibi,* constat, quod prima Eva creata est propter primum Adam iam absolute prædefinitum: ergo secunda Eva, nimirum Maria creata fuit propter secundum Adam, scilicet Christum iam absolute prædefinitum: ergo prædestinatio Mariæ fuit in signo posteriori ad decretum Incarnationis. Probatur item ex Patribus; nam S. Damasc. orat. 1. de Nativ. Mariæ inquit, *Vitam natura ipsa præstantiorem habebis, non tibi ipsi; neque enim tui ipsius causa progenita es, sed videlicet causa Christi.*

S. etiam Martyr Ignatius ait, *ut sit Maria Jesu, ab eo scilicet facta, ex eo nata, & propter ipsum formata.* Tandem D. Ephren Sermone de Christi Transfiguratione, dicit, *Si Verbum non erat caro, quorsum Maria in medium producta est?* Ergo decretum de eo, quod Verbum fieret caro movit Deum,

Deum; ut in medium produceret Mariam, ex qua Verbum caro fieret, ac per consequens decretum Mariæ, fuit posterius decreto Incarnationis. Est clarum, nam hæc propositio, *si Verbum non erat caro, quorsum Maria producta est?* Infert hanc: *ergo quia Verbum erat futurum caro, Maria producta est.*

Probatur ulterius ratione: In eo signo decretata est Maria, in quo eius maternitas, nam plurima naturæ dona cōcomitantia existentiam, ut ingenium, pulchritudo, bona temperies, data ideo sunt Mariæ, quia futura erat Mater Dei; atqui maternitas fuit decretata in signo posteriori ad decretum Christi; nam quia Christus decretatus erat homo, decretata est ei Mater: ergo Maria decretata est in signo posteriori ad decretum Christi; præsertim cum prædestinata fuerit ut mediatrix mundi secundaria, dependens quæ à primario mediatore Christo Domino.

Probatur demum tertia pars conclusionis. Prædestinatio causæ meritorie alicuius electionis est in signo priori ad eam electionem, cum Deus ex visione meritorum talis causæ ad illam electionem moveatur; sed B. Virgo fuit causæ meritorie electionis omnium hominum ad gratiam, & gloriam electorum: ergo prædestinatio Beatæ Virginis fuit in signo priori ad electionem omnium hominum electorum ad gratiam, & gloriam. Minor præter quam quod postea stabilienda late, & probanda est.

Probatur nunc primo ex Scripturis; nam Proverb. 8. iuxta versionem septuaginta dicitur de Maria, *Dominus creavit me initium viarum suarum* (idest decretorum) *ad opera sua*, nimirum ut reparanda, seu ad operum suorum reparationem, ut exponunt Interpretes: ergo Maria fuit initium, seu principium decreti prædestinativi omnium electorum; sed non est aliud principium, quod sit, nisi meritorium: ergo fuit causa meritoria, &c. Ulterius Phl. 44. ubi nostra vulgata legit. *Adducentur Regi Virgines post eam*, S. Hieronym. vertit, *Adducetur Regi*, scilicet Maria; *Virgines post eam*, nimirum electi: ergo quia prædestinatio Mariæ tanquam causæ meritoria fuit in signo priori ad electorum prædestinationem.

Probatur eadem minor secundo ex Patribus. nam D. Petrus Chrisologus Serm. 146. ait, quod Maria est *humana prævia salutis*; & S. Ambros. in Luc. inquit: *Nec mirum si Deus Redempturus mundum operationem suam inchoavit à Matre, ut per quam salus omnibus parabatur, prima fructum salutis hauriret ex pignore*: ergo B. Virgo fuit in signo prævio ad salutem hominum, & salutem electorum, seu prædestinatio per eam, videlicet tanquam causam meritoriam secundariam, & à Christo pendente parata est; ac per consequens B. Virgo fuit causa meritoria, &c.

Stabilita in hunc modum cōclusionē, difficultas restat gravissima stans in ordinatione signorum

præ-

prædestinationis Christi, & Mariæ: ea autem sic ordinari debet cum Card. de Lugo de Incarnat. disp. 7. sect. 3. n. 37. & P. Rodes hic disp. vnica q. 1. sect. 2. §. 3. In primo signo concipit Deus decretum creandi mundum ex Angelis, & hominibus coalescentem, homines quæ videt partim absolute futuros, partim conditionate sub conditionibus in alio signo purificandis, quos inter est Maria.

In secundo constituit Adamum caput morale omnium hominum, celebrat que cum eo pactum de gratia originali, vel peccato transfundende in posteros etiam conditionate prævisos, illa excepta, quam si determinet Incarnationem, & Matrem eligere, in Matrem eligit. In tertio permittit, & videt Adami peccatum, & eius posteros illud incurrentes excepta illa femina, quam si carnem assumat, petat, & eligit in Matrem. In quarto ad peccati remedium decernitur Christus decreto disjunctivo determinante illius existentiam, & disjungente Matres, & actiones, videnturque eius merita absolute futura.

In quinto ex Christi meritis postulantis Mariam in Matrem decreto prælativo præferitur ea reliquis mulieribus in disjunctione assumptis, & prædestinatur ad existentiam, maternitatem, merita, gratiam, & gloriam. In sexto, ex meritis Christi, & Mariæ iam absolute prævisis decernuntur gratiæ efficaces, & gloria aliquibus ho-

mini-

animibus, alijs vero gratiæ purè sufficientes. In septimo denique videntur absolutè aliquorum merita, & gloria, aliorum autem demerita, & pœna.

Probatur igitur bonitas prædictæ ordinationis, seu dispositionis signorum: quia in ea nihil apparet commentitium, & bene ex ea intelligitur, quomodo Christus sit decretatus in peccati remedium; quomodo sit primus inter prædestinatos, & causa prædestinationis omnium: & (quod principale nostrum intentum est) quomodo ex eius meritis sit prædestinata Maria ipsius Parens Sanctissima, & exclusa à pacto: nanquæ in eo non est inclusa illa, quæ à Deo, si determinet Incarnationem, eligatur in Matrem; atqui determinata Incarnatione Maria est; Christi ex meritis in Matrem electa: ergo non est ingressa pactum, quod tamen ingrederetur, & debitum proximum originalis incurreret, si à Christo non peteretur in Matrem.

Argumenta contra conclusionem.

Argumentum primum contra primam partem conclusionis: Maria est finis, cuius gratia Deus mundum creavit: ergo prædestinatio Mariæ fuit in signo priori ad decretum creandi mundum. Probatur antecedens ex D. Bern. Serm. 3. in salve dicente, *De hac, & ob hanc, &*
propter

propter hanc omnis Scriptura facta est; propter hanc tenus mundus factus est: ergo Maria est finis, &c. Nota pro solutione ex P. Lugo de Incarnat. disp. 7. sect. 2. quod Maria post Christum potest quodam modo dici finis omnium creaturarum, quatenus ex illius affectu. & complacentia in ipsa Deus voluit earum productionem.

Ad hoc autem non est necesse, quod volitio creandi mundum oriatur ex efficaci intentione prædestinandi Mariam; sed sufficit quod oriatur ex affectu, & complacentia simplici circa eam in divinis ideis existentem: unde Maria erit finis in productione creaturarum à Deo dilectus, non efficaciter, sed affectu simplici; sicut Deus non semper dat hominibus auxilia ex intentione efficaci beatitudinis, sed simplici affectu; & tamen hoc sufficit ut beatitudo dicatur finis per ea auxilia intentus. Hinc distinguo antecedens, finis, cuius ut simplici affectu voliti gratia, &c. Concedo, ut efficaciter voliti, nego; & sic distinguitur *Ly propter hanc* D. Bernardi, & nego consequentiam.

Sed contra: Ideo Deus creavit mundum propter Mariam simplici affectu intentam quia creatio mundi conducebat ad gloriam Mariæ; sed etiam permisso peccati conduxit ad illius gloriam, ut nimirum esset hominum Redemptrix: ergo etiam permisit peccatum propter Mariam simplici affectu volitam; sed hoc repugnat;

nat; alio qui volens Mariam vellet peccatum; ergo & illud. Præmitto primo ad solutionem, quod licet intentio simplex finis moveat ad positionem mediorum, quia ad illam voluntatem inclinatur; attamen, cum ut pote simplex, non sit connexa cum illis, non movet determinando, aut necessitando, sed pure indifferenter; uti expresso dixi *tract. de volunt.*

Præmitto secundo, quod affectus simplex erga Mariam non movit positive Deum ad permissionem peccati, sive ut Deus positive vellet permittere peccatum ob gloriam Mariæ; sed solum negative, seu tanquam removens prohibens: hoc est, Deus ex vna parte vidit malitiam peccati, quæ eum retardabat ab illius permissione; ex alia autem affectus erga Mariam non permisit, quod Deus à malitia peccati in actu secundo retardaretur, quo minus illud permetteret; indeque talis affectus tanquam removens prohibens, & negative ad permissionem peccati Deum movit.

Ex his in forma distinguo primum consequens, simplici affectu volitam, ita ut talis affectus moverit Deum positive ad permissionem peccati, nego, negative, & tanquam removens proveniens, sub distinguo, ut moverit indifferenter, concedo; determinando Deum, nego, & minorem cum probatione. Atque hæc pro nunc sufficient; argumentum enim tangit materiam gravissimam de permissione peccati propter peniten-

tentiam, & redemptionem, de qua in *tract. de prædestinat.* ubi maior est difficultas, nam penitentia, & redemptio ponuntur efficaciter volita.

Argumentum secundum. Maria fuit prædestinata ante omnem creaturam; ergo in signo priori ad decretum mundi. Probatur antecedens primo ex illis Scripturæ verbis, *ego ex ore Altissimi prodivi primogenita ante omnem creaturam. Ab initio, & ante secula creata sum. Ego feci, ut in Calo oriretur lumen indeficiens. Dominus possedit me in initio viarum suarum ante quam quidquam faceret, &c.* Secundo ex Patribus: nam D. Anselmus ait, *tu ante omnem creaturam in mente Dei præordinata fuisti;* & Andreas Hierosolimitanus inquit, *Maria prima natura proximè accedens ad Deum; ergo Maria fuit, &c.*

Præmitto primo ad solutionem, quod cum Deus iuxta dicta in *tract. de scientia Dei absoluta;* omnium rerum à se factibilium habeat idéas eternas, & immutabiles, quæ quidem adæquate formaliter resultant ex cognitione rei pro ut à Deo factibilis, & ex ipsa re pro ut factibili à Deo: ab æterno concepta est Maria in mente divina iuxta illud, *Ab æterno ordinata sum,* seu Deus habuit idéam B. Virgiuis, quæ cum complectatur dona maxima possible pura creaturæ, ut sunt Maternitas Dei, gratia infinita, &c. Fuit prima post idéam Christi inter divinas idéas.

Præmitto secundo, quod textus allegati in argu-

argumēto, qui in sensu primario loquuntur de sapientia increata; in secundario autem de Maria, intelligi debent non de primatu signi, aut in ordine intentionis, & causalitatis physica; sed de primatu ordine dignitatis, & excellenciar; de primatu idealiter sumpto, non existentialiter; de primatu respectu mundi, non ut primum conditi, sed ut redempti, & reparati; nam per Christum, & Mariam reparatus est. Hinc in forma distinguo antecedens, ante omnem creaturam redemptam à peccato, concedo, primo existentem, nego, & sic intelligitur primus textus.

Distinguo etiam secundum, ab initio, & ante sæcula, quatenus prima fuit in divinis ideis, concedo, existentialiter, nego. Et tertium, ego feci, &c. Ego ut efficaciter volita, nego, ut simpliciter volita, quatenus propter me ut ita volitam facta sunt omnia, concedo. Et quartum, in initio viarum suarum, id est, initium viarum suarum ad reparanda opera sua, concedo, ad primo condenda, nego. Et quintum, ante omnem creaturam obiective, & per ideam, concedo, per predestinationem ad existentiam, nego. Et sextum, prima natura, primatu in existendo, seu ordine intentionis, & causalitatis, nego; primatu in ordine dignitatis, & excellenciar; & proxime accedens ad Deum propter cognationem, & similitudinem, concedo.

Argumentum tertium: qui ordinatè vult debet

debet prius velle quæ sunt propria ad finem, quem intendit; sed Maria post Christum est prior mundo ad finem gloriæ Dei, quam ipse intendit in omnibus operibus suis: ergo debet esse volita in priori signo ad decretum mundi. Distinguo maiorem, quæ sunt propria ad finem ordine causalitatis, concedo, ordine dignitatis, nego. Et distinguo minorem in versis terminis. Igitur mundus ordine existentia, & causalitatis est medium prius, & propinquius ad gloriam Dei: Maria vero respectu nostræ justificationis, quæ est medium magis propinquum ad nostram beatitudinem, & gloriam Dei inde resultantem, est medium magis remotum, licet ordine excellenciar; sit propinquius.

Argumentum quartum: existentia Mariæ fuit volita occasione peccati: ergo fuit bonum occasionatum. Ulterius: electio Mariæ fuit perfectior terminative, quàm salus mundi, cum fuerit terminata ad maternitatem Dei: ergo eius electio, non fuit ordinata ad salutem mundi, quia magis perfectum nequit ordinari ad minus perfectum, ac per consequens non fuit in signo posteriori ad mundi decretum.

Distinguo consequens, bonum occasionatum, quatenus id sonat bonum non volibile nisi ex occasione peccati, nego, nam existentia Mariæ per se volibilis est, ut pote quid optimum: quatenus id sonat bonum de facto non volibile nisi

nisi occasione peccati, concedo. Ad id quod additur nego consequentiam cum probatione, quia Deus potest quid perfectius rectè ordinare ad minus perfectum ob altissimos fines, & motiva, quæ habere potest: sicut homo rectè potest ordinare actum charitatis perfectiorem ad impetrandam castitatem, quæ minus perfecta est.

Argumentum quintum: Maria fuit causa meritoria prædestinationis omnium hominum: ergo & prædestinationis Adami; sed si fuit prædestinata in signo posteriori ad decretum mundi, non fuit causa meritoria prædestinationis Adami, quia non meruit gratiam illi collatam in statu innocentiae, & quæ est effectus prædestinationis: ergo non fuit prædestinata in signo posteriori. Cōcedo enthymema, & nego minorem subsumptam, cuius probationem distinguo, non meruit gratiam, &c. Quoad primam illius collationem, concedo, quoad reparationem, nego; nam primam gratiam per peccatum amissam recuperavit Adam primario ex meritis Christi, qui ipsius prædestinationem per culpam interruptam reparavit, & secundo ex Mariæ meritis.

Argumentum sextum: Christus, & Maria antecedunt totum ordinem gratiæ, cuius sunt fundamentum; sed ordo gratiæ præcedit ordinem naturæ in Dei intentione: ergo Christus, & Maria antecedunt totum ordinem naturæ, ac proinde non sunt in signo posteriori ad naturæ signum.

Disting.

Distinguo maiorem, antecedunt ordinem gratiæ ut reparatæ, concedo, quia sunt eius reparatores: ut primo collatæ Adamo, subdistinguo, antecedunt antecedentia signi, nego; antecedentia dignitatis, & excellenciæ, cōcedo. Solutio patet ex supradictis; atq; ex dispositione signorum patet etiam, quo modo Maria fuerit redēpta ab originali ex meritis Christi; quomodo autē Christus meruerit totam Mariæ prædestinationem, postmodum patebit.

Argumentum septimum contra tertiam conclusionis partem. Prædestinatio B. Virginis est posterior voluntate inefficaci salutis hominum, illa scilicet voluntate beneplaciti, & affectu simplici per modum desiderij, quo Deus iuxta Apost. vere, & proprie vult omnes homines salvos fieri; etiam reprobos: ergo etiam est posterior voluntate efficaci salvandi Prædestinatos. Probatur consequentia: Ideo primum, quia Deus Mariam decrevit propter salutem omnium hominum, quæ ideo debebat præsupponi aliquo modo volita; atqui etiam illam decrevit propter electorum salutem: ergo tenet paritas.

Præmitto ad solutionem, quod prædestinatio Mariæ in suo primo signo (quod est ordine quintum) sicut & Christus in suo, non magis est medium ad salutem electorum, quam reproborum, propter quos omnes prædestinata est, nam est medium ad salutem omnium, ideoque præcindit ab efficaci & inefficaci. Inde cum volun-

B

as

tas finis nequeat esse posterior voluntate medi-
orum, nam propter ipsum amantur, & finis præ-
destinationis Mariæ sit salus omnium hominum,
hæc nequit esse posterior voluntate prædesti-
nandi Mariam. Itaque ante decretum Christi, &
Mariæ concepit Deus illam supradictam volun-
tatem inefficacem, qua posita Christus, & Ma-
ria prædestinati sunt, vt Salvatores: At vero eo-
rum prædestinatio fuit prior voluntate efficaci
salvandi electos, quia fuit Maria causa merito-
ria, & ñ pure medium respectu talis voluntatis.

Hinc in forma, nego consequentiam, ad cuius
probationem, distinguo minorem, illam decre-
vit vt pure medium propter salutem electorum
decretam voluntate inefficaci, concedo, vt pu-
re medium propter salutem electorum decre-
taram voluntate efficaci, nego, quia respec-
tu illius fuit causa meritoria pro sexto signo.
Atque ex inde disparitas est, quia medium sumi-
tur respectu causæ finalis, quæ est intentione
prior; at vero causa meritoria comparatur cum
causa efficienti, quæ cum non operetur, nisi vt
existens, debet esse in priori signo ad suum effectum.

Sed contra: ergo Maria non meruit decre-
tum inefficax salvandi omnes homines; at qui
meruit: ergo falsa est solutio. Probatur minor:
quicumque meretur omnes terminos alicuius
decreti, meretur tale decretum; sed Maria me-
ruit omnes terminos decreti salvandi omnes ho-
mines;

mines: ergo illud meruit. Concessa prima con-
sequentia, nego minorem, etiam probationis;
nam vnus ex terminis ad quos terminata est illa
voluntas inefficax tanquam ad medium salutis
hominum fuit ipsa Virgo Maria: at ipsa non po-
tuit se ipsam causare, ac proinde nec omnia me-
dia mereri, cum ipsa fuerit vnum ex illis.

Argumentum octavum. Prædestinatio Ma-
riæ est medium efficax ad prædestinationem elec-
torum: ergo fuit in signo posteriori ad illam.
Distinguo antecedens, est medium efficax pro
suo primo signo, nimirum ordine quinto, nego;
quia pro eo signo præscindit ab efficaci & ineffi-
caci: pro signo sexto sub distinguo, est pure me-
dium, nego, & causa meritoria, concedo. Ete-
nim licet prædestinatio Mariæ pro signo sexto
possit aliquomodo dici medium efficax ad salu-
tem electorum quatenus ad eam efficaciter con-
duxit; attamen proprie est causa meritoria, nam
ex Mariæ meritis sunt electi quamvis secunda-
rio, & primario, ex Christi meritis.

Argumenta contra ordinationem sig-
norum.

Argumentum primum: *Ex P. Salazar Cap. 24. de Concep.* Ita debent disponi signa vt
Maria non ingrediatur pactum; sed si quando ce-
lebratur pactum, Maria non prævideatur futuræ
adhuc conditionate, sed solum possibilis, Maria

non ingredietur pactum, nam hoc tantum fuit celebratum pro posteris Adæ tunc prævisis futuris absolute, vel conditionate; non vero pro possibilibus: ergo ita debent signa disponi, ut quando celebratur pactum, Maria non sit vlllo modo futura, sed tantum possibilis, & postea ex meritis Christi habeat existentiam.

Præmitto ad solutionem, quod licet hæc cogitatio sit pulchra, tamen per eam inintelligibile redditur, quo modo Maria, ex meritis Christi redempta, & præservata sit ab originali, & eius debito proximo; nam iuxta eam quando celebratum fuit pactum, Maria erat solum possibilis; ergo non fuit celebratum pro Maria; sed eo ipso Maria nec debuit, nec potuit ingredi pactum pro illa non celebratum: ergo non fuit exclusa à pacto ex meritis Christi, & quia hæc quando celebratum est non intelligebantur, & quia applicari non potuerunt ad excludendam à pacto eam creaturam, quæ aliunde erat impotens pactum ingrediendi.

Exinde cum pactum solum fuerit extensum ad posteros futuros absolute, vel conditionate, Maria quando illud celebratum fuit prævideri debuit non merè possibilis, sed futura saltem conditionate; alioqui si Adamus non peccasset, & Deus Mariam produxisset, in eam non deberet transfundi gratia originalis, quia hæc solum erat in posteros prævisos futuros transfundenda. Ex

his

his informa ad argumentum (quod multum probat, nam probat Mariam non potuisse includi in pacto, ac proinde nec eximi ab eo) distinguo maiorem, ut Maria non ingrediatur pactum, & possit ingredi, concedo, & non possit nego, & consequentiam.

Argumentum secundum ex P. Peñalosa in *videtijs B. Virginis disp. 10. Cap. 5. & disputa 7. n. 39.* Posito, quod Deus hoc modo disposuisset pactum; si Adamus peccaverit, & non egerit penitentiam usque ad horam octavam, in omnes eius posteros, nullo excepto transfundetur peccatum, & in horis intermedijs v. g. secunda, & tertia prædestinaret Christum, & Mariam, hæc erit abs dubio exclusa à pacto, cum nō dum advenerit finalis Adæ impoenitentia, ex qua pēdet peccatū originale posterorū: ergo credendum est, Deum ita pactum disposuisse, non iuxta nostrum modum discurrendi.

Præmitto ad solutionem, quod ita debent signa disponi, ut Maria excludatur à pacto absque vlllo absurdo theologico, quod quidem sequitur ex hac, quamvis ingeniosa, meditatione: sequitur enim ex illa, quod Christus decernatur passibilis, & moriturus (vti ex vi præsentis decreti factum est) ante quam intelligatur finalis impoenitentia Adami, ac proinde ante quam posterius peccatum originale incurrant: ergo si Adamus ageret penitentiam, ut potuit, hora quarta, vel quinta, ac persequens eius posterius non cō-

tra-

traherent maculam originalem, adhuc Christus veniret moriturus, & passibilis, cum reliqui omnes homines esset immortales, & tempore à Deo destinato in Calum vivi transferendi, quod est absurdum; inde nego consequentiam.

Argumentum tertium: Deus iuxta nos terminavit pactum ad omnes Adæ posteros non determinatè hos, & illos, sed confuse ad omnes quicumque illi essent: sicut etiam exepit Matrem Verbi, non hanc faminam determinatè, sed confuse illam, quæ in Matrem eligeretur, quæ ea cumque esset; atqui talis volitio confusa repugnat Deo, quia imperfecta; ergo non ita disponendum est pactum. Nota pro solutione, quod volitio vaga, seu disiunctiva non est confusa, quia dirigitur scientia discernente omnia individua cum omnibus suis differentijs, & proprietatibus: sicut scientia vaga non est confusa, nam discernit clarissimè omnia individua disiunctionis, ea tamen modo disiunctivo attingit.

Deus igitur distinctè, & clarissimè cognovit omnes Adæ posteros possibiles, voluit què ut includerentur in pacto, disiunctim, seu conditionatè, nimirum casu, quo per naturalem generationem ex Adamo nascerentur; sic etiam cognovit omnes faminas possibiles, & disiunctim inclusit in pacto has, vel illas, ea nimirum excepta, quæ in Filij Parentem eligeret. Hinc in forma distinguo maiorem, sed confuse, sumpto pro non distincte

distincte, nego; sumpto pro disiunctim, concedo, & nego minoris suppositum; nimirum quod volitio vaga sit confusa.

Argumentum quartum. In signo antecedenti ad merita Christi prævidetur Adæ peccatum; ergo ut dependens ab omnibus suis causis; ergo non pendet à meritis Christi, quod B. Virgo fuerit, vel non fuerit causa moralis illius peccati, cum ante talia merita iam fuerit, vel non fuerit moralis causa. Quod si dicas Beatam Virginem, non debuisse esse causam peccati pro priori signo, sed pro posteriori. Contra, quia concursus pro posteriori non est concursus causæ efficientis: ergo debuit concurrere pro priori: ergo iam pro posteriori non potuit fieri ex meritis Christi, ut non concurreret pro priori, quia ad præteritum non datur potentia: ergo.

Præmitto ad solutionem primo: quod in signo pacti omnes voluntates posterorum alligatæ fuere voluntati Adæ in ordine ad operandum, non tamen determinatè hæc, & illa, sed disiunctim, & conditionate, casu quo hic homo v. g. nasceretur ex Adamo; inde que si aliquis aliunde à Deo crearetur, huius non esset alligata voluntas; & similiter alligata fuit voluntas Virginis, casu quo non eligeretur in Matrem: ex quo infertur, quod illa ante purificationem conditionis fuit indifferens, ut in Adamo peccaverit, vel non peccaverit; sicut fuit indifferens, ut esset, vel

vel non esset futura Dei Parens; conditionē vero purificata ex meritis Christi, ex illis habuit, quod in Adamo non peccaverit.

Præmitto secundo, quod homines non physicè, sed moraliter in Adamo peccaverunt, quatenus sufficiens fundamentum positum fuit, ut illius peccatum eorum censeretur moraliter, quasi ab eis personaliter commissum: Et fundamentum desumitur ex eo, quod Deus constituerit Adam caput omnium posterorum, & illius voluntati alligaverit voluntates eorum, quicumque illi essent, non determinando pro tunc, an hic, vel ille oriturus ex Adamo per naturalem generationem esset: Cum vero iam ex eo nati sunt, verum est moraliter peccasse cum illo; quia iam purificata est conditio, à qua pendeat peccavisse de prærito.

Quod explicatur exemplo Tutoris; hic enim potest constitui à Republica respectu Pupilli non dum nati: Tunc autem ea, quæ à Tutore fiunt, fiunt nomine Pupilli, & ab eo moraliter; quamvis istius voluntas alligata Tutoris voluntati tunc non detur sub ratione determinata talis hominis, sed sub ratione hæredis, quicumque sit. Hinc ad formam distinguo primum consequens, ab omnibus suis causis determinate prævisis, nego, indeterminate, & disjunctim, scilicet his, vel illis, concedo, & nego alteram consequentiam,

tiam, ob rationem datam. Ad id quod instatur, distinguo primum consequens; ergo debuit concurrere pro priori si non eligeretur in Matrem, concedo, si eligeretur, nego; ideoque ex Christi meritis in Adamo non peccavit, quia ex illis in Matrem electa est: & nego secundam consequentiam, cuius probationem distinguo, ad præteritum non datur potentia, si quod præterierit pendeat ab aliqua conditione postea ponenda, nego, si non pendeat, omitto.

Sed contra primo: Effectus physicus quando existit debet habere causas determinatas; sed actio peccaminosa Adami fuit effectus physicus: ergo quando existit, debuit habere causas determinatas: ergo non disjunctim has, vel illas. Distinguo maiorem, causas determinatas, eas à quibus physicè procedit, concedo, à quibus moraliter procedit, nego; quia cum hæ non physicè, sed solum moraliter influant, non debent esse determinatæ, quando effectus existit, sed sufficit, quod disjunctim sumantur.

Contra secundo: Posterius Adæ etiam B. Virgo, inclusi sunt conditionate in pacto; atqui Adamus peccavit post pactum: ergo B. Virgo peccavit conditionate in Adamo. Concedo totum. Quid igitur? Sanè nihil contra Beatæ Virginis gloriam, & immunitatem: quod enim peccaverit conditionate in Adamo, solum est, quod supposito peccato Adæ peccaret in Adamo, si includeretur

tur in pacto, seu ab eo non eximeretur ex meritis Christi: cum autem ex illis non fuerit inclusa, manet immunis à peccavisse in Adam.

Argumentum quintum: Ex nostra sententia sequitur, nullam feminam peccavisse in Adamo in signo, seu quando ipse peccavit, sed postea, quando non electa est in Matrem Dei, quod est absurdum. Probatur assumptum: Peccavisse in Adamo non solum dicit, contineri in eo, tanquam in morali capite, sed etiam non eligi in Matrem Dei, ut patet in B. Virgine: ergo nulla femina peccavit in Adamo, &c. Præmitto primo ad solutionem, quod Posteriores dicendi sunt peccavisse in Adamo in eo signo, in quo ipse peccavit; quod colligitur ex cap. 6. Osæ, ibi: *Omnes sicut Adamo transgressi sunt pactum: ibi prævaricati sunt in me.*

Atque expresse traditur ab Aug. de Civit. lib. 27. aiente. *Quando Adam cum omnibus, & ipse peccavit; & ab Anselmo de Concep. Virginis cap. 7. dicente. In Adam omnes peccavimus, quando ille peccavit.* Ratio autem est, quia in signo in quo Adamus peccavit, operatus est, ut caput morale Posterorum, qui supponebantur futuri saltem conditionate, & inclusi in pacto. Præmitto secundo: quod denominatio physica: V. g. *Albi*, petit, quod quando ipsa datur, existant omnia eius constitutiva, scilicet subjectum, & albedo, quia hæc non denominat, nisi sit in subjecto.

At

At vero denominatio moralis verè datur etiam, quando non datur de presenti omnia eius constitutiva, sed aliquod, vel datum prius fuit, vel postea dabitur; quia nimirum hoc est, esse moraliter, ita æquivalenter se habere, ac si nunc esset. Patet hoc in peccato habituali, quod iuxta meliorem sententiam consistit in peccato præterito, & præsentia carentia condonationis, vel condignæ satisfactionis; & quod nunc denominat hominem vere peccatorem, licet nunc physice non existat. Sic peccavisse in Adamo est denominatio moralis resultans ex constitutione Adæ in caput omnium, ex pacto cum eo inito, ex nativitate ab eo per veram generationem, & ex carentia electionis in Matrem Dei.

Ex quibus duo prima constitutiva data fuerunt respectu cuiuslibet feminæ, quando Adamus peccavit, alia vero duo postmodum: Attamen postea verum fuit, feminam non electam in Matrem, in Adamo peccavisse, quia ea constitutiva præsentia denominaverunt de præterito. Similiter dicendum est de libertate, quam prior ad peccatum Adæ habuerunt feminæ ad peccandum moraliter in illo, vel non: nam sicut feminæ non electæ in Matrem donominatur moraliter peccans quando Adamus peccavit; sic etiam moraliter libera, quia eo quod fuerit alligata voluntati Adæ, æquivalenter se habet, ac si tunc esset libera, & indifferens.

Hinc

Hinc in forma distinguo assumptum argumenti. Nullam feminam peccavisse in Adamo, quando ipse peccavit, quatenus id significat, tunc non extitisse physicè omnia constitutiva huius denominationis moralis *peccasse in Adamo*, concedo, non extitisse moraliter, nego, & sic distinguitur etiam consequens probationis: quoniam eo ipso, quod alia constitutiva postea physicè extiterint, denominant de præterito feminam in Adamo peccantem.

Sed contra primum præmissum ad solutionem, sic insurges. Nequit esse vera propositio de præterito, nisi fuerit vera propositio de præsentis; atqui hæc propositio de præsentis *Posterius peccant in Adamo*, non est vera in signo, in quo peccat Adamus, quia Posterius nequeunt peccare ante quam existant, & quando peccavit Adam non existebant: ergo ea propositio de præterito *Posterius peccaverunt in Adamo*, nequit esse vera in signo in quo peccavit Adamus. Nego minorem, quia quando peccavit Adam Posterius eius, cum iam supponerentur futuri, & inclusi in pacto, iam moraliter existebant in ordine ad peccandum, ideoque ea propositio de præsentis vera est.

Deinde probationem distinguo, Posterius nequeunt peccare physicè ante quam existunt; concedo, nequeunt peccare moraliter, sub distinguo, ante quam existant moraliter, concedo; antequàm existant physicè, nego: & minorem inclusam;

nam, quando peccavit Adâ non existebant physicè, concedo, moraliter, nego. Ad peccandum enim moraliter, sufficit moraliter existere, & ita existebant Posterius quando Adamus peccavit, nâ in ordine ad hoc se habebant, ac si existerent.

Argumentum sextum. Hæc femina non electa in Matrem denominatur verè peccans moraliter quando Adamus peccavit: ergo quando Deus vidit Adamum peccantem, vidit hanc feminam peccantem in Adamo; sed hoc est falsum, quia tunc non dum intelligitur exclusa à Maternitate Dei: ergo & illud. Distinguo primum consequens, vidit hanc feminam determinate absolute peccantem, nego suppositum, quod tunc sit absolute futura; disjunctim, seu conditionate, concedo: hoc est, cum pro eo signo peccati hæc femina non sit absolute futura, nec exclusa à Dei Maternitate, non potest in eo videri absolute peccans. At vero cum videatur Adam peccans pro omnibus qui, vel quæcumque sint sub conditione post purificanda, videtur hæc femina conditionate peccans.

Argumentum septimū. Si aliqua voluntas non fuit alligata voluntati Adæ ante commissum peccatum, nequit postea alligari in ordine ad illud peccatum: ergo hæc denominatio *peccasse in Adamo*, nequit provenire ab aliquo posteriori. Distinguo antecedens, si non fuit alligata, vel absolute, vel conditionate, concedo, si non fuit alli-

alligata solum absolute, nego. Etenim Deus nequit pro posteriori alligare de novo voluntati Adæ aliquam voluntatem, de qua nil cogitaverat pro priori. At vero si pro priori alligavit aliquam voluntatem sub aliqua conditione purificanda pro posteriori, & hæc purificetur, talis voluntas denominatur alligata pro priori: quod in denominatione morali non repugnat juxta superius dicta.

Argumentum octavum. In primo signo videntur aliqui homines conditionate futuri sub conditione postea purificanda: ergo conditio fuit, quod Christus, vel alij Sancti pro suo signo peterent eorum existentiam, eam que mererentur; sed hoc est falsum: ergo nulli homines videntur in primo signo conditionate futuri. Probat minor: Concilium Palestinum ait, gratiam creationis non esse ex meritis Christi, sed solam gratiam justificationis; Item Aug. Epist. 105. inquit *Christus non pro iustis, ut homines conderentur, sed pro impijs mortuus est;* atqui hoc esset falsum, si Christus aliquorum hominum existentiam meruisset: ergo falsum est quod meruit.

Præmitto primo ad solutionem, quod neque Concilium, neque Augustinus militant contra nos; solum enim intendunt contra Pelagium, & Pelagianos, non sufficere gratiam naturalem creationis, aut naturæ vires ad salutariter operandum, sed omnino requiri gratiam supernatu-

ralem per Christum. Ulterius: solum negant, totam gratiam creationis esse ex meritis Christi, & recte negant, quia creatio Adami, & plurium hominum absolute decretatorum in priori signo ad signum Christi, ex illius meritis non extiterunt: cum quo bene stat, quod aliqua gratia creationis, seu existentia aliquorum hominum ex meritis Christi fuerit.

Præmitto secundo: quod quando Concilium ait, solum gratiam justificationis esse ex meritis Christi, & Augustinus, Christum non esse mortuum, *ut homines conderentur*, loquuntur de motivo primario veniendi, & moriendi Christum, quod fuit hominum justificatio, non vero creatio, aut nativitas: non tamen ideo negant, quod eo motivo supposito, potuerit alicuius hominis nativitas ex Christi meritis obtineri: sicut sæpe petuntur ex illis, & obtinentur sanitas corporis, & pluvie, cum tamen Christus non fuerit mortuus ut plueret, & sani essemus. Hinc concessio enthymemate, nego minorem subsumptam, ad cuius probationem, distinguo, primam partem maioris, totam gratiam creationis, concedo, aliquam subdistinguo ita ut ea fuerit motivum primarium, concedo, ita ut esset quid datum propter Christum, nego; & similiter distinguitur secunda pars ad Ly, *non ut homines conderentur.*

Sed contra: Si vnus homo nascitur ex meritis Christi, nascuntur innumeri, nimirum omnes illi,

illi, qui ab eo per generationem descendunt; sed secundum est falsum: ergo & primum. Distinguo maiorem, nascuntur innumeri formaliter ex vi applicationis meritorum Christi, nego, radicaliter, concedo, & sic nego minorem. Etenim quando merita Christi impetrant nativitatem alicuius hominis, non applicantur formaliter ad generationem posterorum ipsius, nam ad hanc sufficit natura ipsa sine novo adiutorio gratiæ: dici tamen potest, generationem etiam posterorum esse ex meritis Christi, nimirum radicaliter, quia fuerunt radix primæ generationis.

Argumentum nonum. Homo natus ex meritis Christi, non potuit existere in statu indifferentiæ ad observationem præcepti in Adam: ergo non potest esse natus ex meritis Christi. Probatur antecedens. Non potest existere in statu indifferentiæ ad observationem ille homo, cuius existentia supponit carentiam observationis; sed existentia illius hominis supponit carentiam observationis, cum supponat existentiam Christi, quæ carentiam observationis supponit, cum sit in signo posteriori ad peccatum Adæ: ergo homo natus, &c. Præmitto ad solutionem primo, quod signum inclusionis in pacto est signum indifferentiæ posterorum ad observationem præcepti, vel carentiam observationis: Inde posterius non sunt dicendi peccare in Adam in signo inclusionis in pacto, sed in signo posteriori peccati Adæ.

Præ-

Præmitto secundo, quod homo natus ex meritis Christi non supponit essentialiter, sed pure accidentaliter existentiam Christi, quia potuit nasci, & non exmeritis illius: Inde licet existentia talis hominis supponat existentiam Christi, & hæc carentiam observationis, quia tamen talis existentia non supponit essentialiter, sed pure accidentaliter, carentiam observationis, & eam supponit non in signo indifferentiæ, seu potestatis proxime, sed in alio signo remoto, nimirum Christi, bene potest esse in statu indifferentiæ ad carentiam observationis. Exemplum est, & supponamus, Deum conferre auxilium vnice per decretum connexum cū peccato.

In hoc casu licet signum decreti supponat peccatum prævisum per scientiam mediam, à qua decretum regulatur; atque item auxilium supponat peccatum, cum supponat decretum; quia tamen auxilium, & supponit decretum accidentaliter, quia poterat per aliud existere, & supponit peccatum, non in signo indifferentiæ ad peccandum, vel non, sed in alio signo remoto, nimirum scientiæ mediæ, & decreti: fit, quod signum auxiliij sit signum indifferentiæ ad peccatum, vel eius carentiam. Hinc in forma nego antecedens, ad cuius probationem distingo maiorem, ille homo, cuius existentia supponit essentialiter carentiam observationis, concedo, accidentaliter, subdistinguo, si eam supponat in sig-

no potestatis proximæ ad talem carentiam, concedo, si in alio signo remoto, nego: & similiter minorem, cuius probationem distinguo, cū supponat essentialiter existentiam Christi, nego, accidentaliter, concedo.

Argumentum decimum: decretum de existentia huius hominis ex meritis Christi supponit peccatum Adami, & necessitatem de eo, quod iam hic homo existat, in peccato concipiatur; sed hoc non decet Deum, nam determinaret hominem, ut in peccato conciperetur: ergo tale decretum non datur. Distinguo maiorem, supponit essentialiter peccatum Adami, nego, accidentaliter, concedo, quia Christus quem supponit hoc decretum, non supponit essentialiter, sed accidentaliter Adami peccatum, nam adhuc eo non dato venire poterat.

Et nego minorem, cuius probationem distinguo, determinaret logice hominem, concedo, moraliter imputabiliter, nego. Etenim, quia ex hoc decreto inferitur, hominem concipiendum in peccato, dicitur Deus per tale decretum logice determinare hominem ad peccatum; sicut quia ex decreto collativo auxilii inefficacis quavis inefficacis sequitur peccatum, Deus dicitur ad illud logice determinare. At vero, cū Deus nullum ex his decretis teneatur impedire, non determinat ad peccatum moraliter imputabiliter, quia peccatum sequitur per accidens respectu

pectu Dei. Atque hæc solutio intelligenda est, admissio quod tale decretum essentialiter supponat peccatum Adæ, nam sic illud inferit; hoc autem non admissio, uti non admittimus, neque adhuc logice Deus ad peccatum determinat.

SECTIO SECUNDA.

De causis Prædestinationis Deiparæ.

PRæmitto primo, quod causa prædestinationis Deiparæ quadruplex considerari potest, nimirum *physica efficiens, & receptiva finalis, exemplaris, ac meritoria.* Et causa quidem physica efficiens prædestinationis, tum Virginis, tum reliquorum nulla esse potest; quia omnis prædestinatio consistit in actibus intellectus, & voluntatis divinæ increatis, & incausabilibus, ac proinde quibus causa efficiens physica repugnat: & repugnat etiam causa receptiva propriè talis, nam hæc est respectu termini per modum formæ receptæ in subiecto distincto, à quo educitur; actus autem divini sunt ipse Deus. Dixi *propriè talis*, quia intellectus Dei, & voluntas bene possunt dici *potentia receptiva virtualis* respectu actuum contingentium iuxta dicta in *tract. de scient. Dei.*

Causa finalis prædestinationis Deiparæ quadruplex est. Prima, & fundamentalis est gloria Dei, nam hæc est finis omnis prædestinationis iuxta illud *Esaia 47. omnem qui invocat nomen meum.*

no potestatis proximæ ad talem carentiam, concedo, si in alio signo remoto, nego: & similiter minorem, cuius probationem distinguo, cu supponat essentialiter existentiam Christi, nego, accidentaliter, concedo.

Argumentum decimum: decretum de existentia huius hominis ex meritis Christi supponit peccatum Adami, & necessitatem de eo, quod dum hic homo existat, in peccato concipiatur; sed hoc non decet Deum, nam determinaret hominem, ut in peccato conciperetur: ergo tale decretum non datur. Distinguo maiorem, supponit essentialiter peccatum Adami, nego, accidentaliter, concedo, quia Christus quem supponit hoc decretum, non supponit essentialiter, sed accidentaliter Adami peccatum, nam adhuc eo non dato venire poterat.

Et nego minorem, cuius probationem distinguo, determinaret logice hominem, concedo, moraliter imputabiliter, nego. Etenim, quia ex hoc decreto inferitur, hominem concipiendum in peccato, dicitur Deus per tale decretum logice determinare hominem ad peccatum; sicut quia ex decreto collativo auxilii inefficacis quavis inefficacis sequitur peccatum, Deus dicitur ad illud logice determinare. At vero, cum Deus nullum ex his decretis teneatur impedire, non determinat ad peccatum moraliter imputabiliter, quia peccatum sequitur per accidens respectu

pectu Dei. Atque hæc solutio intelligenda est, admissio quod tale decretum essentialiter supponat peccatum Adæ, nam sic illud inferit; hoc autem non admissio, uti non admittimus, neque adhuc logice Deus ad peccatum determinat.

SECTIO SECUNDA.

De causis Prædestinationis Deiparæ.

PRAMITTO primo, quod causa prædestinationis Deiparæ quadruplex considerari potest, nimirum *physica efficiens, & receptiva finalis, exemplaris, ac meritoria.* Et causa quidem physica efficiens prædestinationis, tum Virginis, tum reliquorum nulla esse potest; quia omnis prædestinatio consistit in actibus intellectus, & voluntatis divinæ increatis, & incausabilibus, ac proinde quibus causa efficiens physica repugnat: & repugnat etiam causa receptiva propriè talis, nam hæc est respectu termini per modum formæ receptæ in subiecto distincto, à quo educitur; actus autem divini sunt ipse Deus. Dixi *propriè talis*, quia intellectus Dei, & voluntas bene possunt dici *potentia receptiva virtualis* respectu actuum contingentium iuxta dicta in *tract. de scient. Dei.*

Causa finalis prædestinationis Deiparæ quadruplex est. Prima, & fundamentalis est gloria Dei, nam hæc est finis omnis prædestinationis iuxta illud *Esaia 47. omnem qui invocat nomen meum.*

in gloriam meam creavi eum. Secunda Christus, ad quem concipiendum est primario ordinata Maria: tertia, hominum salus, quorum decreta est Redemptrix: Quarta, gloria, & perfectio ipsius Virginis, quoniam, cum ea sit infra Deum summe bona, à Deo est maxime diligibilis, ideoque talis gloriae, & perfectionis gratia Mariæ prædestinationem disposuit.

Iam causa exemplaris Marianæ prædestinationis, Christus Dominus fuit, nam Mariæ prædestinatio, exprimit omnem Christi prædestinationem, & est ad omnes terminos, ad quos est Christus prædestinatus, scilicet ad redemptionem, mediationem, principatum supra omnem creaturam &c. Vnde cū prædestinatione Christi maximam habet similitudinem. Atque hæc sane nullam prorsus difficultatem ingerunt: Solum ergo difficultas est, & ea quidem gravissima, circa causam meritoriam.

Certum est enim, Christum fuisse causam meritoriam prædestinationis Deiparæ; nam ea fuit opus gratiæ Dei perfectissimum, ac proinde tribui debet meritis Christi; præsertim que Maternitas Dei, vti cum Patribus, & omnibus Theologis tenet P. Ripal *de ente supernaturali* *tom. 2. lib. 4. disp. 86. sect. 7. n. 55.* quoniam ea est effectus prædestinationis Maria iuxta post dicenda, & beneficium gratiæ altissimum, conferens in salutem ipsius Virginis, & omnium hominū.

Inde

Inde ratio dubitandi difficillima exurgit. Est enim omnium Theologorum axioma, *principium meriti non posse cadere sub merito*, id est, opus honestum non posse mereri principium, à quo procedit, alioqui daretur mutua prioritas inter duas causas efficientes; quia principium operis honesti causaret efficienter illud, & simul opus honestum causaret efficienter suum principium, nam causa meritoria comparatur à Theologis efficiēti. Quomodo igitur, cum existentia Mariæ, & Maternitas Dei fuerint principium operū Christi, quia fuerunt principium ipsius Christi, potuerunt opera Christi mereri existentiam Mariæ, & Dei maternitatem, quin principium meriti caderet sub merito? Pro cuius controversiæ resolutione.

Præmitto secundo, quod principium operis meritorij potest esse *proximum*, vel *remotū*. Proximum est illud, quod cum constituat potestatem proximam, & requisitam ad opus, immediate influit in illud; & sic auxilium supernaturale est principium operis honesti. Remotum est illud, quod eum, neque cōstituit potestatem proximam, & requisitam ad opus, neque in illud immediate influat, influit tamē in aliquod principium proximum illius: Et sic est principium operis honesti decretum collativū auxiliij, quatenus in auxilium influit. In præsentī autē controversiā nō est de principio proximo, sed tantum

tum de remotò, quia Beata Virgo solum remotè influit in opera Christi.

Præmitto tertio, quod iuxta dicta in tract. de Volunt. Dei cum Patribus Ripal. Isquierd. Herrera, & communi nostratum, Deus potest concipere decreta vaga, seu disjunctiva, quia finem consequibilem per plura media potest intendere efficaciter per hoc, vel illud medium, relinquendo huius medijs, præ illius determinationem ad aliud signum. Sic Deus prævidens per scientiam mediam plura auxilia, quibus obtinere possit consensum Petri; potest illum efficaciter prædefinire prædefinitione disjunctiva vagante inter auxilia sic, *volo consensum liberum Petri, vel per auxilium A; vel per B; vel per C;* uti cū Patribus Isquierdo, & Mòcada defendi in tract. de decretis His positus sit.

Nostra conclusio cum Patribus Ripal. supra disp. 124. sect. 2. Rodes hic q. 2. sect. 4. §. 3. Parel. part. 4. cap. 2. §. 3. & aliquibus Recentioribus: Christus Dominus fuit causa meritoria prædestinationis Mariæ, & meruit omnes eius effectus, videlicet non solum gratiam, & gloriam; verū etiam primam existentiam, & Dei maternitatē, quin principium meriti cadat sub meritū: Quatenus decretatus fuit decreto disjunctivo vagante inter matrēs, & actiones. Explicatur conclusio: Christus in suo primo signo, nimirum quarto ordine signorum fuit prædestinatus per decre-

cretum disjunctivum, sic tendens, *volo Christum existere, vel ex Maria, vel ex Anna, &c. vel per actionem, A, vel per B, &c.*

Hoc autem decreto posito, non determinatur existentia, & maternitas Mariæ potius, quā Annæ, aut alterius mulieris, atque in illo prævidetur Christus absolute existens, & meritorie operans. In posteriori vero signo, nimirum quinto concipit Deus aliud decretum virtualiter distinctum determinatū, prælativum, & removens prohibens, quo videlicet removet alias mulieres, Mariam que ex Christi meritis iam prius absolute prævisis, præfert omnibus, atque ad existentiam, & Dei Maternitatem prædestinat: Decretum que hoc sic tendit, *Nolo Christū existere ex Anna, vel alia muliere præter Mariam.*

Probatur iam nostra conclusio: Ita disponendum est decretum Incarnationis, ut clare, & sine absurdo constet, Christum meruisse existentiam Mariæ, & maternitatem Dei, quas meruisse est certissimum apud Theologos; atqui posito primo decreto disjunctivo, & secundo prælativo, id clare, & sine absurdo constat: ergo decretum Incarnationis, fuit illud disjunctivum, quod subsecutum fuit prælativum. Probatur minor: Tunc clare, & sine absurdo constat, Christum meruisse existentiam Mariæ, & maternitatem Dei, quando constat principium meriti non cadere sub meritum; atqui posito primo decreto dif-

disiunctivo, & secundo prælativo id constat: ergo posito &c.

Probatur minor: posito decreto disiunctivo, in signo illius ita ponitur Christus, & eius merita absolute futura, ut non pendeant in eo signo à Maria, neque hæc sit principium eorum, quavis sit in signo decreti prælativi; sed eo ipso principium meriti non cadit sub meritum, ut exterminis patet: ergo posito &c. Vterius à paritate: quia plures Theologi cum Sapientissimo P. Ripalda defendunt, posse actum charitatis mereri principium proximum, à quo hic, & nunc procedit, quin principium meriti cadat sub meritum; potest enim Deus decernere actum charitatis decreto disiunctivo vagante inter principia, sic volo actum charitatis existere, vel ab habitu, vel à gratia actuali, vel ab auxilio extrinseco.

In hoc igitur decreto videns absolute existentem actum charitatis, potest illum præmiare conferendo habitum infusum, à quo hic, & nunc in executione procedat: ergo pariter, quin principium meriti caderet sub meritum, potuit decernere Christum decreto disiunctivo vagante inter Matres, & postea in præmiū eius meritorū eligere Mariam. Et ratio horum à priori est: quia actus charitatis non potius exigit procedere ab habitu, quam à gratia, vel ab auxilio extrinseco, ideoque potest decerni decreto vago circa principia; atqui Christus non potius exigit

git procedere à Maria, quam ab Anna, vel alia muliere, cum per quamlibet sufficienter possit existere: ergo potuit decerni decreto vago circa Matres.

Respondebis tamen primo, argumentum solum probare de possibili, non autem, defacto, quod probandum erat, nam licet actus charitatis iuxta illos Theologos possit decerni eo decreto vago, attamen defacto, non ita decernitur. Sed contra: Ideo actus charitatis defacto non decernitur eo decreto vago, quia ad id non datur positivum, & vrgens fundamentum, sed potius in contrarium ratio à priori; nimirum quia illa, quæ à creaturis determinate non exiguntur, ut prima vbiatio, & duratio, determinantur à solo Deo, & non ab aliqua earum actione adhuc per modum meriti; atqui ad hoc, ut Christus defacto fuerit decretatus eo decreto disiunctivo datur positivum, & vrgens fundamentum, scilicet Patres, & Theologos asserere, meruisse maternitatem Dei; quod nisi eo decreto componi facile non potest: ergo defacto eo decretatus est.

Respondebis secundo; argumentum nostrum multum probare; probat enim, Christum meruisse vñionem, quam defacto habet, nimirum si eius decretum vagetur inter vñiones; atq; item meruisse vñionem beatam, & gratiam habitualem; quod tamen est contra omnes Theologos. Sed contra, quia Doctissimi Recentiores defendunt,

dont, Christum meruisse unionem hypostaticā; quam defacto habet; nam decretatus fuit decreto disjunctivo vagāte inter uniones, sic *Volō verbum uniri humanitati, vel per unionem A, vel per B, vel per C;* & postea in prāmium meritorum eo decreto prāviforum, decretata fuit illi hęc unio, quam defacto habet: Quam ego sententiam teno in tract. de Incarnatione p. 1. diss. 6. Sect. 2.

Quod si id renuas admittere, & difficultate gravissimā irretiri nolis; dic, Christum non ita fuisse decretatum, vt meruerit hanc unionem, quoniam Patres id exprimunt: sufficiat pro omnibus vnus *Augustinus lib. de prædestinat. sanctor. inquit cap. 15. Neque retributa est Christo illa generatio, sed tributa.* Quid clarius? Iam paritas de visione, & gratia nulla est; quia illæ debebantur unioni hypostaticæ ex vi naturalis connexionis, & quod ita debetur, non datur in prāmium, nisi ea connexionē impedita, vt constat impeditam esse connexionem unionis cum gloria corporis; non autem constat impeditam fuisse connexionem cum gratia, & visione beatifica, sed potius eas Christo ab instanti conceptionis esse concessas: ergo.

Argumenta Contraria.

Argumentum primum: Si Christus meruisset hanc Matrem, scilicet Mariam, meruisset.

ruisset principium sui meriti per ipsum meritum; sed non potuit mereri principium sui meriti per ipsum meritum: ergo non meritus fuit hanc Matrem. Probatur maior: Quod est principium existentia Christi, est principium, licet remotū, meriti Christi; sed hęc Mater est principium existentia Christi: ergo est principium meriti Christi: ergo si Christus &c. Nota quod Christus non meruit hanc Matrem provt Filius huius Matris, se provt Filius huius, vel illius; vel illius, qualiter fuit in primo signo, in quo Maria non est principium existentia Christi, & meritorum eius.

Inde non meruit principium sui meriti per ipsum meritum, quia hoc in signo, in quo exercebat suam vim meritivam non pendeat determinate ab eo principio, à quo postea extitit per causalitatem remotā. In forma igitur negotii maiorem, ad cuius probationem, distinguo maiorem, quod est principium existentia Christi in primo signo, est principium meriti Christi, concedo; quod est principium in secundo signo, nego, & maiorem; quia hęc Mater determinate non est principium existentia Christi in primo signo, quando iam eius merita præcesserunt.

Sej contra primo: Christus meruit suā Matrem: ergo fuit causa moralis suæ causa physica; sed causa moralis comporatur efficienti: ergo duæ causæ efficientes fuerunt sibi mutuò cau-

se. Secundo; Christus provt existens in primo signo causat suā causam in secundo: ergo Christus provt in primo signo causat se ipsum provt in secundo, ac per consequens idem poterit se ipsum causare contra omnes Phylosophos. Nota, quod causa moralis comparatur efficienti nō in ordine ad influxum, quatenus vtraque influat per physicam causalitatem, quia sic solum influit efficiens; sed tantum in ordine admodum influēdi, quatenus vtraque non influit nisi provt existens.

Deinde distinguo primum consequens: fuit causa moralis suæ causæ physicæ pro eodem signo, pro quo fuit causatus ab illa, nego, pro diverso, concedo: & minorem, comparatur efficienti quoad influxum, nego, quoad modum influendi, concedo: & secundum consequens, fuerunt sibi motu causæ pro diverso signo, concedo, pro eodem, nego. Quod ergo Christus provt existens in primo signo independenter ab hac Matre causet illam moraliter, & in secundo signo causetur ab ea physice, non repugnat vt patet. Ad secundum, distinguo consequens, causat se ipsum quoad substantiam, nego, nam sic causetur ab aliqua Matre decretata, & prævisa, & quam provt in eo disuncto non meretur: causat se ipsum quoad modum, seu provt à tali Matre, concedo; hoc enim solum est, mereri hanc Matrem præ illa, in quo sensu nō negatur à Phylosophis idem posse se ipsum causare. Ar-

Argumentum secundum. Principium operum Christi, solum provt est à parte rei constituit impetrationem eorum operum; atqui principium provt est à parte rei non est indeterminatum, sed determinatum: ergo vt determinatum constituit impetrationem; sed in decreto disunctivo non est determinatum: ergo non constituit impetrationem provt est in priori decreto disunctivo indeterminatum, sed provt est determinatū in posteriori prælativo; atqui Christus in posteriori signo dependet à Maria: ergo provt dependens à Maria, seu provt eius Filius, meretur illius existentiam, ac per consequens principium meriti cadit sub meritum.

Præmitto ad solutionem primo, quod principium (nimirum remotum) impetrationis operum Christi *adequate* sumptum dicit duo rationis signa, vnum *præscissionis*, seu *indeterminationis*, quod est signum decreti vagi; & alterum *determinationis*, quod est signum decreti prælativi. Vterius: tale principium *adequate* acceptum plura dicit; videlicet vltra existentiam, & influxum in actum impetratorium, dicit etiam à parte rei durationem, vocationem, & alia: attamen ad constituendam impetrationem non sunt necessaria omnia, quæ dicit à parte rei, alioqui esset necessaria hæc duratio, cum sit prorsus impertinens. Inde principium solum constituit impetrationem provt est à parte rei *inadequate*, seu provt

provt in signo præscissionis, in quo solum dicit existentiam, & influxum, non provt est à parte rei *adequate*, seu in signo prælationis.

Præmitto secundo, quod indeterminatio principij, quæ datur in decreto disjunctivo non est *negativa*, seu *exclusiva* determinationis per aliud decretum in eodem instanti reali; sed est tantum *præscissiva*, quatenus in eo primo signo præscinditur à decreto præferente hanc Matrem, quod in secundo signo intelligitur. Ex his in forma distinguo maiorem, principium solum provt est à parte rei *adequate* constituit impetrationem, nego, provt est *inadequate*, concedo: & minorem, provt est à parte rei *adequate* non est indeterminatum, concedo, quia sic involvit decretum prælativum: provt est *inadequate*, nego; nam sic solum est à parte rei in primo signo, in quo est disjunctive decretatum. Vel aliter distinguo, non est indeterminatum negativè, concedo, præscissive, nego.

Argumentum tertium: Opus meritorium nõ movet, nisi provt existens, & existens à principio determinato; nam movet, vt dependens ab omnibus suis causis, & vt ita dependens dicit principium determinatum; sed eo ipso nequit movère ad determinationem sui principij: ergo opus Christi nequit movère ad determinationem Mariæ, præ alia. Ulterius primo: principium indeterminatum nequit esse à parte rei: ergo nec

potest à partè rei operari, ac proinde nec principiari opera meritoria Christi. Secundo, decretum disjunctivum nequit tribuere existentiam extra omnes suas causas operi meritorio, nam etiam decretum executivum determinans principium est causa: ergo in eo nequit videri existens meritum. Tertio, nequit Christus actu mereri; nisi existens dependenter ab actione, & Matre determinatis: ergo nequit prævideri merens in decreto disjunctivo non determinante actionem, & Matrem.

Præmitto adsoiutionem primo: quod opus meritorium, cum non influat physicè in præmiu, sed tantum moraliter, non debet, quãdo movet, existere physicè extra omnes suas causas, sed tantum debet moraliter existere. Secundo, quod principium potest esse determinatum, vel *intrinsece in essendo*, seu secundum, suam differentiam specificam, & individualem, per quam entitative distinguitur ab alio principio; vel *in existendo*, & sic est determinatum per determinationem extrinsecam à Deo volente, illud existere, & illud præferente alijs principijs, quæ in opus poterant influere: Inde hæc determinatio extrinseca dicit prælationem unius principij, respectu alterius. Ad opus ergo meritorium, seu actu movens requiritur necessario principium primo modo determinatum; non vero secundo.

Præmitto tertio: quod decretum disjuncti-

vum sufficit ad executionem effectus decretati, estque executivum illius: decretum autem subsequens determinatum, & determinans extrinsece principium solum removel prohibens, quatenus excludit alia principia præter vnum; & tendit modo explicato in probatione conclusionis. Hinc in forma, distinguo primam partem maioris, non movet, nisi provt existens physice extra omnes suas causas, nego; moraliter, concedo: Et secundam, & existens à principio determinato intrinsece entitative, concedo, determinato extrinsece prælative, nego; nam in decreto disjunctivo prævidetur opus secundum suam differentiam specificam, & individualem, secundum que suum esse entitativum à principio determinato intrinsece entitative, seu in essendo; quod quidem sufficit ad movendum.

Deinde distinguo primam partem probationis inclusæ, movet vt dependens ab omnibus suis causis determinatis intrinsece entitative, concedo, extrinsece, nego; quia sufficit, quod in decreto disjunctivo videantur causæ secundum suam entitatem, & non requiritur, quod tunc intelligatur prælatio vnius causæ præ alia. Distinguo etiam secundam partem, vt ita dependens scilicet à suis causis determinatis extrinsece, dicit principium determinatum extrinsece, concedo, non determinatis extrinsece, sed pure intrinsece dicit principium extrinsece determinatum, nego, & minorem cum consequentia. Ad

Ad primum, quod additur, distinguo consequens, ergo nec potest à parte rei operari, si sit indeterminatum negative, concedo, si præcisive, nego: etenim principium operationis, vti iam dixi, non est indeterminatum negative nam in eodem instanti reali per aliud decretum est determinatum; est tamè vt prioris decreti indeterminatum præcisive, & extrinsece, nam præscindit à prælatione extrinseca per decretum prælativum faciendâ. Ad secundum, distinguo antecedens, nequit tribuere existentiam inadæquatam, quæ sufficit ad movendum, nego, adæquatam, quæ non est necessaria ad movendum, & claudit determinationem extrinsecam, concedo. Solutio patet ex dictis. Ad tertium: distinguo antecedens, nequit Christus adæquate conceptus, seu secundum ea, quæ dicit in primo, & secundo signo actu mereri, nisi &c: concedo, inadæquate conceptus, seu secundum ea quæ dicit in primo signo, nego, & consequentiam.

Sed contra solutionem ad primum insurges. Divina prævisio præscindere nequit à determinatione, quâ re ipsa habet principium productivum Christi: ergo principium non prævidetur præcisive indeterminatum. Distinguo antecedens, præscindere nequit à determinatione quiditativa principij in essendo, seu differentia individuali, concedo; à determinatione contingenti, & extrinseca principij in existendo, sen

a praelatione vnus principij respectu alterius facienda per posterius decretum, nego: Etenim praxilio divina attingit quiditatem, & differē-
tiam individualem omnium principiorum, quæ possunt influere in Christum; attamen praelatio vnus principij præ alio in existendo, cum facienda sit per decretum posterius, non attingitur, neque est attingibilis in signo decreti prioris dis-
iunctivi.

Argumentum quartum. Principium, quod constituit actum meritorium, debet distingui à dono, quod datur propter actum, alias daretur subjecto in præmium id, quod iam habebat; atqui principium determinatum, quod datur in præmium per decretum posterius, constituit re ipsa actum meritorium, nam hic ab eo principio re ipsa efficitur: ergo hoc principium nequit dari in præmium, ac per consequens maternitas Dei nequit esse præmium meritorium Christi. Distinguo minorem, constituit actum meritorium sub ratione determinata huius principij, nego, indeterminata, & vniversalis principij, concedo. Etenim pro priori Maria constituit actum meritorium Christi non sub ratione determinata Mariæ, sed sub disjunctione cum alijs mulieribus: Vnde Maria, & alia femina sub disjunctione habent rationē vniversalem principij pro priori; sola vero Maria pro posteriori rationem determinatam talis principij sortitur.

Sed

Sed contra. Ratio vniversalis identificatur enim ratione particulari principij; sed Maria sub ratione vniversalis principij, constituit actum Christi meritorium pro priori; ergo etiam sub ratione particulari, ac per consequens pro priori est determinata in ratione principij. Distinguo maiorem, ratio vniversalis logica, idest, vt existens sub cognitione confusa, non distinguēte individua, in quibus multiplicatur, concedo, vt existens sub cognitione disiunctiva, & distinguente individua, nego; nam per talem cognitionem cognoscuntur à Deo distinte omnes mulieres, seu principia Christi; & quodlibet principium distinguitur ab alio realiter adæquate, & à tota collectione, cuius est pars, realiter inadæquate: Indequē principium vniversale constituens actum meritorium pro priori distinguitur à determinato, quod eligitur pro posteriori; & quod non solum, sed simul cum alijs sub disjunctione constituit actum.

Argumentum quintum. Deratione actus meritorij est, quod eo posito in executione, possit negari præmium impetratum per illum; sed posito in executione actu meritorio, non potest negari hoc principium, à quo in executione procedit, vt patet: Ergo hoc principium nequit esse præmium. Distinguo minorem, posito actu meritorio in executione adæquata, quæ includit determinationem huius principij, non potest

Dz

&c.

&c. Concedo; in executione inadæquata, quæ includit principia indeterminata, nego. Etenim pro priori datur executio actus inadæquata, quatenus non est per determinatum principium, sed per principia indeterminata; & tunc datur in-differencia, ut conferatur hoc principium, vel illud, ac per consequens tunc negari potest hoc principium; sufficit tamen ad rationem impetra-tionis, quod attentis intrinsecis meriti, potuerit negari.

Argumentum sextum: Ex nostra conclusio-ne sequitur, quod possit quis mereri primam gra-tiam auxiliantem; si nimirum prævideatur actus contritionis procedens, vel ab hac, vel ab illa gratia sub disjunctione, & postea in præmium alius decernatur hæc numero gratia, à qua pro-cedit; sed hoc apud Theologos est absurdum: Ergo, & conclusio implicatoria est. Distinguo maiorem, quod possit quis mereri primam gra-griam de potentia ordinaria, nego, de potentia absoluta, & extraordinaria, concedo *cum P. Rip-pal. de ente supernat. tom. 2. disp. 88. sect. 2. c. n. 12.*

Quod si tibi durum videatur, id concedere, nega maiorem, quia licet modo dicto in argu-mento, disponatur processio actus contri-tionis, tamen nunquam absolute verificatur, quod possit quis mereri primam gratiam; nam supponitur, quod Deus illi per decretum dis-junctivum vult dare aliquod auxilium, quo ac-tum

tum contritionis eliciat, & quo posito indeter-minatè vi decreti disjunctivi, postea vi decreti prælativi, conferat in præmium hoc auxilium præ illo: Vnde in illo priori supponitur gratia nõ data ex meritis, sed gratis, & illa erit prima gra-tia; auxilium autem collatum in præmium erit gratia secunda. Atque hæc est disparitas ad no-stram conclusionem; & potest etiam esse, quod argumentum procedit de principio proximo, conclusio vero de remoto, inter quæ est magna differentia.

Argumentum septimum: actus meritorius provi indecreto disjunctivo videtur à Deo per scientiam visionis attingentem actum secundum suam entitatem, quam dicit in recto: Ergo om-nia principia actus, licet ea dicat in obliquo, videntur etiam à Deo per scientiam visionis; sed hoc non, quia scientia visionis absoluta est cõnexa cum objecto determinato, & illius seorsim ab alijs intuitiva: ergo. Nota quod *iuxta dic-ta in tract. de scient. Dei disp. 5. sect. 4.* in Deo da-tur cognitio vaga non determinans ex pluribus extremis vnum præ alio, quando nimirum ea nõ sunt determinate cognoscibilia: Et cum ita se ha-beant in nostro casu principia actus, illa cognos-cit Deus per scientiam absolutam visionis dis-junctivam, quæ quidem confusa non est, cum omnes formalitates, & rationes differentiales eorum principiorum clarissime distinguat.

Hinc

Hinc in forma, distinguo primū consequens; videntur à Deo per scientiam visionis determinatam, nego, quia nullum principium pro eo signo determinatum est: Disjunctivam, & distinguentem omnia principia secundum suas rationes specificas, & individuales, concedo; & nego minorem, cuius probationem distinguo, est connexa cum objecto determinato, & illius seorsim ab alijs intuitiva, quando ea est determinata, concedo, quando est vaga, nego: Scientia enim visionis disjunctiva nequit connecti cum objecto determinato, nam objectum determinatum nō habet; neque esse potest vnius principij intuitiva seorsim ab alijs, sed intuitiva omnium assumptorum in disjunctioe.

SECTIO TERTIA.

De effectibus, & perfectione Prædestinationis
Deigenitricis.

PRO assignandis effectibus Marianæ prædestinationis; præmittendum est, varias esse apud Exim. Doct. condiciones requisitas, vt aliquis sit prædestinationis effectus, quas ad quatuor reducere Patres Isquier. disp. 43, q. 1. Iunius de prædest. Sect. 17. Cap. 7. & cum eis P. Ramir. tom. 2, de prædestinat. disp. 18. Cap. 1. Prima igitur ad prædestinationis effectum conditio est, quod sit beneficium à Deo provisum,

HE

& volitum prædestinato ex intentione illum glorificandi: Id est, debet esse bonum prædestinati, quod Deus possit per se causare, & descendat formaliter ex intentione finis gloriæ: Indeque peccatum nequit esse prædestinationis effectus.

Secunda conditio est, vt ille effectus sit talis, qui non solum sit conducens, & utilis in actu primo ad prædestinati glorificationem, sed etiam in actu secundo proxime, vel remote ad talem glorificationem in re, & cum effectu infallibiliter conducatur; alioqui non erit ex illis beneficijs, quibus certissime liberatur quicūq; liberantur, ac proinde ad beneficia per prædestinationem præparata non pertinebit. Arque hec conducentia infallibilis in actu secundo beneficij ad gloriam, nō debet esse aliqua connexio intrinseca talis mediij cum fine; sufficit enim, quod sit extrinseca fundata in futuritione conditionata conjunctionis mediij cum fine, seu in eo, quod tale medium si ponatur, defacto conjungeretur cum gloria.

Iam tertia conditio est, quod sit effectus alienius divinæ voluntatis erga prædestinatū specialis, quæ scilicet reprobo nequeat convenire, & infallibiliter connexa cum eius gloria; quia nimirum Deus talem effectum amet secundum quod efficax est ad gloriam prædestinati. Quarta demum conditio est, quod sit saltem extrinsece supernaturalis, quatenus licet in se naturalis sit, ordinetur tamen extrinsece ad finem superna-

003326

Hinc in forma, distinguo primū consequens; videntur à Deo per scientiam visionis determinatam, nego, quia nullum principium pro eo signo determinatum est: Disjunctivam, & distinguentem omnia principia secundum suas rationes specificas, & individuales, concedo; & nego minorem, cuius probationem distinguo, est connexa cum objecto determinato, & illius seorsim ab alijs intuitiva, quando ea est determinata, concedo, quando est vaga, nego: Scientia enim visionis disjunctiva nequit connecti cum objecto determinato, nam objectum determinatum nō habet; neque esse potest vnius principij intuitiva seorsim ab alijs, sed intuitiva omnium assumptorum in disjunctione.

SECTIO TERTIA.

De effectibus, & perfectione Prædestinationis Deigenitricis.

PRO assignandis effectibus Marianæ prædestinationis; præmittendum est, varias esse apud Exim. Doct. condiciones requisitas, vt aliquis sit prædestinationis effectus, quas ad quatuor reducere Patres Isquier. disp. 43, q. 1. Iunius de prædest. Sect. 17. Cap. 7. & cum eis P. Ramir. tom. 2, de prædestinat. disp. 18. Cap. 1. Prima igitur ad prædestinationis effectum conditio est, quod sit beneficium à Deo provisum,

& volitum prædestinato ex intentione illum glorificandi: Id est, debet esse bonum prædestinati, quod Deus possit per se causare, & descendat formaliter ex intentione finis gloriæ: Indeque peccatum nequit esse prædestinationis effectus.

Secunda conditio est, vt ille effectus sit talis, qui non solum sit conducens, & utilis in actu primo ad prædestinati glorificationem, sed etiam in actu secundo proxime, vel remote ad talem glorificationem in re, & cum effectu infallibiliter conducatur; alioqui non erit ex illis beneficijs, quibus certissime liberatur quicūq; liberantur, ac proinde ad beneficia per prædestinationem præparata non pertinebit. Arque hec conducentia infallibilis in actu secundo beneficij ad gloriam, nō debet esse aliqua connexio intrinseca talis mediij cum fine; sufficit enim, quod sit extrinseca fundata in futuritione conditionata conjunctionis mediij cum fine, seu in eo, quod tale medium si ponatur, defacto conjungeretur cum gloria.

Iam tertia conditio est, quod sit effectus alienius divinæ voluntatis erga prædestinatū specialis, quæ scilicet reprobo nequeat convenire, & infallibiliter connexa cum eius gloria; quia nimirum Deus talem effectum amet secundum quod efficax est ad gloriam prædestinati. Quarta demum conditio est, quod sit saltem extrinsece supernaturalis, quatenus licet in se naturalis sit, ordinetur tamen extrinsece ad finem superna-

na
003326

naturalem gloria; nam cum hæc sit finis supernaturalis, media ad illam debent aliquam supernaturalitatem saltem extrinsecam participare. Hoc præmissio, sit.

Nostri conclusio: effectus prædestinationis Deipara sunt, primo Maternitas Dei. Secundo gratia, merita, & gloria. Tertio physica existentia cum immaculata Cœceptione. Quarto substantia cum omnibus suis proprietatibus sive inseparabilibus, ut potentijs, organis &c. sive acquisitis, ut sunt scientiæ, artes &c. sive moralibus, ut virtutibus, sive extrinsecis, ut sūt patria, & Parentes. Probatur conclusio, de maternitate, gratia, & meritis contra Gabrielem q. 1. art. 3. dub. 2. Quidquid causatur per divinum decretum, & defacto conducit ad finem gloria, est effectus prædestinationis; atqui maternitas Dei, gratia, & merita fuerunt causata per divinum decretum, & defacto conducere ad gloriam B. Virginis, ut pote media connaturalia, quibus Deus usus est, ut beatitudinem Maria obtineret: ergo sunt effectus prædestinationis illius.

Probatur de gloria contra Durandum. Omne id, quod causatur à prædestinatione, est effectus prædestinationis; atqui gloria Virginis fuit causata à prædestinatione ipsius, nam fuit causata à beneficijs, seu medijs, circa quæ immediate versata est eius prædestinatio: ergo fuit effectus illius. Probatur demum conclusio de exist-

existentia, & substantia Virginis cum suis proprietatibus, (nam immaculata Conceptio, est de ordine gratiæ) ex Apóst. ad Roman. Capite. 8. ajente. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum ipsi, qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Ex quibus sic: Omnia sine exceptione, defacto cooperantia in bonum prædestinati descendunt ex proposito, seu decreto prædestinativo, que vocati sunt Sancti, ac proinde sunt effectus prædestinationis; atqui existentia, & substantia B. Virginis cum suis proprietatibus defacto cooperata sunt in bonum illius; Ergo sunt effectus ipsius prædestinationis.

Quod quidem ita sensit Div. Thom. ad huc textum, & 1. p. q. 23. artic. 8. inquit. *sub ordine prædestinationis cadit quidquid hominem promovet ad salutem, vel orationes propriæ, vel aliorum, vel alia bona, vel quidquid huiusmodi, sine quibus aliquis salutem non consequitur;* atqui existentia, & substantia Beatæ Virginis ipsi provenit in salutem, & est aliquid, sine quo ea salutem non cõsequeretur, ut patet: Ergo cadit sub ordine prædestinationis illius, & ab illa descendit ut effectus. Atque in eadem sententia sunt Div. Fulg. lib. e. *Incarnat. & gr. Christi. Cap. 31. & Anselm. e. concord. prædestination. cum libero arbitrio Column.*

Probatur etiam ratione. Quidquid pertinet aliquomodo ad ordinem supernaale gratiæ, & providetur conjungenda in actu secundo cum gl-

ria, est effectus prædestinationis, nam ad gloriam infallibiliter conducit; sed existentia, & substantia Mariæ, sicut, & Christi Filij eius, pertinet ad ordinem supernaturalem gratiæ, & prævisa fuit in actu secundo conjungenda cum gloria: Ergo est effectus prædestinationis illius. Uterius: existentia, & substantia humanitatis Christi Domini cum suis proprietatibus juxta Theologos, ut pote fundamentum totius ordinis supernaturalis, sunt effectus prædestinationis illius; sed prædestinatio Christi, fuit perfectissimum exemplar prædestinationis Mariæ, & hæc cum fuerit fundamentum, seu principium ipsius Christi, est etiam fundamentum, licet minus principale, totius ordinis supernaturalis: Ergo.

Iam vero circa perfectionem prædestinationis Deigenitricis, dicendum est, quod ea est maxima respectu perfectionis prædestinationis omnium hominum, excepto Christo, & omnium etiam Angelorum. Maioritas autem perfectionis sumitur primo ex terminis, ad quos est Maria prædestinata, scilicet maternitatem Dei, gratiæ, & gloriam, qui quidem termini excedunt sine comparatione omnes terminos prædestinationis Angelorum, & hominum, nam sola Dignitas Matris Dei infinite superat omnem eorum perfectionem. Sumitur secundo ex principiis, à quibus ea prædestinatio descendit, & sunt idæe diviæ, quas inter obtinet principatum idæe Mariæ. Item

Item divinus amor, qui tantus est, quantum Filius excercet in Matrem, & Matrem præstantissimam, Pater in Filium, Sponsus in Sponsam. Denique merita Christi, quæ abundantius, & copiosius pro Maria, quam pro alijs hominibus applicata sunt; ideo enim quando Christus redimebat genus humanum illa stabat iuxta Crucem, ut pote prima, & proximior in redemptione: & verum inde probatur, quod S. Bernard. aiebat, nimirum Verbum plus pro redimenda Maria, quam pro omnibus alijs venisse. Atque hæc breviter dicta sint, quæ latius explicata reperies apud P. Rodes hic q. 1. Sect. 4. & 5.

Argumenta Contraria.

Argumentum primum: Ea quæ sunt communia Reprobis, non sunt in prædestinatis effectus prædestinationis; sed omnia dona supernaturalia, præter gloriam sunt communia Reprobis: Ergo gratia non fuit effectus prædestinationis Mariæ. Poterat negari absolute minor, quia perseverantia finalis in gratia est donum supernaturalia distinctum à gloria, & non est commune Reprobis. Verum illam distinguo, omnia dona supernaturalia physice sumpta, & quoad intrinseca, sunt communia Reprobis, omitto: sumpta etiam quoad extrinseca, nimirum secundum conducentiam in actu secundo ad gloriam, sunt

sunt communia; nego, quia ea dona in actu secundo non conjunguntur cum gloria in Reprobis; secus autem in Prædestinatis, ideoque sunt effectus prædestinationis.

Argumentum secundum: Omnis prædestinatio est Providentia; sed providentia tantum est de medijs in ordine ad finem. Ergo prædestinatio tantum est de medijs, sed gloria est finis prædestinationis. Ergo nõ est illius effectus. Nota quod media possunt sumi vel *formaliter* provt præscisse sunt media, vel etiam *complete*, quatenus complentur per allecutionem finis: Quod si media *formaliter* sumantur, providentia tantum est de medijs; si vero etiam *complete*, non solum est de medijs, verum etiam de fine. Et quidem finis per aliquam providentiam intentus, est principalis, & proprius effectus illius. Nunc distinguo minorem: tantum est de medijs, si formaliter sumantur, concedo, si etiam complete, nego.

Argumentum tertium: prima existentia Beatae Virginis nequit esse effectus providentiae; quia ad providentiam non pertinet dare rebus existentiam, sed hac supposita, eas gubernare, atque ad suos fines dirigere; atqui omnis prædestinatio est providentia: ergo prima existentia B. Virginis nequit esse effectus prædestinationis. Nota, quod providentia potest sumi, vel *formaliter*, solum provt est gubernatio rei, & sic

debet præsupponere rem existentem; vel late, provt est præscisse ordinatio, seu destinatio ad aliquem finem, & sic versari potest circa rei existentiam, quam ad aliquem finem potest ordinare. Hinc distinguo maiorem, nequit esse effectus providentiae stricte sumptæ, concedo, late, nego, & similiter probationem inclusam.

Deinde nego consequentiam, & est disparitas inter providentiam, & prædestinationem, hoc est, inter providentiam secundum se, & stricte sumptam, & providentiam provt prædestinatio est; quia proprie loquendo primum esse rei non dicitur rei provideri; aut primum esse rei proprie, & recte dicitur destinari, seu prædestinari ad aliquem finem; ideoque licet prima rei existentia nequeat esse proprie effectus providentiae, potest esse effectus prædestinationis. Inde cum prima existentia Mariae fuerit à Deo prædestinata ad Maternitatem Dei, & gloriam Virginis, fuit etiam effectus prædestinationis illius, & non quid præsuppositum, sed quid in prædestinatione inclusum.

Argumentum quartum: Omnis effectus prædestinationis, est beneficium prædestinati, nam prædestinatio est præparatio beneficiorum; sed existentia, & substantia subjecti nequit esse beneficium, cum non supponat subjectum, cui conferatur: Ergo existentia, & substantia Mariae, nequit esse effectus prædestinationis. Nota, quod

si beneficium sumatur pro dono *indebito*, qualiter sunt beneficia preparata per prædestinationem, non debet supponere subjectum, cui conferatur, cum non detur ex exigentia illius, vel alterius; indeque potest esse subjecti existentia, & substantia: secus autem erit si sit donum *debitum*, quia debet supponere subjectum, cui debetur. Hinc distinguo maiorem, est beneficium debitum, nego, indebitum, concedo: Et minorem, nequit esse beneficium debitum, concedo, indebitum, nego.

Sed contra: Omne beneficium debet esse subjecti distincti; alioqui beneficium esset beneficium sui ipsius, aut beneficium beneficii, quod repugnat; sed si existentia, & substantia Beatæ Virginis esset effectus prædestinationis ipsius, esset identice beneficium, & subjectum beneficii: Ergo non est effectus prædestinationis. Nego maiorem, atque probationem inclusam, concedo, & nego, repugnantiam illatam: sicut enim non repugnat, quod eadem cognitio secum realiter identificet formalitatem *cognitionis*, & *cognita*; & eadem volitio formalitatem *volitionis*, & *volita*, quando cognitio reflexè cognoscitur, & volitio reflexè amatur: Cur repugnat, quod eadem entitas identificet secum formalitates *beneficii*, & *beneficiati*?

Argumentum quintum: forma nequit efficaciter amari, nisi subjecto existenti: Ergo beatitudo

rudo Mariæ efficaciter amata supponit existentiam ipsius, ac proinde hæc nequit esse effectus talis amoris, cum ad illum supponatur. Nota, quod si forma, & subjectum simul decernantur, vel per idem decretum, vel per duplex, quorum unum derivetur ex alio, bene potest amari forma subjecto non existenti, quia cum subjectum, & forma iam sint decretata, unum potest amari alteri: Et sic accidit in prædestinatione Mariæ. Hin distinguo antecedens, nequit &c. Si pariter decernantur forma, & subjectum, nego, si non pariter decernantur, concedo, & nego consequentiam.

Argumentum sextum: Si substantia Beatæ Virginis cum suis naturalibus proprietatibus esset effectus prædestinationis ipsius, illæ conducerent ad primam gratiam; sed hoc est falsum, aliàs daretur causa naturalis primæ gratiæ, quod implicat: Ergo non sunt effectus. Distinguo maiorem, conducerent ad primam gratiam per modum meriti, aut dispositionis moralis, nego, per modum causæ physice receptivæ, & effectivæ, concedo; & in hoc sensu, nego minorem, cuius probationem distinguo, causa naturalis meritoria, aut dispositiva moraliter, nego; physica receptiva, & effectiva, concedo. Etenim ad primam gratiam vocationis nequit dari conducentia, aut causa per modum meriti, aut dispositionis moralis, *ut dixi tract. de ont. supernatur. dis. ult. quia*

ipsa est omnis meriti principium; bene vero potest dari causa naturalis physica receptiva, & effectiva, qualis est anima; ut etiam est respectu visionis beatificæ, quam medio lumine gloriæ producit.

Argumentum septimum: *D. Aug. Cap. 10 de prædestinat. sanctor.* prædestinationem definit, præparationem gratiæ, & ait, gratiam esse prædestinationis effectum: Ergo dona naturalia non sunt effectus prædestinationis. Item ipse *Epist. 105. ad illud Apost. ad Roman. 3. Iustificati gratis per gratiam ipsius*, inquit, non istam gratiam commendat *Apostolus, qua creati sumus, sed qua Iustificati.* Et Patres Africani cum ipso *Aug. Epist. 95. dicunt, & si quadam non improbanda ratione dicitur gratia Dei, qua creati sumus; alia tamen est, qua prædestinati vocamur.* Ergo iuxta Augustinum, & Patres Africanos, beneficium existentie, & creationis non est effectus prædestinationis, & meritorum Christi, ac proinde, nec existentia Mariæ.

Distinguo antecedens: ait, gratiam esse prædestinationis effectum: ita ut reliqua dona à ratione effectus excludat, nego, ita ut non excludat, concedo. Vel aliter: ait, gratiam latius acceptam, quatenus etiam dona naturalia includit, concedo, stricte acceptam præscisse, nego. Hoc est, Augustinus inter effectus prædestinationis, solum facit mentionem de gratia, quia hæc est effectus principalis, ad quem ceteri referuntur; per

per hoc tamen alios non excludit: vel etiam iuxta secundam solutionem nomine gratiæ intelligit quodlibet aliud donum, quod ad finem supernaturalem ordinatur, nam ita gratia sæpe accipitur à Patribus, & Scholasticis.

Ad alias duas, quæ adduntur auctoritates, distinguo etiam consequens, non est effectus prædestinationis, ly non negante rationem effectus simpliciter talem, nego, negante principalitatem in ratione effectus, concedo. Etenim, ut bene ait, P. Iunius, & ex eo P. Ramires sup. n. 16. Cap. 2. Augustinus, & Patres Africani, non negant absolute donis naturalibus rationem effectus prædestinationis, sed tantum principalitatem in ea ratione; sicut quando Apostolus 1. ad Corinth. 9. ait *niquid de bobus cura est Deo?* Non negat absolute providentiam Dei circa bobes, sed solum illam sepeccialem, quam circa creaturas racionales exercet. Pariter etiam quod Apostolus tres tantum prædestinationis effectus enumeret, nimirum, *vocavit, iustificavit, glorificavit*, solum denotat horum principalitatem; alios vero non excludit cum potius iam illos expresserit *ibi, omnia cooperantur in bonum.*

Argumentum octavum. Patres contendentes contra Pelagium, & Semipelagianos nullum ex parte prædestinati dari prædestinationis meritum, nunquam ad id probandum assumpserunt pro medio, non posse prædestinatum mereri suam

existentiam; quod quidem erat medium efficacissimum cum principium essentiale meriti, qualis est existentia, nequeat cadere sub merito: Ergo quia censuerunt, existentiam non esse effectum prædestinationis. Distinguo ultimam partem antecedentis, erat medium efficacissimum, & ad intentum Patrum, nego; aliter transeat. Etenim intentum Patrum contra Pelagium, & eius reliquias, solus erat, non dari meritum naturæ, & arbitrii in viribus propriis relictis respectu prædestinationis ad gratiam, & gloriam; non autem nullum dari meritum ad integram prædestinationem, licet id obiter suis etiam argumentis convincerent.

Argumentum nonum. Bona naturalia proveniunt ab exigentia causarum naturalium: Ergo non sunt effectus prædestinationis. Ulterius: effectus prædestinationis debet esse ordinis indebiti gratiæ distinctæ à creatione; sed bona naturalia non sunt talis ordinis: Ergo non sunt effectus. Nego consequentiam, quia ipsa naturalis causarum dispositio, ex qua illarum oritur exigentia, specialiter ordinatur à Deo ad beatitudinem præstestinati. Ad id quod additur, distinguo maiorem, effectus principalior prædestinationis &c. concedo, effectus minus principalis, qualia sunt dona naturalia, nego; ad hæc enim sufficit, quod de facto conducant ad beatitudinem, intervenientibus alijs effectibus principalioribus, ut gratia, & cæteris donis supernaturalibus.

DIS.

DISSERTATIO SECUNDA.

De primo effectu Prædestinationis Dei-
paræ, seu de Maternitate Dei

OMISSIS alijs de prædestinatione quaestio-
nibus, quas alij tractant, & quæ nihil speciale habent de B. Virgine, quod de quovis prædestinato non dicatur: Procedimus ad singillatim discutiendos Marianæ prædestinationis effectus, sectione præcedenti enumeratos; & in primis agimus de Maternitate Dei, quæ, utpote fons omnium gratiarum collateralium Mariæ primum, iure merito, locum obtinet. Sit ergo.

SECTIO PRIMÆ.

An Beata Virgo sit vera Mater Dei, & constituta in ordine hypostatico?

PREMITTO primo, quod cum divina natura quatuor possit modis participari, quatuor etiam à Theologis ordines iure distinguuntur. Primus est *ordo increatus*, in quo Deitas participatur per identitatem à tribus Personis. Secundus est *ordo nature*, qui complectitur omnia entia naturalia, ut Angelos, Homines, Cælum &c. & à quo per affectionem, & quamdam simi-

E 2

litu.

existentiam; quod quidem erat medium efficacissimum cum principium essentiale meriti, qualis est existentia, nequeat cadere sub merito: Ergo quia censuerunt, existentiam non esse effectum prædestinationis. Distinguo ultimam partem antecedentis, erat medium efficacissimum, & ad intentum Patrum, nego; aliter transeat. Etenim intentum Patrum contra Pelagium, & eius reliquias, solus erat, non dari meritum naturæ, & arbitrii in viribus propriis relictis respectu prædestinationis ad gratiam, & gloriam; non autem nullum dari meritum ad integræ prædestinationem, licet id obiter suis etiam argumentis convincerent.

Argumentum nonum. Bona naturalia proveniunt ab exigentia causarum naturalium: Ergo non sunt effectus prædestinationis. Ulterius: effectus prædestinationis debet esse ordinis indebiti gratiæ distinctæ à creatione; sed bona naturalia non sunt talis ordinis: Ergo non sunt effectus. Nego consequentiam, quia ipsa naturalis causarum dispositio, ex qua illarum oritur exigentia, specialiter ordinatur à Deo ad beatitudinem præstestinati. Ad id quod additur, distinguo maiorem, effectus principalior prædestinationis &c. concedo, effectus minus principalis, qualia sunt dona naturalia, nego; ad hæc enim sufficit, quod de facto conducant ad beatitudinem, intervenientibus alijs effectibus principalioribus, ut gratia, & cæteris donis supernaturalibus.

DIS.

DISSERTATIO SECUNDA.

De primo effectu Prædestinationis Dei-
paræ, seu de Maternitate Dei

OMISSIS alijs de prædestinatione quaestio-
nibus, quas alij tractant, & quæ nihil speciale habent de B. Virgine, quod de quovis prædestinato non dicatur: Procedimus ad singillatim discutiendos Marianæ prædestinationis effectus, sectione præcedenti enumeratos; & in primis agimus de Maternitate Dei, quæ, utpote fons omnium gratiarum collateralium Mariæ primum, iure merito, locum obtinet. Sit ergo.

SECTIO PRIMÆ.

An Beata Virgo sit vera Mater Dei, & constituta in ordine hypostatico?

PREMITTO primo, quod cum divina natura quatuor possit modis participari, quatuor etiam à Theologis ordines iure distinguuntur. Primus est *ordo increatus*, in quo Deitas participatur per identitatem à tribus Personis. Secundus est *ordo nature*, qui complectitur omnia entia naturalia, ut Angelos, Homines, Cælum &c. & à quo per affectionem, & quamdam simi-

E 2

litu.

litudinem participatur esse divinum. Tertius est *ordo gratiæ* complectens ea, quæ totam naturam superant, ut sunt gratia habitualis, Virtutes infusa lumen gloriæ, visio beatifica &c. Atque hic dicitur *ordo divinus* ob participationem propriam, licet accidentalem divinæ naturæ.

Quartus demum est *ordo hypostaticus*, qui totum naturæ, & gratiæ ordinem infinite superat; & est participatio divinæ naturæ immediata, & substantialis, facta per veram substantialē unionem inter humanam naturam, & personalitatē, seu hypostasim Verbi; atque ideo hypostaticus appellatur. Præmitto secundo, quod fide catholica certum est, Beatam Virginem esse verè propriè Theotocon, seu Deigenitricem. Patet hoc ex illo Lucæ 1. *Quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei, iste est, eris, ut Sacri Interpretes explicant, nam in Scripturis vocari aliquid, est esse. Item ex illo, Unde hoc mihi, ut veniat Mater Domini mei ad me.*

Quibus ex textibus hæc legitima consequentiæ inferuntur. Ergo quod natum est ex Maria, est Filius Mariæ: Ergo Maria est Mater Filij Dei: Ergo est Mater Dei. Ulterius: Maria pronuntiatur ab Elisabeta *Mater Domini*; sed *Domini* antonomastycè in Scripturis est *Deus*. Ergo Maria est Mater Dei. Atque hæc veritas definita etiam est à Concilijs, Ephesino, Calcedonensi, Lateranensi, & sexta Generali Synodo.

His

His tamen non obstantibus, Infames Hæretici, ut Nestorius, & eius Asecla Luterus, & Calvinus plus sophycticis rationibus, postea solvendis, quam Scripturarum infalibilitati fidentes, Mariam Theotocon, seu veram Deigenitricem negaverunt. Aliqui etiam, ut Marcionistæ, & Manichæi, Corpus Christi non humana carne, sed quâdam substantia cælesti constare somniarunt, indeque Mariam non esse Deigenitricem intulere. Ut autè videant Hæretici, ultra scripturas, rationes etiam nos contra eorum sophytmata habere efficaces: Sit.

Prima conclusio. Non solum Scripturis, sed etiam ratione constat, Beatam Virginem esse verè propriè Matrem Dei. Sit prima ratio: Maria est Mater huius individui hominis, qui dicitur, & est *Christus*; sed hic homo est Deus: Ergo est Mater Dei. Est enim Mater illius, quem concepit, & peperit; sed concepit, & peperit Deū, nā peperit hominem, qui est Deus: Ergo est Mater Dei. Secunda: Hic homo subsistens subsistentia divina, vere est genitus ab aliqua Matre; sed hic homo subsistens subsistentia divina est Deus: Ergo Deus est genitus ab aliqua Matre; sed hæc Mater est Maria: Ergo. Tertia, Maria est Mater illius, qui eius verā generationē terminavit: sed Deus eam generationē terminavit: Ergo est Mater Dei. Etenim sicut actiones sunt suppositorū, ita, & passiones: Unde sicut non *humanitas*, sed

sed homo dicitur generare, ita & generari; Ergo hic homo subsistens, genitus fuit à Maria; sed hic homo subsistens subsistit subsistentia Dei: Ergo rationaliter genitus fuit à Maria; ac per consequens ea est Deigenitrix.

Secunda conclusio. Maria immediatè post Christum est constituta in ordine divino hypostatico. Probatur conclusio: Ordo hypostaticus consistit in immediata, & substantiali conjunctione cum Deo; sed Maria habet immediatam, & substantialem conjunctionem cum Deo: Ergo est in ordine hypostatico. Probatur minor: per Mariam facta est generatio substantialis Dei, & unio carnis; nam caro Dei est caro Mariæ; sed talis generatio, & substantialis unio est conjunctio, seu connexio immediata, & substantialis cum Deo, ut per se patet: Ergo Maria habet &c. Quod vero sit immediate post Christum constat, nam Christus est caput ordinis hypostatici, & inter Christum, & Mariam nil mediat: Ergo.

Tertia conclusio. Maria etiam est Mater nostra. Probatur conclusio ex illo Joannis, 19. ubi Christus in Cruce ait Evangelistæ, *ecce Mater tua*, & Matri, *ecce Filius tuus*: Quod de omnibus hominibus intelligendum est, ut inquitur Origenes, *de quolibet dici Maria potest, ecce Filius tuus*. Item ex illo Psalmi 86. *Homo, & Homo natus est in ea*, hoc est; iuxta mentem Tertuliani, & Augusti-

gustini, non solum vnus Homo, nimirum Christus, sed reliqui homines, præsertim electi, nati sunt ex Maria, quæ illos iuxta Crucem genuit, & adoptavit in Filios. Verum de hoc plura P. Rodes hic *disp. vnica q. 2. §. 1. sect. 1.*

Sed contra primam conclusionem, argues primo: Christus in Evangelio, numquam Mariam nominat Matrem suam, sed Mulierem, ibi, *Mulier ecce Filius tuus. Quid mihi, & tibi est Mulier?* Imo videtur illi negare Matris nomen, dum ait, *Math. 12. Quæ est Mater mea?* Ergo quia Maria non est verè Mater Dei. Nego consequentiam, & ad duo prima Joannis testimonia respondeo cum D. Epiphanio lib. 3. hære 30. Christum non vocasse Matrem Mariam, *Ne coleretur pro Deo*, si Deus ipse suam Matrem appellaret: & iuxta alios Patres, ne videretur in dulgere carni, & sanguini. Ad D. Mathæi testimonium respondeo, cum eodem Epiphano hære. 15. non negasse Christum suam Matrem, sed reprehendisse importunitatem illorum, qui illi in tempore concionis Matris suæ adventum nunciavere.

Argues secundo. Actio Virginis non fuit terminata ad generandam Deitatem; sed eo ipso Virgo non generavit Deum: Ergo non fuit Mater Dei. Nego minorem, quia ut dicatur Virgo verè generasse Deum, non requiritur, quod Deitatem genuerit, sed quod produxerit unio-nem inter hypostasim divinam, & naturam hu-

manam, vt vere produxit iuxta post dicenda; nā
passiones sunt suppositorum, & licet sola vnio
generetur totum suppositum generari vere di-
citur: sicut quando homo generat hominem, nō
producit animam rationalem, neque materiam
primam, vt pote creatas, sed solam vnionem in-
tēr vtramque, quod sufficit, vt vere dicatur to-
tum hominem gignere.

Sed contra primo; qui inserit ramum vnus
arboris in aliam, non dicitur producere tertiu,
quod ex ea insitione resultat: Ergo pariter Ma-
ria vnies animam Christi cum corpore, & Deū
cum homine, non dicetur vere producere Deū.
Nego consequentiam, & est disparitas, quia in-
serens ramum, solum per accidens concurrat ad
productionem speciei resultantis, & supponit
iam partes intrinsece omnino completas: At ve-
ro Maria per se concurrat ad productionē vnio-
nis substantialis inter partes incompletas, ani-
mam scilicet, & corpus; & ad vnionem hypost-
aticam inter Personalitatem Verbi, & Huma-
nitatem, ex quibus resultat hoc totum per se
Homo Deus; ideoque vere Deum hominem ge-
neravit.

Contra secundo. Quod existit ante quam
Virgo intelligatur generans, nequit à Vir-
gine generari; sed Persona Verbi existit ante
quam Virgo intelligatur generans: Ergo nequit
à Virgine generari; sicut quia homo existit ante
quam

quam ignis in eo calorem producat, non dicitur
produci ab igne. Contra tertio: Quia si Perso-
na Verbi denominari potest producta à Virgi-
ne: Ergo etiam denominari poterit causata, &
mutata; quod implicat. Ad secundam instantiā
distinguo maiorem, nequit à Virgine generari
eo modo, quo supponitur existens, concedo, eo
modo, quo non supponitur existens, nego: &
minorem, Persona Verbi prout simplex, & sub-
sistens in natura divina existit ante quam & sub-
concedo, prout quodammodo composita, & sub-
sistens in duabus naturis, nego, nam sic existit
post actionem generativam Virginis.

Explicatur solutio. Persona Verbi, vt com-
posita, hoc est, vt ex illa resultat hoc totum per
se *Homo Deus*, non supponitur existens ante quā
Virgo generet, nam Deus Homo à Virgine ge-
neratur; at vero vt simplex, seu ante quam ex
ea, & natura humana resultet hoc totum per se
Deus Homo; supponitur existens ante actionem
Virginis. Ad paritatem caloris est patens dispa-
ritas; quia ex homine, & calore resultat hoc
totum accidentale *Calidum*, non vero hoc per se,
& substantiale *Homo*, ideoque ignis non produ-
cit hoc totum substantiale *Homo*, sed hoc accide-
ntale *Calidum*: at vero ex Verbo, & humanitate
resultat hoc totum per se *Homo Deus*, quod Vir-
go producit.

Ad tertiam instantiam cum Eximio D. 9. 77.

disp. 1. sect. 1. Nego consequentiam; non enim Persona Verbi potest denominari *Creata* à Virgine, quia Deus non est ab ea simpliciter factus, quod requirebatur, vt *Causatus* diceretur, sed cū restrictione *factus Homo*, quod plane denotat rationem generantis, non causantis. Neque item potest denominari *mutata*, nam mutatio non denominat terminum *mutatum*, sed subjectū. Quando enim materia de non habenda forma transit ad eam habendam, non dicitur forma mutari, sed ipsa materia: Inde cum Persona Verbi non sit subjectum, sed terminus generationis Virgineæ, mutari non dicitur.

Argues tertio: Humanitas est terminus formalis generationis, & relationis Filij ad Matrē: Ergo semper ac manet eadem humanitas manet relatio Filij, sed si Maria concepisset purum hominem, & hic postea fieret Deus, maneret eadem humanitas: Ergo tunc Maria esset Mater Dei; atqui non esset: Ergo nec modo est. Distinguo antecedens, humanitas secundum se præcise est terminus generationis, nego, humanitas vt subsistens, seu suppositum, concedo; nam terminus generationis est Homo, & Homo est suppositum: & consequens, semper ac manet eadem humanitas secundum se præcise manet relatio Filij, nego, vt subsistens, concedo, & sic minorem, ac nego consequentiam, quia in eo casu cū actio generatiua Virginis non terminaretur ad homi-

hominem subsistentem, non esset Mater Dei, sed solius hominis, qui postea mere per accidens respectu Virginis esset Deus, non autem dependenter ab eius generatione.

Sed contra: Et si Filius alicuius Mulieris nõ concipiatur Rex, sed eligatur post natiuitatē, verum est quod illa Mulier est Mater Regis: Ergo pariter. Nego consequentiam, & est disparitas, quia cum ille Homo, qui postea fit Rex maneat idem suppositum, quod antea erat, & ea Mulier, fit Mater illius suppositi, vere denominatur Mater Regis: At verò in casu posito, cum dentur duo supposita, vnum humanum in Conceptione, & alterum post illam diuinum, & cū actio generatiua Mariæ terminaretur ad primū, & non ad secundum, nullo modo vere diceretur Mater Dei; nam communicatio idiomatum fit in eadem Persona, & non in diuersis.

SECTIO SECVNDA.

An Maternitas actualis, seu actio generatiua Virginis terminata sit ad vnionem Hypostaticam?

INQUIRIT quæstio, an Beata Virgo defacto physice influxerit in vnionem hypostaticam? Et vtum talis influxus fuerit omnino necessarius, vt vera Dei Mater existeret? Pro cuius cōtroversiæ intelligentia aliqua de vnione hypostatica, & de materno Virginis concursu ad fer-

disp. 1. sect. 1. Nego consequentiam; non enim Persona Verbi potest denominari *Creata* à Virgine, quia Deus non est ab ea simpliciter factus, quod requirebatur, vt *Causatus* diceretur, sed cū restrictione factus *Homo*, quod plane denotat rationem generantis, non causantis. Neque item potest denominari *mutata*, nam mutatio non denominat terminum *mutatum*, sed subjectū. Quando enim materia de non habenda forma transit ad eam habendam, non dicitur forma mutari, sed ipsa materia: Inde cum Persona Verbi non sit subjectum, sed terminus generationis Virgineæ, mutari non dicitur.

Argues tertio: Humanitas est terminus formalis generationis, & relationis Filij ad Matrē: Ergo semper ac manet eadem humanitas manet relatio Filij, sed si Maria concepisset purum hominem, & hic postea fieret Deus, maneret eadem humanitas: Ergo tunc Maria esset Mater Dei; atqui non esset: Ergo nec modo est. Distinguo antecedens, humanitas secundum se præcisè est terminus generationis, nego, humanitas vt subsistens, seu suppositum, concedo; nam terminus generationis est Homo, & Homo est suppositum: & consequens, semper ac manet eadem humanitas secundum se præcisè manet relatio Filij, nego, vt subsistens, concedo, & sic minorem, ac nego consequentiam, quia in eo casu cū actio generatiua Virginis non terminaretur ad homi-

hominem subsistentem, non esset Mater Dei, sed solius hominis, qui postea mere per accidens respectu Virginis esset Deus, non autem dependenter ab eius generatione.

Sed contra: Et si Filius alicuius Mulieris nõ concipiatur Rex, sed eligatur post natiuitatē, verum est quod illa Mulier est Mater Regis: Ergo pariter. Nego consequentiam, & est disparitas, quia cum ille Homo, qui postea fit Rex maneat idem suppositum, quod antea erat, & ea Mulier, fit Mater illius suppositi, vere denominatur Mater Regis: At verò in casu posito, cum dentur duo supposita, vnum humanum in Conceptione, & alterum post illam diuinum, & cū actio generatiua Mariæ terminaretur ad primū, & non ad secundum, nullo modo vere diceretur Mater Dei; nam communicatio idiomatum fit in eadem Persona, & non in diuersis.

SECTIO SECVNDA.

An Maternitas actualis, seu actio generatiua Virginis terminata sit ad vnionem Hypostaticam?

INQUIRIT quæstio, an Beata Virgo defacto physice influxerit in vnionem hypostaticam? Et vtum talis influxus fuerit omnino necessarius, vt vera Dei Mater existeret? Pro cuius cōtroversiæ intelligentia aliqua de vnione hypostatica, & de materno Virginis concursu ad fer-

mationem Corporis Christi sunt præmittenda. Præmitto igitur primo, quod iuxta meliorem sententiam duplex est in Christo substantialis unio: alia *naturalis*, qua nimirum eius anima unita est corpori; alia vero hypostatica, qua scilicet hypostasis divina unita est humanitati; & dicta est *Hypostatica*, quia facta fuit immediate non in natura divina, sed in hypostasi, seu Verbi personalitate, ab ea que, & humanitate realiter distinguitur, ut pote modus earum.

Atque hæc unio iuxta varias sententias considerari potest *duplex*, vel *triplex partialis*, unde una *totalis* resultet: Dicitur duplex, si dicatur cum P. Rodes, & alijs, hypostaticam divinam, solum fuisse unitam animæ Christi per unionem spirituales, & corpori per Corpoream, non vero unioni naturali, nam hæc solum mediate assumpta est à Verbo, quatenus animæ, & corpori, quæ immediate assumpsit, erat conjuncta. Dicitur triplex, si dicatur cum P. Carle. Quod personalitas Verbi non solum animæ per spirituales unionem, & corpori per corpoream, sed unioni etiam naturali per unionem hypostaticam propriam unita fuit; & hæc unio dimissa est in triduo mortis, & in resurrectione resumpta.

Præmitto secundo: Certum omnino debere esse, quod B. Virgo, ut esset vera Christi Mater, debuit producere eius naturalem unionem; quia ut homo dicatur substantialiter genitus, debet

bet aliqua pars substantialis illius generari; atque ex tribus partibus substantialibus hominis, solum potest generari unio, nam anima, & materia creantur: Ergo. Attamen unionis naturalis productio cum in generationibus ordinarijs non fiat in instanti concursus maris, & feminae, sed post aliquot dies, residet *virtualiter*, seu tanquam in virtute, in semine Viri, & Mulieris; quod transacto debito tempore, ut organa disposita sint ad animam rationalem, & ut hæc à Deo creatur, producit unionem; cuius productio dicitur fieri à Parentibus, quia ab eis decissa est seminalis materia in qua continebatur.

Dixi in semine Viri, & Mulieris, quia non solum Vir concurrat active ad generationem, verum etiam femina per communicationem seminalis materiae, licet etiam concurret passive: Unde concursus femineus activus modo dicto ad generationem prorsus requiritur, ut contra Aristotelem tenet probabilior Medicorum sententia cum Hypocrate, Galeno, Valesio, & alijs. Quibus ex omnibus concluditur, Mariam effectivè physice generasse unionem animæ Christi cum corpore, uti & aliæ Matres, per decissionem veri seminis; quod fieri necesse fuit, nam generatio est origo viventis à vivente à principio conjuncto in similitudinem nature. Atque hæc similitudo, & conjunctio principij fit à semine, quod est aliqua pars substantialis generantis, qua conjungitur

giture cum genito, & per quam hoc fit illi simile. Ad hæc vide P. Suar. tom. 2. in 3. p. disp. 10. Sect. 2.

Neque id obstat illibatae Mariæ Virginitati; nam huic solum opponitur materiæ seminalis communicatio facta voluntarie, & cum venerea delectatione: At B. Virgo sicut peperit sine dolore, ita sine carnali voluptate concepit. Ab alijs tamen Matribus Maria distinguitur, in eo, quod illæ sint causæ partiales, licet principales, Filij; at vero Virgo fuit causa adæquata generationis Christi, sed instrumentalis ab Spiritu Sæcto elevata, qui ad eam generationem concurrat adæquate principaliter, & suplevit semen Patrium, Virgineum quæ elebavit ad Christi productionem: In quo sensu dicitur à Patribus, quod Spiritus Sanctus fuit semen, ex quo conceptus est Christus; & quando dicunt, hunc sine semine conceptum fuisse, intelligendi sunt de materia seminali Viri.

Præmitto tertio: Quod Beata Virgo debuit concurrere ad Christi generationem, sicut & aliæ Matres, tribuendo proli materiam, nimirum sanguinem, & semen, ut sic generatio sit à principio conjuncto, & in similitudinem naturæ; verificetur que quod ait Philosophus, *membrum Parentis est Filius, imo est idem cum ipso*; & quod Augustinus aiebat, *Caro Christi Caro Mariae*. Nam quod aliqui timentes, *vbi non est timor*, asserunt, partem

partem carnis Mariæ decissam fuisse ab eius corpore, ut Domini corpus formaretur, falsum omnino est; nam reliquæ Matres, ut vere tales sint, non carnem, sed sanguinem, & semen conferunt proli; atque hoc, ut dictum est, Mariæ Virginitati non obest.

Neque secundo obest, quod in reliquis Matribus formetur corpus prolis ex impurissimo sanguine, nepe menstruo, & prorsus indecenti B. Virgini: hoc enim falsissimum est, nam sanguis, ex quo proles in utero Matris efformatur, purissimus est, & perfecte decoctus, quando fit talis formatio: Tunc vero vocatur menstruus, & est impurus, quando ob aliquam humorum indispositionem, inutilis ad generationem fit, ideoque à natura, ne prorsus corrumpatur, expellitur. Neque tertio obest, quod Patres dicant, in Christo esse carnem Mariæ: hoc enim verum est, non quatenus aliqua pars carnis illius, ad generationem Christi a vulsa fuerit, sed quatenus fuit ex eius sanguine, & semine coagulatus. Nunc vero his præmissis sit.

Prima conclusio contra Thomist. & Patres Suares, Vasques, Molina, & alios cum Patribus Granad. Hurr. Bernal, & Vega citatis à P. Roddes *hic q. 2. §. 1.* Maria Virgo defacto produxit unionem hypostaticam. Probatur conclusio auctoritate Patrum. Nam D. Ambros. *Epist. 81.* inquit; *Caro per Virginem iuncta est Deo; sed carnem iungi*

iungi Deo, est carnem uniri hypostatice Deo: Ergo per Virginem, idest, per influxum Virginis caro unita est hypostatice Deo. Itē. s. Athanas. de Incarnat. tom. 3. ait. Carnis unio cum Verbo divinitate ex utero traxit originem; sed carnis unio cum Verbo est productio unionis ad Verbū: Ergo productio unionis ad Verbū ex utero Mariæ traxit originem.

Demum Amsbertus lib. 2. in Apocalip. ait, Virgo Deum homini conjunxit, Deum carni univit; atqui, Deum homini conjungere, & Deum carni unire, est formalissime producere conjunctionem, seu unionem Dei cum carne: Ergo Virgo talem unionem produxit; quæ quidem hypostatica est. Probatur iam conclusio ratione: Quid quid est possibile, & cedit in honorem B. Virginis, defacto illi concessum est, uti in hac materia est principium Theologorum certissimum, & nos ex professo postea probabimus; sed productio unionis hypostaticæ à Virgine est possibilis; vel ostende duo contradictoria, quæ nunquam ostendes; & cedit in honorem Beatæ Virginis: Ergo defacto illi concessa est.

Secunda conclusio cum Patribus Barbiano Controvers. I. disp. 1. & 2. Aranda, & pluribus recentioribus contra supra citatos, & Patrem etiam Rodes ibidem. Usque adeo verum est, Beatam Virgem influxisse in unionem hypostaticam, ut sine tali influxu vera Dei Mater nullatenus esset:

set: Vnde talis influxus methaphysicè necessarius est Marri Dei. Probatur conclusio efficaciter ex Patribus Barbiano, & Aranda. Non potest esse Mater Christi Mulier, de qua non verificatur formalis Christi productio; atqui si Maria, non produxit unionem hypostaticam, de ea non verificatur formalis Christi productio: Ergo si eā non produxit non fuit vera Mater Christi. Probatur minor: Productio solius unionis naturalis non est formalis productio Christi; sed si Maria non produxit unionem hypostaticam, solum verificatur de ea productio unionis naturalis: Ergo si Maria &c.

Probatur maior; productio unius neque conexi, neque exigentis aliud, sed potius naturaliter repugnantis illi, non est productio formalis illius, ut est evidens; atqui productio unionis naturalis in humanitate neque connectitur, neque exigit Christum; seu Verbum hominē, sed potius naturaliter Verbo repugnat, utpote solū exigens humanitatem subsistentem naturali modo, nimirum subsistentia humana: Ergo productio solius unionis naturalis &c. Ulterius: Mariā esse Matrem Dei est formalissime Deum facere naturæ humanæ participem, & sibi similem in natura; sed si non produxit unionem hypostaticam, non fecit Deum naturæ humanæ participem, nam facere Deum participem naturæ, humanæ, est formalissime, Deum active unire humanitati,

ut patet: Ergo si non produxit Vnionem hypostaticam, non fuit vera Mater Dei.

Iam vero, quia licet certum sit, in eodē instanti reali temporis productam fuisse utramque vnionem, naturalem, & hypostaticam; varius tamē est inter Theologos circa rationis, vel naturę instantia modus discurrendi. Primus illorum, qui cum Patribus Vasques, & Lugo dicunt, prius naturā productam fuisse vnionem naturalem, postea hypostaticam. Secundus eorum qui ē contrario descendunt asserentes pro se Angelicum Præceptorem, prius naturā factam esse hypostaticam vnionem, & postmodum naturalem. Tertius demum illorum, qui iuxta *Dolt. Exim. secuti sanc. Aug. Fulgē. Greg. & Damasc.* asserūt, eadem indivisibili actione utramque vnionem fuisse productam; iuxta hos tres dicendi modos probanda est conclusio.

Iuxta primum ergo modum discurrendi, probatur. Tota Virginis actio, qua constituta fuit Mater Dei, terminata est ad hominem, ante quā hic homo intelligeretur Deus; sed actio productiva hominis ante quam talis homo intelligeretur Deus, non est formalis productio hominis Dei, sed solius hominis: Ergo tota actio Virginis, qua constituta est Mater, non est formalis productio hominis Dei; sed eo ipso iuxta hunc discurrendi modum non est Mater Dei, quia Mater Dei non est illa, cuius actio non termina-

tur

tur ad Deum, sed solum ad hominem: Ergo ut Maria sit Mater Dei, debet eius actio productiva ad Deum terminari, ac proinde producere vnionem hypostaticam.

Probatur iam conclusio iuxta secundum modum loquendi: Ut Mulier sit vera Mater, debet eius actio generativa terminari per se ad Filiū, seu ad suppositum genitum iuxta illud Beati Alberti in Mariali Cap. 184. *Mater est per se causa & origo Filij;* atqui licet prius natura producta sit vnio hypostatica, si tamen non est producta à Maria, huius actio productiva non terminatur per se ad Deum hominem: Ergo non erit vera Mater Dei hominis. Probatur minor: Actio productiva vnionis naturalis per Mariam solum terminatur per se ad extrema per talem vnionē vnibilia; sed hæc tantum sunt anima, & corpus: Ergo per se non terminatur ad Deum hominem, seu ad Verbum, & Humanitatem; cū actio quoad substantiam naturalis nequeat per se terminari ad tale suppositum, quod non naturali modo est tale, sed est illi indebitum.

Denique iuxta tertium dicendi modum sic argumentor: eadem indivisibilis actio productiva vnionis hypostaticæ, est productiva vnionis naturalis; sed per actionem productivam vnionis naturalis constituta est Maria vera Dei Mater; ita ut si eam non produxisset; vera Dei Mater non esset: Ergo per actionem productivam

F 2

vnio-

vnionis hypostaticæ constituta est vera Dei Mater, ita vt si eam vnionem non produxisset, vera non esset Mater Dei, ac per consequens influxus in vnionem hypostaticam fuit metaphysice necessarius, vt vera Dei Mater esset. Et sane difficile intelligitur, quod actio procedens à Maria, eam constituens Matrem Dei, & vnionis hypostaticæ productiva, non procedat ab ea vt productiva talis vnionis.

Ad hoc validissimum argumentum responderet P. Ioann. Marin de Incarnat. tom. 2. disp. 10. sect. 7. n. 76. & defendens, prius factam esse vnionem hypostaticam inter animam, & corpus, & postea naturalem, inquit, recte saluari, Mariam esse Matrem Dei, quia posita per Virginem actione productiva vnionis naturalis iam, necesse erat consequenter, & in illis circumstantijs, quod humanitas ex ea vnione naturali resultans constitueretur in supposito divino, quod iam supponebatur vnium animæ, & corpori. Addit vterius, quod licet productio vnionis naturalis ex se, & antecedenter sit naturaliter connexa cum substantia propria; tamen complexum, quod vltimo conflatur ex productione vnionis naturalis est saltem naturaliter connexum cum carentia propriæ substantiæ: ideoque Beata Virgo causans hanc vnionem, est propriæ Mater naturalis Dei.

Verum hæc solutio iam ex parte præoccupata

ta à nobis est in probatione iuxta secundum modum loquendi. Contra illam igitur sic insurgo: Mater (vti certissimum apud omnes est) non est causa per accidens, sed debet esse causa per se suppositi geniti; atqui qued posita actione Virginea productiva vnionis naturalis, necesse sit consequenter, & in his circumstantijs, humanitatem constitui in supposito divino, non facit Mariam causam per se talis suppositi, cum illæ circumstantiæ, nimirum Verbum præcessisse vnium animæ, & corpori, per accidens sint respectu Mariæ, & eius actionis, à qua nullomodo exiguntur, vt videtur evidens: Ergo solutio est nulla.

Contra id autem quod additur, arguo sic: Ideo totum complexum, quod vltimo conflatur ex productione vnionis naturalis est naturaliter connexum cum carentia propriæ substantiæ, quia extrema talis complexi, nimirum anima, & corpus, supponuntur sub vnione ad personalitatem Verbi, atque adeo vt sub tali vnione connectuntur cum carentia propriæ substantiæ; atqui quod extrema talis complexi ita supponantur, se habet per accidens respectu vnionis naturalis, & actionis Virgineæ, à qua talis suppositio neque exigitur, neque exigi potest: Ergo quod Maria causet vnionem naturalem talis complexi, non facit illam veram Matrem Dei, cum iuxta hunc discurrendi modum, non sit causa per se, sed mere per accidens suppositi geniti.

Ar-

Argumenta Contraria.

Argumentum primum. Maria solum concurrat ad generationem Christi dispositivè, & ministrando materiam: Ergo non influxit active in unionem hypostaticam. Probatur antecedens ex D. Thom. hic, q. 31. artic. 5. & q. 32. artic. 4. corpore aiente. *In ipsa conceptione Christi Beata Virgo nihil active operata est, sed solum materiam ministravit: Ergo. Ulterius: Ad hoc, ut B. Virgo sit proprie Mater Dei, solum requiritur, quod sit Mater Christi secundum Humanitatem, seu quod corpus Christi fuerit ex ea sumptum: Ergo non requiritur quod generet suppositum divinum producendo unionem hypostaticam. Probatur antecedens ex D. Thom. q. 35. artic. 3. aiente: *Beata Virgo est vera, & naturalis Mater Christi, quia Corpus Christi de Virgine Maria sumptum: & hoc solum requiritur ad rationem Matris.**

Item ibidem artic. 4. *Cum igitur in ipso principio Conceptionis fuerit humana natura assumpta a divina Persona, consequens est, quod vere possit dici: Deus esse conceptum, & natum de Virgine. . . . Solum enim negari posset Beatam Virginem esse Matrem Dei, si vel humanitas prius fuisset subiecta Conceptioni, & natiuitati; quam homo ille fuisset Filius Dei; vel humanitas non fuisset assumpta in unitatem Personæ. Deum ibidem ad secundum, Dicendum est, ergo, quod B.*

Virgo

Virgo dicitur Mater Dei, quia Persona habentis divinitatem, & humanitatem, est Mater secundum humanitatem: Ergo.

Præmitto ad solutionem, quod cum D. Thomas fuerit Interpres Aristotelis, sæper ac loquitur de requisitis ad Maternitatem, loquitur ex illius sententia, negante ad rationem Matris omnem influxum activum in suppositum genitum, & tantum concedente influxum dispositivum, & passivum. Nos vero rationibus nostræ conclusionis plane convicti, alios que Ecclesiæ Patres in prima conclusione relatos, & Principes etiam Medicorum, utpote qui in hoc puncto præferri debent Aristoteli, secuti, ab eius, & ipsius Interpretis D. Thom. sententia debita cum veneratione recedimus, & influxum activum in suppositum genitum omnino requirimus. Hinc distinguo utrumque antecedens, & illud secundum sententiam Philosophi, concedo, secundum sententiam vero Medicorum probabiliorē, nego.

Argumentum secundum. Aliæ Metres non producunt unionem inter subsistentiam animæ, & materiæ; atqui sunt vere Matres, quia præsupponitur aliunde producta subsistentia, & præcise producunt unionem inter animam, & corpus: Ergo similiter Maria. Nego consequentiā, & est aperta disparitas, quia in alijs Matribus actio productiva unionis inter animam, & corpus conaturaliter connectitur, & exigit eam subsistenti-

sistentiam creatam, quæ præsupponitur, ideoq̄ suppositum genitum illi per se tribuitur: at vero in Maria, actio productiva vnionis naturalis non potuit exigere divinam hypostasim, utpote quid supernaturaliter adueniens, & naturaliter illi repugnans.

Sed contra primo. Quamvis vnio hypostatica sit supernaturalis, tamen deberi potest Virgineæ actioni, ut elevata; sicut licet visio beatifica supernaturalis, sit, tamen debetur intellectui creato, v. elevato per lumen gloria: Ergo nulla est disparitas. Nego antecedens, quia Virginis elevatio ad productionem vnionis naturalis saluatur præcisse in eo, quod manens Virgo, & adæquate genuerit; hoc que totum bene possit stare, licet hominem purum genuisset, nam semper esset miraculosum, quod Virgo adæquate, & manens Virgo gigneret. Inde ad paritatem visionis disparitas est; quia elevatio intellectus est ad visionem, ideoque conjuncto intellectus, & luminis visio debetur; at elevatio Virginis, de qua est argumentum, non est ad vnionem hypostaticam.

Contra secundo: Licet actio generativa aliarum Matrum exigat subsistentiam creatam, tamen non causat vnionem talis subsistentiæ, cum hæc præsupponatur ad Matris actionem: Ergo neque Maria causavit vnionem subsistentiæ diuinæ. Distinguo antecedens, non causat formaliter

liter immediate, concedo, ob rationem argumenti, mediate radicaliter, nego: quæ mediata, & radicalis causatio stat in exigentia, quam habet productio vnionis naturalis, ut sit causata vnio substantiæ creatæ: At vero cum in Virgine repugnet talis mediata causatio, quia actioni productivæ naturalis vnionis nequit deberi connaturaliter hypostasis divina, necesse est nobis recurrere ad causationem immediatam, per immediatum influxum in hypostaticam vnionem.

Argumentum tertium: Iudæi fuerunt Veri Dei occisores; atqui non destruxerunt vnionem hypostaticam: Ergo Maria, erit vera Deigenitrix, licet vnionem hypostaticam non producat. Iuxta sententiam de triplici vnione hypostatica, distinguo minorem, non destruxerunt vnionem hypostaticam vnionis naturalis cum Verbo, nego, vnionem hypostaticam inter animam, & corpus, subdistinguo, immediate concedo, mediate, & radicaliter, quatenus compartem vnionis totalis destruxerunt, nego: nam hoc modo potest dici, quod destruxerunt vnionem totalem hypostaticam, quia ad destructionem totius sufficit destructio vnius partis, cum ex defectu cuiuslibet deficiat totum.

Iuxta sententiam vero de duplici vnione hypostatica, concessis præmissis, nego consequentiam, & ratio disparitatis est, quia iuxta Phylororum axioma magis requiritur ad productionem

non, quam ad destructionem; cum hæc sit ad non esse rei, & illa ad esse: Vnde ad destructionem; seu interfectionem Dei hominis sufficit, quod actio Iudæorum connexa sit, & determinata ex eorum prava intentione ad occidendum illū hominem, qui erat verus Deus: at vero ad productionem Dei hominis non sufficit actio per se determinata ad hominem, sed requiritur determinata per se ad Deum hominem; quod iuxta nostram probationem non accidet, si à Virgine non producatnr unio hypostatica.

Argumentum quartum. Ut vere Christus resurgeret sufficiens fuit actio productiva unionis inter animam, & corpus: Ergo pariter ut fuerit vere genitus à Maria. Admissa triplici unione hypostatica partiali, nego antecedens, quia non solum debuit produci in resurrectione unio animæ, & corporis, sed etiam unio hypostatica illius unionis. In sententia vero de unione duplici, nego consequentiam, & est disparitas, quia actio productiva unionis in resurrectione, utpote ex natura sua tendens ad reproduendum Deum hominē fuit supernaturalis quoad substantiam, connexa, & essentialiter supponens substantiam divinam existentem in anima, & corpore Christi: At actio Virginis solim terminata ad unionem naturalem fuit naturalis quoad substantiam, & non tendens ex natura sua ad producendum Deum hominem, neque divinam hypostatim exigens. Ar-

Argumentum quintum: Ponamus prius naturam factam fuisse unionem hypostaticam, quæ fieret naturalis; & sic argumentor: Ex vi actionis Virginis productivæ unionis naturalis extitit Deus homo: Ergo ex vi talis actionis Maria fuit Mater Dei hominis; sed in eo casu iam supponebatur producta unio hypostatica: Ergo sine huius productione stat Maternitas Dei. Distinguo antecedens, ex vi actionis Virginis per se, & ob propriam exigentiam, extitit Deus homo, nego; per accidens respectu actionis Virginis, & concomitanter, transeat. Etenim cum actio Virginis productiva unionis naturalis neque exigat, neque possit exigere Deum hominem, cum potius illi repugnet naturaliter, nequit, ex vi illius per se, & iuxta suam exigentiam existere Deus homo: Vnde esset Deus homo per accidens, respectu Virginis, ac proinde hæc non esset Mater Dei, cum Mater sit causa per se Filij.

Argumentum sextum: Si Maria produxit utramque unionem, datus fuit per illam maior concursus possibilis: Ergo etiam concursus Paternus: Ergo fuit Mater, & Pater Christi, quod est absurdum. Distinguo antecedens, maior concursus possibilis intra lineam concursus faminei concedo, extra eam lineam, nego, & consequentiam: Concursus enim Paternus non distinguitur à Materno in maiori, vel minori extensione,

tione, sed in eo, quod Paternus est pure activus, Maternus vero activus, & passivus iuxta dicta. Præterea, ut bene ait P. Rodas hic q. 2. sect. 1. §. 1. sine, satis inutilis quæstio est, an Beata Virgo possit dici Pater, & Mater Christi, seu Patri-mater? Nam hoc solum dicitur metaphorice, & poetice, ut Sinesius Hymno 2. de Patre Eterno cecinit; *Tu es Pater, Tu es Mater; Tu Mas, Tu Famina.*

Argumentum septimum: Sine vlla speciali actione terminata ad verbum, dicitur vere Deus homo pati, ambulare, tristari &c. Ergo sine vlla speciali actione terminata ad Deum potest Maria vere dici Dei Mater. Nego consequentiam, & est disparitas, quia illæ actiones sunt ordinis inferioris ac actio generativa, ideoque licet respectu illarum per accidens se habeat, quod procedant ab Homine Deo, cum tamen hic, & nunc ab eo procedant, de illo vere dicuntur ob communicationem idiomatum, & quia actiones sunt suppositorum, scilicet denominative: at vero actio generativa, cum sit superioris ordinis debet per se, & non per accidens terminari, & connecti cum tali supposito; quod non haberet actio Virginis si ad unionem hypostaticam non terminaretur, ut probavimus.

Argumentum octavum: Unio hypostatica vel ut, quod, vel ut quo sanctificat humanitatem; sed necessarium fuit, quod Virgo illam produceret: Ergo, & quod humanitatem sanctificaret.

Vlt-

Vltærius: Ut Maria sit Mater Dei hominis non est necesse, quod produxerit eius Animam, Materiam, Gratiam, & reliqua supernaturalia dona: Ergo nec quod produxerit unionem hypostaticam. Distinguo consequens, concessis præmissis, quasi materialiter, seu causative, physice producendo unionem, quæ aliàs est forma sanctificans, concedo, principaliter, & moraliter nego, hoc est, Virgo fuit causa pure physica, & instrumentalis unionis, quæ est forma sanctificans; at vero causa principalis, & moralis, cui per se sanctificatio tribuitur, est solus Deus: unde nullum absurdum sequitur ex conclusione.

Ad id quod additur nego consequentiam, & est disparitas, quia de ratione nullius Matris est productio animæ, aut materiæ, cum debeant creari, sed sufficit productio unionis naturalis, quæ est vera generatio: At vero de ratione omnis Matris est actio, vel productiva, vel connexa cum productione talis suppositi. Neque ut Virgo sit vera Dei Mater debuit producere gratiam, & alia dona supernaturalia Christi, quia licet hæc non creentur, sed educantur, seu generentur; at tamen eorum generatio non pertinet ad formalem conceptum suppositi geniti, cum talis conceptus intelligatur sine talibus donis, ut est evidens.

Argumentum nonum ex P. Marin supra, Sæcæ Patres sine his subtilitatibus de productione

ne

ne vnionis hypostaticæ saluatur Beatam Virginem esse proprie Matrem Dei ex eo præscille, quod in instanti Conceptionis Christi, vnita sit humanitas Verbo: Ergo non requiritur ad Maternitatem Dei productio vnionis hypostaticæ. Vterius ex eodem cum Gonet. Si Beata Virgo constituitur Mater Dei ex eo, quod vt causa instrumentalis elevata à Deo producat in utero suo vnionem hypostaticam, quælibet alia Mulier producens sic elevata vnionem in utero Virginis, vel Virgo in utero alterius feminæ, erit Mater Dei; sed hoc est absurdum: Ergo, & id, ex quo infertur.

Præmitto ad solutionem, quod Sancti Patres dogmatice declarantes mysterium fidei de Maternitate Dei, non curauerunt de apicibus probabilibus Philosophorum, & Medicorum circa requisita ad rationem Matris: Inde quando dicunt, vel insinuant, Beatam Virginem esse proprie Matrem Dei ex eo, quod in instanti Conceptionis humanitas fuit vnita Verbo, præscindunt ab eo, quod fuerit vnita, vel non ex vi actionis Virginis, non autem determinate negant, fuisse ex vi talis actionis vnitam, quoniam necessitas influxus in vnionem ad fidem non perinet, sed est mere probabilis. Hinc distingo antecedens, ex eo præscisse, quod in instanti conceptionis vnita sit humanitas Verbo præscindendo ab eo quod sit vnita, vel non ex vi actionis

nis Virginis, concedo; determinatè id negando, nego. Ad id quod additur distingo maiorem. Si Beata Virgo constituitur Mater Dei ex eo vnice, quod &c. Concedo propositionem, & nego suppositum; si non vnice, sed etiam per alia requisita, quæ in casu argumenti deficerent, nego. Etenim licet verum sit quod Maria constituitur Mater Dei per influxum in vnionem hypostaticam; ad quem est elevata, non tamen constituitur vnice, sed etiam per passivum concursum, & per conjunctionem cum genito ratione materis propriæ feminalis receptæ in proprio utero; id autem deficeret tum in alia Muliere producente vnionem in utero Virginis, tum in hac producente in alieno utero. Et vt videatis inefficaciam argumenti, iusto illud. Libertas constituitur per iudicium indifferens; sed in homine prædeterminato datur iudicium indifferens: Ergo & libertas. Gonetus concedet consequentiam, sed non concedet Pater Marinus, neque etiam Gonetus facta instantia in Beato.

Argumentum decimum: Veritas de fide infallibilis nequit nisi fundamento fallibili; sed Mariam esse Matrem Dei est veritas de fide infallibilis: Ergo nequit nisi fundamento fallibili; atqui necessitas influxus in vnionem hypostaticam est fundamentum fallibile: Ergo nequit in ea nisi Maternitas Dei. Hoc argumentum sæpe audiui,

divi, & semper risi, miratusque sum, Viros Doctos illud proponere. Distinguo maiorem, nequit certo niti fundamento fallibili, concedo, nequit probabiliter niti, nego. Etenim veritas fidei solum nititur certo revelationi divinæ; at tamen, ad explicationem aliquarum veritatum fidei, utimur fundamentis probabilibus, ac proinde quæ non certo, sed pure probabiliter fundant eas veritates.

Exempli gratia: De fide est essentiam divinam communicari Filio, & non Paternitatem, quæ realiter identificatur cum essentia. Quomodo autem id fieri possit sine contradictione, ab aliquibus Theologis explicatur per distinctionem rationis, ab alijs per Scotticam, & ab alijs per virtualem. Atque hi dicunt, non posse consistere eam veritatem absque distinctione virtuali: Ergo ea veritas fidei fundatur in distinctione virtuali. Ita sane: sed non certo, verum tantum probabiliter, inde qui distinctionem virtualem negat, non est Hereticus, quia neque negat veritatem fidei, neque fundamentum certum illius, sed solum opinionem probabilem. Pariter, dic in nostro casu, & similibus.

SECTIO TERTIA.

Arum Maternitas Dei Radicalis sit physica qualitas, vel in electione consistat?

Maternitas Dei radicalis nihil est aliud, quam principium quo generativum Dei hominis, seu illa virtus immediata, & proxima ad generandum hominem Deum: Hæc igitur radicalis Maternitas dupliciter considerari potest, scilicet vel *intrinsicæ*, & erit talis, si sit aliqua physica qualitas per modum formæ inherens Beatæ Virgini, & productiva unionis hypostaticæ: vel *extrinsicæ*, si sit aliqua Dei volitio specialiter applicans Omnipotentiam potentia generativæ Mariæ, & eam elevans ut producat hominem Deum, vi cuius volitionis in Matrem Dei eligatur; ideoque vocatur *electio*.

Admodum quo duplici modo in tract. de Iustificat. dicunt Theologi communiter, posse à Deo condonari peccatum; scilicet, vel condonatione *intrinsicæ*, quando nimirum (uti defacto accidit) remittit Deus peccatum infundendo animæ qualitatem supernaturalem, quæ est gratia sanctificans, peccati expulsiivam: vel condonatione *extrinsicæ*, si Deus condonet peccatū per actum suæ voluntatis, quo nolit in Peccatore amplius displicere ratione peccati præteriti. Queritur ergo, an radicalis Maternitas Dei sit

divi, & semper risi, miratusque sum, Viros Doctos illud proponere. Distinguo maiorem, nequit certo niti fundamento fallibili, concedo, nequit probabiliter niti, nego. Etenim veritas fidei solum nititur certo revelationi divinæ; at tamen, ad explicationem aliquarum veritatum fidei, utimur fundamentis probabilibus, ac proinde quæ non certo, sed pure probabiliter fundant eas veritates.

Exempli gratia: De fide est essentiam divinam communicari Filio, & non Paternitatem, quæ realiter identificatur cum essentia. Quomodo autem id fieri possit sine contradictione, ab aliquibus Theologis explicatur per distinctionem rationis, ab alijs per Scotticam, & ab alijs per virtualem. Atque hi dicunt, non posse consistere eam veritatem absque distinctione virtuali: Ergo ea veritas fidei fundatur in distinctione virtuali. Ita sane: sed non certo, verum tantum probabiliter, inde qui distinctionem virtualem negat, non est Hereticus, quia neque negat veritatem fidei, neque fundamentum certum illius, sed solum opinionem probabilem. Pariter, dic in nostro casu, & similibus.

SECTIO TERTIA.

Arum Maternitas Dei Radicalis sit physica qualitas, vel in electione consistat?

Maternitas Dei radicalis nihil est aliud, quam principium quo generativum Dei hominis, seu illa virtus immediata, & proxima ad generandum hominem Deum: Hæc igitur radicalis Maternitas dupliciter considerari potest, scilicet vel *intrinseca*, & erit talis, si sit aliqua physica qualitas per modum formæ inherens Beatæ Virgini, & productiva unionis hypostaticæ: vel *extrinseca*, si sit aliqua Dei volitio specialiter applicans Omnipotentiam potentia generativæ Mariæ, & eam elevans ut producat hominem Deum, vi cuius volitionis in Matrem Dei eligatur; ideoque vocatur *electio*.

Admodum quo duplici modo in tract. de Iustificat. dicunt Theologi communiter, posse à Deo condonari peccatum; scilicet, vel condonatione *intrinseca*, quando nimirum (uti defacto accidit) remittit Deus peccatum infundendo animæ qualitatem supernaturalem, quæ est gratia sanctificans, peccati expulsiivam: vel condonatione *extrinseca*, si Deus condonet peccatū per actum suæ voluntatis, quo nolit in Peccatore amplius displicere ratione peccati præteriti. Queritur ergo, an radicalis Maternitas Dei sit

intrinsicæ, vel extrinsicæ Virgini modo dicto:
Pro cuius controversiæ resolutione.

Præmitto primo, quod quæstio non procedit de Maternitate prout est potentia generativa uniois naturalis, nam hæc iuxta dicta in lib. de Anima identificatur (sicut & reliquæ potentia) cum ipsa Anima quamvis semper connotet organa corporea, & per ea in operando cõpleatur, ideoque dicatur *complete materialis*: Etenim certum est, potentiam identificatam cum substantia spirituali, qualis est Anima, non esse de genere qualitatis, indeque radicalis maternitas prout est potentia generativa uniois naturalis nequit esse qualitas, vel etiam electio. Cũ igitur Sectione præcedenti dixerimus, Mariam debuisse producere unioem hypostaticam, ut esset vera Dei Mater, de eius maternitate prout productiva talis uniois tantummodo quæstio instituitur.

Præmitto secundo, quod iuxta meliorem Theologorum Sententiam duplex est in Christo unio partialis Hypostatica; alia spiritualis, qua Verbum unitur cum Anima, & alia corporea, qua Verbum unitur Corpori, utraque tamen supernaturalis. Cum ergo Virgo non potuerit per solam naturalem potentiam, utpote improporcionatam, eam utramque producere unioem, constat, ad talem productionem debere elevari: Inde rogatur, an à Deo elevata fuerit elevatio-
ne

nè intrinsicæ per qualitatem spirituales infusam Animam, & per corpoream corpori infusam, per quas duas qualitates utriusque productivas uniois Mater Dei constituatur; vel potius elevatione extrinsicæ, seu per extrinsecum Dei auxilium, specialemque Omnipotentia applicationem?

Præmitto tertio: Quod conceptus *supernaturalitatis* non opponitur cum conceptu *corporei*: & ratio est à priori evidens; nam conceptus supernaturalitatis iuxta dicta cū P. Isqui. in tract. de ente supernaturali, stat solum in eo, quod sit *supra omne debitum, & compositionem naturæ*; conceptus vero corporei consistit in essentiali debito impenetrabilitatis; atq; hi duo conceptus, ut ex terminis patet, nullatenus opponuntur. Præterea quia plura accidentia supernaturalia corporea admittuntur cum pluribus Theologis à P. Ripal. de ente supernaturali *tom. 1. lib. 1. disp. 4. & lib. 3. disp. 44. Sect. 10. n. 59. & 60.* uti sunt lux corporis Christi in transfiguratione, & lux corporum Beatorum, dotes quæ gloriæ. His igitur positis.

Nostra conclusio est: Maternitas Dei radicalis consistit in duplici qualitate supernaturali, alia spirituali, & alia corporea, non vero in electione. Ita P. Barbianus *Controvers. 1. disp. 3. & 4. M. Saavedra vestigat. 1. disp. 5.* pluresque Recentiores perdocti. Probatur conclusio: Si Maria produxit, uti produxisse iam probavimus, Unioem Hypostaticam, debuit ad id su-

pernaturaliter elevari: Ergo per aliquid vel intrinsecum, vel extrinsecum; atqui non fuit eleuata per auxilium extrinsecum: Ergo per qualitates inherentes, ac proinde Maternitas Dei &c. Probatur minor: Licet intellectus creatus iuxta plures Theologos possit elevari ad visionem beatificam per auxilium extrinsecum, tamen defacto eleuatur per lumen, & licet possit similiter elevari voluntas ad actum charitatis, tamen defacto eleuatur per habitum infusum: Ergo pariter licet Maria potuerit, tamen defacto non est eleuata per auxilium extrinsecum.

Ratio autem horum a priori est; quia productio actionis supernaturalis connaturalior est a principio intrinseco, quam ab extrinseco, ut patet: Ergo ut Maria connaturaliori modo produceret vnionem, debuit per principium intrinsecum elevari. Atque Vltior specialis pro Maternitate Mariæ ratio est: Quia Maria est perfectior Mater, quam aliæ Matres; atqui aliæ generant filios per potentiam generativam intrinsecam, & non solum per extrinsecum Dei concursum: Ergo potentia, seu virtus productiua filij Dei debuit esse intrinseca Mariæ; sed nõ per identitatem, nam est virtus supernaturalis respectu vnionis hypostaticæ: Ergo per inherentionem, quatenus ea qualitas sit intrinsece Mariæ inherens.

Quod vero hæc qualitas fuerit duplex, alia spi-

spiritalis, & alia corporea probatur: Quia vnio hypostatica iuxta præmissum secundum partim est corporea, & partim spiritalis: Ergo debuit produci a duplici principio corporeo, & spiritali. Probatur consequentia: Licet per solam qualitatem corpoream possit produci vnio etiã qua parte est spiritalis, tamen connaturali modo debet produci; atqui modus connaturalior est, ut vnio, qua parte est spiritalis ab spiritali principio producat, & qua corporea a corporeo, ut videtur certum: Ergo debuit produci &c.

Pater hoc etiam a paritate efficaci; nam in reliquis Matribus potentia generativa est partim spiritalis; & partim corporea, quia licet sit spiritalis *entitative*, est tamen corporea *complete*: Ergo potiori iure erit in Maria, cum terminus generationis illius sit partim corporeus, & spiritalis partim. Nunc vero quoniam hic dubitatur, ex quo instanti temporis Maria prædictas duas qualitates habuerit?

Respondendum breuiter est; eas habuisse a primo suæ Conceptionis instanti. Pater hoc ratione, quia titulo Maternitatis Dei concessa fuit Beatæ Virgini plenitudo gratiæ, & præseruatio ab originali; sed hæc privilegia concessa illi fuerunt ab instanti conceptionis: Ergo, & Maternitas radicalis, cum congruentius sit, ut quando effectus privilegij conceditur, & privilegium concedatur; atqui Maternitas radicalis stat in eis qua-

qualitatibus: Ergo. Patet etiam ex Patribus; nā S. Chrysológus ait: *Maria quando non Mater?* & S. Ildephonus. *Maria nunquam Mater, nisi quando & Virgo;* atqui fuit Virgo ab instanti suæ Conceptionis: Ergo & Mater.

Argumenta Contraria.

Argumentum primum. Quod est de genere qualitatis, nequit esse ordinis hypostatici; atqui si dictæ qualitates darentur essent ordinis hypostatici: Ergo si darētur essēt, & n̄ essēt de genere qualitatis, ac proinde essent chymera. Distinguo maiorem, quod est de genere qualitatis connexæ cum vnione hypostatica, & pertinentis ad existentiam Incarnationis, nequit esse &c. nego, quod est de genere qualitatis inconnexæ, & impertinentis concedo. Etenim non quævis qualitas potest esse ordinis hypostatici; aliās calor, & frigus quando extiterunt in corpore Christi ad ordinem hypostaticum pertinuisent, quod est absurdum: At vero qualitates, quæ in vnionem hypostaticam influxerunt, & sunt supernaturales, cum ea connectuntur, & pertinent ad existentiam Incarnationis, proindeque ad hypostaticum ordinē spectant, & per eas Maria in eo ordine constituitur.

Argumentum secundum. Nulla creatura potest physice producere vnionem hypostaticā; sed

sed illæ qualitates sunt creaturæ: Ergo non possunt eam producere, ac proinde repugnant. Probatum maior triplici ratione; Prima, si aliqua creatura produceret vnionem hypostaticam, haberet potestatem physicam supra divinam Personam, illam naturæ humanæ communicando; sed hoc implicat: Ergo nulla &c. Secunda, nulla creatura potest præcontinere, vt terminum formalem suæ actionis divinum suppositum; atqui si aliqua creatura produceret physice vnionem hypostaticam, præcontineret, vt terminum formalem suæ actionis divinum suppositum: Ergo nulla &c. Tertia, nulla creatura habet virtutem infinitam; sed eo ipso, nequit esse instrumentum productionis vnionis hypostaticæ, nam per hanc communicatur esse existentie increatæ, quod requirit infinitam virtutem: Ergo.

Præmitto ad solutionem primo, quod de ratione virtutis *vt sic* productivæ vnionis hypostaticæ adhuc in ratione causæ principalis, non est habere potestatem physicam supra divinam Personam; aliās Verbum producens physice vt causa principalis vnionem hypostaticam, haberet potestatem supra se ipsum. Verum licet demus, quod talis physica potestas sit de ratione virtutis producentis principaliter naturali efficacia, & determinatione; tamen est falsum de virtute instrumentali, qualis est Beata Virgo, & illæ qualitates, quæ vt instrumenta subordinan-

tur

tur Spiritus Sancti dominio. Patet id à paritate; nam Sacerdos tanquam Dei instrumentum adducit Corpus Christi in Eucharistia, & nemo dicit, habere physicam potestatem supra Christum, quoniam non est concedenda tanta potestas instrumento, quod non in virtute propria, sed causæ principalis operatur.

Præmitto secundo, quod licet virtus productiva alicuius rei debeat præcontinere talem rem; attamen virtus unitiva unius extremi cum alio, non debet continere extrema, quæ non producit, sed unionem, quam efficit: sic homo generans hominem, non continet Animam Filij, sed unionem, quam generat. Hinc ad argumentum distinguo maiorem, nulla creatura potest physice principaliter producere unionem, concedo, instrumentaliter, seu tanquam instrumentum Dei, nego: Et maiorem primæ probationis, si aliqua creatura produceret unionem hypostaticam, ut causa principalis, haberet potestatem physicam &c. Omitto, si ut causa instrumentalis, nego, & retorqueo in Sacerdote consecrante.

Ad secundam probationem distinguo maiorem, nulla creatura potest præcontinere, ut terminum formalem sue actionis productivæ divinum suppositum; concedo, suæ actionis unitivæ, nego, nam hoc solum est continere unionem; & sic minorem. Ad tertiam probationem vel nego minorem, vel eam distinguo, nequit esse instru-

tru-

trumentum per modum creationis transeat, per modum educationis, nego: etenim licet ad creationem requiratur à Thomistis, & alijs virtus infinita, non tamen requiritur ad educationem, cum non sit productio rei ex nihilo, sed ex præsupposito subjecto: Inde cum B. Virgo medijs illis qualitatibus produxerit per educationem unionem hypostaticam, non debuit habere virtutem infinitam, nec item communicavit esse existentie increatæ, sed naturæ humanæ communicavit esse subsistentie divinæ, seu unitivæ cum illa.

Argumentum tertium: Omnis maternitas est causa principalis partialis Filij; sed si Maria esset causa instrumentalis unionis vi qualitatum supernaturalium, non esset causa principalis: Ergo nec daretur in Maria Maternitas Dei. Nota, quod cum generatio ex conceptu suo solum sit *origo viventis à vivente &c.* præscindit ab eo quod Mater, sive causa partialis generationis sit principalis, vel instrumentalis: Vnde ratio Maternitatis ab utroque genere causæ etiam præscindit. Quod si aliæ Matres sunt causæ principales; hoc est, quia tam ipsæ, quàm Filij sunt supposita creati, & unum suppositum creatum potest esse causa principalis alterius: At vero Maria cum genuerit suppositum increatum, non potuit esse causa principalis talis generationis, ut per se patet; debuit ergo esse causa instrumentalis.

Et

Et ratio cur sit vera Mater Dei, licet sit causa instrumentalis, est efficax; quia maius discrimen datur inter suppositum creatum, & increatum, quam inter causam principalem, & instrumentalem; atqui licet Filius Mariæ sit suppositum increatum, est vera Mater Dei, sicut reliquæ Matres quarum Filij sunt supposita creata: Ergo licet Mariæ sit causa instrumentalis, erit vera Mater, sicut reliquæ, quæ sunt causæ principales. Et horum ratio à priori est, quia cōceptus Maternitatis præscindit à supposito creato, & increato; similiter que à causa principali, & instrumentali. Hinc distinguo maiore, omnis maternitas est causa principalis ex conceptu suo, nego: defacto subdistinguo, omnis Maternitas suppositi creati, concedo, increati, nego.

Argumentum quartum: Omnis qualitas est de genere accidentis: Ergo illæ qualitates supernaturales erunt accidentia supernaturalia; sed eo ipso, qua parte sunt accidentia, constituunt Mariam Matrem per accidens, & qua supernaturales, Matrem supernaturalem; quod absurdum est, aliàs Mariæ, nec erit Mater per se, neque Genitrix naturalis Christi: Ergo illæ qualitates repugnant. Præmitto ad solutionem primo; quod Mariæ per suam intrinsecam naturalem virtutem concurrat ad generationem Christi duplici concursu: Primo quidem naturali producendo vnionem inter animam, & corpus, cuius productio licet

licet fuerit miraculosa, miraculum (vt ait Naciancen. Oration. 51.) solum stetit in eo, quod sine opera Viri sit genitus Christus.

Nam vt etiam ait D. Thom. q. 31. artic. 5. In Conceptione Christi fuit secundum conditionem naturæ, quod natus est ex femina; supra conditionem naturæ, quod natus est ex Virgine: Ideoque idem Doct. Angelicus q. 33. artic. 4. inquit, quod Conceptio Christi fuit supernaturalis, & miraculosa ex parte Dei operantis. Ex quibus fit, quod B. Virgo fuit Mater naturalis Christi, sicut reliquæ Matres, nam communicando materiam feminalem produxit per naturalem influxum vnionem naturalem: & fuit etiam Mater per se, quia per suam naturalem virtutem in vnionem influxit; non autem per accidens, cum non se habuerit eius virtus sicut musica in Medico.

Concurrit etiam ad generationem Christi alio concursu, & eo supernaturali, producendo nimirum vnionem hypostaticam; ad hunc autem debuit eleuari, & à reliquis Matribus distingui, quia virtus naturalis sola non erat sufficiens ad diuinum suppositum generandum. Attamen adhuc respectu huius concursus potest dici Mater naturalis, seu melius connaturalis, & per se Christi; quia sicut conjuncto intellectus, & luminis gloriæ est connaturalis productio visionis beatificæ, & intellectus est causa per se illius, quamvis lumen, à quo eleuatur, sit accidens; similiter

milititer Mariæ, vt conjunctæ cum dictis qualitatibus connaturalis fuit generatio vnionis hypostaticæ, & fuit causa per se illius, licet qualitates sint accidentia.

Præmitto secundo, quod, cum Patres relati à P. Ripald. de ente supernaturali tom. 2. disp. 79. Sect. 15. n. 111. Mariam appellant *Matrem miraculosam, & supernaturalem*, item que *Ecclesia Matrem admirabilem*, in aliquo vero sensu *Mater supernaturalis* vocari potest; neque hoc tollet, quod sit vere, & proprie Mater naturalis Christi iuxta dicta. Ex his in forma concessio enthymemate, nego primam partem minoris, & admissa secunda, nego, quod non sit Mater per se, & naturalis Christi propter dicta in primo præmisso.

Sed contra: D. Thom. q. 35. artic. 3. ait, quod. *Ex parte Matris natiuitas illa fuit naturalis; sed ex parte operationis Spiritus Sancti fuit miraculosa. Unde B. Virgo est uera, & naturalis Mater Christi;* atqui si illæ qualitates se tenent ex parte Mariæ tanquam illi inhaerentes, non potest ex parte Matris natiuitas Christi esse naturalis: Ergo illæ qualitates non inhaerent Mariæ. Distinguo minorem, non potest ex parte Matris natiuitas, id est conceptio, esse naturalis sumpta conceptione pro productione vnionis naturalis, nego, pro productione vnionis hypostaticæ, subdistinguo, non potest esse naturalis, prout naturalis excludit

dit elevationem, concedo, in alio sensu, quatenus conjuncto ex Mariæ, & qualitatibus non sit connaturalis productio vnionis, nego, iuxta proxime dicta ad argumentum, ex quibus patet solutio.

Argumentum quintū. Nulli qualitati creatæ potest physice deberi vnio hypostatica, seu Incarnatio; sed illis qualitatibus deberetur physice, nam moraliter certum est deberi non posse, quia debitum morale est per modum meriti, & nulla creatura potest incarnationem mereri: Ergo illæ qualitates repugnant. Probatur maior: Miraculum superius nequit deberi inferiori; sed vnio hypostatica est miraculum superius respectu cuiusvis creaturæ etiam supernaturalis: Ergo nulli &c. Vtterius: Si alicui qualitati creatæ deberetur vnio, ipsi deberetur subijcere sue actioni Deum; sed hoc implicat: Ergo. Pro solutione præmitto primo, quod potius illæ qualitates deberentur Incarnationi, quam hæc illis, nã media debentur fini, & non è contra.

Præmitto secundo, quod licet effectus superior nequeat deberi tamquam causæ principali alicui inferiori, potest tamen illi deberi tamquam instrumento; sic enim virtuti instrumentali Sacramentorum debetur tamquam instrumento gratia sanctificans, quia in hoc nulla est implicatio. Hinc distinguo maiorem, nulli qualitati creatæ tamquam causæ principali potest deberi

deberi unio, concedo, tamquam instrumento, nego: & maiorem probationis, miraculum superius nequit deberi inferiori tamquam instrumento, nego, aliter transeat. Ad id, quod additur, nego assumptum, nam potius ipsa qualitates suam actionem Deo tamquam agenti principali subijcerent, deserviendo illi vt instrumenta Incarnationis.

Argumentum sextum: Omne instrumentum ad formam est ad illam dispositio, sicut calor est instrumentum ad formam ignis, & etiam dispositio; sed illa qualitates essent instrumenta ad unionem: Ergo & dispositio; atqui implicat ad unionem hypostaticam naturalis dispositio: Ergo implicat illa qualitates. Probatum minor subsumpta: Dispositio ad unionem esset dispositio ad divinum suppositum, esset cum eo eiusdem ordinis, & esset proprietas connaturalis illius; sed haec implicat: Ergo implicat &c. Premitto ad solutionem primo, quod licet aliqua instrumenta sint simul dispositio, vt iuxta Argumentum est calor respectu ignis, non tamen omnia, nam ferra est instrumentum ad secundum, vox Sacerdotis, ad consecrationem, & absolutionem, Humanitas Christi iuxta Theologos ad miracula paranda, & nullum ex his potest dici dispositio, nisi absurde.

Et ratio horum a priori est; quia non semper causa principalis exigit dispositionem ad suos effectus,

effectus, vt patet si Deus iuxta probabilem sententiam assumeret creaturam vt instrumentum ad creandum, tunc enim ea non esset dispositio, quia Deus ad creationem dispositione non eget. Ex quibus nego maiorem, & consequentiam, & argumentum ruit. Verum pro alia solutione praemitto secundo, quod licet implicet dispositio connaturalis ad Personam divinam secundum se sumptam; non tamen ad eam vt ad extra communicabilem; nam sic esset dispositio respectu unionis eductae, quae non repugnat. Hinc omittam maiori, nego minorem subsumptam, ad cuius probationem distinguo primam partem, ad divinum suppositum secundum se, nego, vt vnibile, concedo: & secundam, eiusdem ordinis cum eo vt communicabili ad extra, concedo, secundum se, nego: & tertiam, proprietas illius secundum se accepti, nego, vt vniti, concedo.

Sed contra primo: Si aliqua qualitas esset dispositio ad subsistentiam, esset prior subsistentia; sed hoc non, quia subsistentia est prior omni qualitate: Ergo nulla qualitas est dispositio ad subsistentiam. Secundo, talis qualitas, quae esset dispositio esset superflua, quia poneretur ad removendam subsistentiam creatam ab humana natura; sed subsistentia creata removeretur per divinam: Ergo talis qualitas est superflua. Nego minorem cum probatione, nam licet natura prius debeat esse completa in esse substantiali, quam acci-

generis. Inde quidquid dicetur de illa duplici qualitate, dicendum etiã erit de hac relatione; & siue relatio stet in sola ratione fundandi, siue in ea, fundamento, & termino, siue in modo superaddito iuxta diversas sententias. Quia vero iuxta aliquos Maternitas Dei est omnino extrinsecans in electione.

Præmitto tertio, quod à Recentioribus Doctoribus in tract. de Iustific. probabiliter defenditur, possibilem esse formam sanctificantem proprius extrinsecam subjecto: V.g. possibilis est Dei volitio, qua Petro promittat beatitudinem conferre, condonare peccatum, specialiter applicare omnipotentiam loco habitum ad omnem actum honestum, & decernat dare auxilia prævisa efficaciam: quæ quidem volitio haberet omnia constitutiva formæ sanctificantis, quæ postea expendemus; ac proinde esset forma sanctificans. Igitur admissa ut possibili tali factitate extrinsecam, rogatur; an si Maternitas Dei esset sola electio, seu similis volitio, adhuc esset forma sanctificans? Pro resolutione sit.

Prima conclusio cum P. Ripal. supra per totam disputationem, & Vega palæstra 26. per totam, ac ingeniosissimis Recentioribus contra Theologos antiquiores, quos sequitur P. Rodes hic q. 4. sect. 1. & P. Marin de Iustific. disp. 5. sect. 1. n. 10. Maternitas Dei radicalis stans in qualitate, & actualis consistens in relatione secundi generis, est

est forma sanctificans cum omni peccato etiã veniali, & morali imperfectione essentialiter incomponibilis. Probatur conclusio ex Scripturis. Nam Maria Luca 1. ab Angelo salutatur *Gratia plena*, quæ gratia est proprie sanctificans, ut sentiunt Interpretes Catholici contra Hæreticos apud P. Canisum lib. 3. de B. Virg. cap. 3. atqui eadem gratia, qua Maria salutatur *plena est Maternitas Dei*: Ergo hæc est forma sanctificans.

Probatur minor: Ea gratia, qua Maria salutatur *plena*, debet intelligi illa, quam Patres intelligunt; atqui eam gratiæ plenitudinem intelligunt Patres de Maternitate Dei: Ergo eadem gratia &c. Probatur minor ex Ambrosio in Lucam dicente, *bene sola gratia plena dicitur, quæ sola gratiam, quam nulla alia, consecuta est, ut gratia repletur. Auctore.* Ex Hieronim. Epist. de Assumptione. ubi ait, *ob quod Deigenitrix electa, & præelecta iure ab Angelo salutatur, & prædicatur gratia plena.* Ex Ricard. à S. Laurent. lib. 7: de laudibus Virg. aiente, *Luna plena fuit in Filij Conceptione, ad quod significandum, ei dictum est Luca 1. Ave gratia plena:* Demum expluribus alijs Patribus relatis à P. Maldon. in Evang. Ergo eam gratiæ plenitudinem &c.

Uterius: Illa verba Zachar. 4. *Et educet lapidem primum, & exequabit gratiam gratiæ eius, aut iuxta textum primitivum cum clamoribus gratiæ, gratiæ, intelliguntur à Patribus, primario de Christo.*

Christo, & secundario de Maria, dicente Guerrico Abb. lib. 2. de Anun. in hunc locum, *si petra Christus, non degenerat à Matre Filius, quando & ipsa petra nomine censetur.* Tum sic: In Christo iuxta Theologos fuit duplex gratia sanctificans scilicet gratia habitualis, & gratia vnionis, & huic iuxta Zachar. aptata fuit habitualis gratia; at ille textus etiam intelligitur de Maria, & hæc fuit iuxta Patres simillima Filio in donis supernaturalibus: Ergo in Maria est duplex grã, scilicet habitualis, & Maternitatis, atque huic fuit illa aptata: Ergo Maternitas est gratia sanctificans.

Probatur iam conclusio ab auctoritate Patrum. Nam S. Bernard. homil. 2. super Missus est, ait: *Deus Matrem suam singulari in terris prænire curavit gratia, qua videlicet ineffabiliter, & intacta conciperet, & pareret incorrupta.* Aug. in Psal. 34. inquit: *Non immerito Maria excipitur à quibusdam generalibus vera existimatione, quam tanta seruat gratia, & attollit dignitatis prerogativa.* Philippus Abbas in 8. Cantic. dicit: *Vna est Matri sue, quia Mater gratia nec primam visa est habere similem, nec secundam, que se forma pari exhiberet secundam.* Richar. à S. Laur. lib. 1. de laudib. Virg. Cap. 4. hæc habet: *gratia super gratia, id est, super omnem gratiam fuit in ea; quod enim Mater Dei effecta est, super omnem gratiam est.* Vide innumera alia testimonia apud P. Ripal. sup. Sect.

Probatur demum conclusio ratione. Dignitas ordinis supernaturalis perfectior, & excellentior gratia habituali, & aliunde præstans omnes effectus formæ sanctificantis, debet esse sanctificans; sed Maternitas Dei est dignitas ordinis supernaturalis perfectior, & excellentior gratia habituali, & aliunde præstat omnes effectus formæ sanctificantis: Ergo est sanctificans. Maior est certa, quia ipsa gratia habitualis ratione sue dignitatis, & perfectionis, præstandi que omnes effectus sanctitatis, est sanctificans. Probatur igitur prima minoris pars à posteriori, quia ex natura rei in humanis perfectior, & excellentior est Maternitas naturalis, quam filiatio adoptiva: Ergo perfectior, & excellentior est Maternitas Dei, quam gratia, quæ est adoptio.

Probatur etiam eadem prima minoris pars, quasi à priori. Non cognoscimus naturam, & conditionem Maternitatis Dei, gratiæ, & donorum aliorum supernaturalium, nisi ex Scripturis, & Patribus; atqui Patres fundati in Scripturis excellentiora dicunt de Maternitate, & Matre Dei, quam de gratia, & Iustis illa ornatis; nam de Maternitate, & Matre Dei dicitur ab Aug. *si forma Dei te apellem, digna existis, & à Petro Damiano, Inest Deus Beata Virgini identitate, & à Guerrico, Communicasti mihi, quod homo sum, communicabo tibi, quod Deus sum,* plura que alia ab alijs Patribus, quæ de Iustis, vt gratia ornatis no-

dicuntur; imo nec dici possunt: Ergo Maternitas Dei est excellenior gratia habituali.

Probatur iam secunda minoris pars: effectus formæ sanctificantis communiter assignati à Doctoribus, sunt. Primo, quod sit participatio divinæ naturæ, vt sanctæ. Secundo, quod hominem constituat amicum Dei, & (si sit capax) filium adoptivum. Tertio, quod sit radix omnis rectitudinis moralis, & proinde virtutū. Quarto, quod sit incomponibilis cum peccato mortali. Quinto, quod det ius ad gloriam; atqui Maternitas Dei præstat omnes hos effectus: Ergo. Probatur minor de primo effectu: Participatio divinæ naturæ, vt sanctæ iuxta plures Theologos stat in eo, quod sicut Deitas est radix omnium virtutum, & rectitudinis moralis supernaturalis, ita sit gratia, nam constituit statum, cui supernaturalia principia omnium operationum supernaturalium debentur, & in ea radicantur; sed ita est Dei Maternitas: Ergo præstat primū effectum formæ sanctificantis.

Probatur minor: Status permanens supernaturalis, qui sua natura postulat exercere actiones supernaturales honestas, postulat etiam, & radicat principia connaturalia talium actionum, vti est certum; atqui Maternitas Dei est talis status, nam Mater Dei ex ratione talis, & iure naturæ debet Filium Dei diligere, colere, ei credere, ab eo sperare, & exercere officia debita

bita vniioni hypostaticæ, quæ vt ita debita, sunt supernaturalia: Ergo. Atque hanc quidem Deitatis participationem satis exprimunt Patres, nā Aug. vocat Mariam *formam Dei*, Ignatius Martyr, *Mariam Iesu*, Dionisius, *Dei seram*, Bernardinus, *Deitatis oceanum*, ac denique alter Bernardinus Senensis ait, ab vtero, & Maternitate Mariæ, quasi de quodam oceano rivus emanasse omnium gratiarum, & virtutum.

Probatur de secundo effectu à priori. Vnitas naturalis, & identitas inter Filium, & Parentes secum ferunt amorem benevolentia mutuum: Ergo inter Matrem Dei, & Filium datur talis amor; atqui hic amor constituit amicitiam supernaturalem propriam formæ sanctificantis: Ergo vi Maternitatis datur talis amicitia. Probatur minor: Amor mutuus supernaturalis constituit amicitiam supernaturalē; sed amor Matris Dei, qua talis erga Filium, qua talem est supernaturalis, nam movetur ex dignitate Maternitatis, & filiationis, quæ sunt supernaturales, & amore supernaturali amabiles: Ergo hic amor &c. Ideoque Aug. homil. 4. de assumpti. Comparans unitatem amoris Iustorum cum Deo, cum unitate Mariæ, & Christi, ait, quanto magis cum gratie unitate ipsa specialitas naturæ unum efficit Matrem, ac Filium, & Filium, ac Matrem.

De filiatione vero adoptiva patens etiam est probatio: nam filiatio adoptiva Dei est quædam cum

cum Deo similitudo, sicut filiatio naturalis est in similitudinem naturæ; atqui nulla creatura est similior Deo per gratiam, quam Maria per Maternitatem; quia est similis Patri Aeterno in ratione fecunditatis, nam sicut Pater Aeternus est facundus gignendo Filium divinum, ita est facunda Maria, generando eundem Filium Dei, & à Patre talem habet participatam fecunditatem, ideoque nominatur ab Ecclesia *Filia Dei Patris*. Ergo. Propter quâ rationē B. Albert. Mag. aiebat, quod *Deipara elevata fuit in tantam fecunditatem divinæ generationi similem, & alibi, quod esse Matrem Dei per naturam necessario claudit in se esse Filiam Dei per adoptionem.*

Probarur de quarto effectu (nam tertius idē est cum primo) Maternitas Dei ratione suæ excellentiæ est maior possibilis (excepta vnione hypostatica) naturæ divinæ participatio in ordine supernaturali; Ergo excellentia Maternitatis Dei petit habere per participationem ea facilitatis prædicata, quæ natura divina habet per essentiam; atqui natura divina per essentiam est metaphysice incomponibilis cum omni peccato etiam veniali, & morali imperfectione; Ergo ita est Maternitas Dei per participationem. Antecedens est certum, quia Maternitas Dei est conjunctio cum Deo per consanguinitatem, ac per consequens est maior possibilis naturæ divinæ participatio.

Vltē-

Vltērius: Possibilis est iuxta Theologos forma sanctificans titulo conjunctionis cum Deo essentialiter opposita omni peccato; sed conjunctio Maternitatis cum Deo est multo maior, quā conjunctio cuiusvis alterius formæ sanctitatis, excepta vnione: Ergo Maternitas Dei titulo conjunctionis cum Deo est essentialiter opposita omni peccato. Quod si gratia habitualis iuxta plures ex Nostratibus cum P. Vasques est metaphysice opposita peccato habituali, & actuali: Cur Maternitas tanto sublimior gratia non erit essentialiter opposita peccato etiam veniali, & morali imperfectioni? Imò ita debet esse, licet gratia solum physice, vt vult P. Oviedus, vel solum moraliter, vt vult P. Ripal. opponatur peccato; quia maior oppositio, ac proinde metaphysica, debet concedi Maternitati excellentiori gratia.

Probarur denique prima minor de quinto effectu à priori. Ius ad gloriam in communi Theologorum sententia, competit gratiæ ex participatione, quam affert divinæ nature; atqui hæc participatio, & assimilatio excellentius competit Maternitati Dei iuxta dicta: Ergo illi competit ius ad gloriam. Vltērius: Iura Filiorum sunt propria etiam Parentum ratione vnionis, & identitatis inter eos; atqui in Filio Mariæ est naturale ius ad gloriam; Ergo in Maria etiam est ius titulo Maternitatis: Ob hoc Rupertus in cap.

41

4. Cant. aiebat, *Mater Regis coronati Regina constituta totum iure possidet Filij regnum.* Quibus ex omnibus concluditur, Maternitati Dei competere constituere Mariam *Iustam, & Sanctam*, prestare que illi omnes effectus tam primarios, quam secundarios formæ sanctificantis, ac per consequens sanctificare Mariam. Nunc sit.

Secunda conclusio: Supposito, quod sit possibile forma sanctificans prorsus extrinseca subiecto; si Dei Maternitas consisteret in electione, adhuc esset sanctificans. Probatur conclusio: Si Maternitas fuisset electio, potuisset esse volitio, qua Deus decerneret Mariam esse Verbi Matræ; simulque illi promitteret dare gloriam, applicare Omnipotentiam loco habituum, & pro omnibus vitæ instantibus conferre auxilia prævisa efficaciam per scientiam mediam, & nunquam auxilium inefficax etiam pro culpa veniali, & morali imperfectione; vel ostende in tali volitione repugnantiam; atqui talis volitio esset sanctificans, nam constitueret filiationem adoptivam, daret ius ad gloriam, esset radix omnis rectitudinis morales, quod est esse participationem divinæ naturæ, & Mariam redderet incoposcibilem cum omni peccato etiam veniali, & imperfectione morali: Ergo si &c.

Tertia conclusio: Beate Virgini ratione Maternitatis fuit debita confirmatio in gratia, & impeccabilitas. Probatur conclusio: Sanctitas

ita-

inamissibilis secum fert confirmationem in gratia, ac per consequens impeccabilitatem; sed Maternitas Dei præsertim actualis, est sanctitas inamissibilis, cum sit actio, quæ cum fuerit, non potest non esse: Ergo Beate Virgini ratione Maternitatis &c. Probatur maior: Confirmatio in gratia stat in decreto conferendi semper auxilia efficaciam prævisa; atqui Deus ratione sanctitatis, quam ipse fecit inamissibilem; tenetur ad tale decretum, ut patet: Ergo sanctitas inamissibilis &c. Atque conclusionem etiam probat *Ang. lib. de natur. & grat. Cap. 26.* inquit, quod *Maria plus gratia collatum fuerit ad vincendum omni ex parte peccatum propter honorem Domini, quia nimium est eius Mater. Si plura velis, adi P. Ripal. supra.*

Argumenta contra primam, & secundam conclusionem, ab auctoritate.

Argumentum primum Luca 11. Mulieri laudanti ventrem, & vbera Mariæ, ac proinde Maternitatem, reposuit Christus, *quoniam Beati, qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud.* Ergo Iusti, qui audiunt Verbum Dei, sunt magis Beati ratione gratiæ habitualis, quam Maria ratione Maternitatis, ac per consequens hæc non est sanctitas. Probatur consequentiæ sub-

illa-

illatio: nam D. Aug. tract. 1. in Ioann. ait: *Mater mea, quam vos appellatis felicem, inde felice, quia Verbum Dei custodivit, non quia in illa Verbum caro factum est;* & lib. de Virginit. cap. 3. inquit, *Beator Maria fuit percipiendo fidem Christi, quam concipiendo carnem Christi;* atqui Aug. hæc non diceret si Maternitas Dei esset sanctitas perfectior, & excellentior gratia: Ergo non est sanctitas.

Præmitto primo ad solutionem ex P. Maldonado in Lucam, illud *quinimo* non esse aduersativum negans Maternitati rationem sanctitatis, sed comparativum cum gratia habituali: Unde ex eo non probatur, quod Maternitas non sit simpliciter sanctitas, sed ad summum, quod non sit perfectior gratia. Secundo, quod iuxta P. Ripal. sup. Sect. 14. n. 106. Maternitas potest sumi, vel pure *materialiter*, quatenus præcise significat opera naturalia, & necessaria Matris, v. g. gestationem corporis Filij in utero; & in hoc sensu prætulit Christus Maternitati opera super naturalia, & meritoria dignificata à gratia in Iusto: vel *formaliter*, quatenus est quedam forma supernaturalis ordinis hypostatici divini, & in hoc sensu non prætulit Christus gratiam Maternitati, cum hæc sit excellentior illa iuxta nostram probationem.

Aliter textus interpretatur *Eximius D. tom. 1. in 3. p. disp. 1. sect. 2.* inquit, quod Christus loquitur de Maria, ut Mater hominis præcisi à Deitate.

Deitate, qualiter tunc illum iudicabant Iudæi; non vero de Maternitate hominis Dei. Hinc in forma intellectis modo dicto verbis tum Lucæ, tum Augustini, distingo primum consequens; quam Maria ratione Maternitatis pure materialiter sumptæ, concedo, formaliter sumptæ; nego. Vel aliter cum Exim. Doct. ratione Maternitatis respective ad humanitatem præciscam à Deitate, concedo, ad humanitatem, ut unitam Deo, nego. Et nego subillationem. Similiter etiam responderetur ad illud Mathæi 12. *Quæ est Mater mea?* Vbi Christus videtur præferre Iustos suæ Matri.

Argumentum secundum. nostra conclusio est contra mentem omnium Theologorum: Ergo est destituta omni auctoritate, ac proinde rejicienda. Distinguo antecedens, est positive contra mentem, nego, negative contra mentem; seu melius præter mentem, concedo de antiquioribus, nam in illam quæstionem non incidunt; non vero de plurimis Doctissimis Recentioribus, qui fundati in Scripturis, Patribus, & ratione illam tutati sunt; atque etiam, ut ait P. Ripal. n. 108. eam manifeste tenuere S. Antonin. B. Alber. Mag. & Bachon. Imo citatus Ripal. n. ult. testatur, se plurimos gravissimos, & Sapientissimos Theologos Salmaticenses, & Complutenses consuluisse, qui nostram sententiam sanctam, certam que statuerunt.

Argumentum tertium. Auctoritates Patrum non probant nostram sententiam: Ergo ea non fundatur in Patribus. Probatur antecedens: auctoritates Patrum solum probare possunt tria. Primo, quod Maternitas, utpote summa dignitas, trahit secum gratiam habituales nimis inrensam; non vero quod ipsa formaliter sanctificet. Secundo, quod Maternitas est sanctitas accidentalis, qualiter sunt omnia gratiae dona, ut dignitas Apostolica, non autem gratia substantialis, qua Anima redditur formaliter sancta. Tertio, quod Maternitas non nude sumpta, sed ut conjuncta cum gratia habituali, & ceteris principiis supernaturalibus est sanctitas: Ergo non probant nostram sententiam.

Nego antecedens cum probatione, & ad primum respondeo, quod iuxta dicta in conclusione gratia, qua Maria salutatur ab Angelo plena, est proprie sanctificans, & Patres expresse dicunt, eam fuisse Maternitatem Dei, cui etiam attribuunt prerogativas, quae non conveniunt gratiae habituali, ut infinitatem, & incompossibilitatem etiam cum veniali, & aliis. Ad secundum dico, quod illa gratia est substantialis iuxta sacras litteras, & Patres, qua Anima absolute simpliciter, & vere est sancta, & ita dicunt Patres, Mariam fuisse Sanctam per Maternitatem; tum gratia substantialis opponitur peccato, & sic Maternitas iuxta Patres. Ad tertium dicendum, quod cum

eum standum sit proprietati verbum, & Patres expresse nominent Maternitatem, non debet intelligi aliquid distinctum ab ipsa, sed ipsa nude sumpta, & ita dicunt subliorem esse gratia habituali, ac proinde de ea loquuntur, ut distincta à gratia. Inde nego consequentiam.

Argumentum quartum: Maternitas actualis est relatio predicamentalis fundata in actione, quae iam praeterijt, & denominatio stans in fundamento, & termino; sed eo ipso nequit esse sanctificans: Ergo non est. Probatur minor ex Trident. Sess. 6. Cano. 11. Omnis forma sanctificans est physice intrinsece inhaerens animae, & non est sanctitas extrinseca Dei nobis imputata; atqui ea relatio est extrinseca, & est sanctitas, quatenus vi illius Maria constituitur Sancta per divinitatem Filij: Ergo ea relatio nequit esse sanctificans. Ulterius immediate contra secundam conclusionem. Tridentinum damnat formam sanctificantem extrinsecam; sed Maternitas, quae esset electio, esset forma sanctificans extrinseca: Ergo eam damnat Tridentinum.

Præmitto primo ad solutionem; quod Maternitas Dei actualis non stat sine radicali, & cum hæc iuxta dicta supra sit duplex qualitas physice inherens Mariæ, iam illa prout in hac fundatur, & radicali, erit physice inherens, & intrinseca. Secundo, quod licet actio generativa Virginis physice transierit, tamen moraliter perseveravit;

vit, vti accidit in reliquis Parentibus, qui tales vere denominantur à generatione, quæ transit, & moraliter perseverat, quatenus in ordine ad semper denominandum *Genitores*, ita se habet, ac si physice semper existeret. Talis autem moralis perseverantia sufficit ad rationem sanctificandi; nam plures Theologi defendunt etiam post Tridentinum, actum contritionis, qui physice iam transit, & moraliter perseverat, Animam sanctificare.

Præmitto tertio: Quod licet dignitas Filij Dei sit physice extrinseca Mariæ, est tamen illi moraliter intrinseca, & vnita, quatenus in æstimatione prudenti concipitur Virgo per eam grandescens, & habens æstimabilitatem, & bonitatem intrinsecam; non ratione alicuius imputationis, sed ratione actionis physicæ productivæ hominis Dei: Atque etiam, quia Divinitas Verbi, cum sit vnita hypostaticè carni Mariæ, cui Deus iuxta Petrû Damianum, *identitate inest*, nõ potest dici absolute extrinseca Mariæ. Quarto, quod iuxta plures Theologos, & P. Ripal. hic n. 115. Trident. Can. 11. Solum definit gratiam defacto existentem, communem omnibus Iustis, contentam que in sacris litteris non esse iustitiam Dei extrinsecam hominibus, & eos sanctificantem per quandam applicationem, & imputationem fidei, vti volebant Hæretici, sed esse formam nobis inherentem.

At

At vero non negavit aliam sanctitatem physice extrinsecam, & intrinsecam moraliter, quæ nos simul cum gratia habituali intrinsece inherente, communi que omnibus Iustis ponimus in B. Virgine. Neque item negavit possibilem formam sanctificantem omnino extrinsecam, nam de possibili non curavit, solumque defacto locutum est. Ex his in forma distinguo primam partem maiorem, fundata in actione, quæ oritur, & radicatur in qualitatibus supernaturalibus physice inherentibus, concedo, præscisse in actione, nego. Et secundam: quæ iam præterijt physice, concedo, moraliter nego, & minorem, ad cuius probationem, distinguo maiorem, omnis forma sanctificans &c. provt ly *omnis* se extendit ad formas sanctificantes communes omnibus Iustis, concedo; provt se extendit ad qualvis alias formas sanctificantes etiam singulares, qualis est Materinitas Dei stans in relatione, vel in electione, nego, & concedo secundam partem.

Distinguo item primam partem minoris, ex relatio est extrinseca absolute, seu tam physice, quam moraliter, nego, physice extrinseca, & moraliter intrinseca, concedo. Et secundam, Maria constituitur Sancta per Divinitatem Filij ex sola fidei imputatione, nego, ex vera physica actione productiva, & duplici qualitate physice inherente, qua Maria est vere Iusta, & Sancta, & non præscisse reputatur, concedo. Ad id quod

quod additur, distinguo maiorem, damnat formam sanctificantem extrinsecam, communem, & ut existentem, concedo, ut repugnantem, seu de possibili, nego. Atque hinc vides, quam facile, & solide solvatur difficultas, cui P. Rodes ait, vix esse satisfactum.

Quod si admittatur relatio in modo superaddito, qualem ponunt Thomistæ, minor est difficultas, nam hic erit inhærens fundamēto, nimirū Mariæ. Neque obstat rationi sanctitatis imperfectio modi, quia hæc imperfectio, (quæ solum est comparative ad entitatem absolutam) est *quoad esse physicum*; attamen modus *quoad esse morale* superare potest plures entitates absolutas: Sic actus charitatis, & visio beatifica sunt modi, & tamen iuxta plures Theologos sunt sanctificantes; similiter unio hypostatica est modus, & tamen seorsim à gratia habituali est sanctificans. Nota demum, quod plura sunt argumenta contra suppositionem secundæ conclusionis, quibus pro nunc non tenemur respondere, cum suppositionem non defendamus.

Argumenta contra easdem conclusiones à ratione.

Argumentum primum: Gratia sanctificans est radix physica virtutum supernaturalium,

Illud, nam ab ea physice emanant iuxta aliquos Aucthores; atqui dignitas Matris est moralis: Ergo est solum radix moralis virtutum: Ergo ad minus non est Maternitas perfectior Sanctitas, quam gratia habitualis. Omissa maiori, que negatur à pluribus, distinguo minorem, est moralis fundata in qualitate supernaturali ordinis hypostatici physice inhærente, concedo, non ita fundata, nego: Et consequens, radix moralis simul & physica ratione dictæ qualitatis, concedo, tatum moralis, nego: Indeque est perfectior gratia, cum sit radix etiam physica, & ordinis hypostatici. Neque obest, quod habitus simul radicentur in gratia, & Maternitate, nam ædē passionibus possunt exigi à diversis essentijs, ut lux à sole, & ab igne; & quia aliàs unio hypostatica diversos habitus exigeret, quod est falsum.

Argumentum secundum: Eadem ratio respectu eiusdem subjecti nequit esse ratio Maternitatis, & Filiationis; sed ea relatio, & qualitas est in Maria ratio Maternitatis Dei: Ergo non est ratio Filiationis Dei, ac proinde non est sanctificans. Distinguo maiorem, nequit esse ratio Maternitatis naturalis, & Filiationis naturalis, concedo, & Filiationis adoptivæ, nego: Et consequens, non est ratio Filiationis naturalis Dei, concedo, adoptivæ, nego. Etenim, quod eadē ratio sit ratio Maternitatis, & Filiationis in diversa linea nulla est implicancia, ut patet.

Argumentum tertium: Relatio quæ resultat in Virgine ex generatione humanitatis Christi, est naturalis, nam eadem esset licet illa humanitas non foret vnita Verbo; sed si est naturalis nequit esse sanctificans, ut patet: Ergo non est sanctificans. Nota, quod relatio Maternitatis non resultat in Virgine ex humanitate gestita præcisse sumpta, sed ex humanitate, ut vnita Verbo; indeque est intrinsece supernaturalis, cum constituitur termino supernaturali, nimirum supposito divino: ac per consequens si ea humanitas non esset vnita Verbo, non foret, ea relatio, sed alia. Quod si relatio sit modus superadditus, hic erit etiam intrinsece supernaturalis cum exigat divinum suppositum. Hinc nego maiorem cum probatione.

Argumentum quartum: Si Maternitas Dei actualis est relatio essentialiter constituta Divinitate Filij Dei, & est Sanctitas, erit Sanctitas infinita, & par Sanctitati divinæ; sed hoc est absurdum in pura creatura: Ergo non est sanctitas. Nota, quod sicut iuxta plures Theologos offensa Dei est simpliciter infinita, quia eius gravitas includit intrinsece infinitam Dei dignitatē; attamen est infinita infinitate inferiori, ac Sanctitas, & valor meritorum Christi, ob maiorem unionem Sanctitatis Dei cum Christo. Similiter licet relatio Matris constituitur divinitate Filij Dei, & sit ideo Sanctitas infinita, tamen est in-

fui-

finita infinitate inferiori, ac sanctitas ipsius Dei, quia divinitas Filij, non per identitatem sed per terminationem Mariam Sanctificat, seu ut terminus relationis. Hinc concessa prima parte maioris, nego secundam.

Argumentum quintum. In triduo mortis Christi defecit relatio Maternitatis per defectum termini, qui defectus sufficit, ut tota relatio deficiat: Ergo in eo triduo non fuit Maria tam Sancta, quam ante Christi mortem, nam tunc defecit Maternitas sanctificans; sed fuit tam Sancta: Ergo quia Maternitas non sanctificat. Distinguo antecedens, defecit relatio logice prædicamentaliter, concedo, nam prædicamentaliter constituitur termino, & tunc hic defecit: moraliter, nego. Etenim sicut relatio constituitur Filio tamquam termino, ita constituitur actione generativa tamquam ratione fundandi; atqui hac physice deficiente, adhuc manet moraliter Maternitas, quia actio ita se habet, ac si permaneret: Ergo similiter deficiente termino.

Argumentum sextum: Maternitas Dei est forma sanctificans essentialiter opposita peccato, & aliunde se debet tenere antecedenter ad opera Virginis tamquam dignificativa illorum; sed si id ita est, Maria non fuit libera ad excercenda opera præcepta pro instanti urgentiæ præcepti, v.g. amoris Dei, quod est absurdum: Ergo non ita est. Probat minor: Quando aliquid an-

an-

antecedens ad actum ita essentialiter connectitur cum actu, ut sit essentialiter oppositum carentiæ actus, potentia non est libera ad actum ut patet in Prædeterminato physice; atqui Maternitas est antecedens, & est essentialiter connexa cum amore præcepto, cum sit essentialiter opposita carentiæ amoris, nam in instanti, quo vrget præceptum carentia amoris est peccatum: Ergo Maria non fuit libera ad talem amorem.

Præmitto primo pro solutione huius gravissimæ difficultatis, quod Recēiores nostri in tract. de charit. supponentes gratiam esse metaphysice oppositam peccato, & habitum charitatis idéificari, vel saltem connecti cum gratia, inquirunt: An in instanti in quo vrget præceptum amoris Dei, habitus charitatis influat in illum? Et ratio dubitandi est hoc argumentum contra Maternitatem hic propositum. Alij cū P. Ovied. defendunt, non influere. Alij vero communiter, (quos ego secutus sum in diss. de libert. sect. 7.) influere contendunt; atque hi pro instanti, in quo vrget præceptum, ponunt in voluntate duas potestates proxime elicitivas actus, & concomitanter se habentes.

Altera potestas, constituitur per auxiliū extrinsecum componibile cū omissione actus peccationis, hoc est, per omnipotentiam specialiter applicatam loco comprincipij supernaturalis: Et hanc potestatem vocant *effectivam* simul &

elec-

electivam, seu *determinativam* actus. Altera constituitur per habitum, quæ tantum est *effectiva*, seu *elicitiva*, non vero *electiva*, seu *determinativa*. Libertas igitur non claudit utramque potestatem, sed solam potestatem constitutam per auxiliū extrinsecum, quæ est cum omissione coniungibilis; potestas vero constituta per habitum solū se habet *concomitanter*, nec signum libertatis ingreditur, sed tantum assistit voluntati in signo sufficienti, ut si per potestatem indifferentem constitutam per auxiliū eligat actum, influat etiam habitus; si autem eligat omissionem, impediatur potestas per habitum constituta; quia licet per liberam omissionem nequeat impediri potestas constituens signum libertatis ad ipsam, potest tamen impediri, quælibet alia potestas nõ requisita, nec signum libertatis constituens, & quæ cum omissione essentialiter pugnet.

Præmitto secundo, quod similiter in tract. de Iustif. contra Theologos ponentes cum P. Vasq. gratiam metaphysice incompossibilem cū peccato, & defendentes in materia de merito, quod ut gratia dignificet opéra, non sufficit se habere concomitanter, aut consequenter, sed debere se habere antecedenter, militat eadem difficultas: Respondent vero facillime, quod in voluntate meritorie operante duplex est consideranda potestas; alia constituta per omnia principia immediate influxiva in actum, quæ consti-

ti-

tituit totum signum libertatis, & est *effectiva, electiva, & determinativa, impeditiva* que cuiuslibet alterius potestatis oppositæ cum actus omissione.

Alia constituta per gratiam habitualem, que solum est potestas *dignificativa*, nullo que modo ingrediens signum libertatis, cum solum illud ingrediatur principia immediate influxiva, & determinativa actus. Inde facilis est solutio, nimirum gratiam antecedenter se habentem non posse tollere libertatem ad actum licet cōnectatur cum illo, & sit antecedens, quia non ingreditur libertatis signum, sed constituit aliam potestatem omnino per tale signum impeditibilem, & est in signo remoto. Atque idem responderetur de habitu, in quo quidem maior est difficultas, quia licet non sit determinativus actus, tamen est influxivus, quamvis redundanter; in gratia vero minor est vrgentia, cum non sit influxiva, sed tantum dignificativa.

Eadem ergo duplex potestas ponenda est in voluntante Virginis; alia *influxiva*, & determinativa, quæ constituit signum libertatis, & alia *dignificativa* constituta per Maternitatem, quæ tale signum non constituit, & est per illud impeditibilis, indeque non tollit libertatem. Ex quibus in forma, admissio, quod Maternitas, sicut & gratia, debeant se habere antecedenter, vt dignificent, nego minorem primi syllogismi, & dicitur.

tinguo maiorem probationis, quando aliquid antecedens ad actum, & constituens signum libertatis &c. concedo; (ideo enim prædeterminatio non relinquit potentiam liberam, & quia iuxta eius Assertores est requisita, & quia, licet ipsi negent pertinere ad actum primum, id tamen est imperceptibile cum sit antecedenter immediate influxiva in actum, & determinativa illius, vt pondero *in tract. de Scient. med.*) & non constituens signum libertatis, sed potius impeditibile per illud, nego: & minorem similiter.

Vt autem videatis, quomodo Maternitas nõ sit in signo libertatis proximo, sed in signo remoto, & sufficienti ad dignificanda merita Virginis, disponenda sunt hoc modo signa: In primo est scientia media sic tendens, si dederit Maria auxilium A, B, C, &c. observabit præcepta: In secundo decernitur Maternitas: In tertio existunt auxilia ad exigentiam Maternitatis, quæ potestatem proximam constituunt, constituente Maternitate potestatem remotam: In quarto existit actus præceptus. En quomodo Maternitas sit in signo antecedenti, sed remoto ad actum præceptum, cum hic sit in quarto signo, illa in secundo, & mediet signum auxiliorum: Auxilia autem sunt in signo proximo libertatis ad actum, quæ libertas, seu potestas proxima est potestas non impediendi Maternitatem, ac per consequens faciendis vt Maternitas mediate influat in merita, & illa dignificet.

Argumentum septimum: Maternitas Dei est inamissibilis, & sanctificans essentialiter opposita peccato: Ergo Maria vi illius est impotens peccandi; sed eo ipso est impotens merendi, cum libertas ad merendum, sit etiam ad peccandum: Ergo Maternitas non est sanctificans. Præmitto primo ad solutionem, quod bene potest dari libertas ad merendam, sine libertate ad peccandum ut patet in Christo Domino, qui liber fuit ad merendum, ad peccandum tamen nullam habuit libertatem: Inde si concedatur enthymema, & negetur minor cum probatione, finitum est argumentum. Verum ut melius explicemus impeccabilitatem Mariæ, & alias objectiones præcludamus.

Præmitto secundo, quod Maria ratione Maternitatis fuit impeccabilis in sensu composito illius, ut per se patet; atque etiam in sensu *diviso consequenti*, hoc est, consequenter ac habuit Maternitatem, non potuit illam expellere in actu secundo, vel destruere per peccatum: In quo excedit Maternitas gratiam habitualem, quæ consequenter ad sui existentiam in Iusto potest ab illo per peccatum expelli. Potuit tamen Maria peccando Maternitatem impedire in sensu *diviso antecedenti*, hoc est, si prævisa fuisset à Deo peccans in aliqua rerum serie, nunquam illi Maternitatem contulisset; ideoque contulit prævidens Mariam omnibus auxilijs, quæ illi collatū-

TUS

rus erat, consensuram; hoc enim essentialiter petit Maternitas.

Præmitto tertio, quod Maternitas actualis est essentialiter inamissibilis, nam consistit in actione generativa physice iam præterita, & cum ad præteritum in sensu composito præteritionis non detur potentia, inde fit, quod Maria nunquam potuerit amittere Maternitatem actualē, quia non potuit facere ut actio præterita non præterierit, seu quod ipsa consequenter non fuerit Mater Dei; potuit tamen hoc facere in sensu *diviso antecedenti* iuxta iam dicta. Deinde Maternitas radicalis est inamissibilis intrinsece ex natura rei, & etiam essentialiter, licet restricte per peccatum, ratione connexionis essentialis cum scientia media de efficacia omnium auxiliorum, & decreto eorum collativo, qualem connexionem non habet gratia in confirmatis in illa. Nunc concessio antecedenti in sensu tertij præmissi, distinguo consequens, est impotens peccandi in sensu composito, & *diviso consequenti*, concedo, in sensu *diviso antecedenti*, nego.

Argumentum octavum: Maternitas est forma sanctificans simpliciter infinita, & inconjunctibilis cum omni peccato adhuc de potentia Dei absoluta: Ergo Maternitas habet infinitas vires resistendi conjunctioni cum peccato; sed hoc repugnat creaturæ, cum sit identificare secum prædicatum infinitum; Ergo. Probatur prima

CON-

consequentia: Quidquid superat vires infinitas Dei, habet vires infinitas; sed Maternitas superat vires infinitas Dei; nam vires Dei nequeunt illam conjungere cum peccato: Ergo habet &c. Retorqueo: Ergo quodvis extremum, cum sit essentialiter oppositum suo contradictorio, habet vires infinitas resistendi conjunctioni sui cum illo, etiam superat vires infinitas Dei in ordine ad talem conjunctionem. Arque idem dices de quovis contrario essentialiter opposito, uti sunt amor, & odium, assensus, & dissensus in plurimum sententia.

Præmitto igitur ad solutionem primo, quod hæc propositio *Maternitas superat vires infinitas Dei in ordine ad sui conjunctionem cum peccato*, supponit falso, nam cum sit comparativa supponit Deum habere vires ad conjungendam Maternitatem cum peccato, quod falsum est, cum hoc sit chymæra, ad quam Deus ponendam vires absolute non habet. Secundo, quod licet Maternitas non esset infinita adhuc posset dici, habere infinitas vires negativas resistendi conjunctioni sui cum peccato, quatenus nulla est potestas adhuc infinita, nimirum Dei, ad faciendam talem conjunctionem; in quo nullum est inconveniens, cum nullum sit in eo, quod Deus non habeat vim ad impossibile, nec ad conjungenda duo contradictoria.

Hinc in forma, vel concedo primam consequen-

quentiam, quia Maternitas est Sanctitas infinita; vel consequens distinguo infinitas vires negativas, concedo, positivas, omitto; & nego minorem, cuius probatio non vrget, quia quod creatura identificet secum prædicatum infinitum infinitate in ordine præscise ad munus resistendi suo essentialiter opposito, nulla est repugnantia. Ad probationem consequentiæ, nego suppositum maioris, & minoris propter dicta in primo præmissis. Argumentum nonum. Maternitas essentialiter opponitur omni peccato: Ergo etiam peccato habituali; sed non opponitur peccato habituali: Ergo non opponitur omni peccato. Consequentia est bona ab opposito consequentis, probatur minor: Si opponeretur peccato habituali, opponeretur contradictorie, nam peccatum habituale consistit in peccato præterito, & carentia cuiusvis condonationis, ac proinde, & Maternitatis, quæ est aliqua condonatio, cum sit Sanctificans, & opponitur contradictorie suæ carentiæ; atqui non opponitur contradictorie: Ergo non opponitur. Probatur minor: ex duobus contradictorijs deficiente uno debet existere aliud, quia nequeunt simul deficere, sicut nec simul existere; atqui deficiente Maternitate non debet existere peccatum habituale, quia ante Virginis creationem neque existit Maternitas, neque habituale peccatum: Ergo non &c.

Præmitto primo ad solutionem, quod illud

pria-

principium *Unum* *vni* opponitur, seu *vnus* rei *vnū* tantum datur contradictorium, quod aliqui tribunt Aristoteli, & in quo argumentum fundatur, est vniversaliter falsum, nam totum resultans essentialiter ex pluribus partibus, v.g. Leo ex materia, forma, & vnione, est *unum*, & tamen habet plura contradictoria; nam formaliter deficit posita præcise carentia vnionis, licet maneat materia, & licet diuinitus conservaretur forma; & deficit formaliter per carentiam formæ, vel materiæ licet vtravis permaneat. Similiter peccatum habituale est *unum*, & habet plura contradictoria, nimirum *non fuisse commissum*, & condonationem per gratiam habitualement metaphysice oppositam, & condonationem extrinsecam, & condonationem per visionem beatificam, vel vnionem hypostaticam, vel Maternitatem, quæ opponuntur contradictorie carentiæ omnis condonationis, per quam habituale constituitur.

Præmitto secundo, quod illud axioma, *deficiente vno contradictorio, debet existere aliud*, solum verum est in sensu *particulari*, quatenus deficiente vno contradictorio, debet existere aliquod aliud contradictorium illius: non autem in sensu *vniversali*, quatenus debeat existere omne aliud contradictorium; nam accidere potest; quod aliqua entitas, cui opponitur duplex contradictorium, deficiat per positionem vnus, & non per positionem alterius; v.g. Gratia metaphysice

op=

opposita peccato habet duplex contradictorium, nimirum & puram carentiam sui, & peccatum habituale; ipsa autem ante creationem mundi defecit, non per positionem peccati habitualis, quod tunc nullum erat, sed per positionem suæ puræ carentiæ: similiter Maternitas.

Inde hoc axioma, *quoties deficit unum contradictorium, datur aliud*, non se habet sicut hoc, *duo contradictoria non possunt simul existere*; hoc enim secundum est vniversaliter verum, quia cum semper sint incompossibilia, nunquam possunt existere simul; at vero primum, quod est illud *non possunt simul deficere*, non est vniversaliter verum; propter nuper dicta. Hinc in forma, nego minorem subsumptam, & etiam probationis, ad cuius probationem distinguo maiorem, debet existere omne aliud, nego; aliquod aliud, concedo; & probationem inclusam cum paritate nego, quia duo contradictoria possunt aliquando simul deficere, vtparet in gratia, & peccato habituali ante mundi creationem; at vero nunquam simul existere possunt.

Argumentum decimum. Quando Archangelus Gabriel salutavit Mariam per illa verba *Ave gratia plena*, illi revelavit tamquam Dei Nuntius, ipsam esse in gratia, quæ gratia per nos est Maternitas; atqui illa gratia in eo instanti potuit conjungi cum peccato: Ergo Maternitas potuit cum peccato conjungi. Probatur minor:

B.

B. Virgo potuit dissentire illi revelationi sufficienter proposita, ac proinde dissensu peccaminoso: Ergo potuit conjungi gratia, seu Maternitas cum peccato. Probatum consequentia: ille dissensus conjungeretur cum revelatione, nam conjungeretur cum potestate assentiendi revelationi, & talis potestas cum revelatione conjungitur; atqui revelatio conneditur cum gratia, seu Maternitate, nam est essentialiter vera, ac proinde cum objecto revelato connexa: Ergo ille dissensus conjungeretur cum gratia, quia conjunctum cum aliquo essentialiter inseparabili ab alio conjungitur necessario cum illo alio.

Uterius primo: Beata Virgo in instanti salutationis Angelicæ habuit obligationem eliciedi assensum supernaturalem circa existentiam sui in gratia Maternitatis: Ergo potuit conjungere dissensum peccaminosum cum obligatione ad assensum supernaturalem verum; sed ea obligatio claudit, vel saltem supponit revelationem veram connexam cum gratia: Ergo potuit conjungere dissensum peccaminosum cum gratia Maternitatis. Secundo, Maria potuit conjungere dissensum cum absoluta credibilitate illius revelationis, essentialiter connexa cum Maternitate: Ergo & potuit conjungere cum ipsa Maternitate. Probatum antecedens: Maria potuit conjungere dissensum peccaminosum cum iudicio regulante imperium assensus; sed tale iudicium

cium est iudicium de absoluta credibilitate revelationis: Ergo Maria potuit &c.

Præmitto primo ad solutionem, quod revelatio de existentia gratiæ Maternitatis facta fuit Beatæ Virgini dependentem à libera positione assensus illius, seu consequenter ad scientiam de tali assensu; alioqui in Virgine non daretur potestas ad assensum, vel dissensum: Inde talis revelatio fuit impedibilis à Virgine per dissensum, quem si poneret, inferret, non extitisse veram revelationem, sed solum existimatam. Admodum quo decretum vnice collativum auxilij, & connexum cum consensu, quia concipitur à Deo dependentem à libera positione consensus est impedibile à voluntate per dissensum, quem si poneret, inferret auxilium non fuisse collatum per tale decretum, sed per aliud ad consensum, & dissensum indifferens.

Præmitto secundo, quod ad assensum fidei duplex concurrat potestas proxima: *Alia requisita ex parte voluntatis*, & hæc constituitur non per iudicium de existentia veræ revelationis, sed per hoc dictamen prudentiæ, *honestum est credere revelationi hic, & nunc*, quod dictamen, seu iudicium non conneditur cum vera revelatione, & reddit voluntatem proxime potentem ad imperium assensus, vel dissensus; *alia requisita ex parte intellectus*, atque hæc quando est proxima assentiendi, constituitur per imperium assensus; quando

quando autem dissentendi per imperum dissensus: inde fit quod quando datur dissensus, non datur potestas proxima assentiendi, cum deficiat imperium assensus, sed solum remota.

Similiter, quando datur dissensus revelationis. non datur obligatio proxima ad assensum, quia deficit imperium assensus, per quod illa constituitur; datur tamē obligatio remota, quia voluntas tenetur assensum imperare, quo imperato, non impedit veram revelationem. Ex his in forma nego minorem, ad cuius probationem distinguo antecedens, potuit dissentire revelationi, revelationē veram impediendo, concedo, non impediendo, nego, & consequentiam. Ad probationem consequentiæ distinguo maiorem, dissensus coniungeretur cum revelatione existimata: concedo, vera, nego, quia potius illam impediret: & distinguo probationem inclusam, coniungeretur cum potestate remota assentiendi, concedo, proxima subdistinguo, requisita ex parte voluntatis, concedo, ex parte intellectus, nego; quia ex defectu imperij, non daretur talis potestas proxima intellectus: Et minorem, revelatio vera connectitur, &c. Concedo, revelatio existimata, nego.

Ad id, quod primo additur, distinguo consequens, potuit coniungere dissensum cum obligatione remota ad assensum, concedo, proxima, nego suppositum, quod in casu dissensus daretur.

tur talis obligatio proxima, propter dicta: Et minorem, ea obligatio proxima claudit revelationem veram, concedo, ea obligatio remota, subdistinguo, revelationem veram impedibilem, per dissensum, concedo, in impedibilem, nego. Ad id, quod secundo additur, nego antecedens, quia si poneret dissensum impediret non solum veram revelationem, sed etiam absolutam credibilitatem, seu moralem certitudinem illius, & inferret credibilitatem tantum respectivam, & revelationem existimata: & nego minorem probationis, quia iudicium regulans solum est dictum præmissis secundo, quod cum absoluta credibilitate non connectitur.

Sed contra. Beata Virgo potuit dissentire huic revelationi, quam Gabriel proposuit: ergo potuit coniungere dissensum cum hac revelatione; sed hæc revelatio fuit vera revelatio de existentia gratiæ Maternitatis: ergo potuit coniungere dissensum cum gratia Maternitatis. Quod si dicas, non potuisse dissentire huic revelationi. Contra: Si Virgo non potuit dissentire huic revelationi, fuit antecedenter impotens ad dissensum; sed si fuit antecedenter impotens ad dissensum non fuit libera: ergo non fuit libera.

Præmitto primo ad solutionem, quod ut vero in sensu dicatur, Virginem potuisse dissentire huic revelationi, non requiritur, quod potuerit dissentire huic physice sumptæ; sed iustit,

cit, quod dissentire poterit huic moraliter acceptæ, id est, revelationi existimatæ, quæ moraliter est vera, quatenus in ordine ad obligandum ita se habet, ac si vera esset, cum sit sufficienter proposita. Secundo, quod existente vera revelatione fuit Maria antecedenter conditionate impotens ad dissentium, quatenus hæc conditionalis est antecedenter necessaria, si existat vera revelatio de assensu, erit assensus: Sic enim etiam homo prædefinitus ad consensum est antecedenter impotens conditionate ad dissentium, nam antecedenter est necessaria hæc conditionalis, si existat prædefinitio ad consensum erit consensus.

At vero non fuit impotens antecedenter absolute ad dissentium, sed solum consequenter absolute, nam impotentia absoluta, quam habuit ad dissentium descendit ex existentia revelationis veræ, quæ existentia fuit consequens ad prævisionem assensus, ac proinde impeditibilis à Virgine; unde hæc fuit libera. Hinc ad formam, distinguo antecedens, potuit dissentire huic revelationi physice huic, nego, moraliter huic, concedo. Ad instantiam distinguo maiorem, fuit antecedenter conditionate impotens, concedo, antecedenter absolute, nego: & minorem, Si fuit antecedenter impotens conditionate, non fuit libera, nego, alias, neque homo prædefinitus maneret liber: Si fuit antecedenter absolute impotens, concedo propositionem, & nego suppositum.

SECTIO QUINTA.

An Maternitas Dei corpus etiam Virginis sanctificaverit?

Inquirat quæstio, an sicut ea qualitas supernaturalis spiritualis physice Mariæ inherens, & productiva unionis hypostaticæ, qua parte spiritualis est, sanctificavit vere, & proprie animam Virginis iuxta proxime dicta: Ita illa alia qualitas supernaturalis corporea, & unionis hypostaticæ, qua corporea est productiva proprie, & vere corpus Mariæ sanctificaverit? Ita ut veredicatur, & sit Sanctum. Quod etiam inquiratur de relatione, quæ resultat ex toto Mariæ supposito, ut fundamento, & termino, nimirum Xpto. Pro resolutione igitur.

Præmitto primo, quod licet corpus simpliciter, & absolute sit capax veræ Sanctitatis, nam iuxta eximium D. tom. 1. in 3. p. disp. 18. sol. 1. & plures ex Nostratibus, Corpus Xpi sanctificatum fuit per unionem ad Verbum: attamen non est capax omnis effectus Sanctitatis, nam est incapax gloriæ essentialis consistentis in visione beatifica, atque item propriæ amicitie, & adoptivæ, filiationis. Unde solum iuxta suam capacitatem, & non aliter, sanctificabitur: Si nimirum vi alicuius formæ supernaturalis physice inherens, & sanctificantis reddatur mundum à peccato, dignum

cit, quod dissentire poterit huic moraliter acceptæ, id est, revelationi existimatæ, quæ moraliter est vera, quatenus in ordine ad obligandum ita se habet, ac si vera esset, cum sit sufficienter proposita. Secundo, quod existente vera revelatione fuit Maria antecedenter conditionate impotens ad dissentium, quatenus hæc conditionalis est antecedenter necessaria, si existat vera revelatio de assensu, erit assensus: Sic enim etiam homo prædefinitus ad consensum est antecedenter impotens conditionate ad dissentium, nam antecedenter est necessaria hæc conditionalis, si existat prædefinitio ad consensum erit consensus.

At vero non fuit impotens antecedenter absolute ad dissentium, sed solum consequenter absolute, nam impotentia absoluta, quam habuit ad dissentium descendit ex existentia revelationis veræ, quæ existentia fuit consequens ad prævisionem assensus, ac proinde impeditibilis à Virgine; unde hæc fuit libera. Hinc ad formam, distinguo antecedens, potuit dissentire huic revelationi physice huic, nego, moraliter huic, concedo. Ad instantiam distinguo maiorem, fuit antecedenter conditionate impotens, concedo, antecedenter absolute, nego: & minorem, Si fuit antecedenter impotens conditionate, non fuit libera, nego, alias, neque homo prædefinitus maneret liber: Si fuit antecedenter absolute impotens, concedo propositionem, & nego suppositum.

SECTIO QUINTA.

An Maternitas Dei corpus etiam Virginis sanctificaverit?

Inquirat quæstio, an sicut ea qualitas supernaturalis spiritualis physice Mariæ inherens, & productiva unionis hypostaticæ, qua parte spiritualis est, sanctificavit vere, & proprie animam Virginis iuxta proxime dicta: Ita illa alia qualitas supernaturalis corporea, & unionis hypostaticæ, qua corporea est productiva proprie, & vere corpus Mariæ sanctificaverit? Ita ut veredicatur, & sit Sanctum. Quod etiam inquiritur de relatione, quæ resultat ex toto Mariæ supposito, ut fundamento, & termino, nimirum Xpto. Pro resolutione igitur.

Præmitto primo, quod licet corpus simpliciter, & absolute sit capax veræ Sanctitatis, nam iuxta eximium D. tom. 1. in 3. p. disp. 18. sol. 1. & plures ex Nostratibus, Corpus Xpi sanctificatum fuit per unionem ad Verbum: attamen non est capax omnis effectus Sanctitatis, nam est incapax gloriæ essentialis consistentis in visione beatifica, atque item propriæ amicitie, & adoptivæ, filiationis. Unde solum iuxta suam capacitatem, & non aliter, sanctificabitur: Si nimirum vi alicuius formæ supernaturalis physice inherens, & sanctificantis reddatur mundum à peccato, dignum

num speciali cultu, singulariter Deo consecratum, connexum cum Anima Sancta, & beata, & habeat debitum proinde beatitudinis, qua parte illius est capax: demum si exerceat aliquas sensiones supernaturales internas, & externas, quarum, & earum habituum sit ea forma radix.

Præmitto secundo cum P. Ripalda, & alijs, quos citat tom. 1. de ente supernat. disp. 44. Sect. 9. 10. & 11. Quod possibiles sunt sensiones, & appetitiones, atque ite sensiones externæ intrinsece entitative supernaturales, ut si sentiantur, & appetantur per vnum actum ea, quæ per plures naturaliter solum possunt appeti, ea appetitio interna sensitiva erit supernaturalis. Item de facto visio corporea, qua ab vno Beato ex illis, qui in corpore sunt in cælo, videtur lux corporis alterius, est iuxta plures Theologos intrinsece supernaturalis: Similiter visio corporis Xpti in eucharistia iuxta Exim. D. & plures alios est supernaturalis; & credibile est, Beatam Virginem sæpe illam habuisse. Denique possibiles sunt habitus infusi ad tales sensiones materiales supernaturales; & cum hoc sit donum possibile puræ creaturæ, negandum non est Mariam illud habuisse.

Præmitto tertio, quod forma sanctificans eo quod subiecto afferat suo naturæ divinæ participationem, illud facit dignum amore Dei: quæ amor

amor non necessario debet esse propriæ amicitia, nisi subiectum sit capax illius; nam sufficit, quod sit amor specialis complacentiæ. Et tali amore ratione qualitatis sanctificatis corporeæ amavit Deus corpus Mariæ sacratissimum; ideoq; Mariæ vterum Bernardus vocavit *locum voluptatis, & deliciarum Dei*: quæ verba, & similia aliorum Patrum clare significant maximam Dei complacentiã in corpore virgineo ob functiones, quas exercuit erga Xptum, ut illu portare novem mensibus, & lactare. Iam vero his præsuppositis.

Nostra conclusio est cum P. Rip. sup. disp. 192. sect. 13. n. 72. Eusev. Nieremberg de concep. cap. 3. Magistro Saavedra Vestigat. 2. disp. 2. & 3. & cum pluribus Theologis, atque Academicis à Rip. consultis: Maternitas radicalis, & actualis sanctificavit corpus Virginis sanctitate propria, & singulari. Probatum conclusio ex Patribus: Nam S. Greg. Thaum. serm. de Anun. ait, ex omnibus generationibus hæc sola Virgo sancta corpore, & spiritu. S. Hieron. tom. 9. Epist. de Assump. vterus Virginis impollutus, alienus à contagione peccati, & sanctus: Sophronius Episcop. Hierosolim. Epist. ad Sergiu probata in sexta Synodo. Virgo sancta accipitur, & corpus, anima que sanctificatur; & alij Patres plura apud citatos.

Quibus ex omnibus hæc ratiotinatio conficitur: corpus Virginis pronuntiatum à Patribus Ecclesiæ

Eclesiæ sanctificatum; atqui non gratia habitua-
 li communi omnibus Iustis, ut per se patet: ergo
 alia sanctitate; sed non alia, nisi Maternitate
 Dei consistere in ea qualitate supernaturali cor-
 poreâ, & corpori Virginis inhaerente, vel etiã
 in moralitate relationis: ergo Maternitas, &c.
 Uterius à paritate: Corpus Xpi vere sanctifi-
 catum fuit vnione hypostatica corporea supra
 explicata iuxta plures Theologos: ergo Ma-
 riæ corpus sanctificatum fuit qualitate cor-
 poreâ ordinis hypostatici productiua vnionis,
 qua corporea est. Paritas est efficax; nam si ra-
 tio corporis non obstitit in Xpo, ut vi vnionis
 hypostaticæ corporeæ sanctificaretur; cur obs-
 tabit in Maria ratio corporis, ut ea qualitate
 sanctificetur?

Probatur tamen consequentia: Ideo vnio
 sanctificavit corpus Xpi, quia illi præstitit ef-
 fectus formæ sanctificantis, quorum erat capax;
 atqui Maternitas Dei præstitit eos effectus Vir-
 gineo corpori: ergo illud sanctificavit. Proba-
 tur minor: quia primo illud fecit dignum amo-
 re Dei in ratione maximæ complacentiæ iuxta
 præmissum tertium: Secundo ea qualitas cor-
 poreâ est radix sensuum supernaturalium; quas
 admissimus secundo præmissis, & earum habitu
 infusorum: Tertio reddidit corpus Virginis im-
 pollutum, & omnino oppositum peccato, sci-
 licet fornicati peccati, quod à Patribus peccatum
 dicitur,

dicitur, nam ad illud inclinat: Quarto cum caro
 Xpi sit caro Mariæ; hæc habet participationem
 aliquam diuinæ naturæ, & ius ad gloriã: Quinto
 quia ratione Maternitatis corpus Virginis est
 dignum veneratione, & cultu; quæ omnia per
 se patent: ergo Maternitas Dei præstitit, &c.
 Sed respondebis; quod auctoritates Patrum
 non probant nostram conclusionem, nam etiam
 ab illis, & in Scripturis Tabernaculum Moyse,
 altare, & alia plura vocantur *sancta*; & tamen
 non sunt talia Sanctitate propria: ergo similiter
 corpus Virginis. Sed contra est, quoniam a in-
 animata, quæ *sancta* sæpe vocantur, non habent
 aliquam qualitatem supernaturalem ordinis hy-
 postatici physice inhaerentem, neque connexio-
 nem cum vnione hypostatica, & Filio Dei, ne-
 que demum identitatem quamdam cum Verbo
 Incarnato, quæ omnia habet corpus Mariæ: ergo
 licet non sint propriæ Sancta, sed talia appe-
 llentur ob aliquem contactum ad res sanctas; at-
 vero Maria erit proprie Sancta in corpore mo-
 do dicto.

Denique pro maiori intelligentiã Sanctitatis
 corporeæ. Scies primo; quod in parte concu-
 piscibili hominis sunt sex passiones appetitus
 sensitivi, scilicet, amor, odium, desiderium,
 fuga, gaudium, & tristitia: in parte vero iras-
 cibili sunt quinque, nimirum spes, desperatio,
 timor, audacia, & ira; quas omnes passiones

ea qualitas corporea sanctificans Virginem composuit ad normam honestatis, & rectæ rationis, ideoque fuit radix boni moralis, ad quod potentias inclinavit corporeas, illas avertens à malo in re corporea morali, seu ad concupiscibilem, & irascibilem pertinente.

Scies secundo, quod illa corporea Sanctitas habuit pro causa *materiali* ipsam corporis Mariæ substantiam, ex qua divinituseducta est, & in ea recepta: Pro *formali* ipsam qualitatem, quæ est forma Sanctificandi formaliter per sui communicationem ad subiectum: Pro *efficienti* Deum ut auctorem supernaturalem: Pro *finali* productionem unionis hypostaticæ, & elevationem corporis Virginis ad hypostaticum ordinem supernaturalem, tam in essendo, quam in operando.

Scies tertio; quod ab instanti primo suæ conceptionis fuit in corpore Virginis ratione dictæ qualitatis sanctificantis illud iustitia originalis, non prout hæc sonat immortalitatem, & impassibilitatem, sed prout significat sanationem naturæ, & constitutionem perfecti ordinis inter Deum, & hominem, rationem, & appetitum, specialem que Dei providentiam, & custodiam. Et est ratio, quia per eam qualitatem sanctificantem extinctus fuit ex tunc in Virgine fomes peccati, ut postea videbimus, quo extincto, nulla est appetitus rebellio, sed perfecta subiectio Deo, & rationi.

Argu-

Argumenta contraria.

Argumentum primum: Nulla qualitas corporea potest esse participatio divinæ naturæ: ergo nec sanctificans. Probatur antecedens: nulla qualitas participat à Deo, quod Deo repugnat; sed esse corporeum repugnat Deo; ergo nulla, &c. Nego antecedens, & distinguo maiorem probationis, quod Deo repugnat tam formaliter, quam eminenter, concedo, solum formaliter, nego; & retorqueo argumentum, gratia habitualis est accidens: ergo non est participatio divinæ naturæ, nam accidens repugnat Deo. Dicendum igitur pro omnibus, quod licet Deo repugnet accidens physicum, ratioque radices realium honestatis, atque item esse heredem alterius; hæc tamen omnia participantur à Deo, quia licet ei formaliter non conveniant, ut potestanti simplicissimo, tamen conveniunt eminenter.

Argumentum secundum: forma, cui repugnat effectus sanctitatis, non est sanctitas; sed illi qualitati corporeæ repugnat effectus Sanctitatis: ergo non est sanctitas. Probatur minor: effectus sanctitatis corporeæ est rebellionem appetitus sensitivi reprimere; sed hoc repugnat illi qualitati respectu corporis Virginei, in quo fomes peccati à conceptione fuit extinctus: ergo illi

illi qualitati, &c. Ulterius: caro Virginis ab aliquibus Patribus vocatur caro peccati: ergo ea qualitas non præstitit effectum emundandi à peccato, ac proinde non est sanctitas. Retorqueo: Sanctitas corporis Xpi non cohibuit in eo rebellionem appetitus, quia numquam fuit talis rebellio: ergo non fuit vera Sanctitas.

Distinguo igitur maiorem argumenti: cui repugnat effectus primarius, & positivus, non est Sanctitas, concedo, secundarius, & negativus, nego. Etenim ea qualitas præstitit effectus primarios positivos sanctitatis, quos in nostra probatione retulimus; secundarium vero, qui non est de essentia formæ, & potest à Deo impediri, atque in sanctitate corporea est reprimere rebellionem appetitus, non præstitit signate, quia nullam rebellionem supposuit, sed excercite extinguendo fomitem peccati. Hinc distinguo maiorem probationis, est rebellionem reprimere signate, nego, excercite, concedo. Ad id, quod additur distinguo antecedens, vocatur caro peccati quantum est ex se, concedo, ut in Maria, nego: Patres enim solum volunt, quod ea caro foret peccati ex propagatione ab Adamo, nisi à Deo singulariter præservaretur.

Argumentum tertium: Ad sanctificandum corpus sufficit gratia Animæ, sicut Animæ gloria ad illud glorificandum: ergo superflua est sanctitas corporea, cum per sanctitatem spiritualem

tualem reddatur corpus Virginis, dignum habitaculum Dei. Distinguo antecedens, ad sanctificandum extrinsece, denominative, concedo, intrinsece formaliter, nego. Etenim licet corpus Virginis denominetur extrinsece sanctum per gratiam Animæ: tamen maior Mariæ gloria est, quod etiam intrinsece, & formaliter per formam sibi inhærentem sanctum sit: Sicut corpus Beati ultra Animæ gloriam, qua denominatur gloriosum, habet gloriam propriam, scilicet claritatem, qua est tale formaliter: eodem modo distinguitur probatio consequentiæ, debite applicatis terminis.

Argumentum quartum: Mariæ corpus fuit Sanctum sanctitate propria: ergo ita fuit ab initio conceptionis; sed hoc non, alias ante Animæ creationem, & infusionem esset ei remissum peccatum originale vi sanctitatis corporeæ, quod implicat: ergo. Concesso enthymemate, nego minorem, cuius probationem distinguo, esset remissum originale exigive in actu primo vi sanctitatis corporeæ, concedo, formaliter in actu secundo, nego: hoc est, sanctitas corporea exigit, ut Anima, cuius corpus sanctificat, non maculetur originali culpa; at tamen eam non expellit in actu secundo, & formaliter, cum hic non sit effectus illius, sed tantum emundare à fomite, & eius macula in corpore, cuius est sanctitas.

Argu-

Argumentum quintum: ea qualitas corpora sanctificans fuit in corpore Virgineo ante animæ infusionem: ergo fuit recepta in forma fatus Virginei, seu embryonis; atqui hæc fuit destructa per infusionem animæ: ergo, & illa qualitas, ac per consequens non fuit sanctitas permanens. Nota, quod argumentum procedit in suppositione falsa, quod in corpore Virginis fuerit forma embryonis, ac proinde quod Virginis conceptio non facta fuerit in instanti; hæc autē suppositio falsa est iuxta post dicenda. Verum pro nunc admittam, dupliciter argumento respondeo.

Primo negando primam consequentiã, nam qualitates propriæ corporis non in forma, sed in materia immediatè recipiuntur, iuxta Philosophos. Secundo permisso enthymemate, & minore subsumpta, negando secundam consequentiam; quia de subiecto inadæquato, scilicet materia ut unita formæ embryonis trãsit ea qualitas in aliud inadæquatum nimirum ad materiam unitam animæ rationali, in quo nulla est implicantiã iuxta dicta in Philosophia, nam calor, qui erat in materia hominis viventis cum anima rationali, transit ad eandem materiam cum forma cadaverica.

Argumentum sextum: Corpus potest sanctificari propria sanctitate: ergo quodlibet corpus: ergo, & corpus Leonis V. g. quod est absurdum.

furdum. Si Verbum (ut volunt aliqui Theologi) potuit assumere naturam irrationalem, concedo totum, & nego id esse absurdum. Si vero (ut vult D. Thom.) non potuit, distingo primum consequens, quodlibet corpus unitum animæ rationali, seu rationale participative, concedo, non ita unitum. vel quod nullum ad animam rationalem dicat ordinem, nego. Etenim iuxta hanc sententiam solum est capax denominationis *sancti* corpus unitum, vel unendum animæ rationali, non autem aliud: Corpus tem Xpti in triduo mortis propter ordinem, quem habebat ad animam reyniendam, & unionem ad Verbum, Sanctum fuit.

SECTIO SEXTA.

An Maternitas Dei sit dignitas simpliciter infinita;
& omnium maxima in pura creatura.

PRæmitto primo, quod quæstio non est de infinitate quantitativa sive physica, sive metaphysica, de qua postea; sed de infinitate morali dignitatis, quæ in univrsum licet in aliquo physico fundetur, sumitur ab æstimatione: & rogamus, an dignitas Matris Dei sit in morali æstimatione talis, ut si per totã æternitatem dinumeraret Angelus gradus perfectionis morales illius addendo plures, & plures in infinitum, numquam pervenire posset ad ultimum?

num? Neque item quaestio est de creatura omnium maxima in esse physico, & entitativo, qualem cum P. Isq. Matiam, & Dei Maternitatem diff. 5. defendimus, sed de omnium maxima moraliter: An talis sit dignitas Matris Dei?

Præmitto secundo cum P. Isq. de Deo. tom. 1. tract. 6. disp. 13. q. 1. quod infinitum simpliciter intra suum genus sive physicum, sive morale illud est, quod in omni consideratione ad tale genus pertinente infinitum est, ut linea ab utroque latere infinita: illud vero est secundum quid infinitum, quod tale est in aliqua tantum consideratione sui generis, ut linea infinita versus unum dumtaxat latus. Tertio, quod creatura omnium maxima negative est illa, quæ intra lineam suam aliam maiorem, non tamen æqualem excludit: Positive autem, quæ excludit maiorem, & æqualem non admittit. Quærimus igitur, an dignitas Matris Dei sit omnium maxima negative?

Præmitto quarto, quod sicut duo entia habentia diversa prædicata, quæ ex conceptu suo suscipiunt magis, & minus, ut est prædicatum bonitatis, & prædicatum potentie activæ, possunt esse in vno genere prædicatorum æqualia, V. g. in ratione potentie activæ & in alio in æqualia V. g. in ratione bonitatis: Ita possunt duo entia esse æqualia in æstimatione morali ob aliquod prædens fundamentum talem æqualitatem constituens; & in esse physico entitativo nimis inæqualia

qualia, vel etiam è contra. Exempli gratia: actus charitatis hominis iusti intensus ut octo est æqualis physice actui charitatis Xpi intenso etiam ut octo; & tamen in esse morali meriti ob rationem Personæ dignificantis nimis sunt inæquales. His ergo positis sit.

Prima conclusio: Cum Patribus Ripal. sup. sect. 7. Rhodes hic. q. 2. sect. 3. §. 1. & alijs præcipue Recentioribus: Maternitas Dei est dignitas simpliciter infinita in genere morali. Probatur conclusio ratione: Omne æquale simpliciter infinito debet esse simpliciter infinitum; atqui dignitas Matris Dei in genere morali est æqualis dignitati simpliciter infinitæ: ergo est dignitas simpliciter infinita in genere morali. Maior est evidens, quia nullum æquale simpliciter infinito potest esse finitum; alias posset pertransiri, & sic iam non esset æquale infinito, quod pertransiri nequit: ergo omne æquale, &c. Probatur ergo minor: dignitas Matris Dei in genere morali est æqualis dignitati Filij Dei; atqui dignitas Filij Dei est simpliciter infinita: ergo dignitas Matris Dei, &c.

Probatur maior: Omne mensuratum aliqua mēsurā est æquale mēsuræ; nam æqualitas iuxta Philosophum est inter quantitates, quarum una tantum habet quantum alia, & sic referuntur mensuratum, & mēsurā; atqui dignitas Filij Dei est mēsurā Matris suæ moraliter: ergo dignitas

dignitas Matris Dei, &c. Probatur minor auctoritate: quia templum, quod vidit Eccequiel, est figura Mariæ iuxta Patres, & funiculo mensorio Filius hominis, scilicet Xptus illud mensurat. Item quia *D. Greg. in lib. 1. Regum ait, Si vis Virginem cognoscere, qualis, & quanta est, in eius Filium oculos conisecito, & ex eius excellentia poteris excellentiam Matris intelligere: B. Albert. Magn. in Mariali. Cap. 230. Filius infinitæ Matris bonitatem: Eusev. in Nativ. Virg. Quæritis, qualis Mater? Quærite prius qualis Filius? Ergo dignitas Filij Dei est mēsurā Matris suæ moraliter.*

Probatur eadem minor ratione: quia licet in esse physico, & entitativo aliquando sit Filius in Matre perfectior, tamen in morali existimatione quo dignior est Filius, dignior est Mater: ergo quia mēsurā dignitatis Matris est perfectio dignitatis Filij: ergo datur moralis æqualitas, dicente S. Hilario, quod *omnis Filius æqualitas Patris est.* Et ratio horum à priori est, quia cum Maternitas sit relatio dicit intrinsece terminū: ergo terminus, seu Filius Dei est intrinsecus Maternitati Mariæ Matris suæ, dicente Petro Damiano Sermon. 1. de Nativ. *Inest Deus Mariæ identitate, quia est idem cum illa, quæ identitas, moralis est, & trahit æqualitatem moralem inter dignitates Filij, & Matris: ergo dignitas Matris est æqualis dignitati Filij Dei.*

Probatur iam conclusio auctoritate Patrum:

Nam

Nam D. Thom. 1. p. q. 25. art. 6. ad 4. ait. Beata Virgo ex hoc, quod est Mater Dei, habet quamdam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod est Deus: Anselm. de excellentia Virginis cap. 8. Quid amplius dicere possum, Domina mea? Immensitatem quippe gratiæ, & felicitatis tuæ considerare cupienti sensus deficit: Dionis. Cartus. Sermon. 1. de Concept. Afferunt quidam Magni Theologi, quod ratione huiusmodi maternæ secunditatis Beatissima Virgo Maria sit dignitatis quodammodo infinitæ.

Demum Richard. à S. Laurent. lib. 8. *solus Deus pensare sufficit, & metiri magnitudinem, & quantitatem Matris suæ: ergo iuxta Patres dignitas Matris Dei est simpliciter infinita, & solum infinita dignitate Filij Dei mensurabilis. Neque te terreat ly quamdam D. Thomæ, & ly quodammodo Cartusiani, quasi denotet infinitum secundum quid; quia illæ particule solum intelligendæ sunt appositæ vt infinitudo Maternitati restringatur ad esse morale, in quo est simpliciter infinita, & qualiter in præsentī conclusione locuti sumus, quid quid sit de esse physico, de quo postea.*

Secunda conclusio cum eisdem Doctoribus: Maternitas Dei est dignitas omnium maxima negative in pura creatura. Probatur conclusio: Ea dignitas est omnium maxima negative, quæ Deus maiorem facere nequit, licet facere possit æqualem; atqui Deus facere nequit maiorem

Matrem,

Matrem, quàm est Maria: ergo Maternitas est omnium maxima negative. Probatum minor: nam D. Thom. sup. ait, quod non potest aliquid fieri melius ipsa, nimirum Maria, sicut non potest aliquid melius esse Deo: D. Bonav. in Speculo cap. 8. *Ipsa est Mater, qua maiorem Deus facere non potest:* D. Bern. *Nec maior inter Matres, nec maior inter Filios nasci potuit:* ergo Deus facere nequit, &c. Alia plura vide apud Patres Ripal. & Rod. sup.

Argumenta contraria.

Argumentum primum contra primam conclusionem: dignitas, quæ solum connotative extrinsece est infinita, non est infinita simpliciter, sed secundum quid; ideo enim nec visio beatifica, nec Dei amor, nec malitia peccati habet infinitudine simpliciter: atqui Maternitas Dei actualis, sumpta pro fundamento relationis, nimirum Maria, solum connotative extrinsece est infinita: ergo non simpliciter. Distinguo minorem, solum connotative, & physice extrinsece, concedo, & moraliter extrinsece, nego. Etenim moraliter Filius Dei intrinsece afficit Matrem suam, uti in conclusione probavimus; indeque licet physice respiciatur extrinsece, tamen moraliter aliquid intrinsecum est; & non se habet sicut visio, amor, & malitia peccati,

peccati, quæ tantum terminative; & non per aliquam moralem identitatem respiciunt terminum infinitum.

Argumentum secundum: Dignitas Avorum Xpti Ioachimi, & Annæ, Patris putativi Iosephi, Sacerdotis producentis, seu adducentis Xptum ad eucharistiam, & hominis Iusti, non est simpliciter infinita; sed titulus cuiusvis ex his dignitatibus est Filius Dei simpliciter infinitus: ergo licet hic sit titulus dignitatis Matris Dei, non erit hæc simpliciter infinita. Nota, quod Avi Xpti solum *mediate*, nimirum per Mariam, non vero *immediate* attingunt illū: Unde quia eorum dignitas remotior est, non datur sufficiens ratio intrinsece, ut adstruatur simpliciter moraliter infinita, sicut datur in Virgine.

Loquendo autem de D. Iosepho nullum est argumentum; cum hic non sit verus Pater filij Dei, sed putativus, ideoque à Dei Filio intrinsece non attingitur: Sacerdos est Servus, & Minister Eucharistiæ, neque est moraliter idem cum victima: demum Iustus est Filius adoptivus Dei, & Maria est Mater naturalis Xpti; unde hæc, & non ille habet identitatem cum Filio Dei: ex quibus patet, quod nulla ex his dignitatibus est simpliciter infinita. Nunc in forma distinguo minorem: est Filius Dei simpliciter infinitus, & immediate moraliter intrinsecus respectu

respectu earum Personarum, nego; & non ita intrinsecus, sed vel mediate, vel omnino extrinsecus, concedo, & nego consequentiam.

Argumentum tertium: Filius Dei magis dignificat suum Patrem in divina natura, quam suam Matrem in humana; sed suum Patrem dignificat simpliciter infinite; ergo suam Matrem minus, ac proinde secundum quid. Distinguo minorem, simpliciter infinite infinitate superioris ordinis, concedo, inferioris, nego; & consequens, minus per exclusionem infinitudinis simpliciter talis in dignificando, nego, per exclusionem superioritatis ordinis, concedo. Item Dei Filius, dignificat Deum Patrem dignitate simpliciter infinita altioris, & divini Ordinis; Mariam vero dignificatione inferiori, verum simpliciter infinita; quod non excluditur per illam altiore dignificationem, nam quævis in sua linea simpliciter infinita est: sicut quod infinitum humanum minus dignum sit, quàm infinitum Angelorum, non obstat, quomodo etiam sit infinitum.

Argumentum quartum contra secundam: Possibilis est Mater Dei perfectior in esse physico entitativo, quàm Maria; sed hæc esset maior: ergo Maria non est omnium maxima. Omitto maiorem, quæ in meis principijs falsa est, postea enim defendam, Mariam esse physice entitative, & quoad prædicata intrinseca om-

nibusque

niam

nium maximam, ita ut Deus nec creaverit, neque adhuc de potentia absoluta creare possit Mulierem maiorem, aut æqualem Mariæ in perfectione substantiali entitativa: & distingo minorem, esset maior physice entitative, concedo, moraliter, nego; nam ea Mater æque dignificaretur à Deo, quàm hæc, quia hæc tantum est Mater Dei, quàm esset illa.

Argumentum quintum: Si Filius Dei conceptus fuisset ex Viro, dignitas Patris esset maior, quàm Mariæ: ergo dignitas Mariæ non est simpliciter omnium Maxima. Nego antecedens, nam licet in generationibus naturalibus, & ordinarijs concursus Patris sit perfectior, quàm Matris; attamen in eo casu foret æqualis, nam uterque concursus solum esset causa instrumentalitatis, & supernaturaliter elevatæ, quia alius nequit esse respectu suppositi divini. Item quia licet physice Pater reputetur perfectior; attamen in morali consideratione, cum æque Pater, ac Mater sumant denominationem à Filio, æqualis est dignitas utriusque.

Argumentum sextum: Si Virgo contulisset Xpto concursum Paternum, & Maternum: atque item si fuisset Mater trium Personarum vel in una vel in tribus naturis assumptis, esset maior, quàm modo est; sed hæc potuerunt fieri: Ergo Maria non est modo omnium Maxima, cum potuerit esse maior. Distinguo primam partem maio-

ris,

ris, Si contulisset, &c. esset maior physice, concedo, moraliter, quatenus dignificatur à Filio, nego. Etenim maioritas in esse physico non obest æqualitati morali; sic actus charitatis Xpi est perfectior in esse physico, quam actus humilitatis, & tamen moraliter quatenus à Filio Dei dignificantur, sunt æquales. Præterquam quod (vti supra diximus) Maria non solum contulit concursum passivum, sed etiam activum in vtramque Xpi vñionem.

Distingo etiam secundam maioris partem: Si fuisset Mater trium Personarum, esset maior extensive, concedo, intensive, nego: quoniam licet magis extenderetur Deiparæ Maternitas, tamen intensive formaliter æque dignificaretur à tribus, atque ab vna Persona, nam in omnibus est vna Deitas, & dignitas simpliciter infinita. Demum Si Spiritus Sanctus. V. g. carnem assumeret in vtero alterius Mulieris, hæc esset æqualis dignitatis cum Maria, non tamen maioris; ac proinde semper Mariæ dignitas manet omnium maxima negative, & moraliter.

SECTIO SEPTIMA.

An Maternitati Dei debita sint, & re ipsa collata omnia dona possibilis puræ creaturæ.

Questio non procedit de donis possibilibus Mariæ, casu quo vñiretur hypostatice alicui divinæ Personæ, nam tunc non esset

esset pura Creatura; quod etiam pro secunda conclusione sectionis antecedentis notavimus: Neque item de donis, quæ licet possint concedi puræ creaturæ saltem de potentia absoluta, artamen sunt talia vt in maiorem gloriam Mariæ cedat, ea non habuisse, quam habuisse; V. g. nasci ex Matre Virgine videtur esse donum possibile puræ creaturæ de potentia Dei absoluta; melius tamen fuit Mariæ, non ita natam esse, nam sic ea sola est Mater, & Virgo, & tunc sola non esset.

Pater autem Barbianus hanc affert rationem; quia si Maria ex Matre Virgine fuisset cōcepta, & nata, iam ex Vi suæ Conceptionis, & non ex meritis Xpi immunis ab originali, & eius debito fuisset, cum non nasceretur tunc ex Adamo per naturalem propagationem: Sicut Theologi dicunt de Xpto, quod licet non esset Deus, tamen esset immunis ab originali ex Vi suæ Cōceptionis à Matre Virgine. Atque inde tale privilegium non debuit concedi Mariæ. Verum quia hæc ratio facilem habet solutionem, dicendo, potuisse habere ex meritis Xpi, quod concepta esset ex Virgine, ac proinde immunitatem ab originali: Solum prima, ratio à nobis reddenda est. Demum nec illi data sunt, licet debita, regna, divitiæ, & maiestas temporalis, vt ita cresceret eius meritum, & magis assimilaretur Filio suo. Iam vero pro alijs donis, sit.

Nostra

ris, Si contulisset, &c. esset maior physice, concedo, moraliter, quatenus dignificatur à Filio, nego. Etenim maioritas in esse physico non obest æqualitati morali; sic actus charitatis Xpi est perfectior in esse physico, quam actus humilitatis, & tamen moraliter quatenus à Filio Dei dignificantur, sunt æquales. Præterquam quod (vti supra diximus) Maria non solum contulit concursum passivum, sed etiam activum in vtramque Xpi vñionem.

Distingo etiam secundam maioris partem: Si fuisset Mater trium Personarum, esset maior extensive, concedo, intensive, nego: quoniam licet magis extenderetur Deiparæ Maternitas, tamen intensive formaliter æque dignificaretur à tribus, atque ab vna Persona, nam in omnibus est vna Deitas, & dignitas simpliciter infinita. Demum Si Spiritus Sanctus. V. g. carnem assumeret in vtero alterius Mulieris, hæc esset æqualis dignitatis cum Maria, non tamen maioris; ac proinde semper Mariæ dignitas manet omnium maxima negative, & moraliter.

SECTIO SEPTIMA.

An Maternitati Dei debita sint, & re ipsa collata omnia dona possibilis puræ creaturæ.

Questio non procedit de donis possibilibus Mariæ, casu quo vñiretur hypostatice alicui divinæ Personæ, nam tunc non esset

esset pura Creatura; quod etiam pro secunda conclusione sectionis antecedentis notavimus: Neque item de donis, quæ licet possint concedi puræ creaturæ saltem de potentia absoluta, artamen sunt talia vt in maiorem gloriam Mariæ cedat, ea non habuisse, quam habuisse; V. g. nasci ex Matre Virgine videtur esse donum possibile puræ creaturæ de potentia Dei absoluta; melius tamen fuit Mariæ, non ita natam esse, nam sic ea sola est Mater, & Virgo, & tunc sola non esset.

Pater autem Barbianus hanc affert rationem; quia si Maria ex Matre Virgine fuisset cōcepta, & nata, iam ex Vi suæ Conceptionis, & non ex meritis Xpi immunis ab originali, & eius debito fuisset, cum non nasceretur tunc ex Adamo per naturalem propagationem: Sicut Theologi dicunt de Xpto, quod licet non esset Deus, tamen esset immunis ab originali ex Vi suæ Cōceptionis à Matre Virgine. Atque inde tale privilegium non debuit concedi Mariæ. Verum quia hæc ratio facilem habet solutionem, dicendo, potuisse habere ex meritis Xpi, quod concepta esset ex Virgine, ac proinde immunitatem ab originali: Solum prima, ratio à nobis reddenda est. Demum nec illi data sunt, licet debita, regna, divitiæ, & maiestas temporalis, vt ita cresceret eius meritum, & magis assimilaretur Filio suo. Iam vero pro alijs donis, sit.

Nostra

Nostra conclusio cum Exim. D. sup. disp. 3. sect. 5. Granados in apolog. Concep. cap. 25. Barb. trac. 2. disp. 6. & 7. Rhodes, Valent. & alijs: Mariæ ratione Maternitatis Dei debita sunt, & re ipsa collata omnia dona possibilis puræ creaturæ. Probatur conclusio Maria habet speciale dominium in Filium Dei ratione Maternitatis: ergo ratione ipsius habet speciale dominium circa omnia dona Dei possibilis puræ creaturæ; sed eo ipso sunt illi saltem ex quadam decencia debita; & cum Deus nulli neget ius suum, sunt etiam illi collata: ergo ita sunt. Probatur antecedens primo ratione: Omnis Parens habet speciale dominium circa Filium, & illi præest ratione patriæ potestatis; atqui Xptus ratione unionis hypostaticæ non fuit exemptus à patriæ potestate, ut probat P. Salas. in cap. 8. Prov. & P. Maldon. in Lucam expluribus Patribus: ergo Maria habet, &c.

Probatur secundo idem antecedens auctoritate Patrum: nam iuxta illos Xptus obligatus fuit præcepto naturali honorandi Parentes, eis que obediendi: Item que iure naturali fuit subditus Virgini, & ea per dominium fuit Xpto Prælata: ergo habet speciale dominium circa Filium Dei. Probatur antecedens, quia Gerson Serm. de Assump. ait, *Per hoc (nimirum quod sit Mater) habet veluti auctoritatem, & naturale dominium ad totius mundi Dominum, & à fortiori ad om-*

ne id, quod huic subiectum est Domino: Richar. de S. Laur. lib. 1. de laud. Virg. cap. 5. ad illud, *Dominus tecum, inquit, in his duobus verbis notatur Mariæ dignitas, & dominium supra Filium suum, & potest auctoritate materna eidem imperare.*

Div. Bernardi. tom. 1. Serm. 61. art. 3. cap. 6. ait: *Hæc est vera propositio, Divino imperio omnia famulantur, etiam Virgo: & iterum hæc est vera, imperio Virginis omnia famulantur, etiam Deus: Demum S. Methodius Serm. de Purificat. loquitur sic ad Mariam: Euge, euge, quæ debitorem illum habes, qui omnibus mutuatur; Deo enim universidemus, tibi autem ille etiam debet, qui dicit, honora Patrem tuum, & Matrem: Ergo Patres expresse adstruunt dominium Mariæ supra Filium Dei ratione patriæ potestatis, seu Maternitatis.*

Respondebis nostrum argumentum multum probare; probat enim, Divo etiam Iosepho debita fuisse omnia dona possibilis puræ creaturæ, nam illi quoque iuxta Evangelium fuit subditus Filius Dei: itemque Sanctis Avis Ioachim, & Annæ, quibus etiam competit auctoritas in Nepotem: id autem absurdum est. Sed contra, quia Xptus subditus erat Iosepho ratione iuris minus stricti, quoniam erat illius Tutor, Custos, & Pater Putativus; non vero acceperat ab illo existentiam, & esse hominem Deum, sicut à Virgine, quæ erat illius vera Mater, & cui debebat, hominem Deum esse, seu unionem hyposta-

postaticam, in quam influxerat: Ioachimo item, & Annæ competeat dominium mediarum, scilicet mediante Maria, ideoque erat non adeo strictum: ergo nulla est solutio.

Uteriorque conclusionis ratio est; quia Maria contulit Xpto quantum pura creatura conferre potuit, nimirum naturam humanam, & vnionem hypostaticam ad Verbum: Ergo magis debet Xptus Mariæ, quam omni puræ Creaturæ, & toti naturæ rationali deberi potest; sed toti naturæ rationali, & omni puræ creaturæ possibili varijs extitulis deberi possunt omnia dona possibilis: ergo hæc debet Xptus Mariæ; cum (vt dixi) illi dederit vnionem hypostaticam, & cum hac omnia dona supernaturalia connectantur. Denique cum Dignitas Maternitatis sit simpliciter infinita, & omnium creaturarum Maxima excedit cumulum perfectionum, & dispositionum omnium dignitatum creaturarum; sed omnibus dignitatibus creatis simul sumptis debentur connaturali debito existentia omnia dona possibilis: Ergo, & Maternitati.

Argumenta contraria.

Argumentum primum: possibilis est iuxta plures Phylsophos, & Theologos potentia intellectiva identificata cum sua intellectione, quæ quidem perfectior esset potentijs

tentijs intellectivis creatis de facto existentibus; sed talis perfectio non fuit concessa Beata Virgini: Ergo non fuerunt illi concessæ omnes perfectiones possibilis. Nota, quod illas perfectiones possibilis dicimus concessas fuisse Beata Virgini, quæ illam reliquerunt in esse Mulieris eiusdem speciei physicæ cum existentibus; qualis non esset, si esset intellectio, nam haberet prædicatum notabiliter differens, seu constituens notabilem dissimilitudinem. Hinc concessis præmissis, distingo consequens, omnes perfectiones possibilis extrahentes eam à sua specie, concedo, non extrahentes, nego.

Argumentum secundum iuxta Patres. Gran. Controv. 8. de grat. tract. 4. disp. 4. num. 2. & Ripald. de ente supern. tom. 2. disp. vlt. sect. 99. Possibilis est gratia habitualis sublimior, & diversæ speciei à gratia nunc existente: vt esset gratia, quæ secum identificaret habitum prudentiæ, vel lumen gloriæ, vel haberet virtutem effectivam habituum, & actuum supernaturalium, atque alterius gratiæ. Ratio que est, quia licet natura divina sit vnica, est tamen infinite participabilis participationibus perfectioribus, & perfectioribus. Item possibilis sunt habitus supernaturales diversæ speciei, & perfectiores de facto existentibus: V. g. habitus, qui producant actus respicientes simul obiecta formalia diversarum virtutum; vel qui perfectiori

tiori modo, quam præsentés tendant in obiectione sua.

Tunc sic: Neque illa gratia habitualis, neque hi habitus concessi fuere Beatæ Virgini: ergo non fuere illi concessæ omnes gratiæ possibiliés. Distinguo antecedens, & decuit concedi, nego, & non decuit, concedo. Etenim neque ea gratia, neque illi habitus concessi fuere Beatæ Virgini, quia in donis gratiæ débuit esse simillima Filio suo, & non superior; At Xpto ea gratia, & illi habitus non fuere concessi, vt simillimus esset Fratribus suis similitudine consiliante amorem, & quæ consistit in gratia; esset quæ caput spirituale magis vniuocum hominum, & Angelorum, cum haberet eandem specie gratiam, & eisdem habitus, indeque neque decuit concedi Mariæ.

Argumentum tertium: Mariæ debita sunt, & collata omnia dona possibiliâ puræ creaturæ: ergo omnipotentia sola est mensura donorum Mariæ, quia illi dedit quantum potuit. Tunc sic: ergo hic est bonus discursus: *Deus potuit Virgini hoc donum conferre, & ea illud obinere: ergo contulit, & obinuit;* atqui discursus non est bonus: ergo non tenet conclusio. Probat minor: Deus non concessit Virgini dignitatem sacerdotalem, nec impassibilitatem Corporis; nec gratiam, & gloriam consumatam in primo instanti conceptionis; nec Deum videre per visionem increatâ; nec

nec quod existeret homines infiniti quos, ad æqualitatē redimere posset, & eis imperare; nec quod non indigeret vesci, & dormire, alijs que huiusmodi; sed hæc omnia potuit Deus concedere: ergo non contulit quantum potuit, ac per consequens ille discursus non est bonus.

Concedo primū enthymema, & bonum esse discursum in argumento propositum, & nego minorem, ad cuius probationem distinguo primam partem maioris, non concessit Virgini dignitatem sacerdotalem formaliter conferendo illi Sacramentum Ordinis, concedo, eminenter, nego. Etenim licet Mariæ non concesserit Sacerdotium formaliter, quia Mulieres in hac providentia sunt incapaces illius; attamen illi cōcessit quidquid gratiæ, & potestatis est in eo; nam Sacerdos habet potestatem offerendi sacrificium, & producendi Corpus Xpti in Eucharistia; item que ligandi, atque solvendi: & Maria obtulit Patri in Sacrificio Crucis Filium suū, & Corpus Xpti, vt vera Mater produxit, non vt Sacerdos tamquam servus, & Minister: demum non per vsum clavium, sed per imperium habet ligandi, atque solvendi potestatem.

Distinguo etiam secundam partem, nec impassibilitatem Corporis, & ea decuit concedi, nego, & non decuit, concedo; sic enim crevit Mariæ meritum, & fuit similior Filio suo passibili. Ad tertiā dicemus diss. sequenti quanta fuerit

fuerit gratia B. Virginis in primo Conceptionis instanti, & cur non fuerit infinita, ac per consequens consummata in sensu argumenti. Ad quartam concedo, Deum illi visionem increatam Non concessisse, nam impossibile est creaturam ita Deum videre. Ad quintam dic, quod sufficit gloria Virginis, ut talis sit, quod si possibiles essent infiniti homines, eis posset plura gratiae dona mereri, eis imperare, & illos redimere, modo postea explicando. Ad sextam distinguo maiorem, sicut distinxi secundam partem; quia cum Virgo sit Filia Adæ, debuit ea naturæ munia, quæ illam moraliter non dedecent, exercere.

Argumentum quartum: Maria non fuit æqualis Xpto in donis naturæ, & gratiæ; sed Xpto debita sunt omnia dona possibilia: ergo Mariæ non sunt debita omnia. Distinguo minorē, Xpto debita sunt omnia dona possibilia utcumq; nego, possibilia ipsi Xpto, concedo. Et consequens, Mariæ nō sunt debita omnia possibilia soli Xpto, concedo, puræ creaturæ, nego. Etenim Xpto ratione Deitatis plura sunt possibilia, & debita dona, quæ nec Mariæ, neque ulli alij puræ creaturæ debentur, aut deberi possunt; nos autem loquimur de donis puræ creaturæ possibilibus.

Argumentum quintum: Quod est debitum, nequit dari titulo liberalitatis, gratitudinis, vel meriti;

meriti; sed omnia dona possibilia sunt debita Mariæ: ergo nullum potest ei dari à Deo titulo liberalitatis, nec à Xpto titulo gratitudinis, nec haberi à Mariæ titulo meriti, quod est absurdum. Distinguo maiorem, quod est debirum, & solum dabile titulo meriti, nequit dari, & concedo, si est dabile pluribus alijs titulis, nego. Etenim eadem res pluribus titulis dari potest: Sic ego possum dare eleemosinam, & titulo misericordiæ, & titulo penitentiae mihi impositæ: Similiter gloria corporis data est Xpto à Patre titulo debiti ad unionem hypostaticam, & titulo remunerationis meritorum: Ita in Virgine.

Argumentum sextum: Si Mariæ debentur omnia dona possibilia, Deus est debitor Mariæ; sed hoc est contra scripturam dicentem: *Quis prior dedit ei, & retribuetur ipsi?* Ergo non est debitor. Ulterius: Maria debet Xpto quidquid habet, nam ex eius meritis accepit Maternitatem, existentiam, & reliqua: ergo Xptus nihil debet Mariæ. Nego minorem argumenti, etenim quod accipiamus à Deo omnia beneficia antequam aliquid in eius obsequium operemur, uti vult citatus textus, non tollit, quod in Deo detur aliquod debitum erga suas creaturas: Sic meritis Iusti etiam ex stricta iustitia iuxta plures debet præmium, & tamen antequam Iustus aliquid ageret proyt ad salutē oportet, Deus illum sua gratia prævenit.

Ad id, quod additur nego consequentiam, quoniam Xp̄tus lege divina, & naturali est debitor Mariæ, quæ est eius vera Mater, vt constat ex Patribus supra relatis, præcipue ex Methodio. Neque huic debito obest, quod Maria debeat Xpro quidquid habet; nam etiam Xp̄tus debet Patri omnia, & tamen Pater Xpro, eiusque meritis debet redemptionis præmium: Similiter iustus omnia sua merita debet Deo, cuius gratia illa obtinuit; atque etiam Deus debet Iusto præmia meritorum: & ratio est supra posita, quia ex diversis titulis idem potest esse debitum, & acceptum à debitore, in quo nulla est implicancia.

Sed contra: Si Xp̄tus fuisset debitor Mariæ, huic debito satisfacisset ad æqualitatem; sed non satisfacit: ergo non fuit debitor. Probat minor: Xp̄tus accepit vnionem hypostaticam à Maria tamquam à causa instrumentali productiva illius; sed non contulit Mariæ vnionem hypostaticam: ergo non satisfacit. Distinguo maiorem, satisfacisset, quantum posset respectu puræ creaturæ, concedo, aliter, nego: & minorem, non satisfacit, quantum potuit respectu puræ creaturæ, nego, aliter transeat, & sic distinguitur consequens probationis. Mariæ enim manenti in esse puræ creaturæ Xp̄tus dedit quantum puræ creaturæ dari potest; si vero ei contulisset vnionem hypostaticam, iam Maria non

non maneret pura creatura; & sic argumentum extra rem est.

SECTIO OCTAVA.

De relationibus, quæ resultant inter Deum, & Matrem Dei.

Non est dubium de relatione Maternitatis, quæ ex vi generationis resultat in Maria ad Filium Dei, & suum; nam hæc certum est dari, vt præmisimus supra sect. 4. præm. 2. Solum ergo queritur de Xpro; an in eo resultet relatio filiationis naturalis ad Mariam, ita vt licet sit vnus, & idem communis Filius Patris Aeterni, & Mariæ, tamen in eo detur duplex naturalis filiatio; alia respectu Patris ex vi generationis aeternæ, & alia respectu Mariæ ex vi temporalis generationis? Etenim dari in Filio Dei relationem realem filiationis naturalis ad Mariam: Negatur à D. Thom. 3. p. q. 35. art. 5. Conceditur tamen cõmuniter à Theologis, quos sequitur P. Rhod. hic q. 2. sect. 2. §. 8. Igitur cum illis, nostra conclusio est: Ultra relationem filiationis naturalis, quam Dei Filius dicit ad Patrem, dicit etiam ad Mariam aliam relationem naturalis filiationis. Probat conclusio: non repugnat, imo datur in Filio Dei duplex filiatio naturalis respectu eiusdem: ergo multo minus

nus repugnat respectu diversorum, ac proinde habet duplicem relationem filiationis naturalis respectu Patris, & Mariæ Probatur antecedens: Xp̄us, ut Deus, est Filius naturalis Patris; atqui etiam, ut homo est Filius naturalis illius, ut definitur ab Adriano Papa, & à Concilio Francordienſi citato à P. Rhod. de Incar. disp. 4. q. 2. sect. 1. §. 3. Ergo datur in Filio Dei duplex filiatio naturalis respectu eiusdem. Ulterius: Humanitas Xpi producta à Maria per veram generationem habet relationem ad Mariam; atqui humanitas non denominatur *Filia*, sed totum suppositum est *Filius*: ergo in supposito divino, seu Filio Dei datur filiatio vera respectu Mariæ.

Imo ad modum, quo respectu Patris Aeterni habet Xp̄us duplicem relationem filiationis naturalis; duplicem etiam dici etiam potest habere respectu Mariæ; unam ex vi actionis generativæ unionis naturalis inter animam, & corpus, qualis datur in alijs Matribus, & aliam ex vi actionis productivæ unionis hypostaticæ Verbi ad humanitatem. Et ratio à priori est: quia duplex ratio fundandi relationem filiationis naturalis, est duplex ratio in abstracto: ergo fundat duplicem relationem filiationis in concreto; ac proinde in Xpo est duplex ratio filiationis naturalis respectu Mariæ. Et propter dicta in hac conclusione, Maria appellatur à Patribus; *sanctissima Trinitatis complementum*, nam illam

illam quodammodo complevit addendo novam relationem, cum vi suæ productionis aliam filiationis naturalis relationem fecit in Verbo respectu Patris.

Sed contra argues primo: totum suppositum denominatur *relatum* relatione filiationis; atqui suppositum divinum est incapax relationis de novo advenientis: ergo in verbo non datur nova relatio filiationis respectu Mariæ. Nota. Quod suppositum divinum ratione divinæ personalitatis præcise sumptum non est capax alicuius de novo advenientis, alias in Persona divina daretur mutatio: At vero ratione naturæ assumptæ, sicut est capax accidentium, ita, & novæ denominationis *Filij*; nam Deus factus est homo, & hic homo est verus Filius Mariæ. Nunc distinguo minorem, est incapax relationis de novo advenientis respectu personalitatis divinæ præcise, concedo, ratione naturæ assumptæ per veram generationem ex Maria, nego.

Argues secundo: relatio filiationis Filij Dei ad Mariam, nec est creata, nec increata: ergo repugnat. Secunda pars antecedentis patet, nam relatio increata filiationis provenit à generatione æterna, & hæc non est à Maria. Probatur ergo prima pars: ubi duæ dantur filiationes naturales, datur duplex Filius; sed si filiatio Dei respectu Mariæ est creata, & distinguitur proinde ab increata, dantur in Filio Dei duæ filiationes:

tionones naturales: ergo datur duplex Filius Dei naturalis, quod est absurdum. Concedo secundam partem antecedentis cum ipsius probatione, & nego primam, ad cuius probationem distinguo maiorem: ubi dantur duae filiationes in diversis personis, datur duplex Filius, concedo, ubi in vna, eadem que persona, nego.

Etenim, ut dentur duae filiationes naturales, seu duae relationes denominantes idem suppositum, sufficit, quod detur duplex ratio fundandi, quae iuxta Philosophos est duplex relatio in abstracto; & cum in Xpto detur ea duplex ratio fundandi, vna, quae est aeterna generatio à Patre, alia, quae est generatio temporalis à Maria, ideo in Xpto est duplex filiatio naturalis: at vero, cum nomen *Filius* sit nomen *personae*, ut saepe notatum est, licet dentur plures filiationes, dummodo sit vna persona, vnus tantum est Filius.

DISSER:

DISSERTATIO III.

De secundo effectu praedestinationis
Deiparae, nimirum de eius
gratia, meritis, &
gloria.

Secundus effectus praedestinationis Mariae iuxta dicta diss. 1. sect. 2. est eius gratia cum meritis, & gloria; ideoque de omnibus his singillatim secundo nunc loco agenda est: Cum autem duplex sit gratia, actualis, & habitualis, de actuali prius, postmodum de habituali tractandum. Sit igitur.

SECTIO PRIMAE.

De gratia auxilijs Beatae Virgini à Deo provisis.

Præmitto primo, ut prorsus certum, quod ut B. Virgo operaretur salutariter exercendo actus supernaturales virtutum, eguit auxilijs gratiae, Sanctus scilicet cogitationibus, & affectioribus circa honestatem operationis, quibus à Deo ad illam excitaretur, & moveretur. Ratio est aperta, quia virtus natura-

lis

tionones naturales: ergo datur duplex Filius Dei naturalis, quod est absurdum. Concedo secundam partem antecedentis cum ipsius probatione, & nego primam, ad cuius probationem distinguo maiorem: ubi dantur duae filiationes in diversis personis, datur duplex Filius, concedo, ubi in una, eademque persona, nego.

Etenim, ut dentur duae filiationes naturales, seu duae relationes denominantes idem suppositum, sufficit, quod detur duplex ratio fundandi, quae iuxta Philosophos est duplex relatio in abstracto; & cum in Xpto detur ea duplex ratio fundandi, una, quae est aeterna generatio à Patre, alia, quae est generatio temporalis à Maria, ideo in Xpto est duplex filiatio naturalis: at vero, cum nomen *Filius* sit nomen *personae*, ut saepe notatum est, licet dentur plures filiationes, dummodo sit una persona, vnus tantum est Filius.

DISSER:

DISSERTATIO III.

De secundo effectu praedestinationis
Deiparae, nimirum de eius
gratia, meritis, &
gloria.

Secundus effectus praedestinationis Mariae iuxta dicta diss. 1. sect. 2. est eius gratia cum meritis, & gloria; ideoque de omnibus his singillatim secundo nunc loco agenda est: Cum autem duplex sit gratia, actualis, & habitualis, de actuali prius, postmodum de habituali tractandum. Sit igitur.

SECTIO PRIMAE.

De gratia auxilijs Beatae Virgini à Deo provisis.

Præmitto primo, ut prorsus certum, quod ut B. Virgo operaretur salutariter exercendo actus supernaturales virtutum, eguit auxilijs gratiae, Sanctus scilicet cogitationibus, & affectioribus circa honestatem operationis, quibus à Deo ad illam excitaretur, & moveretur. Ratio est aperta, quia virtus natura-

lis

lis Deiparæ (sicut, & Angeli, & hominis ad huc in statu innocentia) est natura sua insufficientis ad actus supernaturales, ut per se patet; atqui omnis actus salutaris est supernaturalis; ergo virtus naturalis Deiparæ fuit esse insufficientis ad actus salutes; ac per consequens indiguit auxilijs gratiæ, ut salutariter operaretur; sicut etiam Angeli, & Adamus adhuc in statu innocentia.

Præmitto secundo, quod Mariæ dispensata fuerunt à Deo vberiora, & altiora auxilia gratiæ, quam cæteris omnibus Iustis. Ratio est, quia Maria in instanti Conceptionis iuxta post dicenda habuit maiorem gratiam habitualement, quam omnes Angeli, & homines simul sumpti, eam que de congruo meruit, sicut, & Maternitatem, quæ est gratia simpliciter infinita; ergo ad illud meritum de congruo respectu tantæ gratiæ debuit præveniri vberioribus auxilijs, & altioribus, quam ea, quæ dispensata sunt omnibus Angelis, & hominibus. Item quia gratia habitualis trahit secum plura auxilia: ergo Maternitas, quæ est sublimior gratia, quam omnis gratia habitualis, maiora petit, & abundantiora auxilia.

His ita suppositis triplex modo quæstio est breviter discutienda. Prima an præpter auxilia gratiæ, quibus primum Maria præventa, & adiuta est ad salutariter operandum in primo suæ Concep-

Conceptionis instanti egerit novis gratiæ auxilijs in reliquo vitæ decursu? Secunda, an Mariæ disposita fuerint auxilia specie diversa ab auxilijs, quæ alijs iustis dispensantur? Tertia an gratiæ auxilia Mariæ collata, fuerint beneficium distinctum à Maternitatis privilegio? Atque in secunda quæstione non loquimur de omnibus auxilijs, nam certum est concessa fuisse Mariæ plura eiusdem speciei cum auxilijs aliorum Iustorum, quoniam cum piæ cogitationes, & affectiones sæpe fiant ab habitibus virtutum infusis, & hi in Maria fuerint eiusdem speciei cum habitibus Iustorum, similiter fuerant auxilia. Iam vero sit.

Prima conclusio contra P. Ruiz de Provid. disp. 41. sect. 2. Suares 3. de auxilijs cap. 4. & 5. Lora, & alios, quos impugnat P. Rip. de ente supern. disp. 106. sect. 8. cum eodem Rip. disp. III. sect. 10. Ad quemlibet actum salutarem egerit B. Virgo novo gratiæ prævenientis, & operantis auxilio. Probatur conclusio: ad quemlibet actum salutarem virtutis requiritur cogitatio supernaturalis proponens honestatem particularem obiecti illius virtutis, & affectio supernaturalis voluntatem alliciens, V. g. ad actum charitatis debet præcedere cogitatio sancta, & affectio honestatis charitatis, & ad actum misericordiæ similiter; quæ cogitationes, & affectiones sunt gratiæ auxilijs; atqui prima Sancta cogitatio, quæ Virgo

Virgo habuit, nec duravit, nisi in vno, vel paucis iustantibus, nec representavit omnem honestatem, ut videtur certum: ergo ad quamlibet honestatem requisita fuit nova Sancta cogitatio, & affectio.

Secunda conclusio cum eodem P. Rip. sup. num. 106. Beatæ Virgini dispensata fuerunt à Deo plura auxilia specie diversa ab auxilijs caterorum iustorum. Probatum conclusio: gratiæ auxiliantes, illustrationes scilicet Sanctæ, & piæ affectiones fiunt à virtutibus infusis (vt iam diximus ex P. Rip. disp. 107. sect. 3. & disp. 122. cum P. Moli. ex D. Aug. cuius dicta in materia præsertim de gratia magni pendenda sunt) atque item virtutes infusæ, cum ex natura rei ordinentur ad operationes supernaturales ipsi proprias petunt aliqua gratiæ auxilia, & hæc ipsis debentur, vt operari salutariter possint: ergo videretur aliqua virtus infusa specie distincta à reliquis, debentur auxilia gratiæ specie distincta, & tali virtuti propria.

Tunc sic: atqui in B. Virgine data fuit virtus infusa specie distincta à virtutibus caterorum iustorum: ergo, & auxilia propria talis virtutis. Probatum antecedens: pietas, quæ est virtus Parentum ad Filios, & è contra fuit in B. Virgine specie distincta à pietate reliquorum Parentum, nam pietas in Virgine respiciebat Deum, vt filium Mariæ, & pietas reliquorum Paren-

tum respicit supposita creata: ergo erat specie distincta; sicut obedientia in Deum specie distinguitur ab obedientia erga homines. Item quia iuxta dicenda diff. 4. sect. 1. in Maria fuit Scientia per se, & per accidens infusa: ergo ab ea poterant oriri illustrationes gratiæ, quæ necessario erant specie distincta ab illustrationibus aliorum iustorum.

Tertia conclusio: plura gratiæ auxilia licet fuerint distincta physice à Maternitate, non tamè fuerunt moraliter distincta: vnde ea auxilia non fuere beneficium diversum à privilegio Maternitatis. Probatum conclusio: illa auxilia sunt solum physice, & non moraliter ab aliquo privilegio distincta, quæ ab eo secundum suam entitatem distinguuntur, ipsi tamen sunt ex natura rei debita, ideoque moraliter ab eo reputantur indistincta; atqui plures illustrationes, & affectiones supernaturales entitate distinctæ à Maternitate, fuerunt ipsi ex natura rei debita: ergo moraliter indistinctæ. Probatum minor: gratiæ habituali debentur ex natura rei aliqua auxilia, vt diximus nuper de habitibus, & tenent omnes Theologi; atqui Maternitas est forma sanctificans: ergo plura auxilia illi debentur.

Vtèrius: Maternitas est forma Sanctificans sublimior gratia habituali iuxta diff. 2. sect. 4. ergo illi non solum debentur ex natura rei plura auxilia,

xilia, sed etiam cum maiori intentione, & frequentia, quam alijs Iustis. Item gratia habituali, cum non trahat secum impeccabilitatem, nec sit Sarcitas inamissibilis, solum debentur aliqua auxilia prout præscindunt ab efficacibus, & inefficacibus; at vero cum ex vi Maternitatis sit Maria impeccabilis, & Maternitas sit Sarcitas inamissibilis, illi debentur auxilia efficacia ad præceptorum observationem: ergo plura, &c.

Argues tamen primo contra primam conclusionem: quando motio primæ gratiæ, & virtus perseverant, non requiritur nova gratia auxilians; atqui Maria nunquam interruptit primam motionem gratiæ, & virtutum, nam incessanter operata est honestè ab instanti Conceptionis: ergo non eguit nova gratia. Distinguo maiorem, non requiritur nova gratia ad honestatem, quæ est obiectum illius motionis, & nulla variata circumstantia, concedo, ad alias honestates, vel ad eandem cum aliqua mutatione, nego. Etenim prima illustratio Mariæ non comprehendebat omnes omnino honestates; indeque licet sufficeret ad honestatem illam, quam representabat, non tamen ad alias. Item ad huc respectu illius honestatis, quam Sancta cogitatio representabat, variabatur circumstantia durationis iuxta dicta in probatione nostra.

Argues secundo: eadem cogitatio potuit proponere Virgini plures honestates, & simili-

ter

ter eadem affectio allicere ad eas; V.g. honestates charitatis, Religionis, &c. ergo ad actum charitatis non requirebatur nova gratia distincta à gratia actuum religionis. Distinguo antecedens, eadem cogitatio, & affectio physice eadem, & virtualiter multiplex, concedo, purè eadem, nego. Etenim ea illustratio plures simul honestates proponens est multiplex virtualiter gratia, quatenus pluribus illustrationibus æquivaleret: Cum tamen prima Virginis cogitatio non illi proposuerit expressè omnes honestates in toto vitæ decursu offerendas, ideo nova gratia requisita fuit.

Argues tertio: quando plures actus virtutum subordinantur inter se, V.g. actus charitatis imperat actum religionis, hic actum Iustitiæ, &c. tunc gratia excitans, & operans actum charitatis sufficit ad alios actus imperatos; sed, cum Maria operata sit ab instanti Conceptionis sine vlla interruptione, credibile est habuisse similes actus: ergo una gratia auxilians sufficit ad omnes. Præmitto ad solutionem, quod alia auxilia gratiæ requiruntur per se ad actus salutaris, V.g. charitatis; & sunt illa quæ proponunt charitatis honestatem, & ad eam, alliciunt, & talis actus hæc auxilia necessario supponit. Alia vero sunt, quæ actus non necessario, & per se, sed contingenter; & per accidens supponit; & sunt illa illustrationes, & affectiones, quæ

quæ pertinent ab objecta diversa; V. g. actus charitatis, & eius illustratio potest movere ad actum religionis, quæ motio non necessario, aut per se supponitur ad talem religionis actum, sed tantum per accidens: attamen illustratio proponens honestatem religionis, & affectio ad eam alliciens, per se, & necessario ad illam supponitur, nam omnis actus salutaris petit semper oriri à cogitatione supernaturali sui objecti; si vero ab alia oriatur, hoc fit per accidens. Hinc distinguo maiorem sufficit per se, & necessario, ita ut non requiratur propria religionis illustratio, nego, contingenter, & per accidens, concedo.

SECTIO SECVNDA.

Primum Beata Virgo prævisa fuerit consensura omnibus omnino auxilijs supernaturalibus?

Hanc questionem piè excogitavit, & nervosè, atque eruditè promovit in Complutensi Academia Primarius P. Doct. Ioannes Marin tom. 1. de Incarnat. disp. 7. sect. 5. & tom. de libero arbit. disp. 3. sect. 6. Pro cuius resolutione; præmitto primo: quod duo genera auxiliorum distinguuntur à Theologis: alia *supernaturalia*, nimirum illustrationes, & affectiones, quæ sunt dona Dei indebita toti naturæ, movent quæ, & iuvant ad opera supernaturalia, & salutaria: alia *naturalia*, nimirum illæ cogitationes,

tionès, & complacentiæ, quæ naturaliter excitantur ex occurso causarum naturalium, & iuvant ad operationes naturales honestas, & ad vitanda peccata, quamvis non meritorie, & provt oportet ad salutem.

Præmitto secundo, quod, vti dixi *tract. de prædest. diff. 3. sect. 3.* possibilis est creatura imprædestinabilis per merita omnino libera, nimirum creatura, quæ per scientiam mediam prævisa sit dissensura omnibus omnino auxilijs indifferentibus: pariter quæ possibilis est creatura, quæ prævisa sit omnibus omnino auxilijs supernaturalibus indifferentibus consensura, ac per consequens sit irreprobabilis. Tertio, quod iuxta ibidem dicta, Scripturæ, & Patres sæpe dicentes, Deo competere ratione sui supremi dominij posse convertere, & deserere quamlibet creaturam rationalem, adminis debent intelligi de creaturis à Deo de facto creatis, & creandis; indeque nullam ex illis esse imprædestinabilem, aut irreprobabilem.

Attamen si ex gravi fundamento dicatur, quod aliqua creatura ex de facto existentibus est irreprobabilis, bene id poterit stare cum prædicta assertione: quia cum Scripturæ, & Patres loquantur absolute de potestate Dei ad deserendum, non illam restringendo ad desertionem per determinata auxilia, sed per hæc, vel per illa, dummodo simpliciter verificetur, posse

deserere.

quæ pertinent ab objecta diversa; V. g. actus charitatis, & eius illustratio potest movere ad actum religionis, quæ motio non necessario, aut per se supponitur ad talem religionis actum, sed tantum per accidens: attamen illustratio proponens honestatem religionis, & affectio ad eam alliciens, per se, & necessario ad illam supponitur, nam omnis actus salutaris petit semper oriri à cogitatione supernaturali sui objecti; si vero ab alia oriatur, hoc fit per accidens. Hinc distinguo maiorem sufficit per se, & necessario, ita ut non requiratur propria religionis illustratio, nego, contingenter, & per accidens, concedo.

SECTIO SECVNDA.

Primum Beata Virgo prævisa fuerit consensura omnibus omnino auxilijs supernaturalibus?

Hanc questionem piè excogitavit, & nervosè, atque eruditè promovit in Complutensi Academia Primarius P. Doct. Ioannes Marin tom. 1. de Incarnat. disp. 7. sect. 5. & tom. de libero arbit. disp. 3. sect. 6. Pro cuius resolutione; præmitto primo: quod duo genera auxiliorum distinguuntur à Theologis: alia *supernaturalia*, nimirum illustrationes, & affectiones, quæ sunt dona Dei indebita toti naturæ, movent quæ, & iuvant ad opera supernaturalia, & salutaria: alia *naturalia*, nimirum illæ cogitationes,

tionès, & complacentiæ, quæ naturaliter excitantur ex occurso causarum naturalium, & iuvant ad operationes naturales honestas, & ad vitanda peccata, quamvis non meritorie, & provt oportet ad salutem.

Præmitto secundo, quod, vti dixi *tract. de prædest. diff. 3. sect. 3.* possibilis est creatura imprædestinabilis per merita omnino libera, nimirum creatura, quæ per scientiam mediam prævisa sit dissensura omnibus omnino auxilijs indifferentibus: pariter quæ possibilis est creatura, quæ prævisa sit omnibus omnino auxilijs supernaturalibus indifferentibus consensura, ac per consequens sit irreprobabilis. Tertio, quod iuxta ibidem dicta, Scripturæ, & Patres sæpe dicentes, Deo competere ratione sui supremi dominij posse convertere, & deserere quamlibet creaturam rationalem, adminis debent intelligi de creaturis à Deo de facto creatis, & creandis; indeque nullam ex illis esse imprædestinabilem, aut irreprobabilem.

Attamen si ex gravi fundamento dicatur, quod aliqua creatura ex de facto existentibus est irreprobabilis, bene id poterit stare cum prædicta assertione: quia cum Scripturæ, & Patres loquantur absolute de potestate Dei ad deserendum, non illam restringendo ad desertionem per determinata auxilia, sed per hæc, vel per illa, dummodo simpliciter verificetur, posse

deserere.

deserere: dici poterit, quod licet Deus illam creaturam non possit deserere, & reprobare conferendo auxilia supernaturalia inefficacia, potest tamen per auxilia inefficacia naturalia ipsi collata deserere: indeque propositio Scripturarum, & Patrum manebit simpliciter vera.

Neque conclusioni talem creaturam de facto Statuenti obstabit primo, quod absque fundamento fiat discretio inter auxilia supernaturalia in ordine ad desertionem, dicendo nulla ex supernaturalibus prævideri inefficacia, & prævideri inefficacia multa ex naturalibus. Nam talis discretio cum fundamento fit: & fundamentum quidem respectu auxiliorum supernaturalium est ratio gravis, & efficax, quæ supponitur stare pro indescribilitate talis creaturæ: respectu vero auxiliorum naturalium est, quod ex Scriptura, & Patribus constet, omnem creaturam rationalem de facto existentem posse a Deo deseri; & non restat via qua deseratur, nisi conferendo naturalia auxilia prævisa inefficacia.

Neque obstabit secundo, quod operatio facultatis creaturæ non esset beneficium distinctum à dono creationis: esset enim re vera distinctum, Deus enim liberaliter illi conferret libertatem supernaturalem ad meritorie operandum, cum conferre posset pure naturalem sufficientem ad non peccandum, & ad bene operandum, licet non meritorie. Quibus ex omnibus

bus deducitur, quod si dicatur, Beatam Virginem esse creaturam irreprobabilem, seu prævisam fuisse consensuram omnibus omnino auxilijs supernaturalibus, nihil dicetur adhuc apparen-ter contra Scripturas, & Patres, dummodo dicatur, prævisam fuisse dissensuram aliquibus auxilijs naturalibus, nam sic manet simpliciter verum, Deum illam potuisse deserere. Quia tamen aliquis potest instare, Scripturas, & Patres loqui de desertione per auxilia supernaturalia, qualiter de facto accidit.

Præmitto quarto: quod quando expresse non constat, Beatam Virginem comprehensam esse in aliqua regula generali, talis regula non loquitur cum Virgine, ut pote quæ est supra omnem regulam. Hæc est expressa sententia D. Augustini supra allati, & inquietis in Psalm. 34. *Non immerito Maria excipitur à quibusdam generalibus, quæ tollit dignitatis prerogativa: ergo iuxta Augustinum vera existimatione excipièda est Maria à quibusdam regulis generalibus, nimirum ab illis, quibus expresse non constet fuisse comprehensam.*

Atque ulterius id ratione efficaci probatur: regula de peccato originali contrahendo ab omnibus est universalis iuxta illud Apostoli ad Romanos 5. *Omnes in Adam peccaverunt;* atqui Concilium Tridentinum sess. 5. definit, non esse suam mentem, in hac regula comprehendere

M

Beatam

Beatam Virginem: ergo hæc non comprehenditur in regula generali. Item est regula generalis, quod omnis homo peccat saltem venialiter iuxta illud *Iob 14. Nemo mundus à sordibus*, & illud 2. Paralipon. 6. *Non est homo, qui non peccat*; atqui B. Virgo, nec minimam imperfectionem moralem habuit: ergo excipienda est ab ea regula generali. Demum *Marci 1.* dicitur, quod *Xp̄tus apparuit primo Maria Magdalena*; atqui *Exim. D. de Vita Xpi disp. 49. sect. 1. ex sanctis Ambrosio, Gregorio Nizeno, Anselmo, & alijs, inquit, quod, absque dubitatione credendum est, Xp̄tum primum omnium Matri suæ apparuisse*: ergo quia in *ly primo* non intelligitur exclusa à prima apparitione Maria, sed alij generaliter.

Ex quibus concluditur, quod licet concedamus, Scripturam, & Patres (quando dicunt generaliter, Deum posse indurare, & convertere quamlibet creaturam de facto existentem) loqui restricte de conversione, & induratione per auxilia supernaturalia: in hac regula generali non est comprehendenda Maria sed dicendum, quod ea regula generalis tantum comprehendit Mariam absolute sumpta, seu cum præcisione ab auxilijs: Vnde inferatur, quod solum potuit Deus illam deserere per collationem auxiliorum naturalium, quæ inefficacia prævidit; licet reliquas creaturas per auxilia supernaturalia inefficacia possit indurare; quia regula

gula generalis posita pro omnibus non loquitur de Maria. His positis.

Nostra conclusio est cum citato P. Marinie, & congruenter videtur dici posse Mariam esse creaturam irreprobabilem, seu fuisse prævisam consensuram omnibus omnino auxilijs supernaturalibus; fuisse tamen prævisam aliquibus auxilijs naturalibus dissensuram. Probat conclusio ex D. Ansel. de Concep. Virg. Cap. 18. *Deicit Virginem ea puritate nitere, qua maior sub Deo nequit intelligi*; atqui si fuisset prævisa consensura uni cumulo infinito auxiliorum, & alij cumulo auxiliorum supernaturalium dissensura, posset intelligi sub Deo maior puritas, quam puritas Virginis, quia possibilis est creatura omnibus omnino cumulibus infinitis auxiliorum supernaturalium consensura: ergo Virgo fuit prævisa consensura omnibus omnino cumulibus auxiliorum supernaturalium; licet fuerit prævisa dissensura infinitis auxilijs naturalibus, ut propositio Scripturæ, & Patrum salvetur iuxta dicta.

Ulterius: *Iuxta septimam Synodum act. 3. B. Virgo est Immaculata, & omni natura sensibili, & intellectuali purior*; sed non esset purior omni natura intellectuali, si solum prævisa fuisset absolute consensura omnibus auxilijs supernaturalibus ipsi in statu absoluto dandis, & non etiam omnibus omnino cumulibus infinitis auxiliorum

Supernaturalium condionate; nimirum casu, quo darentur: ergo debuit prævideri condionate consensura omnibus omnino cumulis infinitis auxiliorum supernaturalium. Probatür minor: Angelus est natura intellectualis; atqui Angeli boni prævisi fuerunt consensuri absolute omnibus auxilijs supernaturalibus ipsis in statu absoluto dandis, atque etiam alicui cumulo infinito auxiliorum, licet non omnibus omnino cumulis: ergo si Maria ita solum prævisa fuisset, non esset purior Angelis bonis, ac per consequens non esset purior omni natura intellectuali, &c.

Demum, quidquid est possibile in pura Creatura, & decet Beatam Virginem, nec opponitur Scripturæ, & Patribus, dicendum est de facto illam habuisse iuxta dicta diff. præc. sect. 7. atqui possibile est, quod pura creatura prævideatur consensura omnibus omnino auxilijs supernaturalibus, ita ut pro ea nullum prævideatur inefficax, id que decet B. Virginem, nec ullo modo adhuc apparenter opponitur Scripturæ, & Patribus, uti statutum est præmissis 3. & 4. ergo dicendum est Beatam Virginem esse creaturam omnibus omnino auxilijs supernaturalibus consensuram prævisam: præsertim cum Maria fuerit perfectissima corpore, anima, inclinatione, & promptitudine ad bene operandum. Si velis alias rationes adi citatū Marin sup.

Argu-

Argumenta contraria.

Argumentum primum: Si vera est conclusio, B. Virgo non fuit experta specialem Dei favorem, quem experti sunt reliqui Prædestinati, quibus Deus selegit auxilia efficacia ab inefficacibus; atque item respectu Virginis nullum erit auxilium pure sufficiens, cum omnia sint efficacia; sed hæc sunt absurda: ergo conclusio non est vera. Nota, quod licet Beata Virgo non sit experta (sicut non expertus fuit Xp̄tus) favorem Dei consistentem in selectione auxiliorum supernaturalium efficacium ab inefficacibus, quia respectu illius nulla fuerunt inefficacia: experta tamen est alium maximum, pro quo debuit Deo agere gratias, nimirum quod cum posset illi conferre auxilium efficacax intensum ut quatuor ad operationem honestam ut quatuor, qua esset æqualis reliquis Prædestinatis, contulit auxilium ut mille, vel ut bis mille, ut sic in perfectione operationis honestæ cumulum omnium Prædestinatorum superaret.

Neque absurdum reputari debet, quo B. Virgo non sit experta aliquem specialem Dei favorem, quem sunt experti alij Prædestinati, dummodo experta sit maiorem: Sic reliqui homines experti sunt favorem redemptionis fanaticz,

tivæ, quem non est experta Virgo, verum accepit maius beneficium redemptionis præsertiva: neque item est absurdum, nullum auxilium supernaturale esse respectu Virginis pure sufficiens, id enim probant rationes nostræ conclusionis. Hinc in forma distinguo primam partem maioris, & fuit experta alium maximum, concedo, & non experta fuit alium, nego: & secundam partem, respectu Virginis nullum erit auxilium supernaturale pure sufficiens, concedo, auxilium naturale, nego. Atque hoc sufficit, ut dicatur simpliciter à Deo deseribilis.

Argumentum secundum: Si conclusio est vera, sequitur, quod B. Virgo possit gloriari in se, & in viribus arbitrij, non autem in Deo, & viribus gratiæ, de eo quod fuerit inter reliquos Prædestinatos electa, contra illud *Apost. 1. ad Coriat. 1. Qui gloriatur in Domino gloriatur*; sed hoc est absurdum: ergo, & conclusio falsa. Probatur maior: quamvis Deus gratis dederit Virgini auxilium supernaturale, tamen eo semel dato, non posset eam deserere, cum semper esset bene operatura; sed eo ipso Beata Virgo posset gloriari in se, &c. ergo. Nota, quod B. Virgo debuit gloriari in Deo, qui dedit illi gratis auxilia supernaturalia, cum posset naturalia; & dedit auxilia ad operationem ut mille, cum posset ad operationem, ut quatuor; potuit que illam per auxilia naturalia deserere.

Hoc

Hoc tamē non tollit, quod cum B. Virgo libere consenserit auxilijs, possit debita cum moderatione gloriari in se ipsa, non nude sumpta, sed ut ornata gratia supernaturali; & hoc non contradicit Apostolo. Inde distinguo primam partem maioris, possit gloriari in se, & in viribus arbitrij nude sumptis, nego, ut adiutis divina gratia, & referendo gloriam ad Deum, concedo, & nego secundam partem adversativam. Ad probationem maioris, distinguo maiorem, non posset eam deserere in sensu composito illius auxiliij supernaturalis, concedo, in sensu diviso, seu negando illud auxilium supernaturale, & conferendo naturale inefficax, nego.

Argumentum tertium: ex nostra conclusione sequitur, quod Deus ad dandam gratiam efficacem Beatæ Virgini, non attendit circumstantias temporis, loci, intensiōis, claritatis, &c. Sed hoc est contra Augustinum ad Simplicianū q. 2. aientem. *Interest quibus articulis temporum gratia infundatur*: ergo conclusio non tenet. Distinguo maiorem, ad dandam gratiam efficacem præ inefficaci supernaturali, non attendit, &c. concedo, quia nulla gratia supernaturalis respectu Virginis fuit inefficax: gratiam efficacem ad opus ut mille præ gratia inefficaci ad opus ut duo, non attendit, &c. nego; & minorem, quia licet regula Augustini sit generalis respectu omnium in ordine ad conferendū auxilium

lium supernaturale efficac prae inefficaci, tamen in hac regula non est comprehendenda Maria, quae est supra omnem regulam.

Sed contra; quia iuxta conclusionem Beata Virgo erit confirmata in gratia per auxilia supernaturalia communia, cum quavis respectu illius fuerint efficacia; sed hoc est contra Tridentinum requirens ad talem confirmationem specialia auxilia: *sess. 6. Can. 25. ibi. si quis dixerit, hominem semel iustificatum amplius peccare non posse, nec gratiam amittere; atque illum, qui labitur, & peccat, numquam vere fuisse iustificatum: aut contra, posse in tota vita peccata omnia etiam venialia vitare, nisi speciali Dei privilegio, quemadmodum de Virgine tenet Ecclesia, anathema sit: ergo.* Nota quod consilium loquitur de facto: & licet B. Virgo potuerit confirmari in gratia per auxilia supernaturalia communia conditionate, nimirum casu quo illa ipsi confetrentur, cum omnia essent efficacia.

Attamen absolute, & de facto confirmata fuit in gratia privilegio speciali, seu per auxilia supernaturalia specialissima: Confirmata enim fuit in gratia per auxilia intensissima, quibus opera heroica patravit: & deinde sortita est speciale privilegium, quo esset perfectior, quam Adam, & Posterius corpore, & anima, promptitudine quae ad bonum, quae multum ad vitanda venialia iuvant. Demum in quovis instanti habuit

habuit auxilia supernaturalia nimis intensa, quae si non habuisset; sed tantum naturalia dona, venialiter peccasset aliquando. Hinc distinguo maiorem, erit conditionate, concedo, absolute, & defacto, qualiter Tridentinum loquitur, nego, indeque conclusio non opponitur Tridentino.

Argumentum quartum: Imprudenter dicitur, de facto accidisse id, quod est moraliter impossibile; sed est moraliter impossibile, quod Beata Virgo non fuerit praevisa dissensura alicui auxilio supernaturali: ergo fuit ita praevisa. Probat minor: aliquid ex auxilijs supernaturalibus, quae potuerit dari Beatae Virgini, fuit libertas moraliter necessitata ad peccatum, imo infinitae libertates ita necessitatae; sed est moraliter impossibile, quod sub talibus libertatibus non fuerit praevisa dissensura, cum tales libertates reddant moraliter impossibilem carentiam peccati: ergo est moraliter impossibile, &c. Probat minor inclusa probatio: Ad vincendam gravem tentationem requiritur gratia per Xptum, vinci enim non potest, sine tali speciali gratia; sed si tales libertates non redderent moraliter impossibilem carentiam peccati, non requireretur ea gratia specialis, ea enim ideo requiritur, quia in natura lapsa est moraliter impossibile vincere sine gratia speciali tentatione gravem: Ergo tales libertates, &c.

Uterius: B. Virgo sub quacumque gratia bene

bene operaretur: ergo ad vincendam gravem tentationem non requireret specialem gratiam, quod est absurdum. Præmitto ad solutionem primo, quod si detur impossibilitas moralis alicuius eventus, & attentis omnibus, quæ tam ex parte actus primi, quam ex parte actus secundi ad illum eventum concurrunt, non constet eam moralem impossibilitatem fuisse victam, tunc talis eventus manet moraliter impossibilis, & imprudenter dicitur accidisse; è contra vero res se habet, si constet victam fuisse talem moralem impossibilitatem; quia si victa est, iam prudentime accidisse creditur.

Ad modum quo evenit in impossibilitate physica, quæ fortior est, quàm moralis: Etenim applicato igne passo disposito, est antecedenter, seu attentis illis, quæ dantur ex parte actus primi, impossibilis carentia combustionis: attamen, si attentis illis, quæ dantur ex parte actus secundi, nimirum gravi fundamento (quale est in igne Babilonico testimonium Sacræ Scripturæ) ad dicendum non datam fuisse combustionem, ac proinde victam fuisse impossibilitatem physicam, constet fuisse victam; tunc sane talis impossibilitas non manet, nec imprudenter dicitur accidisse non combustionem.

Igitur in nostro casu dicendum est, quod si præscisse attendantur ea, quæ in B. Virgine dantur ex parte actus primi, fuit moraliter impossi-

possibile, fuisse prævisam consensuram omnibus auxilijs supernaturalibus, nam plura auxilia potuerunt esse libertates moraliter necessitate ad peccatum: at vero si attendantur, ut attendi debent, ea etiam, quæ dantur ex parte actus secundi, nimirum grave fundamentum ad asserendum Beatam Virginem fuisse conditionate victuram talem impossibilitatem moralem, tenendum est non fuisse moraliter impossibilem talem victoriam; nec imprudenter dici accidisse, cum re vera victa fuerit impossibilitas.

Fundamentum autem ad id asserendum est: quia constat Beatam Virginem de facto in statu absoluto vicisse plures impossibilitates morales: ergo datur fundamentum ad asserendum, vicisse conditionate impossibilitatem moralem de eo, quod prævisa fuerit consensura omnibus auxilijs supernaturalibus. Antecedens patet; nam est moraliter impossibile, non peccare venialiter in longa vita, item semper positive bene operari, item non irasci in gravissimis occasionebus ad iram: atqui B. Virgo in longissima vita septuaginta duorum annorum non peccavit venialiter, semper positive bene operata est, & non fuit adhuc leviter irata, cum videret tam male, & tam indigne tractari Filium suum: ergo constat B. Virginem, &c.

Præmitto secundo, quod in statu naturæ integræ (qui status addit naturæ puræ, nimirum

mirum naturæ ut sine peccato, & sine gratia, dominium partis superioris ad inferiorem cum subiectione appetitus sensitivi ad rationem) non esset necessaria gratia Theologica, idest, supernaturalis, ad vincendam gravem tentationem, sed solum gratia philosophica, seu de ordine naturali, stans in eo, quod præberetur auxilium naturale prævisum efficax præ naturali inefficaci præviso. At vero in statu naturæ lapsæ (qui status dicitur laxe personale, vel originale, per quod subiectum privatur gratia, integritate naturæ, & rebellionem appetitus subicitur.) Loquendo ex natura rei non requiritur ad gravem tentationem vincendam gratia specialis Theologica, sed sufficit philosophica.

Ratio autem est, quia gravis tentatio stat in cogitatione, & delectatione valde intensis, quæ sunt vehemens inclinatio voluntatis, eam moraliter necessitans; atqui possibilis est in ordine naturali inclinatio ad bonum, V. g. ad amorem naturalem Dei, intensior, quam dicta inclinatio ad turpe, quæ proinde vincat necessitatem moralem tentationis ad turpe, & Deus potest in casu talis tentationis eam inclinationem conferre, quæ tunc erit gratia specialis philosophica, qua dicta tentatio vinceretur: ergo in statu naturæ lapsæ loquendo ex natura rei sufficit gratia specialis philosophica ad vincendam gravem tentationem.

Atta-

Attamen loquendo ex lege Dei, seu iuxta præsentem providentiam necessaria est gratia theologica ad gravem tentationem vincendam, quia hæc, & non alia, à Deo datur ex meritis Xpi, atque ex fine salutis supra exigentiam; ut expriment plures Ecclesiæ Patres, quos citat Pater Marin *de liber. arbitr. disp. 7. sect. 5.* cuius sunt cum alijs Theologis doctrinæ huc usque explicatæ. Ex illis igitur in forma, distinguo maiorem, imprudenter dicitur de facto accidisse, id quod est moraliter impossibile, si constet moralem impossibilitatem esse victam, nego, si non constet, concedo: & minorem est, moraliter impossibile, attentis, quæ dantur ex parte actus primi, & ex parte actus secundi, quod Beata Virgo, &c. nego; attentis præcisse, quæ dantur ex parte actus primi, subdistinguo, & hæc impossibilitas moralis est victa, concedo, & non est victa, nego.

Ad probationem minoris, distinguo minorem eodem modo, & ad probationem probationis inclusa, distinguo maiorem: ad vincendam gravem tentationem in natura lapsa requiritur gratia specialis, seu gratia theologica, & ex lege Dei, concedo, in natura integra, atque etiam in lapsa ex natura rei, nego. Si autem ex natura rei in natura lapsa non requiritur ad vincendam gravem tentationem gratia per Xptum, seu theologica; quanto minus requiretur in Virgine,

Virgine, quæ lapsa non est, & cuius arbitrij vires fuerunt integræ? Præterquam quod, illa probatio inclusa non negatur à nobis; concedimus enim, tales libertates reddere moraliter antecedenter impossibilem carentiam peccati; dicimus tamen eam impossibilitatē esse victam. Ad id quod additur distinguo antecedens, subquamque gratia supernaturali, concedo, naturali, nego; & ad consequentiam distum est in præmissis secundo.

Sed contra: Atqui non datur fundamentum ad asserendum, victam fuisse in statu conditionato impossibilitatē moralem consentiendi omnibus auxilijs: ergo id manet moraliter impossibile. Probatur antecedens: non est fundamentum, quod in statu absoluto vicerit plures impossibilitates morales: ergo non datur fundamentum, &c. Probatur antecedens: in statu conditionato debet accipi Virgo cū solis auxilijs supernaturalibus præcisiue à Maternitate; atqui in statu absoluto vicit impossibilitates morales in sensu composito Maternitatis; atque item consensit cum tanta gratia ex parte actus primi, quæ perveniret ad moralem necessitatem non peccandi, cum talem gratiam concedere Virgini, sit maior illius gloria, & debet concedi in sensu composito Maternitatis, cum omnis gratia data Virgini fuerit effectus electionis in Matrem: ergo non est fundamentum, &c.

Præ-

Præmitto ad solutionem primo: quod licet in statu absoluto Maria consenserit omnibus auxilijs in sensu composito Maternitatis; tamen Maternitas iuxta supra dicta non se tenuit ex parte actus primi, seu non constituit libertatem Virginis, quia solum illam constituunt principia indifferentia, & proxima consensus; Maternitas autem, sicut, & electio in Matrem, solum sunt causa remota consensus, quatenus ab illis descendunt auxilia. Inde ex eo, quod Virgo in statu absoluto vicerit dictas impossibilitates morales, bene arguitur alias in statu conditionato vicisse; cum ad hanc victoriam constitutiva libertatis, in utroque statu sint auxilia supernaturalia indifferentia, & non Maternitas.

Præmitto secundo; quod licet concedi potest, Virginem habuisse necessitatem moralem non peccandi contra aliquam specialem virtutē, V. g. castitatem: attamen non est fundamentum ad id concedendum circa omnes alias virtutes; sed potius ad negandum, quia quanto magis tribuitur necessitatis in operando, tanto minuitur libertatis, laudabilitatis, & meriti; ex ipso indeque talis gratia moraliter necessitans non esset maior gloria *moralis* Virginis, quanvis esset maior gloria *physica*; quæ non præcedet gloriæ morali, seu in ordine admerendum. Hinc in forma nego primum, & secundum antecedens.

Ad

Ad probationem autem secundi antecedentis, distinguo primam partem minoris, in sensu composito Maternitatis se tenentis remote, concedo, se tenentis ex parte actus primi, seu proxime tamquam constitutum libertatis, nego: & secundam, quæ perveniret ad necessitatem moralem non peccandi contra aliquam specialem virtutem permitto, contra omnes virtutes, nego: & tertiam, cum talem gratiam concedere Virgini, sit maior illius gloria physica permitto, moralis, nego: & quartam, fuerit effectus electionis in Matrem, electionis se tenentis ex parte actus primi, seu constituentis libertatem, nego: ex parte causa remota, concedo. Sicut igitur ex eo, quod Petrus consentiat auxilio collato per decretum connexum cum consensu, prudenter inferitur, consensurum simili auxilio collato per aliud decretum, quia talia decreta non pertinent ad signum libertatis; pariter de Maternitate, & electione in Matrem dicendum respectu Virginis.

Argumentum quintum: Ex D. Thom. 1. p. 1. 2. art. 4. *Modum essendi sequitur modus operandi*; atqui Beata Virgo, ut pote creatura fuit mutabilis, seu defectibilis quoad esse: ergo, & quoad operari; ac proinde debuit prævideri consensura aliquibus auxilijs, & aliquibus dissensura. Distinguo maiorem, sequitur in omnibus, nego, in aliquibus, concedo: Et consequens, quoad operari, mutabilitate.

mutabilitate aptitudinali, concedo, actuali, subdistinguo, mutabilitate ex bona in malam operationem per auxilia supernaturalia, nego, ex bona in aliam bonam operationem, concedo: & subillationem, aliquibus supernaturalibus dissensura, nego, naturalibus, concedo, & hoc sufficit ad mutabilitatem.

Etenim principium D. Thomæ non est verum in omnibus; alioqui sicut *modus essendi* hominis est independenter ab eius libera determinatione, ita esset *modus operandi*; unde homo non esset liber: item sicut *modus essendi* ignis est esse substantiam, ita *modus operandi*, & sic actio ignis esset substantia, & non accidens. Ad veritatem igitur principij D. Thomæ sufficit, quod in creatura mutabili quoad esse, detur aliqua mutabilitas, quoad operari; & hæc in Maria verificatur, & quia habuit aptitudinem peccandi attento signo libertatis, & quia de vna operatione bona transivit in aliam; & quia prævisa fuit dissensura infinis auxilijs naturalibus.

Argumentum sextum: Si Beata Virgo prævisa fuit consensura omnibus auxilijs supernaturalibus, non fuit præservata ex meritis Xpi à peccato originali, & ab inclusione in pacto; sed hoc est falsum: ergo, & conclusio. Probatur maior: Si ita fuit prævisa, independenter à meritis Xpi habuit non peccasse originaliter, nec inclusam esse in pacto: ergo si B. Virgo, &c.

Probatur antecedens: libertas melior alia, & prævialis consensura omnibus auxilijs, hoc ipso habet, quod non includatur in voluntate minus perfecta, nec in libertate prævialis dissensura infinitis auxilijs, qualis fuit Adami; quodammodo enim iniuria fieret in tali inclusione: ergo si ita fuit, &c.

Præmitto ad solutionem, quod ex eo, quod voluntas Virginis fuerit melior, & promptior ad bonum, quam Adami, non habet omnino absolute non esse inclusam in voluntate illius, quia Deus ut supremus Dominus absque alicuius iniuria potest includere quamcumque voluntatem in alia; habet tamen congruenter non esse inclusam, quatenus sicut ea melioritas, & promptitudo est quædam congruentia, ut sit Virgo prævialis consensura omnibus auxilijs, ita etiam ut non sit inclusa in pacto. At vero cum talis congruentia ortum trahat ex meritis Christi, dependenter à quibus fuit decretata existentia Mariæ, cum omnibus eius perfectionibus, fuit abs dubio dependenter ab eis meritis præservata ab originali, & inclusione in pacto.

Hinc in forma nego maiorem, ad cuius probationem distinguo antecedens, si ita fuit prævialis independenter à meritis Christi, independenter a meritis Christi habuit, &c. concedo; si ita fuit prævialis dependenter à meritis Christi, &c. nego. Ad probationem

antecedentis, distinguo antecedens, libertas melior, &c. hoc ipso habet omnino absolute, quod non includatur, &c. nego; hoc ipso habet congruenter, subdistinguo, & talis congruentia in Virgine dependet à meritis Christi, concedo, & non dependet, nego, & nego illud de iniuria propter dicta im præmissis. Demum nota, quod ad argumenta immediate probantia, non esse possibilem creaturam irreprobabilem, non teneris hic respondere, cum hæc sit alia quæstio, de qua suo loco.

SECTIO TERTIA.

De gratia habituali Beata Virginis, quanta fuerit?

Præmitto primo, fide certum esse ex Tridentino: *Hominem iustum per bona opera mereri charitatis, & gratia augmentum*; quod etiam intelligendum est de Beata Virgine dum fuit in via: Sicut item quod eius opera dignificata sint à gratia habituali, se tenente antecedenter ad ea iuxta sententiam probabiliorē. Secundo, quod actus charitatis V.g. meretur augmentum gratiæ, & habitus secundum totam suam latitudinem, hoc est, si actus est intensus ut quatuor, meretur gratiam, & habitum ut quatuor, & sic deinceps. Quod quidem principium, licet quoad alios iustos non sit prorsus certum, tamen in Beata Virgine omnino concedendum est, nam quidquid est possibile, & cedit in gloriam eius,

Probatur antecedens: libertas melior alia, & prævialis consensura omnibus auxilijs, hoc ipso habet, quod non includatur in voluntate minus perfecta, nec in libertate prævialis dissensura infinitis auxilijs, qualis fuit Adami; quodammodo enim iniuria fieret in tali inclusione: ergo si ita fuit, &c.

Præmitto ad solutionem, quod ex eo, quod voluntas Virginis fuerit melior, & promptior ad bonum, quam Adami, non habet omnino absolute non esse inclusam in voluntate illius, quia Deus ut supremus Dominus absque alicuius iniuria potest includere quamcumque voluntatem in alia; habet tamen congruenter non esse inclusam, quatenus sicut ea melioritas, & promptitudo est quædam congruentia, ut sit Virgo prævialis consensura omnibus auxilijs, ita etiam ut non sit inclusa in pacto. At vero cum talis congruentia ortum trahat ex meritis Xpi, dependenter à quibus fuit decretata existentia Mariæ, cum omnibus eius perfectionibus, fuit abs dubio dependenter ab eis meritis præservata ab originali, & inclusione in pacto.

Hinc in forma nego maiorem, ad cuius probationem distinguo antecedens, si ita fuit prævialis independenter à meritis Christi, independenter a meritis Christi habuit, &c. concedo; si ita fuit prævialis dependenter à meritis Christi, &c. nego. Ad probationem

antecedentis, distinguo antecedens, libertas melior, &c. hoc ipso habet omnino absolute, quod non includatur, &c. nego; hoc ipso habet congruenter, subdistinguo, & talis congruentia in Virgine dependet à meritis Xpi, concedo, & non dependet, nego, & nego illud de iniuria propter dicta im præmissis. Demum nota, quod ad argumenta immediate probantia, non esse possibilem creaturam irreprobabilem, non teneris hic respondere, cum hæc sit alia quæstio, de qua suo loco.

SECTIO TERTIA.

De gratia habituali Beata Virginis, quanta fuerit?

Præmitto primo, fide certum esse ex Tridentino: *Hominem iustum per bona opera mereri charitatis, & gratia augmentum*; quod etiam intelligendum est de Beata Virgine dum fuit in via: Sicut item quod eius opera dignificata sint à gratia habituali, se tenente antecedenter ad ea iuxta sententiam probabiliorē. Secundo, quod actus charitatis V.g. meretur augmentum gratiæ, & habitus secundum totam suam latitudinem, hoc est, si actus est intensus ut quatuor, meretur gratiam, & habitum ut quatuor, & sic deinceps. Quod quidem principium, licet quoad alios iustos non sit prorsus certum, tamen in Beata Virgine omnino concedendum est, nam quidquid est possibile, & cedit in gloriam eius,

eius, neque scripturæ repugnat, vel aliud infert absurdum, non est Mariæ denegandum iuxta omnes Theologos.

Præmitto tertio: quod Mariæ semper operata est ex tota activitate, & motione gratiæ, & charitatis, nam in ea numquam gratia fuit otiosa, alioqui in Mariæ fuisset aliqua imperfectio. Quarto: quod cum meritum sit causa præmij, & non impedita, statim ac ponitur actus meritorius, datur propter illum augmentum gratiæ, præsertim quando creatura quantum potest operatur. Quinto, quod operari secundum proportionem duplam nihil est aliud, quam per operationem duplicare gratiam antecedentem, ita ut si homo per primum actum habet unum gradum gratiæ, per secundum habeat duos, per tertium quatuor, per quartum octo, & sic deinceps: quod incrementum tale est, ut iuxta Mathematicos si ab unitate incipiamus, & procedamus usque ad centum, fiat numerus innumerabilis, ut consideranti patebit.

His ita suppositis, cum triplex fuerit in B. Virgine status gratiæ habitualis, nimirum primi instantis conceptionis, decursus Vitæ, & instantis mortis; de eo statu triplici (ut simul de tota gratia Mariæ discurremus) inquirendum venit: primo, quanta fuerit eius gratia in primo conceptionis instanti? Secundo, quanta fuerit in toto vitæ reliquo decursu? Tertio ceterum, quanta

quanta in ultimo instanti vitæ? Ut has igitur decidamus quæstiones, sit.

Prima conclusio: Cum *Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 4. sect. 1. P. Rod. hic q. 4. sect. 3. §. 1. Vega Palest. 10. Certam. 3. ex Sanctis Patribus Greg. Vincent. Ferrer. & Petr. Dam. citatis a P. Suares.* In primo instanti conceptionis fuit Beatæ Virgini collata gratia maior, & intensior, quam cuilibet homini, & Angelo in fine vitæ: imo & quæ gratia omnium Angelorum, & hominum sumptorum collectivæ. Probatur conclusio ex Scriptura; nam *Isaie. 40.* iuxta D. Greg. interpretationem dicitur de Mariæ: *Eris præparatus Mons domus Domini in vertice Montium*, & *Psalm. 86.* iuxta Ecclesiæ intelligentiam, *Fundamenta eius in Montibus Sanctis*; ergo in vertice Montium Sanctorum posita sunt fundamenta Sanctitatis Mariæ; ac per consequens eius Sanctitas fuit supra Sanctitatem Sanctorum omnium, atque ibi incepit Mariæ gratia, ubi eorum gratia consummata est.

Probatur etiam conclusio ratione: In illa creatura datur maior gratia, quæ est cum Deo magis coniuncta, quamque Deus magis amat; sed Mariæ est creatura coniunctior Deo, & in instanti suæ conceptionis magis ab illo amatur, quam omnes Angeli, & homines simul sumpti: ergo in primo instanti Conceptionis fuit, &c. Maior ex utraque parte certa est, nam in illa creatura

creatura est maior gratia, quæ magis appropinquat principio gratiæ, & respectu cuius datur maior Dei amor, quia gratia amoris Dei respondet, & est illius obiectum. Minor etiam est indubitata, nam quid magis cum Deo coniunctum, quam Mater Dei? Et quæ creatura magis amatur, quam illa, cui Deus suam contulit Maternitatem, & cui maiorem, ut pote Filius, amorem debeat impendere?

Secunda conclusio: Cum Exim. D. sup. disp. 18. sect. 4. Rod. hic q. 4. sect. 4. & 5. Vega. Pass. 16. certam. 1. & alios Doctoribus. Gratia Beatæ Virginis acquisita per totum Vitæ decursum à nullo angelico, vel humano intellectu comprehenditur naturaliter potest: imo nostro modo concipiendi infinite superat omnem gratiam Angelorum, & nominum consummatam: ac per quemlibet actum Virginis semper crevit secundum proportionem duplam. Probatur prima pars conclusionis: gratia Supremi Angeli consummata in fine vitæ, est iuxta probabilem sententiam maior, quam gratia omnium hominum Sanctorum, excepto Xpto, & Maria: deinde hæc in primæ suæ Conceptionis instanti habuit maiorem gratiam, quam Supremus Angelus; imo, & quam omnes Angeli, & homines sumpti collectivè iuxta primam conclusionem, quam semper auxit modo iam explicando; atqui tanta gratia nequit non constituere cumulum ab omni Angelico,

lico,

lico, vel humano intellectu incomprehensibilem: ergo gratia Beatæ Virginis, &c.

Uterius: Supremus Angelus tantum gratiæ cumulum meruit per actus paucos charitatis, & aliarum virtutum, quos exercere potuit in brevissimo vitæ tempore, nimirum in vno horæ quadrante iuxta P. Arriag. & alios; atqui Maria habuit longissimum tempus vitæ, nam vixit septuaginta duos annos, ac semper operata est toto conatu, & ex tota efficacia, & activitate gratiæ, sine vlla interruptione, ut postea dicemus: ergo comprehendere nequit quantam gratiam meruerit, & per consequens gratia Beatæ Virginis, &c.

Probatur iam secunda pars conclusionis: illa gratia nostro modo concipiendi superat infinite aliam, quæ licet habeat terminum, tamen nunquam perveniri potest ad illum per enumerationem intellectus creati, ad modum quo de infinito clauso terminis (quod re vera infinitum non est) eius assertores discurrunt; atqui ex dictis, & dicendis tanta fuit Virginis gratia, quando pervenit ad finem Vitæ, ut intellectus creatus per enumerationem pervenire naturaliter non possit ad ultimum gradum, seu terminum, licet illum habeat: Ergo nostro modo concipiendi, &c. Ideo enim S. Damasc. vocat Mariam: *Abyssum gratiæ*, & D. Epiphanius ait, quod *gratia Virginis est immensa*, & S. Bernard.

Serm.

Serm. 51. tantam esse, vt soli Deo cognoscenda re-
servetur.

Probatur demum conclusionis tertia pars: Maria semper operabatur ex tota virtute, & activitate gratiæ, motionis divinæ, & habitus: ergo semper eliciebat actum æqualis intensi-
onis, ac gratiæ, & habitus; sed eo ipso, quan-
do eliciebat actum ex gratiâ vt centum, acqui-
rebat ducentos gradus gratiæ, & quatuorcen-
tum, quando eliciebat actum ex gratiâ, vt du-
centos habente gra- us, & sic de reliquis: ergo
augebat gratiam secundum proportionem du-
plam; nam tunc quis operatur ex gratiâ secun-
dum proportionem duplam; quando operatur
secundum totam latitudinem, & virtutem gra-
tiæ, vt per se patet. Imo sæpe Maria ex maiori
fervore actus eliciebat maioris intensi-
onis, quâ gratiæ, & habitus: ergo in immensum auxit
gratiam.

Hocque mirabile argumentum factum est
in Maria, tum ex opere operantis, tum ex ope-
re operato, tum demum ex actuum continua-
tione. Et primo ex opere operantis auxit gratiâ
per actus ferventissimos charitatis, spei, Reli-
gionis, & alios innumeros ex immenso deside-
rio placendi Deo elicitos. Secundo ex opere
operato per susceptionem Sacramentorum, vi-
delicet baptismi, confirmationis quoad suum ef-
fectum in Pentecoste, extremæ unctionis in fine
vitæ

vitæ iuxta aliquos Theologos cum Exim. D. tom.
2. in 3. p. disp. 18. sect. 3. & Rodes; ac præci-
pue Eucharistiæ, quam frequentabat tanta de-
votione, & puritate, ad quam nulla alia pura
creatura pervenerit: atque item adepta est gra-
tiam specialem in concipiendo, pariendo, lac-
tando Filium Dei, & alijs modis soli Deo notis.

Denique tertio ex continuatione actuum si-
ne vlla interruptione, nam, & tempore vigi-
liæ, & tempore somni meritorie operata est:
tempore quidem vigiliæ, quia semper, etiam
ab instanti Conceptionis habuit perfectum ra-
tionis usum, nullum habuit impedimentum fo-
mitis, vel externæ tentationis, habuit gratias
efficacissimas, & intentissimam charitatem, ac
demum perfectum suorum actuum dominium:
ergo semper deliberate operata est, ac per con-
sequens semper meritorie, cum numquam eli-
cuerit actum, nisi honestum: tempore etiam
somnia, & quia ita sentiunt plures Patres ad illud
Cant. 5. Ego dormio, & cor meum vigilat; & quia
Angeli boni in statu vitæ semper meruerunt, &
homines in statu innocentie numquam fuissent
impediti à bona operatione per somnum: ergo id
quoque tenendum est de illorum Regina.

Tertia conclusio cum citato Exim. disp. 18.
sect. 1. Rip. de ente supernatur. tom. 2. disp. 79. sect. 7.
num. 47. in fine: & sect. 15. num. 118. Rodes hic
9. 4. sect. 4. §. 1. Et vt isti aiunt, cum omnibus

Theolo-

Theologis. Gratia Beatæ Virginis, quam habuit in primo Conceptionis instanti, & instanti Incarnationis, & reliquo vitæ decursu, fuit simpliciter finita, & solum infinita Syncategorematice, quatenus ita fuit in infinito augibilis per plures, & plures gradus, ut numquam Virginis capacitas expleretur: Non tamen fuit simpliciter categorematice infinita, & omnium maxima possibilis, uti aliqui Recentiores pie (nescio, an solide) propugnant. Prima conclusionis pars affirmativa patet ex dictis in prima, & secunda conclusione, ponderando inponderabile augmentum gratiæ Virginis; Vnde nihil addendum videtur.

Probatur ergo secunda pars conclusionis negativa argumento Eximij Doct. efficacissimo, & solidissimo: Si gratia Mariæ in instanti Conceptionis, vel Incarnationis fuit simpliciter infinita, & omnium maxima possibilis, Maria in reliquo vitæ decursu non meruit augmentum gratiæ, ac per consequens nec Gloriæ, nam hæc correspondet augmento gratiæ; neque fuisset Viatrix, quia status vitæ est status merendi; neque innumeri actus ferventissimi omnium virtutum fuissent meritorij in actu secundo, quæ omnia sunt contra omnes Theologos, ac proinde difficile concedenda: ergo ea gratia non fuit simpliciter infinita. Ut huic argumento satisfaciant Adversarij, mille solutiones, sed parum efficaces, excogitaverunt.

Ref.

Respondent igitur: Quod Beatæ Virgini anticipatum fuit præmium propter merita prævisa absolute futura, & data anticipate gratia, quam postmodum meritura erat. Hæc solutio ait Vega: *Lib. 10. in Trid. cap. 2. Somnium est absque ullo fundamento contra legem Dei effectum, quod eadem facilitate, qua dicitur, merito est contemendum.* Contra illam ego sic argumentor: Maria anticipate habuit totam gratiam, quam postea meruit: ergo hæc tota gratia erat determinate principium dignificativum meritorum Virginis, nam gratia in executione antecedens opera meritoria, ea dignificat, & est principium illorum; atqui aliunde ea gratia erat præmium eorum meritorum: ergo principium meriti cadit sub meritum, cuius est determinate principium contra omnes Theologos, & rationem.

Respondebis, quod vnum opus meritorium, actus *A. V. g.* non dignificabatur ab illis gradibus gratiæ, quos merebatur, sed ab alijs. Contra hanc tamen solutionem plane arbitrariam sic insurgo: atqui actus *A. elicitus* in instanti; in quo Virgo accepit totam gratiam possibilem, dignificabatur à tota gratia: ergo nulla est solutio. Probatur antecedens: actus elicitus ex tota activitate, & latitudine gratiæ dignificatur à tota gratia; sed actus *A.* fuit elicitus ex tota activitate, & latitudine gratiæ, nam Maria iuxta superius dicta ita operabatur: ergo actus *A.*

&c.

&c. Vltcrius: Maria eliciebat actus æquales intensiõni gratiæ: Ergo solum per actum *A* meruit totam gratiam anticipatè datam: ergo per reliquos actus nihil meruit, nec potuit in actu secundo mereri.

Respondebis primo: Quod in præmium reliquorum actuum eadem gratia dabatur Virgini, sicut de Xpto dicitur. Sed contra, quia alijs Iustis propter novum opus meritorum datur novum præmium: ergo ne Maria sit illis inferior, idem debet dici de illa, dummodo alia via provideatur eius excellentiæ. Nec paritas de Xpto vrget, falsum enim est assumptum, quia gratia non est ei data in præmium propter connexionem non impeditam cum vnione hypostatica.

Respondebis secundo: Quod cum in vno infinito claudantur infinities infinita, adhuc concessio Virgini vno infinito gratiæ propter vnum actum, manebant alia infinita, quibus reliqui actus præmiarentur. Sed contra efficaciter: omnia infinita vnius generis includuntur in infinito omnium maximo talis generis, vti est evidens; atqui per te gratia Virginis erat infinita omnium maxima in genere gratiæ habitualis: ergo iam Virgo propter primum actum habebat omnia infinities infinita gratiarum: ergo nullum aliud infinitum per reliquos actus merebatur.

Contra vltcrius ad hominem: ratio potissima,

simã, cur ponis in Virgine gratiam infinitã est, quia hæc debebatur infinitæ dignitati Matris Dei; sed tali dignitati debentur per te omnia dona possibilia puræ creaturæ: ergo, & debentur omnia infinities infinita gratiarum: ergo omnia data sunt ei in instanti Conceptionis, ac per consequens nihil postea merebatur. Igitur ex dictis vides, quam parum probabilis sit sententia contraria, vti ait Exim. D. præcipue cum nostra etiam habeat pro se auctoritatem Patrum. Sufficiat vnus Rupertus lib. 6. in cantic. vbi inquit, *Virginem in sua prima sanctificatione fuisse vt auroram; in filij Conceptione, vt Lunam; in morte; vt solem*: Ergo, quia eius gratia semper crevit.

Quarta conclusio cum P. Rod. hic q. 4. sect. 5. prop. 4. Si possibile est (vti est in mea sententia lib. 5. Physic. diff. 13. p. 2. concl. 2.) infinitum cathegorematicum intensiõnis, gratia data Virgini in vltimo vitæ instanti pro posteriori naturæ fuit simpliciter cathegorematice infinita, & omnium maxima possibilibus. Probatur conclusio iuxta illud Zach. *Ex æquabis gratiam gratiæ eius, explicatum supra ex Patribus de Maria, gratia habitualis fuit æquata in Virgine gratiæ Maternitatis Dei; sicut in Xpto gratiæ vnionis; atqui Maternitas Dei est simpliciter infinita, & omnium maxima possibilibus, vt supra probavimus; ergo gratia habitualis æquata, seu æqualis Maternitati est simpliciter infinita, quia nullum fi-*

itum

nitum potest esse æquale infinito; sed talis gratia infinita non fuit data Mariæ, durante vita ob rationes tertiæ conclusionis: ergo fuit data in instanti mortis. Patet que etiam conclusio pene omnibus rationibus, & Patrum auctoritatibus in 7. & 6. sect. diff. præcedentis positus.

Atque hinc vides, quam bene, & sine absurdis concedamus Virgini gloriam, quam per tam gravia inconvenientia conantur Adversarij concedere. Nostra que illorum sententiæ vel ideo præferenda est, quia abs dubio est solidior, probabilior, & communior, & quia per illam facillime, & solide argumenta contraria tam ab auctoritate, quam à ratione solvuntur. Etenim ad plures auctoritates Patrum, quas Adversarij congerunt dicitur, Patres loqui vel de gratia Maternitatis, vel de habituali ultimi instantis vite, vel si loquantur de gratia data in Conceptione, aut incarnatione, dicitur esse intelligendos de gratia secundum quid, & syncategorematice infinita; sic que respondetur ad plurimas etiam rationes; ut iam patebit.

Argumenta contraria.

Argumentum primum contra primam conclusionem. Ideo in Maria fuisse tanta gratia ab instanti Conceptionis, quia futura erat Mater Dei, & per eam gratiam debe-

bar

bat ad id disponi; atqui tunc Mater Dei non erat; & per quatuordecim annos disponi poterat: ergo non fuit tanta gratia. Ulterius ex Caietano: gratia Viatoris non potest æquari gratiæ Comprehensoris; sed tunc Maria erat Viatrix: ergo eius gratia non poterat æquari gratiæ omnium Angelorum, nedum illam superare. Distinguo minorem, non erat Mater Dei radicaliter, nego; nam ex tunc habuit qualitates supernaturales, quæ sunt Maternitas radicalis actualiter sub distinguo, non erat Mater in electione, & destinatione divina, nego, in actuali exercitio, concedo; ideoque tunc, & per quatuordecim sequuturos annos ad generandum Deum disponi debebat.

Ad id quod additur, in primis retorqueo argumentum; gratia Viatoris nequit esse æqualis, nedum maior, quam gratia Comprehensoris: ergo gratia Beatæ Virginis circa finem Vitæ non fuit æqualis, aut maior, quam gratia Infantis, qui decessit cum baptismo. Quid absurdius? Deinde nego maiorem, quia ut bene ait Exim. D. disp. 4. sect. 1. in patria non crescit gratia, quam homo accepit in via: quod si respectu alicuius Beati cresceret, bene posset superari à Viatore per actum perfectissimū V.g. charitatis; licet perfectio status beatifici excedat Viatoris perfectionem.

Argumentum secundum contra tertiam partem

tem secundæ conclusionis. Ideo gratia Mariæ aucta fuisset secundum proportionem duplam, quia dignitas infinita Personæ Virginis dignificabat eius opera; sed dignitas Personæ non ita dignificat opera, ut crescat gratia secundum proportionem duplam; aliàs Iustus habens octo gradus gratiæ mereretur alios octo per actum Iustitiæ ut unum, quod est absurdum: ergo. Distinguo minorem, dignitas Personæ, non ita dignificat, &c. Si Persona operetur secundum totam latitudinem, & virtutem gratiæ, nego, si non ita operetur, concedo. Etenim Maria operabatur secundum totam gratiæ activitatem, ideoque illam duplicabat; at vero ille Iustus eliciens actum iustitiæ ut unum non operaretur secundum totam latitudinem gratiæ, ut patet: quid ergo mirum, quod non mereretur gratiam, ut octo?

Argumentum tertium. Agens morale se habet sicut agens physicum; sed agens physicum in ratione intensiōis nequit producere tot gradus, quot habet, in alio subiecto; aliàs luminosum ut quatuor posset in aere sibi vicino producere quatuor gradus lucis, & alibi alios quatuor, & sic totum orbem illuminare, imo & se ipsum usque ad summum intendere, quod est contra evidentem experientiam: ergo pariter agens morale, seu meritorium. Nego maiorem absolute, nam inter agens physicum, & morale notis-

notissima disparitas intercedit: physicum enim agit per physicum influxum, morale vero per solam motionem, quatenus obsequium movet voluntatem præmiantis, ut iuxta qualitatem obsequij præmium largiatur. Item quia agens physicum per actus remissos nihil producit, at actus meritorius etiam remissus meritum auget. Dixi autem absolute, quia conveniunt in hoc, quod est operari, quia sunt.

Argumentum quartum. Si sit possibile tale augmentum gratiæ secundum proportionem duplam, poterit homo Iustus acquirere pene immensam gratiam; sed hoc non est dicendum: ergo nec tale augmentum est possibile. Distinguo maiorem, acquirere, &c. Si nullum habeat impedimentum etiam fomitis, & habeat perfectum dominium supra suos actus, semperque operetur secundum totam latitudinem gratiæ, concedo, si aliter se habeat, nego. Etenim cum dictæ conditiones alijs Iustis deficient, & dentur in Maria, hæc semper gratiam duplicavit, non autem illi, & licet illi semper duplicarent, numquam pervenirent ad immensitatem gratiæ Virgineæ: Imo nec ad eam, quam Supremus Angelus in prima sua sanctificatione obtinuit.

Argumentum quintum contra tertiam conclusionem. Patres, ut Anselm. Epiphanius. & alij, dicunt, gratiam Virginis fuisse immensam, & infinitam.

infinitam: Item D. Thom. q. 25. artic. 5. ad 2. ait. gratiam Virginis fuisse consummatam in Conceptione Filij. Et D. Damasc. Orat. 1. de dormiti. Desparat inquit, quod omnium bonorum initium, modium, & finis, securitas etiam, ac vera confirmatio in illa seminis ex parte Conceptione facta fuit. Demum cum Maria in Incarnatione saluteretur ab Angelo gratia plena, sic argumentor: Immensum vas, iuxta D. Bonavent. in speculo lect. 5. non potest esse plenum, nisi immensum sit istud, quo est plenum; atqui Maria est vas immensum: ergo gratia, qua est plena, est immensa. Ulterius: Mariæ ratione Maternitatis debita sunt omnia dona possibilis puræ creaturæ: ergo cum Maternitas Dei sit dignitas simpliciter infinita, ei debetur gratia simpliciter infinita.

Distinguo primam partem argumenti, fuisse infinitam gratiam Maternitatis Dei, concedo, habitualement subdistinguo, in vitæ deorsu, nego, in fine, concedo: patet solutio ex nostris probationibus. Ad D. Thom. distinguo, fuisse consummatam simpliciter, nego, quatenus per eam confirmata est in bono, concedo; solutio que in ipsis D. Thomæ verbis exprimitur, nam ait, in Conceptione Filij consummata est in gratia confirmante eam in bono. Ad D. Damasc. distinguo, vera confirmatio facta fuit quoad remotionem omnis mali, & stabilitatem in bono, concedo, quoad omnem gratiæ intensionem possibilem, nego: vel

vel aliter, facta fuit formaliter; nego, tamquam in radice, concedo. Etenim tunc positum fuit principium perveniendi ad formalem, & totalem consumationem in gratia, quæ facta est in mortis instanti: Vnde tunc in radice habuit gratiam consummatam.

Ad instantiam ex principio S. Bonav. concedo totum syllogismum, quia ut diximus ex Sanctis Patribus diff. 2. sect. 4. Conclus. 1. gratia, qua Maria salutatur plena est gratia Maternitatis simpliciter infinita: Vnde nil contra nos. Si autem velis nomen gratia intelligere de habituali, distingue cum Exim. D. ly plena, plenitudine pro temporis oportunitate convenienti, & non repugnanti augmento gratiæ, & statui merendi, concedo, alia plenitudine, nego. Etenim Maria ab instanti suæ Conceptionis fuit gratia plena; verum ea plenitudo non obstitit merito Virginis, & augmento gratiæ, sic que semper magis, & magis, ut pote vas immensum, impleri potuit. Ad id, quod additur, distinguo consequens, & debetur gratia simpliciter infinita conferenda pro omni statu, nego, pro statu non repugnanti Statui Viatoris, concedo.

Argumentum sextum; gratia Deiparæ, est, qua maiorem Deus facere nequit, & qua maior nequit intelligi ex D. Anselm. Albert. Magn. & alijs: ergo est simpliciter infinita; nam omni finito potest aliquid maius intelligi. Distin-

quo antecedens, gratia Maternitatis, concedo, habitualis subdistinguo, & tota collata est decursu vitæ, nego, in instanti mortis, subdistinguo, qua maior nequit intelligi respectu ipsius Virginis in statu vitæ, nego, respectu aliorum, concedo: etenim gratia, quam B. Virgo habuit invita, excelsit omnem gratiam, Angelorum, & hominum; attamen respectu ipsius Virginis per momenta crescebat. Deinde probatio consequentiæ apud defendentes inter creaturas finitæ perfectionis omnium maximam possibilem falsa est, nam ea est, qua maior nequi intelligi, & tamen est finita.

Argumentum septimum: cui datur maius, datur, & minus; sed Deus dedit Mariæ Maternitatem, quæ est forma sanctificans simpliciter infinita, & excellentior gratia habituali: ergo dedit etiam gratiam habitualement simpliciter infinitam. Vterius: Mariæ debetur hyperdulia, quæ est summa adoratio possibilis puræ creaturæ: ergo habet gratiam infinitam, nam summa adoratio possibilis puræ creaturæ debetur summæ dignitati supernaturali possibili. Distinguo maiorem, datur, & minus modo convenienti, concedo, modo repugnanti, nego: & consequens, ergo dedit gratiam simpliciter infinitam modo repugnante statui Viatoris, nego, conveniente, scilicet in instanti mortis, quando nullum sequitur absurdum, concedo. Ad id quod

quod additur, distinguo antecedens, debetur hyperdulia ratione gratiæ habitualis, nego, ratione gratiæ Maternitatis, quæ est summa dignitas supernaturalis possibilis puræ creaturæ concedo; & sic consequentiæ probatio non vrget.

Argumentum octavum. Primo, Deus infinite amat amore amicitæ Mariam; sed infinitus amor amicitæ petit infinitam gratiam: ergo illam habet. Secundo, quo maior est creaturæ coniunctio cum Deo, maior est gratia habitualis; sed in Maria est infinita coniunctio cum Deo: ergo, & gratia infinita. Tertio, inter formam, & dispositionem debet dari proportio; sed gratia habitualis Mariæ est dispositio ad Maternitatem, quæ est forma simpliciter infinita: ergo gratia habitualis Mariæ debet esse simpliciter infinita. Quarto, gloriosius est Mariæ, quod fuerit sanctificata, sicut eius Filius; sed eius Filius habuit ab initio totam gratiam: ergo, & Maria. Quinto, Maria consentiendo verbis Angeli meruit Maternitatem: ergo habuit gratiam adæquantem Maternitatem; sed hæc simpliciter infinita: ergo, & illa.

Ad primum distinguo minorem, petit infinitam gratiam, vel habitualement, vel aliam, vi cuius detur infinitus amor amicitæ, concedo, præcise habitualement, nego: Etenim ex vi Maternitatis datur infinitus amor amicitæ Dei ad Mariam, & Maternitas est gratia simpliciter infinita.

finita. Ad secundum distinguo maiorem, maior est gratia habitualis cum proportione, seu non repugnantia ad statum Viatoris, concedo, aliter, nego; & minorem, in Maria est infinita coniunctio cum Deo ex vi gratiæ habitualis, nego, ex vi Maternitatis, quæ etiam est forma sanctificans, concedo.

Ad tertium distinguo maiorem, debet dari proportio in physicis, omitto, in moralibus, subdistinguo, omnimoda, & stricta tanti ad tantum, nego, in quantum fieri possit sine absurdo, concedo: & dixi omitto, quia adhuc in physicis non debet inter dispositionem, & formam dari proportio talis, ut tot gradus habeat in sua linea dispositio, quot forma in sua, sed talis ut denominet subiectum sufficienter dispositum: similiter gratia disponens ad Maternitatem non debet habere infinitos gradus, sicut Maternitas, sed sufficit, quod Mariam denominet dispositam, & ita sufficienter denominat gratia pene immensa. Ad quartum nego maiorem, quia Xp̄tus sic fuit Viator, ut simul fuerit Comprehensor; at vero Maria fuit pure Viatrix, & ideo ille gloriosius fuit augere gratiam per merita. Ad quintum distinguo antecedens, meruit de condigno, nego, de congruo, concedo, & nego consequentiam, quia ad meritum de congruo non requiritur æqualitas: verum de hoc sectione sequenti.

Argu-

Argumentum nonum: Maria anticipate, seu prius tempore, quam eius merita existerent accepit in præmium deletionem peccati primorum Parentum, restaurationem Mundi, & alia: ergo, & potuit anticipate accipere totam gratiã propter merita post futura, cum illud primum sit difficilius. Antecedens patet ex Patribus: Nam S. Ephrem Syrus ait. *Ave primogenitoris Adæ resurrectionis.* Item S. Bernard. *Serm. 1. de B. Maria art. 1. cap. 1. & Serm. 61. art. 1. cap. 2.* inquit, *omnes liberationes, & indulgentias factas in veteri testamentis, non ambigo, Deum fecisse solum propter huius benedictæ reverentiam, & amorem.* Vterius: Richard. à S. Viçt. ait. *Totam plenitudinem gratiæ Deus animæ Beate Mariæ indidit, quantum eam pro futuro mereri conspexit:* ergo Maria anticipate accepit totam gratiam, quam meritura erat.

Ad argumentum, concessio antecedenti cum probatione, nego consequentiam, & est disparitas; quia cum deletio peccati, & illæ liberationes, ac indulgentiæ fuerint antequam Maria in rebus existeret, anticipate debuit accipere, casu quo acciperet; alius enim modus non erat per illa, Mariam præmiandi, nisi anticipate præmiaretur, cum aliunde ex hoc nullum probetur absurdum: hæc autem ratio non militat, in gratia propria, quam iam existens Maria acceptura erat, ut patet; unde non fuit necesse anticipare præmium cum absurdis supra ponderatis,

ratis, & contra legem ordinariam præmiandi Iustos. Ad id, quod additur, nego consequentiam, quia Richardus solum voluit, quod Deus indiderit Mariæ tempore convenienti totam gratiam, quam antequam illud tempus adveniret, conspexit illam merituram; non autem quod anticipate indidit.

Sed contra: mysteria gratiæ, quæ Deus operatus est in Maria, non sunt metienda legibus ordinarijs: ergo licet concedi præmium anticipate, sit contra legem ordinariam præmiandi alios Iustos, tamen præmium fuit Mariæ anticipate collatum. Distinguo antecedens: non sunt metienda legibus ordinarijs, si privilegiū, quod intenditur concedi Mariæ contra legem ordinariam, possit ea servata illi concedi modo convenientiori, & probabiliori, nego; si non possit, & aliunde nullum sequatur absurdum theologicum, concedo. Etenim si lex ordinaria servari potest, quin negetur quoad substantiam aliquod privilegium Mariæ, eā lex servanda est: inde cum nos concedamus Mariæ gratiam simpliciter infinitam in instanti mortis, illi quoad substantiam concedimus privilegium infinite gratiæ; & ideo dicimus, servari in ea debere legem ordinariam præmiandi Iustos.

De meritis Virginis; an per ea meruerit primam gratiam, & Maternitatem Dei.

Præmitto primo: quod questio non procedit de prima gratia auxiliante, seu de primis gratiæ auxilijs, quibus Maria excitata fuit, & vocata in primo suæ Conceptionis instanti ad bene, & honeste operandum: hæc enim auxilia, cum sint principium requisitum, & antecedens omne meritum, nequeunt de potentia ordinaria sub meritum cadere. Solum ergo instituitur disputatio de prima gratia sanctificante, quam Virgo in sua Conceptione accepit, & de qua Sectione antecedenti conclusione prima loqui sumus: & rogamus, an Maria in priori naturæ illius primi instantis eliquerit ex gratiæ auxilio aliquem, vel aliquos virtutum actus, quibus se congrue disposuerit ad tantam gratiam pro posteriori habendam?

Præmitto secundo: quod in eodem instanti reali possunt dari meritum, & præmium, nam ut meritum præmium causet, sufficit prioritas naturæ, ut patet in causis etiam physicis. Tertio, quod id, quod est debitum alicui titulo naturalis connexionis, potest illi dari in præmium, si Deus miraculose impediat eam connexionem, & decernat non dare illud, nisi titulo

ratis, & contra legem ordinariam præmiandi Iustos. Ad id, quod additur, nego consequentiam, quia Richardus solum voluit, quod Deus indiderit Mariæ tempore convenienti totam gratiam, quam antequam illud tempus adveniret, conspexit illam merituram; non autem quod anticipate indidit.

Sed contra: mysteria gratiæ, quæ Deus operatus est in Maria, non sunt metienda legibus ordinarijs: ergo licet concedi præmium anticipate, sit contra legem ordinariam præmiandi alios Iustos, tamen præmium fuit Mariæ anticipate collatum. Distinguo antecedens: non sunt metienda legibus ordinarijs, si privilegiū, quod intenditur concedi Mariæ contra legem ordinariam, possit ea servata illi concedi modo convenientiori, & probabiliori, nego; si non possit, & aliunde nullum sequatur absurdum theologicum, concedo. Etenim si lex ordinaria servari potest, quin negetur quoad substantiam aliquod privilegium Mariæ, eā lex servanda est: inde cum nos concedamus Mariæ gratiam simpliciter infinitam in instanti mortis, illi quoad substantiam concedimus privilegium infinite gratiæ; & ideo dicimus, servari in ea debere legem ordinariam præmiandi Iustos.

De meritis Virginis; an per ea meruerit primam gratiam, & Maternitatem Dei.

Præmitto primo: quod questio non procedit de prima gratia auxiliante, seu de primis gratiæ auxilijs, quibus Maria excitata fuit, & vocata in primo suæ Conceptionis instanti ad bene, & honeste operandum: hæc enim auxilia, cum sint principium requisitum, & antecedens omne meritum, nequeunt de potentia ordinaria sub meritum cadere. Solum ergo instituitur disputatio de prima gratia sanctificante, quam Virgo in sua Conceptione accepit, & de qua Sectione antecedenti conclusione prima loqui sumus: & rogamus, an Maria in priori naturæ illius primi instantis eliquerit ex gratiæ auxilio aliquem, vel aliquos virtutum actus, quibus se congrue disposuerit ad tantam gratiam pro posteriori habendam?

Præmitto secundo: quod in eodem instanti reali possunt dari meritum, & præmium, nam ut meritum præmium causet, sufficit prioritas naturæ, ut patet in causis etiam physicis. Tertio, quod id, quod est debitum alicui titulo naturalis connexionis, potest illi dari in præmium, si Deus miraculose impediat eam connexionem, & decernat non dare illud, nisi titulo

tulo meriti; quod patet in gloria corporis Xpti debita ipsi, sed data ex meritis ob eam rationē. Quarto, quod Maria potest considerari merens Maternitatem, vel proximè; si illam in se immediate mereatur; vel remotè solum, si tantum mereatur dispositionem requisitam ad Maternitatem, nimirum tantam gratiæ plenitudinem. Nunc sit.

Prima conclusio cum P. Rod. hic q. 4. sect. 4. §. 3. & Recentioribus: Maria meruit de congruo totam plenitudinem gratiæ primi instantis Conceptionis; item que confirmationem in ea, extinctionem fomitis, immunitatem ab originali, & reliqua privilegia potentia cadere sub meritum. Probatum conclusio: si Maria in primo suæ Conceptionis instanti potuit se congrue disponere dispositione supernaturali ad tantam gratiam; potuit eam de congruo mereri, nam omnis dispositio supernaturalis congrua est meritum de congruo; sed potuit ita se disponere: ergo meruit de congruo, &c. Probatum minor; si Maria in eo instanti habuit usum perfectum rationis, & auxilia gratiæ efficacissima, quibus posset elicere actus intensissimos virtutum, potuit se congrue disponere dispositione supernaturali; atqui habuit usum perfectum rationis à primo instanti, uti sentit S. Bernard. Senens. Serm. 51. & P. Suarez. disp. 4. sect. 8. & alij, habuit que auxilia gratiæ efficacissima, quod videtur non posse

posse dubitari: ergo potuit ita se disponere.

Tum sic: atqui, si potuit ita se disponere, & mereri de congruo tantam gratiam, dicendum est meruisse; & quia gloriosius est Mariæ habere gratiam ex meritis, quam sine illis; & quia Deus nulli habenti rationis usum confert primam gratiam, sine propria libera dispositione: ergo Maria meruit de congruo tantam gratiam. Ulterius à paritate: quia iuxta plures Theologos cum D. Thom. Patribus Suarez, Vasq. & alijs, Angeli meruerunt de congruo primam gratiam, qua Sanctificati fuerunt in primo suæ creationis instanti; sed quod fuit concessum Angelis, non est negandum Angelorum Reginæ: ergo. Dixi meruisse de congruo, quia cum ante primam gratiam sanctificantem nullum detur meritum condignum, de condigno mereri non potuit primam gratiam.

Secunda conclusio cum fere omnibus Theologis: Maria non meruit proximè de condigno, imo nec mereri potuit, Maternitatem Dei radicalem spiritualem, aut actualem; meruit tamen de congruo. Probatum prima conclusionis pars de Maternitate radicali spirituali (de corporea enim non est questio, nam ea infusa fuit corpori Virginis pro priori rationis ante infusionem animæ) Si Maria potuisset mereri de condigno qualitatem spiritualem, quæ est Maternitas radicalis, meruisset illam in primo instanti,

tanti, vel per opera dignificata ab ipsa qualitate, vel à gratia habituali; sed non primum, quia in priori naturæ meriti non intelligitur ea qualitas, & aliàs principium requisitum meriti caderet sub merito; neque secundum, quia gratia habitualis est inferioris ordinis respectu illius qualitatis, indeque opera ut dignificata à gratia nequeunt esse illi qualitati æqualia: ergo Maria non potuit mereri de condigno Maternitatem radicalem.

Probatum nunc eadem prima pars de Maternitate actuali: quia hæc est relatio prædicamentalis, & in abstracto sumpta, consistit in actione generativa hominis Dei; in concreto vero dicit essentialiter terminum, nimirum Dei Filium; atqui nulla opera Virginis potuerunt esse æqualia illi relationi, neque sumpta in concreto, neque in abstracto: ergo nec meritoria de condigno. Probatum minor: si possent esse æqualia illi relationi in abstracto, & in concreto, possent esse æqualia actioni essentialiter connexæ cum existentia hominis Dei, & æqualia ipsi Dei Filio; sed utrumque repugnat, primum, quia alioqui daretur in pura creatura meritum condignum incarnationis, secundum autem ut ex se patet: ergo nulla, &c. Probatum minoris, inclusa probatio quoad primum. Qui condigne meretur aliquid essentialiter connexum cum alio, meretur illud aliud, quia talis connexio adhuc divini.

divinitus impediri nequit; sed actio generativa hominis Dei est essentialiter connexa cum existentia hominis Dei, seu cum incarnatione: ergo daretur in pura creatura meritum condignum incarnationis, quod implicat.

Probatum iam secunda pars conclusionis: Patres asserunt, Mariam meruisse Maternitatem Dei; sed non de condigno, ut probatum manet: ergo de congruo, cum non detur meritum medians inter congruum, & condignum Probatum maior: nam D. Hieronim. tom. 1. Epist. 22. ait. *Propone tibi Mariam, quæ tantæ exiit puritatis, ut Mater Domini esse mereatur.* S. Aug. de nat. & grat. cap. 36. inquit, concipere meruit, & parere: S. Greg. in 1. Reg. cap. 1. sic loquitur, *meritorum verticem usque ad solium divinitatis erexit;* & alij Patres similiter, præcipue quæ Bernard. Senen. qui serm. 31. ait. *Mariam eo actu, quo Angelo nuntianti consensit plus meruisse, quam omnes Angelos, & homines per omnes suos actus, quod iuxta Exim. D. intelligitur de merito Maternitatis:* ergo eam iuxta Patres meruit.

Tertia conclusio cum eodem Eximio Rod. & alijs: Maria meruit Maternitatem Dei remote partim de congruo, & partim de condigno. Probatum conclusio: Mereri remote partim de congruo, & partim de condigno Maternitatem Dei, est ita mereri dispositionem ad eam requisitam; sed Maria meruit de congruo primam

primam gratiam sanctificantem iuxta primam conclusionem, & de condigno augmentum gratiæ, quod habuit vsque ad incarnationem, vt patet; & ea tota incomprehensibilis gratia est requisita dispositio ad Maternitatem: ergo meruit Maternitatem, &c. Atque ex hac conclusione facile responderetur ad plures Patrum auctoritates dicentes, Mariam ita se disposuisse, vt esset digna Dei Mater; intelligendo scilicet *ly digna* de merito condigno remote, non proxime. Vide eos Patres apud Suar. & Rodes supra.

Nunc contra primam conclusionem argues primo: Maternitati Dei fuit debita gratia sanctificans: ergo Maria non meruit illam adhuc de congruo, sicut, & Xptus. Vterius: opera procedentia à gratia habituali sunt perfectiora operibus ab ea non procedentibus: ergo gloriofius fuit Virgini nullam operationem exercere independenter à gratia habituali; sed si se congruè disposuit ad gratiam, exercuit operationem dependentem ab auxilio extrinseco, & non à gratia, & habitu: ergo non ita se disposuit. Ad argumentum, distingo antecedens: fuit debita titulo naturalis connexionis, nego, titulo decentiæ, & congruitatis, concedo; indeque data ex meritis, Xpto vero non ita, quia illi titulo naturalis connexionis non impeditur debita erat.

Ad id, quod additur, distingo antecedens: sunt

sunt perfectiora cæteris paribus, & quoad se, concedo, cæteris disparibus, & respectu alicuius effectus particularis, nego. Etenim opera dignificata à gratia habituali ex se sunt perfectiora, quam opera ab ea non dignificata, quia illa sunt meritoria de condigno, secus hæc; at tamen cum opera præcedentia gratiâ ab ea non possint dignificari, & cum aliunde melius sit habere aliquid ex aliquo merito, quam pure gratis, laudabilius fuit Virgini se disponere ad primam iustificationem, quam eam absque dispositione adipisci; nam hic particularis effectus tribuit perfectionem specialem operibus à gratia sanctificante non procedentibus.

Argues secundo contra secundam. Antequam daretur Maternitas actualis, iam dabatur Maternitas radicalis, quæ est forma sanctificans: ergo dignificabat opera Virginis; sed ea opera erant æqualia Maternitati actuali, nam dignificabantur à gratia simpliciter infinita, & ordini hypostatice: ergo Maria meruit Maternitatem actualem de condigno. Præmitto ad solutionem, quod iuxta dicta in probatione conclusionis, nulla opera Virginis etiam prout dignificata à Maternitate radicali simpliciter infinita, poterant esse æqualia Maternitati actuali, alioqui essent æqualia Filio Dei, & meritoria de condigno incarnationis, quod repugnat: imo opera dignificata à Maternitate radicali non possunt

possunt pro alijs instantibus, seu quoad conservationem, esse merita illius de condigno, quia semper verificaretur meritum condignum incarnationis propter connexionem Maternitatis radicalis cum actione generativa hominis Dei. Inde nego minorem subsumptam.

Sed contra: Connexio Maternitatis radicalis cum actione generativa hominis Dei fuit naturalis: ergo potuit impediri à Deo; sed eo ipso absque merito de condigno Maternitatem radicalem saltem quoad conservationem: ergo ita meruit. Distinguo primum consequens, potuit impediri à Deo quoad suum effectum, seu impedita Maternitate actuali, concedo, aliter, nego. Etenim si Maria quoad conservationem mereretur Maternitatem radicalem, hæc maneret; & cum connexio illius quoad se cum actione generativa, sit ipsa Maternitas radicalis; inde solum impediretur eius effectus, qui est Maternitas actualis; hæc autem impedita, superflua esset radicalis, indeque manere non poterit, ac per consequens nec terminare meritum de condigno, ut conservetur.

Argues tertio: potuit Deus ordinare opera Virginis ad præmium Maternitatis ex pacto, & promissione facta Virgini de tali præmio sub conditione talium operum; atqui tunc ea opera essent meritoria de condigno Maternitatis: ergo Maria

Maria potuit ita eam mereri. Nego minorems nam ad meritum de condigno essentialiter requiritur æqualitas cum præmio; non ergo ea sufficit ordinatio, & promissio: licet enim divina ordinatio requiratur ad condignitatem in actu secundo, & tamquam ultimum illius complementum; tamen condignitas in actu primo, & essentialiter, solum constituitur per æqualitatem saltem in virtute cum præmio, qua deficiente, necessario deficit condignitas. Verum de hoc tractatu de merito.

SECTIO QUINTA.

Aliqua pro questione secutura præmittuntur.

Præmitto primo: de fide tenendum esse, Dei genitricem non fuisse causam primam, principalem, & per se gratiæ iustificantis, & nostræ salutis, uti apud S. Epiph. hæres; 78. & 79. aliqui asseruerunt Hæretici. Et ratio est, quia causa prima virtutem habet ex se conferendi gratiam, & gloriam; nam iuxta Psalm. 32. hoc est solius Dei proprium, ibi enim dicitur, gratiam, & gloriam dabit Dominus, & Epist. Cath. B. Iacobi; cap. 1. omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est descendens à Patre luminum. Certum etiam est, Beatam Virginem non fuisse causam instrumentalem

tem gratiæ: Etenim talis non fuit ex se, nec ex
 vi elevationis ad gratiam producendam in ho-
 minibus; nisi fortasse in aliquibus, vt in Ioanne
 Baptista, quando ad Mariæ saluationem exulta-
 vit in vtero; etenim aliqui Theologi illi voci
 Virginis gratiæ primæ in Baptista productionem
 tribuerunt.

Quod si arguas: Beata Virgo fuit causa in-
 strumentalis productiva vnionis hypostaticæ:
 ergo, & gratiæ in hominibus. Negatur conse-
 quentia, & ratio disparitatis est clara; quia qua-
 litates supernaturales infusæ Mariæ, solum fue-
 runt destinatæ, vt instrumenta productiva vnio-
 nis hypostaticæ; non vero gratiæ in hominibus,
 ideoque ad huius productionem non debent ex-
 tendi: deinde ex alia parte certum est, quod
 sola Xpi humanitas fuit instrumentum imme-
 diate Deo conuenientiam ad gratiam in hominibus
 efficiendam, & Sacramenta sunt humanitatis
 instrumenta ad producendam gratiam physice,
 vel moraliter. Inde solum potest inquiri, an B.
 Virgo fuerit causa moralis gratiæ in hominibus,
 illam scilicet merendo de condigno? Pro qua
 quaestione.

Præmitto secundo: quod in tantum aliquis
 iustus dicetur alteri mereri gratiam in quantum
 dicatur illi mereri auxilia efficacia ad primo
 habendam, vel augendam gratiam. Et ratio est,
 quia iuxta legem Dei ordinariam requiritur in
 Adulto

Adulto recipiente gratiæ prævia dispositio: Vnde
 qui meretur alteri gratiam, illi meretur au-
 xilla congrua, quibus se ad eam disponat, &
 præparet. Præmitto tertio, quod B. Virgo non
 potuit esse causa principalis primariæ, & à Xpto
 independens nostræ iustificationis, & salutis. Pæ-
 ter hoc ex Scriptura; nam *Isaie 44.* dicitur. *Deus*
Iustus, & saluator, & non est præter me; item *Osee*
13. *Ego Dominus tuus, & saluator non est præter me;*
ac demum Apost. inquit, vnus mediator Dei, &
hominum homo Xpus Iesus; qui dedit semet redemp-
tionem pro nobis: ergo vnica causa primariæ me-
ritoriæ nostræ iustificationis, & salutis est Xpus;
 ac per consequens B. Virgo non potuit, &c.

Pater etiam ratione efficaci; quia si Maria
 redemit genus humanum, & condigne pro mor-
 tali satisfecit, vt sequenti sectione defendemus,
 hoc fuit per sua merita; vt dignificata simplici-
 ter infinite à gratia Maternitatis; atqui Mater-
 nitas tam radicalis, quam actualis nequit intel-
 ligi sine dependentia à Xpto: ergo si Maria fuit
 Redemptrix, & Mediatrix, fuit minus princi-
 palis, & secundaria, dependens quæ à Xpto, &
 eius meritis. Minor de Maternitate radicali est
 evidens, nam hæc est qualitas supernaturalis
 connexa, & determinata ad productionem ho-
 minis Dei: Ergo dicit necessarium dependen-
 tiam ab homine Deo, seu Xpto. De Materni-
 tate vero actuali minor est evidentiior, nam illa

stat in relatione prædicamentali, quæ in abstracto dicit connexive essentialiter, & in concreto constitutive terminum; sed terminus est Xptus: ergo ab eo dependet essentialiter.

Præmitto quarto: Quod opera meritoria Beatæ Virginis fuerunt valoris infiniti: Et probatur, nam opera dignificata à forma sanctificante simpliciter infinita dignitatis, omnium possibilium maxima, & ordinis hypostatici divini, nequeunt non esse infiniti valoris, vt patet in meritis Xpti à gratia vnionis dignificatis; atqui opera meritoria B. Virginis fuerunt dignificata à Maternitate Dei, quæ est forma sanctificans seorsim à gratia habituali, omnium maxima possibilis, & simpliciter infinita dignitas, ordinis que divini hypostatici: Ergo fuerunt infiniti valoris. Ideo enim *Dominica 5. post Trin. S. Antonius Paduanus* aiebat, quod, *meritum Virginis summum tenet locum sine, & principio carens.*

Patet etiam præmissum alia ratione efficacissima: Nam ideo non possent opera Virginis esse infiniti valoris, quia valor infinitus illis repugnaret; sed non repugnat; ergo sunt. Probatur minor: Maria habuit actum meritorium valoris infiniti: ergo Mariæ operibus non repugnat valor infinitus. Probatur antecedens: actus, quo Virgo libere consensit Angelo nuntianti incarnationem fuit valoris infiniti; nam ille actus fuit causa cooperans libere, & laudabiliter ad effectum

tum infinitum; scilicet ad producendum Deum hominem; & actus, qui libere facit opus simpliciter infinitum, nequit non esse infiniti valoris: ergo Maria habuit, &c. Probatur antecedentis inclusa probatio, nam illi Virginis assensui tribuunt Patres incarnationem, ita vt ex vi præsentis decreti Deus carnem non assumeret, nisi Maria præstaret assensum: etenim August. *Serm. 21. de temp.* inquit. *Singulari tuo assensu mundo succurristi perditio; & Bern. homil. 4. sup. Missus est,* ait Mariæ, *statim liberabimur, si consensis:* Ergo ille actus fuit, &c.

Quod si arguas primo: Merita B. Virginis sunt infiniti valoris: ergo sunt æqualia meritis Xpti. Negatur consequentia, & est ratio, quia vnum infinitum potest esse maius alio ratione formæ perfectioris: vnde licet merita Virginis sint infiniti valoris, superantur tamen à Xpti meritis; hæc enim abs dubio perfectiora sunt, nam dignificantur à sanctitate increata Verbi, & ab vnione hypostatica, quæ est sanctitas simpliciter infinita, altioris que ordinis, quàm Maternitas, quoniam hæc est sanctitas puræ Creaturæ, illa vero hominis Dei.

Si arguas secundo: meritis valoris infiniti debet correspondere infinitum præmium: ergo, & meritis Beatæ Virginis visio beatifica infinita; sed hoc est absurdum: primo, quia sic visio Virginis esset æqualis visioni humanitatis Xpti:

secun-

secundo, quia Virgo videret infinitas creaturas in Verbo, ac proinde Deum comprehenderet: ergo. Omissio antecedenti, quia ad eius veritatem debet supponi, ea merita acceptari ad infinitum premium, cum tamen possint non acceptari, & etiam possibile esse visionem infinite intensam, quod plures negant; distinguo consequens, infinita infinitudine proportionata Maternitati, & meritis, concedo, ultra proportionatam, nego: Etenim licet lumen glorie, & visio beatifica B. Virginis sint infinita, tamen hæc infinitudo erit cum proportione ad puram creaturam.

Hinc negatur minor subsumpta, & primum absurdum, nam quamvis Beate Virginis visio infinita sit, nunquam tamen accedit ad infinitum visionis humanitatis Xpi proveniētis à perfectiore radice, nimirum unione hypostatica, & gratia hominis Dei. Ad secundum absurdum concedo, B. Virginem in Verbo videre infinitas creaturas; inde tamen non sequitur, Deum comprehendere comprehensione strictissima repugnante creaturæ, nam hæc debet esse cognitio adæquata obiecto, hoc est; ut cognitio sit strictissima comprehensio, requiritur, quod sit tam perfecta in ratione cognitionis, quam est obiectum in ratione entis: unde sola divina cognitio potest Deum hoc modo comprehendere. His positis sit iam

SECTIO SEPTIMA.

Virum Beata Virgo meruerit hominibus gratiã de condigno, satisfecerit ad aequalitatem pro mortali, & redemerit genus humanum?

Prima conclusio: Beata Virgo meruit hominibus de condigno gratiam iustificantiem cum remissione peccatorum. Hæc conclusio probanda est auctoritatibus, quibus plures Auctores, quos sequitur P. Rip. de ente supernat. tom. 2. disp. 96. sect. 2. num. 18. & seq. probant posse hominem iustum alteri etiã Peccatori mereri de condigno gratiam cum remissione peccati. Probatur ergo primo conclusio auctoritate Patrum, nam S. Aug. tract. 8. in Ioan. dicit. Quod aliud est baptizare per ministerium, aliud baptizare per potestatem; quia primum est baptizare, & conferre alijs gratiam nomine, & causalitate morali meritorum Xpi, ut de facto accidit: secundum vero, nomine, & merito proprio; ideoque Xpus baptizat per potestatem; Ministri autem eius per ministerium.

Prosequitur que Aug. inquit, Potuit Iesus Xpus, si vellet, dare potestatem alicui servo suo, ut daret baptismum tanquam vice sua; & transferret à se baptizandi potestatem; & eam constitueret in servo, & tantam vim daret baptismo translato in servum, quam vim haberet baptismus datus a Domino.

secundo, quia Virgo videret infinitas creaturas in Verbo, ac proinde Deum comprehenderet: ergo. Omissio antecedenti, quia ad eius veritatem debet supponi, ea merita acceptari ad infinitum premium, cum tamen possint non acceptari, & etiam possibile esse visionem infinite intensam, quod plures negant; distinguo consequens, infinita infinitudine proportionata Maternitati, & meritis, concedo, ultra proportionatam, nego: Etenim licet lumen glorie, & visio beatifica B. Virginis sint infinita, tamen hæc infinitudo erit cum proportione ad puram creaturam.

Hinc negatur minor subsumpta, & primum absurdum, nam quamvis Beate Virginis visio infinita sit, nunquam tamen accedit ad infinitum visionis humanitatis Xpi proveniētis à perfectiore radice, nimirum unione hypostatica, & gratia hominis Dei. Ad secundum absurdum concedo, B. Virginem in Verbo videre infinitas creaturas; inde tamen non sequitur, Deum comprehendere comprehensione strictissima repugnante creaturæ, nam hæc debet esse cognitio adæquata obiecto, hoc est; ut cognitio sit strictissima comprehensio, requiritur, quod sit tam perfecta in ratione cognitionis, quam est obiectum in ratione entis: unde sola divina cognitio potest Deum hoc modo comprehendere. His positis sit iam

SECTIO SEPTIMA.

Virum Beata Virgo meruerit hominibus gratiā de condigno, satisfecerit ad aequalitatem pro mortali, & redemerit genus humanum?

Prima conclusio: Beata Virgo meruit hominibus de condigno gratiam iustificantiem cum remissione peccatorum. Hæc conclusio probanda est auctoritatibus, quibus plures Auctores, quos sequitur P. Rip. de ente supernat. tom. 2. disp. 96. sect. 2. num. 18. & seq. probant posse hominem iustum alteri etiā Peccatori mereri de condigno gratiam cum remissione peccati. Probatur ergo primo conclusio auctoritate Patrum, nam S. Aug. tract. 8. in Ioan. dicit. Quod aliud est baptizare per ministerium, aliud baptizare per potestatem; quia primum est baptizare, & conferre alijs gratiam nomine, & causalitate morali meritorum Xpi, ut de facto accidit: secundum vero, nomine, & merito proprio; ideoque Xpus baptizat per potestatem; Ministri autem eius per ministerium.

Prosequitur que Aug. inquit, Potuit Iesus Xpus, si vellet, dare potestatem alicui servo suo, ut daret baptismum tanquam vicia sua; & transferret à se baptizandi potestatem; & eam constitueret in servo, & tantam vim daret baptismo translato in servum, quam vim haberet baptismus datus à Domino.

mino. Tum sic: ergo potuit Xptus dare potestatem alicui seruo suo baptizandi, & communicandi gratiam nomine, & merito proprio; ac per consequens ille Iustus mereri potuit alijs gratiam de condigno. S. etiam Thom. 3. p. q. 64. art. 4. corp. loquens de potestate condendi sacramenta, quam habuit Xptus ait. *Talem potestatem posuit Xptus Ministris communicare, dando scilicet eis tantam plenitudinem gratiae, ut eorum meritum operaretur ad sacramentorum effectus.*

Ex quibus Verbis sic argumentor: gratia sanctificans est effectus Sacramentorum, & potestas Xpti in hunc effectum iuxta S. Thom. est ut de condigno alijs gratiam iustificantem mereretur; atqui Dominus potuit servis suis talem potestatem concedere: ergo Iusti potuerunt alijs mereri de condigno gratiam, & remissionem etiam peccatorum; nam iuxta Aug. & Thom. Theologorum apices, eundem effectum, quem de facio Xptus confert baptizatis, posset Iustus in ea hypothese suo merito conferre; atqui Xptus in baptismo confert gratiam, & remissionem peccati: ergo similiter posset Iustus in ea hypothese.

Vnde argumenta pro B. Virgine sic efficaciter conficio: quod non repugnat homini Iusto, concessum fuit de facto B. Virgini, nam illi concessa fuere omnia dona possibilis pura creaturae iuxta dicta *diff. preced. sect. 7.* atqui non repugnat

pugnat homini Iusto mereri alteri etiam peccatori gratiam, & remissionem peccati: ergo hoc concessum de facto fuit Beatae Virgini, ac proinde meruit de condigno hominibus gratiam, & peccatorum remissionem. Verum ne conclusionem vnicè probemus principio licet pluribus Doctoribus vero, alios tamen apud Theologos falso, probanda illa est, adhuc supposito, nullum hominem Iustum posse alteri vel Iusto, vel etiam peccatori mereri gratiam de condigno.

Probatur ergo conclusio in hac sententia: Ideo iuxta illam nequit homo Iustus alteri de condigno mereri gratiam, quia omnis condignitas meritorum Iusti exhauritur premio gratiae, & gloriae ipsi collato, nam Deus pro dignitate meriti aequalem confert Iusto gratiam, atqui condignitas meritorum Virginis non fuit exhausta premio gratiae ipsi collatae: ergo superest illis condignitas ad gratiam nobis merendam, ac per consequens eam nobis meruit. Probatur minor: actibus meritorijs B. Virginis, ut dignificatis à gratia habituali dabatur gratia aequalis illi, à qua procedebant actus, nam Virgo semper auxit gratiam secundum proportionem duplam iuxta iam dicta; atqui illi actus etiam dignificabantur à gratia Maternitatis simpliciter infinita: ergo condignitas meritorum Virginis, &c. *medull. 1. c. 1. p. 1. c. 1. c. 1.*

Probatur demum conclusio à priori: actus bonus

bonus ex suo conceptu generico, & quia obsequiosus superiori solum movet illum ad retribuendum merenti donum ipsi gloriosum, & gratum, vel aliter conveniens; atqui quod nobis conferatur gratia sanctificans, est quid gloriosum, & gratissimum Mariæ, quæ Mater nostra est: ergo actus illius meritorij de facto moverunt Deum ad nobis gratiam conferendam. Maior, ut ait P. Rip. est ex terminis nota, & minor indubitabilis. Nec dicas cum P. Card. de Lugo, Iustum dequire acceptare præmium gratiæ alteri conferendum, cum hoc cedat in detrimentum propriæ sanctitatis; nam licet in alijs hoc verum esset; falsissimum est in Mariæ, cuius immensissima gratia detrimentum pati nequit; & quia eius dignitas ad nostrum emolumentam destinata est, unde nullum in nostra gratia detrimentum patitur.

Secunda conclusio cum P. Barbiano, & Doctissimis Recensitoribus: Mariæ satisfecit ad æqualitatem pro mortali. Probatur conclusio: Ex Rich. a S. Laurent. lib. 1. de laud. Virg. cap. 4. aiente, plenitudo sanctitatis Mariæ consistit in hoc, quod non solum sancta est in se, sed, & alios sanctificare potest, & à peccato servare. Ex quibus sic arguor; Persona, quæ alios sanctificare potest, & à peccato servare, potest etiam ad æqualitatem satisfacere pro peccato, si habeat omnia alia requisita ad æqualem satisfactionem, ut patet in Xpto;

Xpto; atqui Mariæ potest alios sanctificare, & à peccato servare; & habet omnia requisita ad æqualem satisfactionem: ergo potest satisfacere; ac per consequens satisfecit ad æqualitatem pro peccato. Auctoritas Rich. clara est etiam pro prima conclusione, quæ illa confirmatur, & ex illa constat prima minoris pars.

Probatur igitur secunda à priori discurrendo per omnes condiciones, quas Theologi requirunt ad satisfactionem æqualem. Primo enim ad eam requiritur æqualitas inter bonitatem operis satisfaciens, & malitiam offensæ, seu quod meritum sit tantum bonum, quantum malum est offensæ; atqui merita B. Virginis superant infinite malitiam peccati, nam hæc iuxta plures Theologos est tantum secundum quid infinita; & licet sit infinita simpliciter, ut Thomistæ volunt, ad minus illam adæquant merita Mariæ, quæ ut dignificata à gratia Maternitatis sunt infiniti valoris iuxta modo dicta; ergo prima conditio ad satisfactionem æqualem reperitur in meritis B. Virginis.

Secundo requiritur, quod Persona, cui satisficit, sit creditor, & Persona satisfaciens obligetur ad satisfactionem tamquam debitor. Quod si Deus constituat aliquam Personam caput morale hominum, ut de facto constituit Xprum, ea Persona constitueretur debitor, & si deussor pro hominibus, & Deus obligabitur ex pacto,

pacto, & promissione sua ad acceptanda pro satisfactione eius merita, si ab ea offerantur. Tum sic: atqui Maria constituta fuit à Deo caput morale hominum dependenter à Xpro, & secundarium: ergo secunda conditio reperitur in Maria. Ut minor probetur supponendum est cum P. Rip. de ente supern. tom. 2. disp. 96. sect. 2. num. 21. quod Xp̄tus constitutus fuit caput morale hominum ita ut ipsius merito gratia transfundatur in homines, non vero ipsum meritum, quia eorum voluntates non sunt translatae in voluntatem Xp̄ti, uti respectu Adæ translatae sunt in ordine ad demeritum, sed ex merito capitis Xp̄ti gratiam participant.

Probatur iam minor, quia iuxta D. Thom. 3. p. 2. q. 8. art. 1. tria ad rationem capitis requiruntur: primo ordo, vel quod ratione sui ordinis sit prima pars, & omnia superet membra; hoc quae inuenitur in B. Virgine, quae ratione Maternitatis est in ordine hypostatico, & habet cum Xpro quamdam iuxta Patres identitatem: secundo perfectio, seu quod habeat omnes perfectiones, quae divisa reperiuntur in membris; atque hoc in Maria reperitur, nam ipsi collata sunt omnia dona possibilis purae creaturae, & habuit maiorem gratiam, quam omnes homines, & Angeli collectim sumpti: tertio virtus, influendi nimirum gratiam in membra; constat autem ex prima conclusione, Mariam homini-

bus meruisse gratiam: Unde Bonav. inquit, Quid mirum si omnis gratia in Mariam consuevit, per quam tanta gratia ad omnes defluxit? Ergo Maria est caput morale hominum.

Requiritur tertio ad aequalem satisfactionem, quod condignitas eius pro offensa sit talis, ut independenter à liberali condonatione offensi, seu à gratia intrinseca (quae est illa, quae exigitur ab opere satisfactorio, quatenus ipsum relinquit irremissam aliquam partem debiti, quae debeat proinde gratiose remitti) extinguat offensam; atqui haec etiam conditio in Maria reperitur: ergo. Probatur minor: meritum infiniti valoris elicatum à capite morali hominum, & oblatum Deo pro satisfactione, debet acceptari à Deo, ut patet in meritis Xp̄ti; atqui merita B. Virginis fuerunt valoris infiniti, & oblata Deo ab ea tamquam morali hominum capite pro satisfactione: ergo debuerunt acceptari à Deo pro offensis hominum; sed meritum, quod debet acceptari pro offensa, extinguit illam independenter à liberali condonatione offensi, ut patet: ergo. Aliae demum requiruntur iuxta aliquos conditiones, de quibus in solutione argumentorum.

Tertia conclusio: Cum Patribus Salm. tom. 3. in Evang. Rip. de ente supernat. tom. 2. sect. 16. num. 125. Salazar in cap. 8. Prov. Rodes, & pluribus recentioribus: Maria vere, & proprie fuit Redemp-

demptrix generis humani, & Mediatrix inter Deum, & homines, modo tamen dicto in *premissis*. §. Conclusio patet ex duabus precedentibus, & probatur vterius: quia *Aug. Serm. 17.* ait, *Auctrix peccati Eva, Auctrix meriti Maria.* Hieron. vel ut, alij volunt *Sophronius Epist. de Assump. Veneremur salutis Auctricem*: *Rich. à S. Laur. lib. 1. de laud. Virg. Mater misericordia Patrem misericordie adiuvit in opere nostrae salutis.* S. denique *Ephrem orat. ad Virg. Tu Captivorum redemptio, & omnium salus*: ergo Maria, &c.

Probatur etiam ratione: quia Maria stans iuxta Crucem dolores suos acerbissimos obtulit Deo Patri pro salute hominum; atqui dolor, & compassio Mariæ fuerunt sufficientes ad secundariam redemptionem iuxta iam dicta: ergo obtulit pretium sufficiens redemptioni hominum, ac per consequens eos redemit. Quod vero *Mediatricis* etiam obtinuerit officium patet ex *Arnoldo Carnotensi, Tract. de laud. Virg. aiente, securum accessum iam habet homo ad Deum, ubi Mediatorem causa sua Filium habet ante Patrem, et ante Filium Matrem*: itemque ex plurimis alijs Patribus, quos affert *Rip. Sup. num. 81. & Rod. hic q. 5. sect. 3. §. 2.* ubi videri est, quantum valeat eius intercessio, & preces potentissimæ, quibus ostenditur hominum *Protectrix*.

Quibus ex omnibus deduces primo ex *P. Rod.* cum alijs, quos citat §. 1. quod Maria meruit

tuit prædestinationem omnium Electorū, etiam pro vtelectio est; nam meruit illis auxilia congrua, quibus ad beatitudinem pervenitur, & quia merendo aliquibus potius, quam alijs talia auxilia, meruit electionem illorum præ his. Unde Maria cognovit omnes homines præteritos, & futuros, & aliquibus applicavit sua merita ob specialem amorem, illisque obtinuit efficaces gratias, merita, & gloriam; pro alijs vero non applicavit speciali illo amore, indeque solum obtinuit eis gratias, quæ vitio ipsorum fuere inefficaces. Secundo, quam vera sit ea celebris propositio *Bern. Serm. 1. super Missus est*: *Sicut a te despectus, & aversus necesse est, quod pereat; sic ad te reversus, & a te respectus impolubilis est; quod pereat, & illa Germani Serm. de Zozima Virginis. Nullus est, qui salvus fiat, nisi per te, Virgo Sanctissima.*

Argumenta contra primam conclusionem.

Argumentum primum: *S. Aug. lib. 1. de Iustis, & Iustificans, nemo nisi Christus: quisquis ergo ausus fuerit dicere, iustifico te; consequens est ut dicat, credendum: & concludit, sicut non est credendum, nisi*

nisi in solum Deum, ita nullam creaturam iustificare posse, nisi solum Deum. Ex quibus sic: ille iustificat homines, in quem homines credunt; sed non credunt in Mariam, quia non est Deus: ergo Maria non iustificavit homines, ac proinde nec illis meruit gratiam iustificantem. Præmitto ad solutionem primo, quod vnica causa meritoria principalis, & primaria nostræ iustificationis est Xptus. Nec vniceitas causalitatis meritoria, vel minimum læditur per hoc, quod Beata Virgo hominibus gratiam meruerit.

Et ratio est: quia quando causa vnus effectus (qui alterius causæ totalis principalis effectus est) ita est illi alteri subordinata, & dependens; vt omnem suam virtutem ab illa accipiat, taliter, vt ea deficiente, nihil possit operari; tunc causa, cui subordinatur, vere & proprie dicitur vnica causa talis effectus; atqui condignitas meritorum Mariæ ita dependit à Xpto, vt sine illo non daretur in ordine ad merendam nobis gratiam, cum tota ea condignitas pendeat à gratia Maternitatis Dei, quæ sine Xpto est inintelligibilis: ergo licet Maria sit causa meritoria nostræ gratiæ, tamen Xptus manet vere, & proprie vnica nostræ iustificationis causa meritoria, & totalis totalitate effectus iuxta post dicenda.

Præmitto secundo: voluisse Augustinum, quod Xptus auctoritate propria Dei, & non solo merito,

merito, aut imitatione transfundit in homines gratiam; negasse vero, posse aliquem Iustum alios iustificare auctoritate propria condonantis offensam, nam qui condonat peccatum est solus Deus, licet homo mereatur condonationem. Hinc in forma distinguo, & explicio primam partem auctoritatis, *Iustificans* primario principaliter, auctoritate propria, & independentem à meritis alterius, *nemo nisi Xptus*, concedo, secundario, & dependenter à Xpti meritis, nego: & secundam partem, *quiquis ausus fuerit dicere; iustifico te*, primario principaliter, *Sec. Consequens est, vt dicat, &c.* concedo, secundario, *Sec. nego*, & sic tertiam partem, & maiorem argumenti, ille iustificat primario principaliter, &c. concedo, secundario, & minus principaliter, nego.

Argumentum secundum: *S. Leo Papa. sem. 12. de pass. D. inquit. Quia primi hominis vniversa posteritas vno simul vulnere sauciata corruerat, nec vlla Sanctorum merita conditionem poterant illarum mortis evincere, venit à caelo Medicus singularis. Ex quibus sic: Condicio illarum mortis stat in peccato; sed hanc conditionem nulla Sanctorum merita poterant evincere: ergo nec merita B. Virginis, ac proinde non meruit remissionem peccati. Vltimus primo: consilium Francfordiense in libro Sacrosyllabo ait. Quo igitur pacto vobis adoptionem Filiorum tribuit, si ipse necessarium eguit, vt sibi tribueret?*

tribueret? Secundo Adrianus Papa in Epist. ad Episc. Hisp. inquit. Adoptionis gratiam nobis non tribueret, si ipse necessarium haberet, ut gratiam adoptionis acciperet.

Vnde sic arguitur: ille non potest tribuere gratiam adoptionis sanctificantem, qui solum est Filius adoptivus Dei, & non naturalis; atqui Maria, non est Filia Dei naturalis, sed tantum adoptiva: ergo non potest hominibus tribuere merito suo gratiam, cum ipsa necessarium habeat, gratiam adoptionis accipere. Explico auctoritatem S. Leonis, & distinguo minorem instantiæ: nulla Sanctorum merita præcisse dignificata gratia habituali poterant evincere, omitto propter Auctores citatos in prima conclusione, dignificata alia forma sanctificante simpliciter infinita, & ordinis hypostatici, subdistinguo, primario principaliter, & independenter ab homine Deo, concedo, secundo minus principaliter, & per condignitatem necessario dicentem Deum hominem, nego; nam sic iam omnino requirebantur merita hominis Dei ad peccatum vincendum.

Ad id, quod primo additur ex Concilio, & secundo ex Adriano: distinguo maiorem, ille non potest tribuere gratiam primario, principaliter, & auctoritate propria Dei, qui solum est Filius adoptivus, concedo, secundo minus principaliter, nego: & consequens, non potest

potest hominibus tribuere gratiam primario, principaliter, &c. concedo, secundo, nego. Etenim ex verbis concilij, & Adriani solum probatur, quod Filius Dei naturalis, qui est Xptus, nobis tribuit primario, & principaliter gratiam, quam ita non tribueret, si esset Filius adoptivus: non vero tollitur, quod Maria per sua merita dignificata à gratia Maternitatis, & necessario dependenter à meritis Xpti, nobis cum hac dependentia, & secundo meritorie tribuerit gratiam.

Argumentum tertium: dignitas adoptionis, quæ est gratiæ ad gloriam, solum, communicatur proprio subiecto in genere causæ formalis: ergo eam dignitatem non potest vnus Iustus alteri communicare, ac per consequens nullus Iustus, etiam Maria, potest alteri gratiam mereri. Nota, quod ius gratiæ ad gloriam duplex est; aliud ad gloriam, ut hereditatem, & hoc est proprium adoptionis: aliud ad gloriam, ut coronam, seu mercedem: primum ius in genere causæ formalis, & seorsim à merito subiecti convenit gratiæ; vnde alteri, communicari nequit immediate per subiecti meritum: secundum ius convenit gratiæ in genere causæ efficientis moralis, & ratione operis, ac meriti; indeque potest suum effectum communicare per meritum alteri.

Hinc ad formam distinguo antecedens: dignitas

nitatis adoptionis, quæ est gratiæ ad gloriam, vt hereditatem, concedo, vt coronam, nego, & consequens, eam dignitatem, quæ est gratiæ ad gloriam, vt coronam, non potest, &c. nego, quatenus est gratiæ ad gloriam, vt hereditatem, subdistinguo, non potest alteri communicare immediate, concedo, mediate, nego. Etenim cum gratia secum, & independenter à meritis trahat dignitatem adoptionis, seu ius ad hereditatem; communicando gratiam, quatenus est ius ad gloriam, vt coronam, mediate etiam communicat vnum subiectum alteri ius ad gloriam, vt hereditatem.

Aliter ex P. Oviedo hoc argumentum proponitur, & solvitur, hac nimirum forma: gratia non solum habitualis, sed etiam Maternitatis, est filiatio adoptiva, & subiectum; in quo est, Filium adoptivum constituit: ergo solum dignificat opera in ordine ad proprium subiectum, ac per consequens gratia Maternitatis nequit dignificare opera Maria in ordine ad homines. Nota, quod duplex est effectus gratiæ sanctificantis; alius *intrinsecus*, quem se ipsa suo subiecto præstat, & hic est, *constituere subiectum, cui inest, Filium adoptivum*; alius *extrinsecus*, qui dependenter à voluntate Dei correspondet operibus à gratia dignificatis, & hic est *premium*; quod cum possit esse gratia aliena, hæc gratia non constituit merentem Filium adoptivum,

tivum, sed solum illud subiectum, cui datur, atque inhæret.

Hinc distinguo antecedens: gratia habitualis, quæ inhæret merenti est filiatio adoptiva merentis, concedo, & sic est Maternitas; quæ datur alteri intuitu meriti, nego: & sic intellecto antecedenti, nego consequentiam; ratio autem est iam insinuata in notatione; quia cum constituere Filium adoptivum, sit effectus intrinsecus gratiæ, hæc solum subiectum, in quo est, Filium adoptivum constituit; at vero cum dignificare opera dicat effectum extrinsecum, seu ordinem ad præmium, bene potest hoc alteri ex meritis alterius conferri.

Argumentum quartum: semen non fructificat, nisi in eo solo, in quo feritur; sed gratia est semen gloriæ: ergo gratia non fructificat gloriam, nisi in proprio subiecto, ac per consequens gratia Maternitatis nequit gloriam fructificare in hominibus. Retorqueo in gratia vniõnis, & distinguo consequens, gratia destinata ad aliorum emolumentum, non fructificat, &c. nego, non ita destinata, omitto. Etenim licet admittamus, quod gratia habitualis non possit in alieno subiecto fructificare, quia non fuit destinata, nisi ad fructificandum in subiecto, cui inest: attamen aliter se habet gratia Maternitatis, sicut, & gratia vniõnis, quæ fuit destinata ad fructificandum in hominibus, cum

Maria

Maria suē: it eorum Redemptrix, & caput morale.

Argumentum quintum: omne meritum est merenti intrinsecum, & qui meretur non potest à se abdicare dignitatem meriti: ergo nullus merens, ac proinde, nec Maria, potest alteri mereri primum. Nota, quod *iuxta D. Thom.* 2. 2. 114. art. 6. & Theologos cum illo, potest vnus iustus alteri mereri gratiam, tam actua- lem, quam habitualem merito congruo; atque id patet ex praxi Ecclesiæ petentis à Deo conversionem eorum, qui sunt in latenti; quæ petitio supponit, posse impetrari à Deo, quod petitur, alias esset inepta; atqui omne, quod cadit sub impetrationem, cadit sub meritum sal- tem congruum: ergo Iusti orantes possunt me- reri de congruo gratiam peccatoribus.

Minor constat ex *August. Epi. st. 115.* aiente. Propterea remissionem peccatorum non dari si- ne meritis, quia fides illam impetrat: ergo omne, quod cadit sub impetrationem, &c. Vnde argumentum retorquetur: non magis est in- trinsecum merenti meritum condignum, quam congruum; atqui meritum congruum potest ha- bere pro premio gratiam alienam; ergo, & condignum. Deinde concessio antecedenti, nego consequentiam, & ratio est, quia licet me- ritum, & dignitas illius sint quid intrinsecu me- renti, aut primum potest esse extrinsecu, vt ex re- tortione constat.

Argu-

Argumentum sextum: quia gratia sanctifi- cans est divinæ naturæ participatio, facit ho- minem; in quo est, participem divinæ opera- tionis, scilicet visionis, & amoris; atqui non potest alium ita facere participem: ergo nec potest dignificare opera in ordine ad gratiam al- terius, & pariter Maternitas. Nota, quod si- cut se habet operatio respectu naturæ, à qua procedit; ita participatio divinæ operationis, respectu participationis divinæ naturæ, seu gratiæ, quæ est quædam natura supernaturalis: & inde sicut vna causa non potest operari per potentiam alterius, ita vnum subiectum non po- test esse particeps formaliter divinæ operationis per participationem divinæ naturæ, quæ est in alio. Econtra vero gratia alterius, in ordine adquam gratia merentis dignificat opera; se ha- bet respectu istius, sicut primum respectu me- riti; & bene potest vnum subiectum accipere primum propter meritum alterius, vt patet in merito congruo. Hinc nego consequentiam, & constat disparitas.

Sed contra primo: gratia dignificat ad illud primum, cuius participatio ipsi debita est; atqui tantum est debita gratiæ sanctificanti par- ticipatio divinæ operationis in subiecto, cui inest: ergo tantum dignificat in ordine ad præ- mium dandum subiecto, cui inest; similiter que dicendum de Maternitate propter parita- tem

tem rationis. Distinguo minorem, tantum est debita participatio divinæ operationis subiecto, cui inest, & in quo est operatio immediate debita ipsi gratiæ tanquam actus potentiæ concedo, operatio debita alteri gratiæ collatæ in præmium alieno subiecto, nego. Etenim illa participatio divinæ operationis, seu illa operatio, quæ immediate procedit à gratiâ existente in merente, tantum ipsi debita est, quia est actus potentiæ ipsius; at vero participatio divinæ operationis, quæ est in alio vti gratiæ ipsi collatæ in præmium operis alieni, non est alteri debita.

Contra secundo: gratia, quæ existit in me, respicit gloriam, quæ in me existit: ergo tantum dignificat ad gloriam in me: ergo non in alio. Nota, quod alia est gloria respondens gratiæ in me existenti, & hæc mihi tantum tribuitur, vt proprio subiecto; alia autem respondens gratiæ collatæ alteri propter meum meritum, & hæc gloria solum datur subiecto, cui ea gratia inest. Hinc distinguo antecedens: respicit gloriam, quæ in me existit, gloriam immediate ipsi gratiæ mihi inhærenti respondentem, concedo, respondentem immediate alteri gratiæ, ad quam mea gratia dignificat meritum, nego; hanc enim non respicit immediate, vt in me, sed mediate vt in alio, propter cuius commodum dignificat merita.

Argu-

Argumentum septimum: dispositio existens in subiecto. *A* non potest disponere subiectum; atqui omne meritum condignum est dispositio ad præmium: ergo meritum existens in Maria nequit disponere homines ad præmium, ac proinde nec eis mereri gratiam. Distinguo minorem, est dispositio ad præmium conferendum ipsi merenti, concedo, conferendum alteri, nego: Etenim meritum disponit subiectum, in quo est, ad præmium, quia reddit illud aptum ad præmium, si ipsi conferatur; at vero subiectum, in quo non est, non disponit, sed illi meretur præmium absque ea prævia meritoria dispositione; in quo nulla est implicatio, cum formas etiam peysicas sine vlla dispositione Deus possit introducere. Præterquam quod, Virgo remote disposuit homines ad gratiam merendo illis auxilia, quibus se congrue disponerent, modo supra dicto.

Argumenta contra secundam, & tertiam conclusionem.

Argumentum primum: *Apost. ad Rom. art. Unus Deus, unus Mediator Dei, & hominū homo Christus Iesus: item Basl. ad illud Psalm. 48. Redimet homo, inquit, non homo nudus, sed homo Deus*

Deus Iesus-Christus: Idemque alij Patres apud Vasq. disp. 4. cap. 3. ergo iuxta Scripturas, & Patres pura creatura nequit satisfacere pro mortali; sed Maria est pura Creatura: ergo. Præmitto primo ad solutionem, quod licet Maria physice considerata sit pura creatura; non tamen moraliter, propter identitatem moralem, quam habet cum Filio Dei, & suo; nam Parentes, & Filij reputantur, seu ita se habent, ac si essent eadem Persona ex L. fin. C. de Impub. & alijs substi. ubi dicitur. Cum, & natura Pater, & Filius eadem esse Persona pene intelligantur; similiter que ex alijs legibus, atque etiam ex Tullio orat. 3. in Verem, aiente, quod pro eadem Persona habentur.

Præmitto secundo: quod cum Maria, sicut, & reliquæ Matres, habuerit veram potestatem supra Filium suum, vt recte probat ex Patribus P. Salazar in caput 8. Prover. quando Xptus in Cruce obtulit vitam suam Patri ad satisfaciendum pro hominibus, eam etiam, vt rem suam, Maria obtulit: inde que obtulit Deo obsequiū æquale, & superabundans pro offensa. Propter hæc D. Epiph. ait, Virginem appello, velut sacerdotem pariter, & altare: & S. Bonav. in 1. distinct. 48. q. 1. Nullo modo dubitandum est, quin virilis Mariae animus voluit etiam tradere Filium suum pro salute generis humani, vt Mater per omnia conformis esset Patri, & Filio.

Præmitto tertio: Quod solus Xptus redemit

mit nos in sanguine carnis, nam solus sanguinem suum pretiosissimum effudit in Cruce; at vero cum hic sanguis fuerit etiam Mariæ, à qua illum Xptus accepit, illa etiam obtulit talem sanguinem, tamquam suum, & sic sanguine cordis per voluntatem tradendi sanguinem Filij sui nos redemit. Quod quidem clare expressit Arnoldus Carnot. tract. de laud. Virginis per hæc verba, omnino tunc erat una Xpti, & Mariæ voluntas, unumque holocaustum ambo pariter offerebant Deo; hæc in sanguine cordis, ille in sanguine carnis: Unde communem in Mundi salute cum illo effectum obrinuit. Ex quibus in forma.

Distinguo textum Apostoli, unus, seu solus, in sanguine carnis concedo, unus, seu solus in sanguine cordis, nego; nam in hoc genere redemptionis per sanguinem cordis sociam assumpsit Mariam: vel aliter, unus in ratione causæ principalis, primariæ, & independentis, concedo, unus per exclusionem alterius causæ secundariæ, nego. Atque eodem modo explicatur auctoritas Basilij, & aliorum Patrum: ad instantiam autem, distingo consequens, pura creatura nequit satisfacere, si sit pura tam physice, quam moraliter, concedo, si solum physice, nego: & minorem, Maria est pura creatura physice, concedo, moraliter, nego, propter dicta in primo præmissis.

Sed contra primo: Ideo Mariæ nos redemit

in sanguinē cordis, quia obtulit Filium suum, & eius vitā pro nobis; atqui etiam Pater Aternus obtulit vitam Filij sui pro nobis: ergo etiam nos redemit, quod quidem falsum est. Nego consequentiam, & est disparitas, quia ad satisfactionem non sufficit offerre vt cumque pretium æquale, sed ultra requiritur, quod ille, cui offertur sit creditor; & ille qui offert, debitor: & cum Pater Aternus non sit debitor sui ipsius, inde non redemit nos: secus vero Xptus, & Maria, nam cum fuerint à Deo Patre constituti caput morale hominum in ordiue ad redemptionem, constituti sunt debitores, & fideiussores pro hominibus, indeque pro illis Patri satisfecere.

Contra secundo: Arnoldus pro nobis citatus, nobis non faver, nam ait de Maria, quod *optabat redemptionis nostræ communicare mysteria*: ergo solum loquitur de redemptione *affectiva*, & non de *effectiva* in actu secundo; ac proinde Maria cum effectu non redemit homines. Nego assumptū, & distingo antecedens probationis; *optabat*, & eundem in Mundi salute cum Filio effectum obtinuit, concedo, hoc enim ipse Arnoldus supra testatur; & non obtinuit, nego. Etenim Maria iuxta Arnoldum *optabat nos redimere*, & quod *optabat*, obtinuit. Vel dic, quod Maria *optabat nos redimere etiam redemptione cruenta*, nam vt ipse Arnoldus ait, *optabat*

bat ad sanguinem animæ, & carnis suæ addere sanguinem: atque in hoc sensu eius redemptio fuit *affectiva*; attamen in sanguine cordis *effectiva* fuit.

Argumentum secundum: satisfactio Xpti Domini fuit infinita simpliciter, & superabundans, Xptus que per sua merita exhaustit totaliter exigentiam satisfactionis: ergo nihil reliquit faciendum meritis Mariæ. Præmitto ad solutionem primo, quod quilibet actus Xpti meritorius fuit satisfactio superabundans pro peccato; & tamen non quilibet fuit sumptus seorsim ad satisfaciendum, sed coniunctim cum alijs morte consumatis, vt ostenderet Xptus suam erga Patrem reverentiam, atque erga homines amorem: similiter in suis meritis computavit merita Matris suæ ad hominum redemptionem, vt oriretur inde exaltatio nominis Mariæ, & ostenderetur illius erga Deum, & homines amor; ideo que Matrem suam ad societatem redemptionis euexit.

Præmitto secundo: Quod licet Xptus extinxerit totaliter ius, quod Pater habebat ad exigendam satisfactionem *totalitate effectus*; non tamen totaliter *totalitate exclusionis*, seu *exclusiva*, excludendo scilicet aliam Personam, quæ tale ius, & exigentiam extingueret, nam potius sociam sibi Mariam Assumpsit, quæ idem holocaustum cum Filio obrulit Patri iuxta su-

pra dicta. Hinc retorqueo argumentum. Quilibet actus meritorius Xpi fuit simpliciter infinitus, & superabundans ad satisfactionem: Ergo nihil reliquit faciendum alijs actibus. Deinde ad formam, distinguo antecedens, fuit superabundans, & exhaust totaliter totalitate effectus exigentiam, seu ius, &c. concedo, totaliter totalitate exclusionis, nego, & consequentiam.

Argumentum tertium: Ad satisfactionem de condigno requiritur æqualitas inter Personam satisfaciendam, & Personam offensam; atqui inter Deum, & Mariam non datur æqualitas: ergo Maria non potuit satisfacere Deo offenso. Iuxta Scotum, & alios negari potest maior, quia non requirunt eam æqualitatem, cum dicant, posse puram creaturam pro mortali condigne satisfacere. Deinde Patres iuxta eos Auctores, ideo negant, posse puram creaturam, nimirum si ornata sit sola gratia habituali, satisfacere de condigno, quoniam quolibet eius opus sufficienter aliquibus gratiæ gradibus compensatur, & multitia peccati talis est, ut omnibus gratiæ gradibus hominem privet; inde que gravitas peccati est in superiori ordine respectu cuiusvis operis hominis iusti: at vero in operibus Mariæ dignificatis gratia Maternitatis aliter se res, habet iuxta supra dicta.

Verum hac solutione omissa, distinguo maiorem,

iolem; requiritur æqualitas, vel physica, vel moralis, concedo, solum physica, nego: & minorem, non datur æqualitas physica, concedo, moralis, nego propter dicta *diff. anteced. sect. 6.* Etenim æqualitas moralis sufficienter valorat obsequium, ideoque ad satisfactionem sufficit. Vel aliter distinguo maiorem, ad satisfactionem latam requiritur æqualitas, nego, ad strictam subdistinguo, requiritur æqualitas physica tantum, nego; physica, vel moralis, concedo. Satisfactio lata est tantum rei ad tantum pretij, tantum meriti ad tantum demeriti: *stricta* vero pertinet, & attenditur secundum Personam, & Personarum requirit æqualitatem; sufficit tamen, quod ea æqualitas moralis sit, qualis in Maria reperitur.

Argumentum quartum: Per satisfactionem æqualem debet extingui ius servitutis acquiritum à Deo in Peccatorem ratione peccati ad exigenda omnia illius obsequia, quæcumque possibilis sunt; atqui nulla obsequia pura creatura possunt extinguere hoc ius: ergo non potest in pura creatura reperiri æqualis satisfactio. Probatur minor: ex vi talis iuris potest Deus exigere omnia obsequia possibilis, ac proinde obsequia synecathegorematice infinita; sed nulla obsequia pura creaturæ possunt æquari obsequiis synecathegorematice infinitis, ac per consequens nec extinguere ius ad illa: ergo nulla,

&c.

&c. Distinguo minorem, nulli obsequia puræ creaturæ, puræ tam physice, quam moraliter, concedo, puræ solum physice, nego. Vel aliter, puræ creaturæ, sed ordinis hypostatici divini, nego, alterius ordinis transeat, & sic minorem probationis: Etenim, cum obsequia B. Virginis sint simpliciter infiniti valoris, æquant, & superant obsequia syncategorematicè infinita, quæ Deo debebantur ab homine iure servitutis.

Sed contra: Si homo fuit redemptus per Mariam à servitute peccati, est servus Mariæ, ita ut hæc obineat ius in omnia illius obsequia, & possit quodcumque exigere; sed hoc est contra Anselmum dicentem, quacumque alia Persona, quæ Deus non esset, hominem redimeret, eius servus idem homo rectè iudicaretur: quod si esset, nullatenus restauratus esset in illam dignitatem, quam habiturus erat, si non peccasset, cum ipse, qui non nisi Dei servus per omnia futurus erat, servus eius esset, qui Deus non esset: ergo homo non fuit redemptus per Mariam. Concedo maiorem, quia maximus est hominum honor, quod sint servi Mariæ, & illi post Xp̄tum, omnia sua debeant obsequia, & nego minorem.

Ad auctoritatem Anselmi, dic, quod cum ipse nequeat esse contrarius alijs Patribus, & sibi ipsi, qui Mariam supra omnes puras creaturas extollit, de illis tantum loquitur excipien-

do Mariam. Ratio autem est efficax, quia quod homo sit servus Matris Dei, non derogat dignitati, quam habuisset, si non peccasset, nam etiam tunc maxima illius esset dignitas, quod esset servus Reginæ Angelorum, qui non peccaverunt, & tamen Mariæ serviunt: Unde licet Maria Deus non sit, de ea tamen verba Anselmi nequeunt intelligi, sed de creatura, quæ nec Deus sit, nec Dei Mater; indeque negatur consequentia.

Argumentum quintum: Satisfactio pro peccato debuit esse ex toto rigore iustitiæ; sed obsequia Virginis non potuerunt esse satisfactio ex toto rigore iustitiæ: ergo non satisfecit. Probatur minor: ut aliquod obsequium sit satisfactio ex toto rigore iustitiæ, debet non esse aliud de debitum Creditori, neque ex ipsius Creditoris bonis; sed obsequia B. Virginis aliunde titulo gratitudinis, & alijs erant debita Deo, erant que ex bonis ipsius Dei, nam dignificabantur à Maternitate gratis concessa Mariæ: ergo obsequia, &c.

Maior argumenti negari tuto potest iuxta plurium Theologorum sententiam asserentium, non requiri ad satisfactionem de chndigno, quod sit ex toto rigore iustitiæ: imo nec Xp̄tum Dominum ex toto rigore iustitiæ satisfecisse, quavis condigne, & superabundantur satisfecerit: indeque argumentum contruit. Verum, ut in-

omni sententia condignam Virginis satisfactionem defendamus, præmitto primo, quod sicut idem opus potest pluribus titulis deberi, ita, & eodem opere potest pluribus debitis satisfieri: sic qui debet centum ex voto, & ex contractu, vno centenariò vitrumque debitum solvit.

Præmitto secundo, quod cum Deus constituerit Mariam caput morale secundariorum hominum, promissit ex pacto cum ea inchoare acceptare illius obsequia pro hominum redemptione: inde licet ea aliunde deberentur Deo, tamen ex ea promissione erant sufficientia ad satisfaciendum sicut fuerunt obsequia Xpti, licet Deo multis titulis debita. Tertio, quod licet merita Mariæ fuerint bona ipsius Dei, qui gratis concessit Maternitatem dignificantem, tamen libere eliciebantur à Mariâ, ideoq̃ illius erant; atque item illius erat Maternitas, in quam libere consensus per illa verba, *fiat mihi secundum verbum tuum.*

: Ex quibus omnibus in forma, nego minorem primi syllogismi, ad cuius probationem distinguo primam minoris partem: erant debita Deo, & præcesserat pactum de acceptatione eorum pro hominum salute, concedo, & non præcesserat, nego: & secundam partem, erant ex bonis ipsius Dei præcisse, nego, ipsius Dei principaliter, & etiam Mariæ, vt libere consentientis gratiæ Dei, concedo. Nota demum, quod

quod aliqui Auctores requirunt alias conditiones ad satisfactionem condignam; illæ autem bene impugnantur à P. Lugo de Incarn. disp. 5. & Rip. de ente super. tom. 2. disp. 97. sect. 1. & nihil habent contra Beatæ Virginis, quam tuamur, satisfactionem, ideo eas omittimus.

SECTIO SEPTIMA.

De gloria Beatæ Virginis.

Sub prefixo titulo quatuor quæstiones disputantur. Prima est, an B. Virgo dum vixit, habuerit visionem beatificam vel permanentem, vel saltem transeuntem pro aliquibus instantibus? Secunda, an casu, quo B. Virgo mortua fuisset ante Xptum, descendisset eius Anima in sinum Abraham? Tertia, an in ea hypothesi statim à morte videret intuitivè Deum? Quarta, an in eadem hypothesi aperta illi fuissent Ianuæ cæli, & in illud ingressa? Et tres quidem posteriores quæstiones breviter decidit D. Exim. tom. 2. in 3. p. disp. 3. sect. 5. §. ad quintam vero rationem; & P. Marin. tom. 2. de Incarn. disp. dedicat. per 4. sect. Primam vero P. Barbi. Controv. 3. de Virginit. Disp. disp. 8. & reliqui mox citandi: ego autem pro earum resolutione quæstionum.

Præmitto primo: Quod Beatitudo alia est

omni sententia condignam Virginis satisfactionem defendamus, præmitto primo, quod sicut idem opus potest pluribus titulis deberi, ita, & eodem opere potest pluribus debitis satisfieri: sic qui debet centum ex voto, & ex contractu, vno centenario vtrumque debitum solvit.

Præmitto secundo, quod cum Deus constituerit Mariam caput morale secundatum hominum, promissit ex pacto cum ea inito acceptare illius obsequia pro hominum redemptione: inde licet ea aliunde deberentur Deo, tamen ex ea promissione erant sufficientia ad satisfaciendum sicut fuerunt obsequia Xpti, licet Deo multis titulis debita. Tertio, quod licet merita Mariæ fuerint bona ipsius Dei, qui gratis concessit Maternitatem dignificantem, tamen libere eliciebantur à Mariâ, ideoq̄ illius erant; atque item illius erat Maternitas, in quam libere consensus per illa verba, *fiat mihi secundum verbum tuum.*

: Ex quibus omnibus in forma, nego minorem primi syllogismi, ad cuius probationem distinguo primam minoris partem: erant debita Deo, & præcesserat pactum de acceptatione eorum pro hominum salute, concedo, & non præcesserat, nego: & secundam partem, erant ex bonis ipsius Dei præcisse, nego, ipsius Dei principaliter, & etiam Mariæ, vt libere consentientis gratiæ Dei, concedo. Nota demum, quod

quod aliqui Auctores requirunt alias conditiones ad satisfactionem condignam; illæ autem bene impugnantur à P. Lugo de Incarn. disp. 5. & Rip. de ente super. tom. 2. disp. 97. sect. 1. & nihil habent contra Beatæ Virginis, quam tuamur, satisfactionem, ideo eas omittimus.

SECTIO SEPTIMA.

De gloria Beatæ Virginis.

Svb prefixo titulo quatuor quæstiones disputantur. Prima est, an B. Virgo dum vixit, habuerit visionem beatificam vel permanentem, vel saltem transeunter pro aliquibus instantibus? Secunda, an casu, quo B. Virgo mortua fuisset ante Xptum, descendisset eius Anima in sinum Abraham? Tertia, an in ea hypothesi statim à morte videret intuitive Deum? Quarta, an in eadem hypothesi aperta illi fuissent Ianuæ cæli, & in illud ingressa? Et tres quidem posteriores quæstiones breviter decidit D. Exim. tom. 2. in 3. p. disp. 3. sect. 5. §. ad quintam vero rationem; & P. Marin. tom. 2. de Incarn. disp. dedicat. per 4. sect. Primam vero P. Barbi. Controv. 3. de Virginit. Disp. disp. 8. & reliqui mox citandi: ego autem pro earum resolutione quæstionum.

Præmitto primo: Quod Beatitudo alia est

essentialis, alia *accidentalis*. Prima est ipsa Dei intuitiva visio, quæ est Dei ipsius salutaris possessio, & ut ait S. Cirillus, *totius boni radix in nobis, & principium*. Secunda est cumulus aliorum honorum, qui ex summi boni possessione consequitur. Et quanta fuerit tam intensive, quam extensive Mariæ Beatitudo essentialis, satis constat ex dictis *sect. 5. huius diff.*, ubi insinuavimus, & nunc statuimus, (supposita possibilitate qualitaris intentionalis infinitè intentionis) visionem beatificam B. Virginis esse infinitam, extendi quæ ad infinitas creaturas videndas in Verbo. Circa Beatitudinem vero accidentalem omnia sunt in pulpitis pervulgata, & supra sparsim statuta; aliqua tamen hic addemus.

Et primo illa tria singularia ornamenta, quæ vocantur *Aureolæ*, & tribus hominum generibus, scilicet Martyrum, Virginum, & Doctorum, conveniunt in gloria, excellentiore modo, quam in cæteris refulgent in Virgine: ipsa enim fuit vere, & proprie Martyr, nam iuxta Crucem Iesu eadem ipsius tormenta pro veritatis defensione substinuit: fuit Virgo singularissima, qualis nulla alia; fuit denique Apostolorum, & Doctorum Doctrina, ac Magistra. Secundo iuxta *D. Exim.* ratione Maternitatis habet speciale decoramentum, quo agnoscitur Beatorum omnium, & Creaturarum Regina.

Præ-

Præmitto secundo: Quod in presenti providentia, in qua B. Virgo non nisi post Xpi mortem, & passionem è Vivis excessit, sicut certum de fide est, omnes Iustos ante obitum Xpi defunctos, descendisse in sinum Abraham, ibique fuisse detentos: ita etiam certum est, nullum Iustum ante mortem Xpi mortuum vidisse intuitive Deum, fuisse quæ essentialiter Beatum; quod quidem constat ex illo Apost. *ad Hebr. II. Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti, non acceptis repromissionibus; sed à longe eas aspicientes.*

Præmitto tertio: Quod quamvis Cælum empyreum sit locus à Deo destinatus, ut se Beatis manifestet intuendum; tamen ut aliquis sit essentialiter Beatus, non necessario requiritur, esse in empyreo; Xpus enim Dominus ab instanti Conceptionis per triginta quatuor annos Beatus fuit, & tamen empyreum non habitavit. Atque empyrei huius portæ omnibus hominibus clausæ fuere ante Xpi mortem, nullus quæ proinde ante eam ipsas est ingressus iuxta illud *Innoc. III. Cap. Masores de Baptismo: Non perveniebatur ad Regnum celorum, quod usque ad mortem Xpi fuit observatum.* His igitur præmissis, fit.

Prima conclusio: Beata Virgo non habuit, dum vixit, continuo, & incessanter visionem beatificam; habuit tamen pro aliquibus instantibus, ut in primo instanti suæ Conceptionis, Nativitatis, Anuntiationis Angelicæ, Nativitatis

ris Xpti, Resurrectionis, & ultimo suæ vitæ.
 Prima pars conclusionis negativa, quæ est om-
 nium Theologorum præter paucos Recentio-
 res, secutos P. Barb. sup. in cuius sententiam
 valde inclinât *Fega Palaf. 34. Certam. 1. & 2.* Et
 quam P. Rod. hic 9. 5. *sect. 1. §. 1.* reputat impro-
 babilem; probatur ex Scriptura; nam *Ioan. 1.*
dicitur, de Videntibus, Deum nemo vidit unquã;
 atqui hæc negatio visionis ad minus debet inte-
 lligi de visione continua, vt omnes Ecclesiæ
 Patres, & Theologi hucusque intellexerunt: ergo
 nemo, etiam Virgo, vidit Deum in hac vita
 incessanter.

Probatur item ratione: Privilegium iuxta
 omnes Patres, & Theologos soli Xpto ratione
 vnionis hypostaticæ concessum, non debet con-
 cedi Mariæ; atqui tale privilegium, vt esset
 simul Beatus, & Viator soli Xpto ratione vnio-
 nis hypostaticæ concessum est iuxta omnes Pa-
 tres, & Theologos: ergo non debet concedi
 Mariæ; atqui Maria esset simul Beata, & Via-
 trix, si habuisset per totam vitam incessanter
 visionem beatificam: ergo non habuit. Proba-
 tur maior: Ideo tale privilegium deberet con-
 cedi Mariæ, quia quando dicitur, soli Xpto,
 concessum esse, in *ly soli*, in quo est regula ge-
 neralis excludens omnes, non comprehenderetur
 Maria; sed debet comprehendi: ergo privi-
 legium, &c.

Probatur

Probatur minor: Tunc solum in regula, seu
 lege generali, non intelligitur comprehensa
 Maria iuxta dicta *dissertatione hac sect. 2.* & modo
 iterum dicenda, quando vt non comprehen-
 datur, datur positivum, & vrgens fundamen-
 tum ab auctoritate, & ratione, alioqui posse-
 mus Mariam excipere à quibusque legibus, in-
 discriminatim; atqui, vt ab ea regula genera-
 li expressa in *ly soli* excipiatur Maria nullum est
 vrgens fundamentum ab auctoritate, cum nullam
 afferant Adversarij probe intellectam, neque
 item à ratione, cum solum afferantur levissimæ
 congruentiæ, vt in earum solutione patebit:
 ergo in ea regula debet Maria comprehendi.

Iam secunda pars conclusionis, quam P. Ro-
 des supra probat pluribus Patrum auctoritati-
 bus apud ipsum videndis, ratione probatur: quia
 privilegium, quod probabile est, concessum
 fuisse aliquibus Sanctis, omnino est asserendum
 non fuisse negatum Beatae Virgini; atqui pri-
 vilegium aliquoties videndi Deum in vita mor-
 tali, probabile est iuxta gravissimos Theolo-
 gos concessum fuisse Moyfi, B. Paulo Apostolo,
 S. Benedicto, & Sanctissimo Proroparenti nos-
 tro Ignatio: ergo omnino asserendum est, con-
 cessum fuisse B. Virgini, cui omnia dona possi-
 bilia puræ creaturæ debita sunt, & re ipsa col-
 lata; atqui congruentius fuit, illi fuisse con-
 cessum, temporibus supra memoratis, vt per se
 petet: ergo habuit, &c.

Secun-

Secunda conclusio cum Gerson *Serm.* 1. *In carn.* & alijs, quos citat, & sequitur P. Marin *sup. sect.* 1. *num.* 6, contra P. Suar. *sup. Alensem*, & alios. In hypothese, quod B. Virgo, moreretur ante Xpi mortem, in sinum Abrahamæ non descenderet. Probatum conclusio: ideo in ea hypothese Maria descenderet in sinum Abrahamæ, quia lex de tali descensu, lata esset etiam pro Maria; atqui lata non est pro Maria: ergo non descenderet. Probatum minor: leges pœnales, præcipue que illa, quæ lata sunt occasione, & causa peccati, non sunt latae pro Maria; atqui lex de descensu in sinum Abrahamæ fuit pœnalis, ut constat, & fuit lata occasione, & causa peccati Originalis: ergo non fuit lata pro Maria.

Probatum prius maior: Nam *Esther* 15. dicitur de illa, quæ erat Typus B. Virginis: *Non prote, sed pro omnibus hæc lex constituta est*, quæ quidem lex fuit pœnalis; item lex somitis, ut postea probabimus, & lex illa *Genes.* 3. *In dolere paries*, & illa, *in pulverem reverteris*, quæ fuerunt generales, & constitutæ occasione peccati originalis, non sunt latae pro B. Virgine: ergo leges pœnales, &c. Probatum deinde minoris secunda pars: nam ita sentiunt communiter Patres, quos inter *D. Thom.* *hic q.* 27. *artic.* 1. *inquit. Ibi fuisse sanctos Patres, quia non dum fuerant omnino liberi à reatu, nimirum pœnae dam-*

ni propter originale peccatum: ergo ea lex fuit lata occasione, & causa peccati originalis, quod B. Virgo non contraxit, neque peccavit in Adamo.

Tertia conclusio: Si B. Virgo ante Filium suum mortua fuisset, statim fuisset essentialiter Beata, & Deum intuitive vidisset. Hæc sententia est plurium Auctorum, quos citat, & sequitur P. Marin, *sect.* 3. *num.* 12. Vbi ait, fuisse decretatâ ab Universitate Parisiensi anno 1536. Probatum conclusio: ideo B. Virgo in ea hypothese non esset statim essentialiter Beata, quia tunc Xpus non esset mortuus, & lex erat, ut nemo videret Deum ante mortem Xpi; atqui ea lex non fuit lata pro Maria, nam iuxta doctrinam catholicam, & communem Patrum sensum apud nostrum Cornelium fuit lata occasione, & causa peccati, ac proinde Mariam non comprehendebat: ergo si Beata Virgo, &c.

Ulterius: Si Adamus non peccasset, & peccantibus graviter reliquis hominibus, Xpus pro eorû redemptione moriturus venisset, Adamus statim à morte sua esset Beatus; atqui Beata Virgo modo non peccavit in Adamo, licet reliqui homines peccaverint: ergo statim à morte sua, si mortua fuisset ante Xpium, fuisset Beata. Probatum consequentia: Ideo primum, quia lex de non videndo Deum ante mortem Xpi solum comprehendit eos, qui peccaverunt,

verunt, & Adamus non peccasset: ergo si B. Virgo non peccavit in Adamo, ea lex illam non comprehendit, ac per consequens statim à morte sua, &c.

Quarta conclusio cum communi Theologorum sententia: In ea hypothese non fuissent Beata Virgini clausa, sed aperta ianua cæli, in illud tamen non ascenderet vsque ad Xpi ascensionem. Prima pars conclusionis patet, quia B. Virgo non haberet peccatum, propter quod ei clauderetur ianua cæli, & in ordine ad principale, nimirum visionem Dei, haberet illas apertas. Pater etiam secunda, quia in ea hypothese Deus concederet Mariæ, id quod ipsi esset gratius, & maior gloria accidentalis; sed gratius esset Mariæ, & maior gloria accidentalis, videre humanitatem Xpi, esse cum Filio suo, & cum illo cælos ascendere: ergo id concessisset Deus Mariæ. Omnia videntur constare, ideoque probatione non egent.

Argumenta contraria.

Argumentum primum contra primam partem primæ conclusionis: Primo; privilegium videndi continuo Deum est inferioris ordinis, ac Maternitas; sed hæc concessa fuit Mariæ:

Mariæ: ergo, & illud. Secundo: Deus nunquam abstulit Mariæ gratiam, quam semel concessit; sed per nos illi concessit in instanti Conceptionis gratiam videndi Deum: ergo nunquam abstulit, ac proinde incessanter vidit. Tertio: Mariæ concessa sunt omnia privilegia possible puræ creaturæ; sed illud privilegium est possibile puræ creaturæ; ergo. Quarto: Angelis bonis à secundo, vel tertio suæ creationis instanti concessa fuit visio beata perpetuo duratura: ergo potius Regina Angelorum. Quinto, dignitas Mariæ infinite superat dignitatem Moysi, & Pauli; sed illis fuit concessa visio beata transeunter: ergo Mariæ permanenter.

Hæc sunt omnes rationes, seu potius debilissimæ congruentiæ, quas ad tam arduam opinionem statuendam prædicti Recentiores afferunt; & quibus attente perpensis mirari nunquã desivi, quanta hanc sententiam animositate Tyrones arripiant, neque formidantes stipata contra se agmina Theologorum, neque animadvertentes, se in omnes, & gravissimas de libertate Xpi difficultates induere, quas omnes huc transferre debent. Ut autem harum rationum inefficaciam videatis. Ad primam retorqueo: ergo Mariæ ab instanti suæ Conceptionis habuit corpus gloriosum, fuit que immortalis, & impassibilis, nam hæc privilegia sunt ordinis inferioris respectu Maternitatis. Quidquid responderis accipe pro solutione, Ego

Ego autem nego consequentiam, quia privilegia inferioris ordinis respectu Maternitatis, solum debent concedi à nobis Mariæ, nullo secundo inconueniente Theologico, quale est, quod esset simul Viatrix, & comprehendens, quod privilegium est solius Xpi. Ad secundam, nego maiorem de illis gratijs, quæ non congruunt statui puri Viatoris; & item, quia Mariæ speciales quasdam habuit revelationes non permanentes. Ad tertiam, distinguo minorem, est possibile metaphysice, quatenus ex eius existentia non sequerentur duo contradictoria, concedo, moraliter, & theologice, nego; nam sequeretur inconueniens Theologicum, quod privilegium solius Xpi, alij concederetur contra Theologos, & Patres.

Ad quartam, nego consequentiam, & est evidens disparitas, quia Deus voluit, Angelorum viam esse brevissimam, & esse longissimam viam Mariæ, vt sic ad immensum meritorum culmen pertingeret, & in defectu Filij sui esset Ecclesiæ solatium, & Magistra. Ad quintam, nego malam consequentiam, nam ad summum infertur, quod Mariæ concessa fuit in vita mortali visio beata pluribus temporibus, imo intensior, quam Moyse, & Paulo; non vero, quod fuit concessa permanenter, cum in contrarium stet omnium Ecclesiæ Patrum, & Theologorum auctoritas.

Argu-

Argumentum secundum contra secundam primæ conclusionis partem: B. Virgo tempore anuntiationis Angelicæ non novit, se esse Matrem Dei, nam ait Luc. 1. *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Atque ibi etiam dicitur. *Quod, turbata est in sermone eius, & cogitabat, qualis esset ista saluatio;* atqui si in instanti sua Conceptionis, & Natiuitatis vidisset diuinam essentiam, in ea vidisset Incarnationem, ac proinde se Matrem Dei futuram; ergo in eis instantibus non vidit. Distinguo minorem, vidisset Incarnationem, non videndo Matrem in qua erat facienda, concedo, eam videndo, nego. Etenim cum essentia diuina sit speculum voluntarium, in ea videt Beatus, quæ Deus vult, & nihil aliud, indeque potuit Mariæ videre Incarnationem, quin se videret futuram Dei Matrem.

Argumentum tertium: dotes gloriæ Corporum Beatorum radicanur in visione beatificam tamquam in physica radice: ergo si Mariæ habuit in sua Conceptione visionem beatificam, habuit etiam dotes gloriæ sui Corporis; sed has non habuit: ergo neque illam. Nego consequentiam, & est clarissima ratio, quia cum Mariæ fuerit simillima Filio suo, & huic licet ab initio suæ Conceptionis habuerit permanenter visionem beatificam, non concessæ fuerunt illæ dotes, vt sic patiando, & moriendo nos redimeret,

meret, idem omnino dicendum est de nostra
secundaria Redemptrice, & Matre Maria.

Argumentum quartum: B. Virgo in primo
sue Conceptionis instanti habuit visionem bea-
tificam; sed ex hoc sequuntur duo absurda: ergo
non habuit. Probatur minor: sequitur primo,
non habuisse tunc visionem ex meritis, cum ha-
buerit ut debitam Maternitati. Secundo, non
potuisse tunc amare Deum amore libero, & me-
ritorio, nam visio necessitat ad amorem: ergo
ex hoc, &c. Præmitto primo ad solutionem,
quod iuxta varios Auctores, quos sequitur *P.
Plat. p. 2. cap. 1. §. 2. num. 11.* potest alicui sub-
jecto conferri visio beatifica in vno instanti de-
pendenter ab observatione alicuius præcepti in
eo instanti, vel etiam à possessione alterius ope-
ris honesti non præcepti, & prævisi à Deo per
scientiam mediam eliciendi in instanti illo, at-
que ita iuxta plures data fuit in primo instanti
post Viam visio beatifica in præmium Angelis
bonis.

In quo quidem casu cum visio supponat ex-
cercitium liberum, sit que illo posterior, &
impedibilis à potestate proxima ad tale exer-
cicium, non potest illius lædere libertatem.
Possumus ergo dicere, quod B. Virgini in pri-
mo Conceptionis instanti fuit concessa visio de-
pendenter ab observatione præcepti amoris Dei
per scientiam mediam prævisa, & sic ille amor
liber

liber fuit. Secundo, quod non est necesse di-
cere, Beatam Virginem se disposuisse ad visio-
nem per amorem Dei liberum quoad substan-
tiam, sed sufficit, quod se disposuerit tum per
ipsum amorem liberum quoad modum maioris
intensionis, ad quam intensionem visio non ne-
cessitat; tum per alios actus meritorios aliarum
virtutum, quos Beati libere eliciunt.

Hinc in forma nego minorem, cuius primâ
probationem, etiam nego, quia iuxta toties
dicta, quod est debitum potest dari, non so-
lum titulo debiti, verum etiam titulo meriti,
ut patet in gloria Corporis Xpi. Ad secundam
iuxta primum præmissum nego assumptum, &
distinguo probationem, Visio necessitat ad
amorem, respectu cuius est prior, concedo;
respectu cuius est posterior, seu si conferatur
dependenter ab observatione præcepti amoris
Dei, nego. Iuxta secundum autem præmissum,
distinguo assumptum, non potuit tunc amare
Deum amore libero quoad substantiam, conce-
do, quia non potuit omittere substantiam amo-
ris, seu hoc, quod est *amare*: libero quoad mo-
dum, subdistinguo, neque potuit elicere alios
actus meritorios, quibus visionem mereretur,
nego, & potuit eos elicere, concedo.

Argumentum quintum contra secundâ con-
clusionem: ideo in hypothese conclusionis, Ma-
ria non descenderet in sinum Abrahamæ, quia esset
verum,

verum, quod lex panalis, & precipue lata occasione, & causa peccati non loquitur cum Maria; sed hoc non est verum, nam lex mortis fuit panalis, & inducta occasione, & causa peccati iuxta illud, in quacumque die comederis ex eo, morte morieris, & tamen loquitur cum Maria: ergo hæc descenderet in sinum Abrahamæ. Ulterius: D. Thom. q. 27. art. 1. ait. B. Virgo non fuit libera à reatu, quo tota natura tenebatur obnoxia, ut scilicet non intraret in Paradisum, nisi per Xpi hostiam, sicut de Sâctis Patribus dicitur, qui fuerunt ante Xprum: ergo ante Xpi hostiam, seu mortem non poterat B. Virgo intrare in Paradisum, ac per consequens debebat in Abrahamæ sinum descendere.

Distinguo causalem maioris: quia esset verum, &c. exceptis excipiendis, concedo, non exceptis, nego. Etenim, neque Xptus, neque Maria debebat iuxta eam legem mori, cum non peccaverint; attamen Xptus voluit illi subdi, ut nos redimeret, & Maria etiam est illi subdita, nec discordaret à Filio, cumque id certo constet, iste casus est excipiendus. Ad verba D. Thomæ dic, quod B. Virgo non nisi per Xpi hostiam, id est, per merita Xpi sacrificio mortis consummata fuit libera à reatu nõ intrâdi in Paradisum, quatenus fuit libera à peccato originali, & à peccasse in Adam; qua libertate supposita, iam statim à morte sua poterat in Paradisum intrare, & non debebat in Abrahamæ

sinum

sinum descendere. Deinde distinguo consequens, ante Xpi hostiam existentem in divina praxi-fione non poterat, &c. concedo, existentem in executione, nego.

Argumentum sextum ex P. Suar. sup. Non esset indecens, aut incongruum, quod in ea hypotesi Virgo detineretur in sinu Abrahamæ usque ad mortem Xpi, cum talis detentio sit tantum quædam pæna non minuens sanctitatẽ, aut perfectionem amicitia cum Deo: ergo B. Virgo in sinu Abrahamæ detineretur. Nego antecedens, quia abs dubio incongruum esset, quod B. Virgo substineret pænam iuxta legem, quæ eam non comprehenderet, ut pote latam causa peccati; cum aliunde ex Scriptura, vel ratione efficaci non constet sub tali lege debere comprehendendi. Quod autem etiam ait P. Suar. (& militat contra tertiam conclusionem) non videri decere, quod aliqua anima foret Beata, & in statu impassibili ante quam Xptus pateretur, negatur propter rationes conclusionis.

Argumentum septimum ex Abulensi. Quamvis Virgo non peccaverit, tamen debebat peccare, nisi speciali privilegio preservaretur; atqui si peccaret, debebat descendere in sinum Abrahamæ; ergo quamvis non peccaverit debebat illuc descendere. Ulterius: si foret in aliqua vrbe lata lex de solvenda pecunia illi, qui alterum elevaret è luto, non solum debebat

S

eam

eam solvere, qui postquam cecidisset, elevaretur; verum etiam ille, qui iam iam casurus, detineretur ne caderet, non alia ratione, nisi quia licet in lutum non cecidit, necessario erat casurus, nisi detineretur; atqui licet B. Virgo non peccaverit, tamen supposito Adæ peccato, necessario erat peccatura, nisi preservaretur: ergo adstricta fuit lege descendendi in sinum Abrahæ.

Distinguo maiorem, debet peccare debito proximo, nego, quia non fuit inclusa in pacto: debito remoto, quatenus debet ingredi pactum, nisi eligeretur in Matrem Dei, concedo, & nego consequentiam. Cum enim lex de descensu in sinum Abrahæ lata sit pro illis, qui peccaverunt, vel in se, vel saltem in Adamo, & cum Virgo ex speciali privilegio, neque in se, neque in Adamo peccaverit, ex eo etiam privilegio habuit, non esse in ea lege comprehensam. Ad id quod additur, dic, quod ea lex poterat ferri, vel ita, ut solum obligaret eum, qui re ipsa caderet, & elevaretur: & sic nego maiorem.

Vel ita, ut etiam obligaret casurum, qui ab alio detineretur, quoniam non esset solum pænalis, sed favorabilis respectu elevantis, ideoque debet extendi etiam ad detinentem: & sic concessis præmissis, nego consequentiam, quia lex de descensu in sinum Abrahæ fuit pure pænalis,

pænalis, & sic solum comprehendit eos, qui vel in se, vel in Adamo peccaverunt. Denique contra tertiam, & quartam non sunt, nisi alique auctoritates dicentes, Xpium nobis pandisse iter in cælum, ascendisse primum in cælos, fecisse nos possessores cæli, & esse primogenitum mortuorum. Quæ quidem non sunt contra nos, & quia loquuntur in præsentī providentiā, in qua Maria mortua est, & assumpta in cælum post obitum Xpti; & quia etiam in prædicta hypothēsi non ascendisset in cælum, ante mortem Xpti iuxta dicta in quarta conclusione.

DISSERTATIO IV.

*De tertio effectu prædestinationis
Mariæ, scilicet de eius prima
existentia, & immaculata
Conceptione.*

Accedimus iam ad tertium Marianæ prædestinationis effectum, quem *sect. 3. diss. 1.* diximus, fuisse eius primam existentiam, & immaculatam Conceptionem, de quibus quæ controvertibilia, & difficilia sunt modo disputabimus. sit igitur.

eam solvere, qui postquam cecidisset, elevaretur; verum etiam ille, qui iam iam casurus, detineretur ne caderet, non alia ratione, nisi quia licet in lutum non cecidit, necessario erat casurus, nisi detineretur; atqui licet B. Virgo non peccaverit, tamen supposito Adæ peccato, necessario erat peccatura, nisi preservaretur: ergo adstricta fuit lege descendendi in sinum Abrahæ.

Distinguo maiorem, debet peccare debito proximo, nego, quia non fuit inclusa in pacto: debito remoto, quatenus debet ingredi pactum, nisi eligeretur in Matrem Dei, concedo, & nego consequentiam. Cum enim lex de descensu in sinum Abrahæ lata sit pro illis, qui peccaverunt, vel in se, vel saltem in Adamo, & cum Virgo ex speciali privilegio, neque in se, neque in Adamo peccaverit, ex eo etiam privilegio habuit, non esse in ea lege comprehensam. Ad id quod additur, dic, quod ea lex poterat ferri, vel ita, ut solum obligaret eum, qui re ipsa caderet, & elevaretur: & sic nego maiorem.

Vel ita, ut etiam obligaret casurum, qui ab alio detineretur, quoniam non esset solum pænalis, sed favorabilis respectu elevantis, ideoque debet extendi etiam ad detinentem: & sic concessis præmissis, nego consequentiam, quia lex de descensu in sinum Abrahæ fuit pure pænalis,

pænalis, & sic solum comprehendit eos, qui vel in se, vel in Adamo peccaverunt. Denique contra tertiam, & quartam non sunt, nisi alique auctoritates dicentes, Xpium nobis pandisse iter in cælum, ascendisse primum in cælos, fecisse nos possessores cæli, & esse primogenitum mortuorum. Quæ quidem non sunt contra nos, & quia loquuntur in præsentī providentiā, in qua Maria mortua est, & assumpta in cælum post obitum Xpti; & quia etiam in prædicta hypothēsi non ascendisset in cælum, ante mortem Xpti iuxta dicta in quarta conclusione.

DISSERTATIO IV.

*De tertio effectu prædestinationis
Mariæ, scilicet de eius prima
existentia, & immaculata
Conceptione.*

Accedimus iam ad tertium Marianæ prædestinationis effectum, quem *sect. 3. diss. 1.* diximus, fuisse eius primam existentiam, & immaculatam Conceptionem, de quibus quæ controvertibilia, & difficilia sunt modo disputabimus. sit igitur.

SECTIO PRIMÆ.

An prima existentia, seu Conceptio corporea Virginis facta fuerit in instanti?

Præmitto primo, vt omnino apud Patres, & Theologos certum, quod corporea Xpi Conceptio in instanti facta fuit, ita vt in eodem momento, & non successiue, (vti accidit in alijs hominibus) fuerit eius corpus formatum, organizatum, & Animæ rationali vnitum. Nunc vero idem quaeritur cum debita proportione de Beata Virgine; an scilicet eius corporea Conceptio, non successiue, sed in instanti facta fuerit, ita vt in momento eodem corpus eius sanctissimum fuerit formatum, organizatum, & Animæ vnitum rationali? Ad cuius resolutionem.

Præmitto secundo, quod aliqui Hæretici negauerunt, Conceptionem Mariæ fuisse physicam, & modo communi, ac naturali ex humano congressu Sanctorum Ioachimi, & Annæ, dicentes, Mariam, vel esse Deum vt Chorrilidista; vel Angelum, vt Manichæi, quas, & alias similes hæreses fati, super que Doctores confutant. Nos vero catholice defendimus, quod per physicam generationem naturali modo ex Sanctis Ioachim, & Anna concepta est Maria; quamvis in eius Conceptione aliqua mirabilia,

rabilia, quæ in alijs generationibus non accidunt, acciderunt: pro quorum intelligentia.

Præmitto tertio: Quod Mariæ Parentes Sanctissimi non ex concupiscentia, sed ex obedientia, & charitate ad Virginis generationem concurrerunt, cum essent Senes, & steriles, eam que à Deo per orationem impetrarunt, vt ipsa Virgo Sanctæ Birgittæ revelavit, inquiens. *Quando Pater meus, & Mater mea matrimonialiter conuenerunt, plus fecit hoc obedientia, quam voluptas, & plus ibi operata est charitas diuina, quam voluntas carnis.* Et revelavit etiam, quod Angelo nuntiante, Virgini nomen *Mariæ* impositum est: Vnde D. Hier. Damasci. & alij Patres, quos citant Suar. & Saaved. Mariæ Conceptionem vocant *miraculosam*, & opus non tam naturæ, quam gratiæ. His positis sit.

Nostra conclusio cum P. Flores in *Eclesiæ*, & alijs, quos ibi refert, doctissimis que Recentioribus; Conceptio corporea Virginis non facta fuit iuxta communes leges, ita vt concepta dicatur octava die Decembris, & eius corpus post dies octoginta animatum; vti vult P. Valq. neque item perfecta fuit quoad organizationem, & animationem intra sex horarum spatium, vt sentit P. Granados: Sed in instanti consumata fuit per miraculosum Spiritus Sancti concursum, & specialem omnipotentis applicationem. Probatur conclusio: Ecclesia Catholica die octava

Decem-

Decembris celebrat Mariæ Conceptionem in gratia: ergo ea die celebrat corporis Mariæ animationem, nam gratia habitualis sanctificans Animæ inhæret.

Tum sic: Corporea Mariæ Conceptio iuxta revelationem B. Amadei, & aliorum apud S. Anselmum, & item iuxta communem consensum Ecclesiæ facta est die octava Decembris: ergo eo die facta est etiam miraculose corporis organizatio, & animatio; atqui si eo die facta est Conceptio, organizatio, & animatio, potius dicendum est, factam esse in instanti, quam per sex horas, vel per pauciores: ergo ita facta est. Probat minor: *Formatio corporis Adam, & Eva facta fuit in instanti*, ut ait D. Thom. II. p. q. 31. art. 4. ergo sicut secundus Adam, ut esset correctio primi, perfecte conceptus est in instanti, ita secunda Eva, scilicet Maria; quæ ita evadet similior Filio suo in re neque dicente necessariam connexionem cum Filio Dei, neque propria solius ipsius iuxta Patres, & Theologos.

Sed contra argues primo: *D. Damasc. orat. 1. de Nativit. Deip. inquit. O præclaram Anna vulvam, in qua tacitis incrementis, ex ea auctus, atque formatus est fetus sanctissimus!* Ergo corpus Virginis formatum fuit per successiva incrementa: ergo non in instanti. Distinguo primum consequens, per successiva incrementa in ordi-

ne ad totam magnitudinem requisitam Nativitati, concedo, in ordine ad organizationem sufficientem animationi, nego, & sic secundum consequens. Etenim corpus Virginis formatum, & organizatum fuit in instanti, taliter ut posset animari; attamen non habuit totam magnitudinem nativitati debitam, nisi per incrementa tacita, & successiva vi nutritionis.

Argues secundo: Corpus Virginis in instanti Conceptionis fuit Organizatum, & animatum: Ergo in eo instanti habuit eam magnitudinem, quam habiturum esset post octoginta dies, si connaturaliter formatum fuisset, ut corpora reliquarum Mulierum. Consequens videtur verum, nam sine ea requisita magnitudine impossibile erat animari. Tum sic: Si ita accidit, Nativitas Virginis non fuit in legitimo tempore; sed hoc est falsum, aliis non bene celebraret Ecclesia Nativitatem Virginis die octava Septembris: ergo. Probat maior: Si ita accidit, debuit nasci Virgo post sextum mensem, & decem dies, non vero post novem menses, nam ab his debent auferri octoginta dies: ergo si ita accidit, &c.

Nego primam consequentiam ob rationem datam in antecedenti argumento, quia nimirum licet corpus Mariæ in primo instanti habuerit magnitudinem metaphysice sufficientem miraculose animationi; non tamen habuit magnitudi-

nitudinem requisitam animationi connaturali, sed hanc acquisivit per tacita incrementa vi nutritionis per octoginta dies. Inde patet, quod Nativitas post novem menses fuit legitima, & ad eam non fuit necessarium novum miraculum. Distinguo deinde probationem primæ consequentiæ, impossibile erat animari connaturaliter, concedo, miraculose ex speciali Spiritus Sancti concursu, nego. Etenim cum ea magnitudo non sit metaphysice necessaria, ut ea non posita sequantur ex animatione duo contradictoria, bene potuit omnipotentia sine ea corpus Virginis animare.

Sed contra: Sanctissimi Parentes Mariæ Joachim, & Anna, cum essent Senes, & steriles, sine ingenti miraculo non potuerunt concurrere ad eam instantaneam organizationem: ergo non fuerunt Parentes naturales Mariæ, sed miraculosi, quod est absurdum. Distinguo primum consequens: ergo miraculose, quatenus eorum virtus naturalis generativa auxilio extrinseco, seu speciali applicatione Omnipotentia, confortata, & elevata est, concedo; quatenus sine applicatione naturalis virtutis concurrerint, nego, & secundam consequentiam; nam quod supernaturalis elevatio intervenerit quoad modum, & circumstantias generationis, non tollit, quod vere dicantur Parentes naturales Mariæ, uti de hac respectu generationis Christi supra statuimus.

Ar-

Argues tertio: Nequit intelligi deorganizatio sine motu locali; atqui motus localis, cum sit essentialiter successivus, nequit fieri in instanti: ergo, nec deorganizatio. Probatior maior: ad deorganizationem requiritur, quod sanguis maternus coaguletur, densetur, & in diversis partibus diversas figuras sortiatur; sed omnia hæc nequerunt fieri sine motu locali, nimirum quin partes ab vno loco transeant, in alium, ut videtur evidens in bona philosophia: ergo. Distinguo maiorem, nequit intelligi deorganizatio connaturaliter facta sine, &c. concedo, facta miraculose, nego.

Etenim, ut deorganizatio connaturaliter fiat, motus localis modo, quo explicatur in argumento, omnino requiritur; attamen non ita facta fuit in corpore Virgineo, quia totus sanguis, qui prius erat in loco A, sine transitu per medium, collocatus fuit ab Spiritu Sancto in loco cuilibet parti ad constituendam figuram convenienti; inde cum in tali locatione sine transitu per medium non detur motus localis, ut est evidens, facta fuit sine motu locali miraculosa deorganizatio Mariani Corporis. Hinc distincto primo consequenti, sicut antecedens distinximus, concedo maiorem probationis de deorganizatione connaturaliter facta, & nihil ibi in dicitur.

contra nos.

SEC.

SECTIO SECVNDA.

An Conceptio Virginis fuerit immaculata?

QUæritur in præsentî primo: an B. Virgo in primo suæ Conceptionis instanti maculata fuerit originali peccato? Secundo, qua certitudine gaudeat hodie sententia pia de immaculata Conceptione? Tertio, an Maria contraxerit debitum peccati originalis proximum, vel remotum? Quarto demum, vtrum non solum fuerit sine originali labe, eiusque debito proximo concepta, verum etiam cum debito gratiæ, & gloriæ?

Et circa primam quidem quæstionem (quam dicere possumus, iam ab Augustini temporibus pene ab eo decisam, vbi *lib. de natur. & grat. cap. 36.* inquit. *Excepta B. Virgine, de qua cum de peccatis agitur, nullam prorsus haberi volo quæstionem*) nullus disputationi locus est, cum immunitatem Mariæ ab originali certissimam vniuersalis defendat Ecclesia, & plene de hoc pûcto sint bibliothecæ, in quibus innumeri sunt Iesuitæ, vt iuxta P. Salazar, qui totum integrum de hac quæstione scripsit, anno Societatis octoagesimo plusquadringentis fuerint in ea de hac materia Scriptores; hodie vero nequeunt (si fas sit dicere) numerari.

Atque inficiabitur certe nemo, vltimam de

de Conceptione, & potissimam victoriam societati post Deum deberi. Etenim cum Tridentini in æcumenico generali Consilio ageretur de peccato originali *sess. 5.* quæsitum est, an in vniuersali regula originalis maculæ cõprehênda esset Maria? Tunc q̄ P. Ioacubus Lainius Sæcundus Societatis Generalis Præpositus, & Summi Põtificis Theologus tres continuas horas pro immunitate Virginis mundo stupente peroravit, & à Patribus conclamatum est addendâ esse decreto exceptionem.

Exceptio autem fuit huiusmodi. *Declarat tamen hæc Sancta Synodus, non esse sua intentionis comprehendere in hoc decreto, vbi de peccato originali agitur, Beatam, & immaculatam Virginem Deigenitricem.* Qua declaratione corruit vnicū, quod videbatur contrariæ sententiæ efficax argumentum, fundatum in aliquibus Scripturæ textibus, vt est ille Apostoli: *In quo omnes peccaverunt.* Decidit enim Sancta Synodus, quod tuto possunt de B. Virgine non intelligi. Præterquam quod Consiliu suasu Lainij innovavit Bullâ Sixti IV. in favorem Conceptionis; & alias post modum edidit Alexander VI. Leo X. Pius V. Paulus V. Gregorius XV. ac demū Alexander VII. Iam vero pro resolutione aliarum quæstionum.

Præmitto primo: Quod peccatum Adæ origine vnū in posteros, non imitatione, sed propagatione transfussum est, & vnicuique pro-

proprium inhæret: hoc quæ est peccatum originale, & est verum peccatum mortale habituale cuilibet homini ante baptismum inhærens, maculans animam, eam quæ Dei reddens inimicam. Præmitto secundo, quod aliud est *contraxisse peccatum originale*, & aliud, *peccasse in Adamo*: primum enim est, hominem per veram generationem ex Adamo descendentem, & natum, macula originali maculatum esse: Secundum est, hominem debere contrahere talem maculam eo quod ingressus fuerit pactum, quod cum Adamo Deus celebravit de gratia, vel peccato transfundendo in Posteris, & eo quod Adamus operatus sit, & peccaverit pro illo, ut morale illius caput.

Præmitto tertio: Quod, & est *debitum peccati originalis*; & hoc aliud est *proximum*, aliud *remotum*. Debitum est obligatio quædam peccatum originale contra hendi orta ex Adami transgressione, præsupposito pacto, quod Deus cum eo iniit: causa autem huius obligationis, seu moralis necessitatis est Adami transgressio: conditio vero, *sine qua non* est pactum initum cum Adamo, & naturalis ex eo generatio. Debitum *proximum* est obligatio, & moralis necessitas contrahendi maculam originalem ex eo, quod quis ingressus fuit pactum, ac proinde in Adamo peccante moraliter peccavit: dicitur quæ *proximum*, quia inter illud, & *contrahere peccatum* nullum aliud debitum mediat. De-

Debitum *remotum* est quædam non stricta obligatio, necessitas, & naturalis decencia ingrediendi pactum commune, nisi specialiter quis eximatur: dicitur *obligatio non stricta*, quia *antecedit legem*, seu pactum Dei, & hic quem voluerit potest eximere: dicitur *necessitas*, quia non est sola aptitudo, sive non repugnantia pactum ingrediendi: Vnde ab debitum remotum non sufficit, quod quis fuerit aptus, ut pactum ingrederetur; sed vitra requiritur, quod vera illud esset ingressurus, nisi ab ingressu præseruaretur: tale autem debitum vocatur *remotum*, quia inter illud, & *contrahere maculam* mediat *esse ingressum in pactum*, & *Adamum peccasse*: ex his igitur si quis fuit pactum ingressus, hic habet debitum proximum; si quis vero non fuit ingressus pactum, ingredi tamen debuit, hic habet debitum remotum.

Atque hæc est debiti proximi, & remoti communis, vera, & clara explicatio: hoc autem dixerim, quoniam Recentiores aliqui, ut erga Beatam Virginem videantur supra omnes pij, negent quæ ideo illi debitum etiam remotum, alias satis confusas, & improprias confingunt explicationes. Nos vero, qui tantum desideramus, esse solide pios, solidas quæ obinde, & veras sententias, consecretamur: scire illos volumus, quod si Virgini denegent debitum remotum, concedant tamen debuisse ingredi pactum,

tum, nisi ex meritis Xpi exciperetur, & obnoxiam fuisse peccato (quod non possunt non dicere, aiente *exim. D. Tom. 2. disp. 3. sect. 2.* oppositum sine errore dici non posse) statim cum illis consentimus; fatemur tamen, illos non aliam gloriam Virgini concedere, quam facere quaestionem de puro nomine. Quæ quanta sit gloria, ipsi viderint; ego autem.

Præmitto quarto: Quod Sanctissimus D. N. Alexander Papa VII. die octava Decembris Bullam edidit incipientem *Sollicitudo omnium Ecclesiarum*, in qua declaravit auctoritate Apostolica, Romanam Ecclesiam in festo Conceptionis Mariæ, & celebrare, & colere: *Animam Virginis in primo instanti Conceptionis, & infusionis in Corpus, Spiritus Sancti gratia fuisse donatam, & a peccato originali præservatam.* Deinde censuris gravissimis doceri vetat voce, vel scripto, directe, vel indirecte opinionem contrariam. Unde Noster Cardinalis Everardus in examine Theologico Conceptionis defendit, hanc propositionem: *Opinio affirmans Beatam Virginem contraxisse peccatum originale est probabilis; non posse dici absque transgressione dictæ Bullæ.* His positis sit.

Prima conclusio cum prædicto P. Cardin. Everardo Generali quondam Hispaniarum Inquisitore, & Governatore, Patribus q̄ Moia *rom. 2. select. trac. 1. q. 2. Rod. hic q. 4. sect. 1. §. 4.*

&

& alijs pluribus. Hæc propositio, *Anima Virginis in primo sue creationis instanti, & infusionis in Corpus fuit immunis ab originali, & gratia habituali ornata*, licet non sit, uti non est, de fide, est tamen adeo certa certitudine non solum moralis, verum etiam physica, ut omnino implicet eam esse falsam. Probatur conclusio ratione: implicat Ecclesiam errare, tam in rebus pertinentibus ad fidem, quàm ad bonos mores propter specialem assistentiam Xpi, & Spiritus Ecclesie Sancti; atqui si ea propositio posset esse falsa, posset errare in rebus pertinentibus ad bonos mores: ergo implicat eam propositionem esse falsam.

Probatur minor efficaciter: Eodẽ modo, quo Ecclesia proponit colendum aliquem Sanctum Canonizatum, proponit colendam Conceptionem Mariæ; atqui si aliquis Canonizatus non esset Sanctus, sed damnatus, erraret Ecclesia in re pertinente ad bonos mores, ut est evidens: ergo si Conceptio Mariæ non fuisset Sancta, erraret Ecclesia, ac per consequens si ea propositio, &c. Probatur item conclusio auctoritate Patrum à paritate: iuxta Sanctos Aug. Thom. Ildeph. & Bernard. consequentia huius enthymematis est innegabilis. *Ecclesia colit, & celebrat Nativitatem V. g. Virginis: Ergo ea Nativitas fuit sine peccato, seu in gratia, & Sancta.* Ergo etiam est innegabilis hæc Ecclesia colit Conceptionem Mariæ: Ergo ea fuit in gratia; nam ideo primũ, quia

Ecclesia

Ecclesia nequit colere, quod est peccato fœdaturum, alias erraret; atqui in Conceptione, ut est evidens, militat eadem ratio: ergo.

Et nota ad conclusionem, quod cum iuxta Patres Granad. Theophylum, & alios Theologos, non solum sit Martyr, qui pro tuenda aliqua veritate fidei occiditur, sed etiam qui pro exercendo aliquo actu virtutis, ut patet in S. Ioanne Baptista, qui ob reprobationem incestuosæ luxuriæ Herodis interfestus est. Deducitur inde, quod qui ob defensionem Ecclesiæ cultus circa Conceptionem Mariæ, & ob tutamen maioris probabilitatis piæ sententiæ morti addiceretur, verus Martyr esset habendus; nam moreretur propter veritatem maxime conducentem ad Dei honorem. Alias huiusmodi curiosas quasi iunculas vide apud P. Moia sup.

Secunda conclusio: Cum Patribus Salazar de Concep. Rod. sup. §. 6. Salmer. Turri. Arriag. Granad. Lugo, & omnibus alijs Iesuitis, contra Theologos Antiquiores. Beata Virgo non habuit debitum proximum peccati originalis, sed solum debitum remotum. Probatur prima pars conclusionis ratione à priori. Ille non habuit debitum proximum peccati, supposito quod Adamus peccaverit; qui non fuit ingressus pactum cum Adamo initum; atqui Beata Virgo non fuit ingressa tale pactum, uti demonstratum est *diff. 1. sect. 1.* ergo non habuit debitum proximum. Probatur

secunda

batur

batur etiam auctoritate Divi Anselmi aientis. *Decuit B. Virginem ea puritate nitere, qua maior sub Deo nequit intelligi;* atqui si habuisset debitum proximum, seu peccasset in Adamo posset sub Deo intelligi maior puritas, nam Angeli boni, neque in se, neque in alio peccaverunt; ergo non habuit tale debitum.

Probatur secunda pars conclusionis: Omnino dicendum est Mariam fuisse à Xpto redemptam, cum S. Bernar. asseveret, quod: *Plus pro Virgine redimenda Xptus venit, quam pro omni alia creatura;* atqui si non habuit debitum saltem remotum, seu non fuit obnoxia peccato originali, nequit intelligi, quod à Xpto redēpta fuerit; nā ille redimitur, qui ab aliquo malo vel incurso, vel incurrendo liberatur; atqui Maria nullū malum incurrit; & si non habuit debitum remotum, nec debuit, aut potuit incurere; ergo non fuit à Xpto redempta; sed hoc est absurdum: Ergo habuit debitum remotum.

Atque hinc agnoscitur, qualis fuerit singularis redemptio Mariæ: fuit enim *preservativa*, quia nimirum ex Xpti meritis preservata est non solum à peccato, verum etiam à peccasse in Adam; cum reliqui omnes homines redempti sint à peccato iam contracto per veram ex Adamo generationem. Vnde redemptio Mariæ gloriosior fuit, cum ex terminis sit gloriosius, numquam cecidisse, quam post casum surrexisse: &

argu

T

Conceptione sua PRO

pro Maria tantum facta est ea singularissima, & gloriosior redemptio.

Tertia conclusio cum Doctissimis Recentioribus: Maria, non solum concepta fuit sine peccato originali, & debito proximo ipsius, sed etiam cum debito gratiæ, & gloriæ. Probatur conclusio de debito gratiæ: Maria ab instanti Conceptionis fuit Mater Dei, tum ratione divinæ destinationis ad hoc munus, tum ratione illius duplicis qualitatis supernaturalis supra statuta; aequi Maternitati Dei debetur gratia sanctificans saltem titulo moralis decentiæ: ergo Maria concepta fuit cum debito gratiæ, dicente Petro Damiano: *Maria ex quo templum Dei facta est, ita privilegiata est, ut nullatenus aliqua macula deturpari potuerit.*

Probatur iam conclusio de debito gloriæ: Maria iuxta Patres simillima fuit Filio suo in donis supernaturalibus; sed Xpto à primo suæ Conceptionis instanti debita fuit gloria essentialis, seu visio Beata per totam vitam: ergo Mariæ etiam saltem pro eo primo instanti, nam fuit pure Viatrix iuxta supra dicta. Ulterius: Maria debet esse superior in donis supernaturalibus, respectu Angelorum, & hominum, quorum est Regina; sed Angelo, & homini in statu consummato debetur gloria ratione gratiæ adoptionis: ergo Mariæ debetur ratione gratiæ Maternitatis ante consummationem, ac proinde in Conceptione sua.

Argu-

Argumenta contraria.

Argumentum primum contra secundam conclusionem: *Apost. 2. ad Corinth. 5. ait. Si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est Christus in quo textu, certum est loqui Paulum de morte spiritali Filiorum Adæ: Ergo sicut est certum, quod Christus mortuus est pro omnibus nullo excepto, ita debet esse certum, quod omnes fuerunt mortui morte peccati, nullo excepto: ergo etiam B. Virgo mortua fuit morte peccati; atqui non in se: ergo saltem in Adamo peccando in ipso; sed eo ipso habuit debitum proximum peccandi: ergo habuit. Ulterius: *Idem Apost. 1. ad Corinth. cap. 15. inquit. Sicut in Adam omnes moriuntur, ita, & in Christo omnes vivificabuntur;* atqui Maria vivificata est in Christo: ergo mortua est in Adamo, ac per consequens in illo peccavit.*

Præmitto ad solutionem ex *P. Tyrst. tom. 3. disp. 4. num. 24.* quod paritas desumpta ex verbis Apostoli solum debet procedere in sensu, in quo ipse loquitur; alioqui si universaliter sumeretur probaret argumentum, Virginem habuisse peccatum originale, nam aliquem esse mortuum peccato, significat, illum in se habere

T 2

pecca-

peccatum. Igitur Apostolus (*ut notat P. Vasq. disp. 115.*) non contendit singulos homines absque exceptione peccasse, sed omnes, sive Iudæi sint, sive Græci, sive Gentiles peccasse, & gratia Dei indignisse; Xp̄tum quæ ideo mortuum fuisse pro omnibus, & omnes vivificavisse: inde quæ ostendit Apostolus, Iudæos ab hac lege non fuisse exemptos propter legem scriptam, & circumcissionem. Hinc nego omnes consequentias, vel distinguo primum consequens, sicut in sensu Apostoli, concedo, in alio, nego.

Argumentum secundum: Si Maria non habuit debitum proximum originalis, non habuit remotum; sed non habuit proximum: ergo nec remotum. Probatum maior: Ideo ab auctoritate non habuit debitum proximum, quia iuxta Anselmum *decurit ea puritate nitere, qua maior nequeat intelligi*; sed si habuit debitum remotum, maior puritas potest intelligi: ergo si Maria, &c. Nego maiorem, & distinguo minorem probationis, maior potest intelligi compatibilis cum redemptione, nego, incompatibilis, transferat: Etenim maior puritas videtur, non habuisse debitum remotum; attamen hoc nequit compati cum redemptione iuxta probationem nostræ conclusionis.

Argumentum tertium: Si Adamus non peccasset, gratia originalis fuisset transfusa in B. Virgi-

Virginem: Ergo fuit inclusa in pacto quoad transfusionem gratiæ: Ergo, & quoad transfusionem peccati, ac proinde habuit debitum proximum. Omissio propter dicta *diff. 1. sect. 1.* supposito antecedentis, nimirum quod Adamo non peccante, Virgo existeret, concedo primam consequentiam, & nego secundam; quia cum nulla sit essentialis connexio inclusionis in pacto quoad transfusionem gratiæ, & inclusionis quoad transfusionem peccati, sed totum hoc negotium dependeat a voluntate Dei, bene potuit Maria includi quoad unum, & non quoad aliud.

Ratio autem esse potest, quia dignitas Matris exigebat, ut de favorabilibus concessis Adæ posteris nihil ipsi denegaretur; & talis est gratiæ transfusio: Secus vero de odiosis, qualis est transfusio peccati. Unde pactum sic initum fuit, *volo ut si serves mandata mea, gratia originalis in omnes tuos Posteris nullo excepto transfundatur: si vero non serves, transfundatur peccatum in omnes, excepta illa, quæ si decrevero incarnationem, ovæ Mater Filij mei.*

Sed contra ex P. Vasq. Atqui B. Virgo non potuit includi in pacto quoad transfusionem gratiæ, quin includeretur quoad transfusionem peccati: Ergo nulla est solutio! Probatum antecedens: Si potuit includi in pacto quoad transfusionem gratiæ, habuit peccatum originale; sed

sed non habuit: Ergo non potuit, &c. Probatur maior: Adamus cum peccaverit, non transfudit in Virginem gratiam originalem ipsi debitam vi pacti, ac proinde Maria habuit privationem gratiæ; sed hoc est habere peccatum originale: Ergo si potuit, &c. Hoc argumentum fundatur in suppositione falsa de eo, quod peccatum originale consistat in privatione gratiæ; non enim consistit, nisi in peccato Adami præterito, & carentia condonationis, vel satisfactionis condignæ, ut in tract. de peccat. communiter à nostris defenditur. Inde, nego antecedens, & maiorem probationis, ad cuius probationem; vel nego, vel distingo minorem, hoc est habere peccatum originale, si hoc consistat in privatione gratiæ, concedo, si non consistat, uti non consistit, nego.

Argumentum quartum: D. Aug. ait, quod *Maria ex Adamo mortua est propter peccatum; caro autem Domini ex Maria mortua est propter delenda peccata*: ergo Maria mortua est propter peccatum originale; sed non propter illud ut contractum: Ergo propter debitum proximum ipsius. Distinguo primum consequens: Propter peccatum, quatenus ipsa peccasset in Adamo, & ideo mortua esset, nego; quatenus ex peccato Adami venit mors in mundum, & eam sustinuit Maria, ut similis esset Filio suo, concedo; atque ita intelligendus est D. Augustinus.

Etenim

Etenim Maria sustinuit mortem, & aïas vitæ mortalis ærumnas ob conditionem humanæ naturæ, & ut assimilaretur Filio suo, qui talia perpessus est, & tamen in Adam non peccavit.

Argumentum quintum: Si Virgo non fuit inclusa in pacto, non potuit contrahere maculam originalem; sed si non potuit eam contrahere, non potuit ab ea redimi per Xptum, nam cui repugnat captivitas, est illi impossibilis redemptio: Ergo fuit inclusa in pacto, ac per consequens habuit debitum proximum. Distinguo maiorem, non potuit contrahere, &c. impotentia consequenti, concedo, antecedenti, nego: Hoc est Maria potuit antecedenter non præservari ab ingressu in pactum, & si non præservaretur, abs dubio in Adamo peccasset; at vero consequenter non potuit peccare, quia præservata est per Xptum ut pactum non ingrederetur, & sic habuit impotentiam consequentem peccandi.

Deinde distingo minorem, non potuit ab ea redimi redemptione præservativa antecedente contractionem peccati, nego, sanativa supponente peccatum contractum, concedo. Etenim illa est singularissima Mariæ redemptio, quod per Xptum redempta fuit quatenus fuit præservata, ne in Adamo peccaret; non vero fuit redempta redemptione communi alijs, nimirum sanativa, nam hæc supponit peccatum con-

sub

contractum, & illud Maria non contraxit. Distinguo item probationem, cui repugnat captivitas repugnantia tam antecedenti, quam consequenti, est impossibilis redemptio, concedo, cui repugnat repugnantia solum consequenti, & orta ex libera Dei præservatione, nego.

Argumentum sextum: Ex eo quod Xptus petierit pro Virgine ne includeretur in pacto, & ne contraheret originale, dicitur, Virginem liberavisse à peccasse in Adam, & ab originalis contractione: Ergo ex eo, quod non petierit pro reliquis dicitur, eos implicasse in pacto, & in peccato originali; sed hoc nequit dici, alioqui Xptus posteros ad peccatum determinasset: ergo nec primum. Ulterius: Posterius Adæ includi absolute in pacto, est peccare in Adam; sed Xptus fuit causa per se, vt Posterius Adæ includerentur absolute in pacto: ergo fuit causa per se, vt peccarent in Adam.

Probatur minor duplici ratione: Prima Xptus, supposito pacto fuit causa per se non petitionis pro Posteris Adæ; atqui non petitio pro Posteris Adæ, est absoluta inclusio eorum in pacto; sicut petitio pro Maria fuit absoluta exclusio illius à pacto: Ergo Xptus fuit, &c. Secunda, omnis causa per se carentiæ conditionis determinate requisitæ ad inclusionem in pacto, est causa per se talis inclusionis; sed Xptus fuit causa per se carentiæ petitionis pro Posteris Adæ,

Adæ, & ea carentia erat determinate requisita ad inclusionem eorum in pacto: Ergo Xptus fuit, &c. Retorqueo: ex eo quod Deus Petro conferat auxilium efficax, dicitur, eum liberasse à peccato actuali: ergo ex eo, quod Paulo non conferat auxilium efficax, sed inefficax, dicitur, eum in peccato implicare. Quid quid respondeas, accipe pro solutione: ergo autem.

Præmitto primo: Quod vt dicitur *tract. de actib. human.* vt quis ponens aliquam conditionem, seu antecedens, ex quo sequitur etiam per se peccatum alterius, dicatur illum implicare in peccato, & esse causam per se peccati illius, requiritur quod ponat illud antecedens, vel sub obligatione vitandi alterius peccatū, vel cū intentione, & complacentia in peccato alterius prævisto: si enim tale antecedens ponat vtens iure suo absque obligatione vitandi alterius peccatum, aut sine intentione, aut complacentia in illo, non erit illius causa per se, sed mere per accidens. Sic famina honeste, & decenter ornata, vt placeat marito, non implicat in peccato, neque est causa per se peccati Adolescentis ex eius aspectu concipientis prava desideria.

Præmitto secundo, quod non petitio Xpi præscisse, & secundum se sumpta non fuit conditio determinata inclusionis in pacto. respectu Posterorum. Adæ, sed indifferens ad illam inclusionem.

clusionem; nam talis inclusio provenit, & ex celebratione pacti, & ex præsupposito Adami peccato, quo posito verificatur Posteris in Adam peccasse. Hinc in forma, nego consequentiam, & disparitas est: Ideo enim Xptus petendo pro Maria dicitur eam à peccato liberasse, quia ex intentione eam liberandi petivit; at vero non potest dici, implicasse Posteris in peccato, quia licet pro eis non petierit, tamen neque omisit petitionem sub obligatione eos liberandi, neque ex intentione, aut complacencia in peccato eorum.

Ad modum, quo Deus conferens auxilium prævisum efficaciter causat per se consensum bonum, quia ex intentione illius auxilium confert: Conferens vero auxilium prævisum inefficax non causat per se peccatum, quia neque confert tale auxilium ex intentione peccati, neque sub obligatione vitandi illud. Deinde concedo minorem, & ad id quod in eius probatione dicitur, vide quomodo intelligendum sit *diff. 1. sect. 1. argum. ult.* Ad id, quod additur, distinguo maiorem, includi absolute in pacto præcise sumptum, est peccare in Adam, nego, quia fit includi in pacto est indifferens ad peccandum, & non, cum sit signum indifferentiæ Adami, includi absolute in pacto præsupposito peccato Adæ est, &c. concedo.

Et nego minorem, ad cuius primam probationem,

tionem, distinguo minorem, est absoluta inclusio eorum in pacto, hoc, sicut, & peccato Adæ aliunde supposito, concedo; aliter, nego. Ad secundam probationem, distinguo minorem, est causa per se talis inclusionis, si talis causa intendat eam inclusionem, aut teneatur eam vitare, concedo, si neque intendat, neque vitare teneatur, uti accidit in Xpto, nego: Et secundam minoris partem, & carentia secundum se sumpta erat, &c. nego, supposito aliunde pacto, concedo. Etenim licet inclusio in pacto peccatum non sit; attamen concedendum non est, Xptum non petendo pro Posteris Adæ fuisse causam per se inclusionis eorum in pacto, quia neque vitare eam debuit, neque eam intendit; & procuravit, sicut intendit exclusionem Virginis. Unde respectu inclusionis solum fuit causa per accidens, permissiva, seu non impediens.

Sed contra: Xptum liberare Mariam à peccato, est eam non peccare: Ergo Xptum non liberare alios Posteris à peccato, est eos peccare; sed Xptus libere voluit non liberare Posteris à peccato: Ergo libere voluit eos peccare, ac per consequens fuit causa per se peccati eorum. Nota, quod licet Xptus libere non petierit pro reliquis Posteris, ac proinde libere eos non liberaverit; tamen non fuit causa per se peccati eorum, nec illud formaliter, vel etiam virtualiter voluit, quia neque habebat obligat.

obligationem eos liberandi, neque petitionem omisit ex complacentia, aut intentione ut peccatum sequeretur; & aliunde eius non petitio erat indifferens ad peccatum.

Hinc argumentum est fallax, sicut hoc *Petrum non habere libertatem ad peccandum, est Petrum non peccare; Ergo Petrum habere libertatem ad peccandum, est Petrum peccare*, quia sicut hic non bene infertur consequentia, quoniam licet non habere libertatem ad peccandum connectatur cum non peccare, nemo enim peccat, si non est liber; tamen habere libertatem ad peccandum, non connectitur cum peccare, sed potius libertas est indifferens ad peccatum, & carentiam illius; similiter argumenti consequentia est mala; nam licet *Xpium liberare Mariam à peccato, sit connexum cum eà non peccare*, quia si à peccato est libera, non peccat; attemen quia non liberatio Posterorum à peccato per Xpium est indifferens ad peccatum, nam hoc aliunde provenit, nimirum à peccato Adæ, supposito pacto, ideo *Xpium non liberare eos à peccato*, non connectitur cum eos peccare.

Hinc ad formam, concedo antecedens, & distinguo consequens, est eos peccare, *attenta præcissione non liberatione Xpi*, nego; *attento peccato Adæ, supposito pacto*, & absque vlla obligatione liberandi in Xpto, concedo; Et minorem, libere voluit non liberare Posterum

à

à peccato per puram omissionem petitionis de se indifferentem ad peccatum, concedo, per liberam volitionem, seu positionem peccati, nego. Neque quod non positio peccati Posterorum sit positive libera Xpto, infert, esse etiam positive liberam positionem peccati, nam licet libertas *immediata* circa actus propriæ voluntatis versetur inter contradictoria, non tamen ita libertas *mediata* ad exercitium alterius voluntatis, uti est peccatum Posterorum. Verum hoc spectat ad tractatum de actibus humanis.

Argumentum septimum contra primam partem tertiæ conclusionis: Conceptio Xpi fuit cum exclusionem peccati, & debito gratiæ; sed ita fuit Conceptio Mariæ: Ergo fuit æqualis Conceptioni Xpi, quod est absurdum. Nego consequentiam, & est disparitas, quia exclusio peccati, & debitum gratiæ in Xpto fuit ex natura rei, & ratione Personæ divinæ, conceptio vero Mariæ cum exclusionem peccati, & debito gratiæ non fuit ex natura rei, & ratione propriæ Personæ, sed ratione Maternitatis, & decreti Dei de numquam conferendo auxilio inefficaci, nam Maternitas Dei essentialiter connectitur cum scientia mediæ de efficacia omnium auxiliorum conferendorum Mariæ, inde quantum originale, tum omne actuale peccatum excludit.

Argumentum octavum contra secundam partem

tem

rem eiusdem conclusionis: Maria concepta fuit cum debito gloria; Ergo gloria fuit illi debita semper; nam quod debetur alicui, semper, & ubique debetur; sed eo ipso habuit incessanter visionem beatificam, quod est falsum: Ergo non fuit concepta cum debito gloria. Nego primam consequentiam, cuius probationem distinguo, semper, & ubique debetur, si deberi semper opponatur conditioni subiecti, nego, si non opponatur, emitto. Etenim cum conditioni Viatoris pure talis repugnet visio beatificam incessanter habita, nam alius esset comprehensor; inde est, quod si alicui Viatori, ut Maria debeatur visio, nequit deberi pro omni instanti, alioqui esset contra conditionem illius. Ad alia argumenta, vide

diff. 1. sect. 1. & 2.

SECTIO TERTIA.

An in Maria à primo Conceptionis instanti fuerit peccati fomes extrinsecus?

PRæmitto primo, quod fomes peccati est ipse appetitus sensitivus quatenus in bonum sensibile rationi contrarium inclinatur, vel ante imperium rationis omnem advertentiam præveniendum, vel contra ipsum rationis imperium: & talis appetitus vocatur *concupiscentia*, de qua Trident. sess. 3. Can. 5. inquit. *Manere autem in baptizata-*

baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc Sancta Synodus fatetur, & sentit; nam licet per baptismum omnino deleatur peccatum originale, non tamen eius effectus, qui est dictus fomes. Atque hic fomes ita vocatur, quia concipit, & nutrit malum ante omnem advertentiam rationis; & contra eius præscriptum iuxta illud Pauli, quod *nolo malum, hoc ago*: ad modum quo fomes concipit, & nutrit ignem.

PRæmitto secundo: Quod fomes, & est in actu primo, & est in actu secundo: in actu primo est ipsa potentia sensitiva ad bonum sensibile rationi contrarium inclinans; in actu vero secundo sunt actus talis potentie, & actualis inclinatio ad malum. Atque hic fomes licet alicubi vocetur ab Augustino *peccatum*; tamen ut Trident. ait, non est peccatum proprie, sed ita dicitur quatenus ad peccatum inclinatur. Tertio, quod tunc fomes dicitur *ligari*, quando appetitus impeditur per aliquam Dei extrinsecam providentiam, ne actu feratur in bonum sensibile rationi oppositum: tunc vero dicitur *extingui*, cum impeditur, ne in actus rationi contrarios erumpat, & per negationem concursus Dei ad tales actus, & per habitus virtutum infusos, atque intrinsecos. His positis.

Nostra conclusio est cum Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 4. sect. 5. ex communi Patrum, ac Theologorum sententia, ut ait P. Rip. de onto supernat. tom. 2.

disp.

rem eiusdem conclusionis: Maria concepta fuit cum debito gloria; Ergo gloria fuit illi debita semper; nam quod debetur alicui, semper, & ubique debetur; sed eo ipso habuit incessanter visionem beatificam, quod est falsum: Ergo non fuit concepta cum debito gloria. Nego primam consequentiam, cuius probationem distinguo, semper, & ubique debetur, si deberi semper opponatur conditioni subiecti, nego, si non opponatur, emitto. Etenim cum conditioni Viatoris pure talis repugnet visio beatificam incessanter habita, nam alius esset comprehensor; inde est, quod si alicui Viatori, ut Maria debeatur visio, nequit deberi pro omni instanti, alioqui esset contra conditionem illius. Ad alia argumenta, vide

diff. 1. sect. 1. & 2.

SECTIO TERTIA.

An in Maria à primo Conceptionis instanti fuerit peccati fomes extrinsecus?

PRæmitto primo, quod fomes peccati est ipse appetitus sensitivus quatenus in bonum sensibile rationi contrarium inclinatur, vel ante imperium rationis omnem advertentiam præveniendum, vel contra ipsum rationis imperium: & talis appetitus vocatur *concupiscentia*, de qua Trident. sess. 3. Can. 5. inquit. *Manere autem in baptizata-*

baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc Sancta Synodus fatetur, & sentit; nam licet per baptismum omnino deleatur peccatum originale, non tamen eius effectus, qui est dictus fomes. Atque hic fomes ita vocatur, quia concipit, & nutrit malum ante omnem advertentiam rationis; & contra eius præscriptum iuxta illud Pauli, quod *nolo malum, hoc ago*: ad modum quo fomes concipit, & nutrit ignem.

PRæmitto secundo: Quod fomes, & est in actu primo, & est in actu secundo: in actu primo est ipsa potentia sensitiva ad bonum sensibile rationi contrarium inclinans; in actu vero secundo sunt actus talis potentie, & actualis inclinatio ad malum. Atque hic fomes licet alicubi vocetur ab Augustino *peccatum*; tamen ut Trident. ait, non est peccatum proprie, sed ita dicitur quatenus ad peccatum inclinatur. Tertio, quod tunc fomes dicitur *ligari*, quando appetitus impeditur per aliquam Dei extrinsecam providentiam, ne actu feratur in bonum sensibile rationi oppositum: tunc vero dicitur *extingui*, cum impeditur, ne in actus rationi contrarios erumpat, & per negationem concursus Dei ad tales actus, & per habitus virtutum infusos, atque intrinsecos. His positis.

Nostra conclusio est cum Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 4. sect. 5. ex communi Patrum, ac Theologorum sententia, ut ait P. Rip. de onto supernat. tom. 2.

disp.

disp. 79. sect. 9. num. 13. Ab instanti Conceptionis fuit in Beata Virgine extinctus omnis fomes peccati, tam in actu primo, quam in actu secundo. Probatur conclusio à priori de fomite in actu primo: tunc extinguitur, & non solum ligatur fomes in actu primo, cum subiectum habet attentionem perpetuam ad bonum, habitus virtutum infusus in gradu perfectissimo, & Deus illi semper confert auxilia praevalida efficacia, & gratiam copiosissimam; sed omnia hæc habuit Maria ab instanti suæ Conceptionis iuxta supra dicta: Ergo in ea fuit extinctus fomes peccati.

Uterius: Ab instanti Conceptionis fuit infusa corpori Virginis ea qualitas supernaturalis supra statuta influxiva in unionem hypostaticam, & proprie sanctificans corpus ipsius; atqui ea qualitas est omnino incompossibilis cum fomite peccati: Ergo vè illius non fuit ab eo instanti in Virgine fomes. Probatur minor: Id, cui debetur omnis gratia possibilis puræ creaturæ, ac per consequens remotio omnis impedimenti ad talem gratiam, est incomponibile cum fomite peccati, nam talis fomes cum ad peccatum inclinet, est talis gratiæ impedimentum; sed illi qualitati debetur omnis gratia possibilis puræ creaturæ, vti supra probavimus: Ergo ea qualitas, &c. Et sane si Maria fomitem peccati habuisset, melioris conditionis fuissent in statu innocentiae primi Parentes; quod dicendum non est,

est; cum perfectius in Maria, quam in illis fuerit originalis iustitia. Probatur iam conclusio de fomite in actu secundo: (licet probatione non ageat, nam vè bene ait P. Rod. hic q. 4. sect. 7. §. 3. nequit asseri in Virgine fomes in actu secundo sine ingenti temeritate contra sensum omnium Patrum) quoniam iuxta toties repetitam Anselmi sententiam, Maria debuit ea puritate nitere, qua maior sub Deo nequit intelligi; atqui si habuisset fomitem in actu secundo, seu motus concupiscentiæ, quæ incitat ad peccatum, maior puritas posset intelligi, scilicet ea; quam Adamus habuit in statu innocentiae: Ergo non habuit talem fomitem. Etenim quis neget, magnam secum trahere indecentiam, quod Purissima Deigenitrix tales concupiscentiæ motus fuerit experta?

Conclusioni deinde nostræ addendum iudico, quod P. Ioann. Marin de Incarn. tom. 1. disp. 7. sect. 5. num. 49. Et alibi, pie arbitratur, Beata Virginem habuisse fomitem ad virtutem naturalem, seu ad bene moraliter naturaliter operandum. Quæ cogitatio, vti pote pia, mihi quidem placet; & suaderi potest ex eo, quod B. Virgo fuerit perfectior, quam Adam ex meritis Xpi creata, id est, cum intellectu perfectiore; perfectiore que voluntate, inclinatione; & promptitudine ad bonum, vti pote que creaba-

creabatur Domina, & reparatrix omnium, quæ Adam perdidit; inde que videtur illi concedi absque temeritate posse fomes ad naturalem virtutem, cum maiora de ea prædicent Patres.

Verum contra conclusionem argues primo: inclinatio rei ad suum proprium obiectum est ipsa entitas, seu essentia rei; sed entitas, & essentia rei nequit impediri, licet actus secundus impediatur: ergo ea inclinatio nequit impediri; atqui fomes in actu primo, est inclinatio appetitus ad bonum sensibile rationi contrarium tanquam ad proprium obiectum: Ergo hic fomes nequit impediri, vel extingui; sed in B. Virgine fuit talis appetitus: Ergo, & fomes in actu primo. Præmitto primo ad solutionem, quod obiectum proprium appetitus sensitivi, est bonum quodlibet sensibile, & hoc sæpe est rationi contrarium: At vero talis appetitus tunc solum habebit rationem, seu formalitatem fomitis, quando possit ferri in illud bonum ante, vel contra rationis imperium; at quando non possit ita ferri in illud; tunc non habebit formalitatem fomitis.

Præmitto secundo, quod inclinatio in bonum sensibile secundum se sumptum, est essentia appetitus; at vero posse ferri in illud bonum ante, vel contra imperium rationis, non est eius essentia, sed vitium, & defectus ab originali descendens; indeque hoc impediri potest.

Nunc

Nunc concessio toto syllogismo, distinguo primam minorem subsumptam, fomes in actu primo est inclinatio appetitus in bonum sensibile, quando appetitus potest in illud ferri ante; vel contra imperium rationis, concedo, quando non ita, nego: & secundam etiam minorem, in B. Virgine fuit talis appetitus, qui potest ferri in bonum sensibile præveniendi imperium rationis, vel contra illud nego, inclinans ad bonum sensibile secundum se, concedo, & nego consequentiam.

Argues secundo: Si per aliquid extinctus fuisset fomes in Virgine, maxime per gratiam actualem, & habituales, per negationem concursus, & per habitus virtutum intrinsecos iuxta nostram probationem; sed omnia hæc non possunt tollere inclinationem appetitus in bonum sensibile rationi contrarium, quod est ipsius obiectum: Ergo nec possunt extinguere fomitem. Distinguo minorem, non possunt tollere inclinationem remotam, concedo; proximam, quatenus per aliquid intrinsecum impediatur appetitus, ne tendat in bonum sensibile ante, vel contra imperium rationis, nego. Vel aliter: non possunt tollere inclinationem, quatenus hæc habet rationem fomitis, nego, quatenus est præscisse inclinatio, concedo, & solutio patet ex dictis in argumento antecedenti.

Argues tertio: Nullum corpus in hac providen-

V 2

viden-

videntia decuit donari gloria, & immortalitate ante corpus Xpti: Ergo pariter nec liberari à fomite ante Xpti corpus; sed corpus Xpti non fuit liberatum à fomite vsque ad instans Incarnationis, in quo primo extitit: Ergo corpus Virginis, vsque ad illud instans non fuit liberatum à fomite. Quod quidem ita accidisse videtur asserere Sancti Ciprian. Cirill. & Nazianz. Concesso antecedenti, nego consequentiam, & est disparitas, quia cum ante Xptum nemo fuerit Comprehensor, & gloria corporis, arque immortalitas ad statum Comprehensoris pertineat, nullum corpus ante corpus Xpti debuit glorificari.

At vero, cum liberatio à fomite non sit ita propria status comprehensoris, vt incommunicabilis sit Viatoris statui, bene potuit alicui corpori communicari ante corpus Xpti: Quod patet à paritate gratiæ habitualis, quæ quia communicabilis est tam Cōprehensoribus, quam Viatoribus, fuit pluribus hominibus concessa ante existentiam Xpti, licet ex eius meritis. Ad Patres responderetur, illos non dicere, quod in instanti Incarnationis, & non antea fuit Maria libera à fomite, sed quod fuit libera à voluptate carnali, & æstu libidinis in Conceptione Xpti, arque in partu à sordibus puerperij.

Argues quarto: Quidquid moritur, aut extinguitur, prius fuit; sed in Maria numquã fuit

fuit fomes: Ergo numquam fuit extinctus. Distinguo minorem numquam fuit fomes secundum rationem appetitus, nego; secundum rationem propriam fomitis, concedo; inde fomes in Maria dicitur extinctus, quia impeditus fuit appetitus, ne haberet formalitatem fomitis; fuit enim in Virgine potentia capax habendi fomitis formalitatem; impedita tamen est, illam habere. Si vero in tuo argumento persistas, libenter do manus, cum hoc in Virginis gloriam cedat.

SECTIO QUARTA.

De habitibus supernaturalibus, & scientia infusa concessis Virgini in instanti Conceptionis.

ALiqua hic sunt apud Theologos certa, aliqua dubia: Et de vtrisque seorsim agendum est. Primo igitur est certum, in primo Conceptionis instanti infusos fuisse Animæ Virginis simul cum gratia habitus omnium virtutũ, tam Theologaliũ, quam moraliũ, nam tales habitus sunt passiones gratiæ quæ est, quædam natura supernaturalis, & per eos voluntas ad bonum promovetur, & à malo retrahitur, hoc enim est proprium virtutum. Secundo etiã data ei fuisse septem dona Spiritus Sancti, quæ

enume-

enumerat: *Isaias cap. 11.* & sunt *Spiritus sapientia, & intellectus, Spiritus Consilij, & fortitudinis, Spiritus scientia, & pietatis, & Spiritus timoris Domini.* Ratio autem est, quia iam ex tunc Spiritus Sanctus erat Sponsus Mariæ, & dotare illam decebat suis donis, ac dotibus; ut sic illa posset facile ab eodem Spiritu moveri ad opera eximia.

Certum est tertio: Mariam in sua Conceptione habuisse iustitiam originalem, uti supra statuimus, extinctum in ea fuisse fomitem peccati, ut sectione antecedenti probatum est, concessa que fuisse auxilia gratiæ efficacissima, & copiosissima; meruit enim iuxta supra dicta de congruo totam gratiæ immensitatem, quam tunc habuit; ac per consequens ad tale meritum debuit præveniri, & adiuvari efficacissimis auxilijs, & in intentione correspondentibus gratiæ adeo immensæ. Quarto certum est, habuisse perfectum usum rationis, nam illum habuere à primo suæ creationis instanti Angeli, & primi Parentes, ac proinde, & Mariæ; cum conveniens fuerit, ut in nullo momento cessaret à cognitione, & amore Dei.

Certum est quinto: Collatas fuisse in eo instanti Mariæ omnes gratias *gratis datas* (illas scilicet, quæ dantur ad aliorum utilitatem, ad distinctionem gratiæ *gratum facientis*, quæ datur in bonum proprii subiecti, & quæ ad propriam

cuiusque

cuiusque sanctitatem, & salutem quoquomodo conducit, qualis est gratia iustificans, & etiam auxilians.) Sunt autem ex gratiæ discretio Spirituum, genera linguarum, gratia curationum; ac miraculorum, & alia. Ratio vero est, quia nulla gratia data fuit unquam alicui creaturæ, quæ non fuerit collata Mariæ; atqui dictæ gratiæ gratis datæ concessæ fuerunt Apostolis, & alijs Sanctis: Ergo, & Mariæ, cum ea habeat ius in omnia bona Dei. Atque hæc certa sunt apud Theologos, dubia vero sunt ista. Primo, an habuerit fidem omni alia fide perfectiorem? Secundo an habuerit infusam omnem scientias naturales? Tertio, an habuerit scientiam supernaturalem per se infusam? Ad resolutionem.

Præmitto, quod (supposita ex logica definitione scientiæ, divisione que scientiarum, & artium) scientia *per se* infusa dicitur illa, quæ est intrinsece supernaturalis, seu supra omne subiecti debitum, & exigentiam, ideoque ex conceptu suo nequit naturaliter acquiri, sed petit à Deo infundi; talis que est scientia de entibus supernaturalibus: scientia vero *per accidens* infusa illa est, quæ licet naturaliter possit acquiri per actus demonstrativos, attamen à Deo sine talibus actibus infunditur; qualis fuit scientia aliquorum hominum, ut Adami. Quod si homini, qui nequit in statu coniunctionis Animæ cum Corpore operari, nisi dependenier à

se nisi.

sensibus, & phantasmatis, infundatur à Deo scientia de rebus naturalibus sine tali dependentia, ea erit *per se* infusa, quia sic acquiri nequit. Si autem infundatur scientia, seu notitia evidens rerum naturalium cum dependentia à phantasmate, illa erit infusa *per accidens*, quia cum ea dependentia poterat acquiri. Demum scientia experimentalis, ut talis, infundi nequit, quia ex sua natura experientiam involvit, & experientia nequit infundi. Iam vero circa primam quæstionem dubitari non potest, quod Maria habuerit fidem supernaturalem infusam, nam ei *Luca* 1. dixit Elisabet, *Beata, que credidisti, & Aug. lib. de S. Virginit. inquit. Beatior fuit Maria concipiendo Xptum fide, quam carne.* Ratio autem est, quia Maria fuit vere Viatrix, ac per consequens debuit habere lumen fidei proprium Viatorum, quod est fundamentum totius sanctitatis, & iustitiæ. Hispositis sit.

Prima conclusio: Fides divina in B. Virgine inter eius virtutes fuit quodammodo perfectissima, ita ut in nullo Angelo, vel homine sine ulla exceptione fuerit magis, aut æque perfecta. Probat conclusio: omnes virtutes in Beata Virgine fuerunt adeo perfectæ, ut superaverint virtutes omnium Angelorum, & hominum, superatæ tamen sint à virtutibus Xpti; atqui in Xpto, ut pote Comprehenfore non fuit fides: Ergo fides Mariæ à nullo absque excep-

tione superata fuit, ac per consequens ex hoc titulo fuit omnium perfectissima. Ideo enim à Patribus vocatur *Mater credentium, & fidei miraculum.* Quod si Xptus inquit, se non invenisse tantam fidem in Israel, quantam in Centurione; hoc intelligendum est comparative ad illos, quibus Xptus prædicavit, non vero ad Mariam.

Secunda conclusio contra P. Rod. hic q. 4. sect. 6. §. 2. *Suar. & alios cum Vega palæstra* 11. In Beata Virgine fuit scientia naturalis universalis *per se, & per accidens* infusa, qua cognovit omnia entia naturalia spiritualia, vel corporea, quæ sunt obiecta metaphysicæ, physicæ, poeticæ, & aliarum scientiarum, & artium. Probat conclusio: Scientia, quæ fuit in Adamo, & Salomone, & est connaturalis Angelis, Animabus que separatis, ut scilicet independenter à phantasmate obiecta cognoscant, non est deneganda Mariæ, cui ratione Maternitatis Dei debentur, & collata sunt omnia dona possibilis pura creaturæ; atqui ea scientia per se, & per accidens infusa fuit in dictis subiectis: Ergo in Beata Virgine, &c. Ut sic evaderet simillima Filio suo, qui eas scientias habuit.

Tertia conclusio: Cum Sanctis Patribus Bernardino, Antonino, & alijs, quos hic citat, & sequitur P. Rod. §. 3. Ab initio Conceptionis fuit in Beata Virgine scientia supernaturalis per se infusa omnium mysterio-

rum

rum supernaturalium, quæ fide credimus. Probatum conclusio: Si non concedatur Mariæ ab instanti Conceptionis ea scientia, plura illi neganda sunt privilegia, quæ à Patribus conceduntur; sed hoc non est dicendum: Ergo concedenda est ea scientia. Probatum minor: Sine ea scientia non potuit Virgo ab eo instanti habere usum perfectum rationis, sublimissimam contemplationem ad Divina Mysteria, & applicationem perpetuam ad recte operandum; atqui à Patribus conceduntur Mariæ hæc omnia privilegia iuxta supra dicta: Ergo si non, &c.

Probatum maior: Usus perfectus rationis, perfectissima contemplatio, & applicatio assidua in Corpore infantis vnius momenti perunt necessario species, & habitus independentes à phantasmate, ut videtur certum; atqui in talibus speciebus, & habitibus consistit scientia supernaturalis per se infusa iuxta iam dicenda: Ergo sine ea scientia, &c. Neque talis scientia est incompatibilis cum fide, nam iuxta dicta in logica in eodem intellectu, & circa idem obiectum potest simul dari scientia, & fides. Neque item opponitur merito, Xptus enim Dominus habuit eam scientiam; & tamen meruit: Neque demum per eam tollitur, quod B. Virgo habuerit aliquas extraordinarias revelationes, quibus novo modo Mysteria cognosceret.

Iam vero circa obiectum, principia, & propria-

prietates illius scientiæ infusæ. Sciens primo: Quod Maria per scientiâ supernaturalē infusam cognovit omnia entia supernaturalia, etiam visionem beatificam, & unionem hypostaticam intuitive in se ipsis, nam hæc sunt propria obiecta scientiæ supernaturalis; per quam etiam potuit cognoscere modo supernaturali, seu cum independentia à phantasmate plura entia naturalia; licet non omnia; quia aliquorum cognitionem V. g. diei iudicij Deus sibi reservavit: cognovit etiam per eam scientiam unitatem, & Trinitatem Dei; non tamen intuitive, alioqui ea scientia esset visio beatifica, sed abstractivè, nimirum cognoscendo visionem beatam, & unionem hypostaticam, in quibus, ut pote connexis cum Deo, ille cognoscitur.

Sciens secundo: Quod principia scientiæ infusæ sunt quidam habitus supernaturales distincti à lumine gloriæ, & item species supernaturales infusæ. Ratio est, quia ad cognitionem obiectorum illius scientiæ debet adiuvari intellectus ex parte sui per habitum, qui est determinativus potentiæ; & ex parte obiecti per speciem vicariam, & representativam ipsius, supplementem quæ eius absentiam. Arque talis habitus debet distingui à lumine gloriæ, nam hoc elevat intellectum ad visionem beatificam; quod non est munus scientiæ infusæ supernaturalis. Neque quando existit aliquod futurum, quod prius

prius representabatur ab specie, quam existeret, mutatur species, quia hæc illud representabat existens pro sua differentia temporis.

Scies tertio: Quod prima proprietas talis scientiæ actualis, seu actuum illius, est supernaturalitas entitativa, nam versantur circa obiecta supernaturalia; vel si circa naturalia, versantur tamen modo, quo naturaliter attingi non possunt. Secunda est, quod actus huius scientiæ non est formaliter discursivus, nam attingit obiectum immediate in se ipso, ideo que non cognoscit *ex alio*, licet *in alio* possit cognoscere, ut Deitatem in visione. Tertia est independentia à phantasmate, nam species illius scientiæ non abstrahuntur à sensibus, i. eoque non pendunt ab illis. Quarta est evidentia, nam hæc est de conceptu omnis scientiæ. Quinta denique est, quod hæc scientia semper debet esse in actu respectu alicuius suæ operationis, cum neque habeat dependentiam à phantasmate, neq. vllū impedimentum.

Nunc contra secundam conclusionem argues primo: Plures scientiæ naturales erant otiosæ in Virgine, nec decebant eius statum, scilicet Viatricis, neque ad eius Sanctitatem, & officium erant vtilis: Ego eas non habuit. Nego duas primas antecedentis partes, & tertiam distinguo: neque, &c. Erant vtilis utilitate simpliciter tali, concedo, secundum quid tali, nego.

nego. Etenim *absolute*, & *simpliciter* bene poterat Maria sine eis scientiis esse Sancta, excercere que munus Matris Dei, vti est certissimum; attamen *secundum quid* fuit necesse, eas habere scientias, ut scilicet hoc donum possibile puræ Creaturæ non deficeret Dei genitrici, atque ut hæc omni esset pulchritudine ornata; præcipue cum illæ scientiæ non opponantur statui Viatoris, ut patet in Adamo.

Argues secundo contra tertiam conclusionem: Quia Xp̄us habuit cognitionem supernaturalem beatificam, non habuit fidem infusam: Ergo quia Maria habuit scientiam supernaturalem infusam, non habuit fidem contra nos. Vterius: Hæc scientia circa fidei mysteria est supernaturalis, & certissima: Ergo fides circa ea mysteria fuit otiosa in Virgine. Ad argumentum, nego consequentiam, & est disparitas, quia fides cum sit propria Viatorum videntium Deum per speculum, & in ænigmatate non est compatibilis cum visione Dei intuitiva propria Cōprehensorum, qualis fuit Xp̄us: at vero scientia supernaturalis abstractiva circa Trinitatem V. g. non est incompatibilis cum fide; nam actus illius scientiæ nititur motivo evidentis; actus vero fidei divina revelatione:

Atque ideo ad id, quod additur, q̄ non negatur consequentia.

DIS-

DISSERTATIO V.

De quarto effectu prædestinationis
Maria, scilicet de eius sub-
stantia, & proprie-
tibus.

Vltimum tandem prædestinationis Dei-
paræ effectum hic explicamus: Et est,
vti statuimus *sect. 3. 1. diff.* eius sub-
stantia naturalis cum omnibus ipsius proprietati-
bus ibi expressis. Sit ergo.

SECTIO PRIMÆ.

*An Maria sit Mulierum omnium maxima in perfec-
tione entitativa, essentiali, &
methaphysica?*

Pro hac speciosa quæstione à nullo Auc-
tore, quem ego viderim, ex professo
discussa, sed breviter tacta à P. Rod. & à P. Isq.
tantum insinuata, à nobis vero ordine Scholaf-
tico probata, & digesta ex ipsius Isquierdi prin-
cipijs; præmitto primo: quod quantum aliud
est *physicum*, illud nimirum, quod constat par-
tibus

tibus realiter inter se distinctis, vt lineæ; aliud
metaphysicum, quod constat partibus, vel quasi
partibus realiter inter se identificatis, vt homo
ex animalitate, & rationalitate: Atque hoc
quantum metaphysicum, vel est *formale*, & est
illud, quod constat partibus formaliter ratione
nostra distinctis, & vnione formali vnitis, vt
animal, rationale, risibile.

Vel est *æquivalens*, & est illud, quod licet
nullis partibus distinctis realiter, aut ratione
nostra constet, tamen ita se habet, ac si consta-
ret partium compositione, quatenus æquiva-
let alicui composito ex partibus, V. g. *Potentia*
seu *virtus essentialis* nullas habet partes, aut rea-
les, aut formales; quia tamen datur vna virtus
maior, quàm alia, se habet tamquam si consta-
ret partibus, nam æquivaleret quantis *physicis*;
in quibus maioritas, vel minoritas invenitur.
Præmitto secundo, quod aliqua prædicata me-
taphysica non consistunt in indivisibili, quia
æquivalent quanto composito ex partibus, inde
que suscipere possunt, magis, aut minus, esse
que æqualia, aut inæqualia alteri: Talia quan-
ta sunt *bonitas, virtus, &c.* Aliqua vero in indi-
visibili consistunt, quia neque per æquivalen-
tiam suscipiunt magis, & minus, vt *existentia*,
quoniam nulla existentia est maior, vel minor
alia.

Præmitto tertio: Quod Creatura habens
quanti-

quantitatem physicam infinitam, ut linea infinite extensa, necessario habet quantitatem metaphysicam infinitam: Et ratio est evidens, quia ea linea V. g. habet infinitas partes, quæ aliquam bonitatem, & perfectionem essentialem debent habere; sed talis bonitas debet esse infinita, uti est innegabile; nam quicquid identificatur cum partibus infinitis, nequit non esse infinitum, & ea bonitas cum partibus infinitis lineæ identificatur: Ergo est infinita. Inde solum potest esse dubium, an inter Creaturas nullam quantitatem physicam habentes, ut est *Angelus* qui est integraliter indivisibilis; vel habentes quantitatem physicam finitam, ut est *homo*, possibilis sit Creatura secundum quantitatem metaphysicam infinita?

Respondendum autem est cum cit. *Isq. tom. 1. de Deo tract. 6. disp. 13. q. 8.* possibilem esse, imo de facto dari Creaturam infinitam quoad metaphysicam quantitatem in aliquo gradu V. g. *bonitatis, perfectionis, &c.* Probatur assertum, quia iuxta superius dicta finitum nequit esse æquale infinito: Ergo omne quod est æquale infinito, vel etiam maius, debet esse infinitum; atqui possibilis est, imo de facto datur Creatura æqualis, vel etiam maior in quantitate metaphysica respectu multitudinis infinitæ: Ergo possibilis est talis Creatura.

Probatur minor: Angelus supremus abs du-

bio est maior multitudine infinita atomorum; visio beatifica maior est infinita multitudine sensationum materialium quoad quantitatem metaphysicam; unio hypostatica melior est, quam infinitæ uniones accidentales; & demum Maternitas Dei est intrinsece æstimabilior infinitis alijs qualitatibus, V. g. caloribus: Ergo possibiles sunt, imo de facto dantur Creaturæ meliores quoad intrinsecam bonitatem, quam aliquæ multitudines infinitæ: Antecedens videtur indubitabile quoad omnes suas partes; & loquendo solum de Maternitate Dei, hæc sine dubio est æstimabilior calore infinite intenso, ac proinde melior; sed hæc melioritas est quantitas metaphysica, & intrinseca bonitas: Ergo Maternitas Dei est infinita quoad metaphysicam quantitatem.

Præmitto quarto cum eodem *Isq. sup.* quod hoc prædicatum *substantia rationalis intellectiva, & volitiva* est infinite perfectum perfectione metaphysica: Et ratio est, quia tale prædicatum ex conceptu suo maius est quoad bonitatem, & perfectionem, quam multitudo infinita frigorum, aut aliorum accidentium materialium; sed eo ipso est infinitum, quia finitum nequit esse maius infinito, ut est evidens: Ergo tale prædicatum est infinitum. Ex quo deducitur, quod homo est Creatura infinita saltem secundum quod quoad metaphysicam quantitatem, nam

illi est essentialiter prædicatum infinitum quoad metaphysicam bonitatem, & perfectionem. Indeque deducitur etiam, quod B. Virgo, sicut & qualibet alia mulier, est quoad metaphysicam quantitatem infinita. Quibus positis,

Nostra conclusio est cum P. 1sq. sup. q. 9. proposita. 3. num. 299. & Rod. hic. q. 3. sect. 3. supposita, iuxta mea principia, in lib. de Anim. diff. 12. p. 4. inæqualitate Animarum etiam de facto existentium, Maria inter omnes mulieres, est omnium maxima entitative, & quoad prædicatum metaphysicam; ita ut nec creaverit Deus, neque adhuc de potentia absoluta creare potuerit mulierem Maria perfectiorem, aut æque perfectam. Probatur conclusio: Inter Creaturas infinitas, quoad metaphysicam quantitatem possibilis est omnium maxima in perfectione essentiali; atqui substantia rationalis, qualis sunt mulieres, est Creatura infinita quoad metaphysicam quantitatem: Ergo inter mulieres est possibilis omnium maxima; sed si est possibilis est Maria: Ergo Maria inter Mulieres est entitative essentialiter omnium maxima.

Prima minor statuta est præmissa quarto. Probatur ergo maior: Sicut quantum physicum constat formaliter suis partibus, ita quantum metaphysicum constat suis partibus æquivalenter talibus; atqui possibile est quantum physicum infinitum constans formaliter omnibus multitudi-

itudinibus infinitis partium sui generis V. g. ligni: Ergo possibile etiam est quantum metaphysicum constans æquivalenter omnibus multitudinibus infinitis partium sui generis, V. g. bonitatis; sed quantum physicum constans formaliter omnibus multitudinibus infinitis partium sui generis, est maximum respectu cuiuslibet multitudinis infinitæ sui generis, ut est evidens: Ergo quantum metaphysicum constans æquivalenter omnibus multitudinibus infinitis partium sui generis est maximum respectu cuiuslibet multitudinis infinitæ partium sui generis; sed est possibile tale quantum, vel ostende repugnantiam: Ergo inter Creaturas infinitas, &c.

Iam vero probatur primi syllogismi minor subsumpta: Quando Deus destinavit, Filium suum fieri hominem ex aliqua muliere, cognovit omnes mulieres possibles, & omnium maximam inter eas: Ergo potuit eligere in Matre Filij sui mulierem omnium maximam, & Filius eam postulare; sed eo ipso Pater illam elegit, & Filius postulavit; nam quis credat Patrem potentem dare Filio suo dilectissimo meliorem Matrem, non dedisse? Quis etiam credat, Filium potentem petere à Patre suo Matrem omnium substantialiter maximam, eam non petiisse? Ergo si possibilis est Mulier omnium maxima, hæc est Maria.

Probatur ulterius eadem minor auctoritate Patrum; illi enim, quorum verba retulimus *diff. 2. sect. 6. conclus. 2.* expresse dicunt, Mariam esse, qua maiorem facere Deus non potest; item nec maiorem inter Matres, sicut nec maiorem inter Filios nasci potuisse; ac demum non posse aliquid fieri melius ipsa, sicut non potest aliquid melius esse Deo; ubi expriment se loqui etiam de potentia absoluta. Tum sic: Hæc verba Patrum, cum dicta sint ab illis in maiorem Virginis gloriam, debent intelligi de maiori præstantiori Mariæ, scilicet non solum in genere morali; verum etiam in genere metaphysico, & entitativo, si ea sit possibilis; atqui est possibilis iuxta nostram probationem: Ergo dicunt Mariam esse ingenere entitativo omnium maximam, ac per consequens, si possibilis est Mulier omnium maxima, ea iuxta Patres est Maria.

Argumenta contraria.

Argumentum primum: Si Maria est omnium maxima inter Mulieres, est infinita quoad quantitatem metaphysicam, in hoc enim fundatur probatio conclusionis; sed implicat Creatura ita infinita: Ergo Maria non est

est omnium maxima. Probatur minor: Nullum infinitum de facto existit; atqui si esset possibilis Creatura ita infinita, aliquod infinitum de facto existeret, cum existat Maria: Ergo implicat, &c. Nego minorem argumenti, & distinguo probationis maiorem: Nullum infinitum physicum, & formaliter tale, concedo, metaphysicum, & æquivalenter tale, quale est Maria, nego. Itaque infinitudo alicuius quantitatis physice de facto non existit: Et si existeret, esset talis quantitas formaliter ratione sui infinita, & non per æquivalentiam ad aliud, seu (uti alij loquuntur) *respective*: At vero Maria est infinita metaphysice; non quidem formaliter, quatenus habeat partes infinitas distinctas, sed *respective*, & per æquivalentiam, quatenus æquivalet, imo superat aliquam multitudinem infinitam; talem autem infinitudinem de facto dari, nihil vetat.

Sed contra: Si est possibilis talis infinitudo, sequitur, quod homo Iustus habens unum gradum gratiæ, habeat gratiam infinitam, cum vnicus gradus gratiæ superet multitudinem infinitam aliarum qualitatum, V. g. albedinum; sed hoc est absurdum: Ergo non est possibilis talis infinitudo. Distinguo maiorem: Habeat gratiam infinitam per æquivalentiam, concedo, infinitam in intensione per gradus infinitos, & formaliter distinctos, nego. Etenim homo ha-

bens vnum gradum gratiæ non habet infinitos gradus, qui requirebantur, vt haberet infinitam gratiæ intensionem; attamen habet gratiam infinitam æquivalenter, quia ille gradus est æstimabilior intrinsece entitative, quam multitudo infinita qualitatum materialium; hoc autem non est absurdum.

Contra iterum: Ergo malitia peccati mortalis est simpliciter infinita in ratione offensæ, cum superet offensas infinitas factas homini. Thomista concedunt consequentiam; ego vero illam nego, quia licet malitia peccati superet infinitas offensas factas homini, tamen intra suum genus admittit maius, nam vnum peccatum est maius alio; atque hoc est contra rationem infiniti perfectionis simpliciter talis, quod non admittit maius in sua linea, sicut neque Maternitas, neque Maria admittunt; solum enim inter infinita multitudinis, vt talia, potest dari maius materialiter, non autem inter infinita perfectionis, vt talia sunt.

Exinde malitia peccati mortalis etiam in ratione offensæ solum est secundum quid infinita, & in ordine superiori ad alias offensas factas homini, vt communiter dicitur a nostris in tractatu de peccatis. Similiter reliquæ mulieres solum possunt dici infinitæ secundum quid, quia admittunt maiorem, nimirum Mariam; hæc autem in ratione perfectionis, vt talis, est simpliciter

citer infinita respectu aliarum mulierum, quia cum sit earum maxima, non admittit maiorem; licet æquivalenter sit infinita multitudinis: Atque idem dicitur de Maternitate.

Argumentum secundum: Predicata metaphysica quanta sunt bonitas, perfectio, potentia, &c. Sed infinitudo quoad hæc soli Deo convenit: Ergo nulli Creaturæ convenire potest, ac per consequens, nec Mariæ. Hoc argumentum multum probat, nam omne infinitum etiã physicum impugnat; quia in omni infinito physico aliqua bonitas datur, quæ debet esse infinita iuxta dicta superius. Distinguo igitur minorem, infinitudo increata, & à se soli Deo convenit, concedo, creata, & per participationem, subdistinguo, infinitudo omnimoda sine aliqua imperfectione, concedo, cum multis physicis imperfectionibus saltem negativis, quæ dantur in Creatura etiã perfectissima, & infinita, nego.

Itaque infinitudo metaphysica Dei propria infinities infinite excedit metaphysicam Creaturæ infinitudinem, nam hæc habet imperfectionem essendi ab alio, non est omnimoda, & formalis, sed respectiva, æquivalens, & in aliquibus prædicatis; at vero infinitudo Dei est increata, omnimoda, & absque vlla imperfectione, etiam negativa, quæ est carentia perfectionis non debita, ita vt solus Deus perfectior sit aggregato ex Deo, & Creatura etiam perfec-

perfectissima; & infinita; nam Deus solus nullam dicit imperfectionem; illud vero aggregatum imperfectionem dicit Creaturæ, quam includit. Deinde sicut immortalitas, æternitas que possunt convenire Creaturæ, cur non infinitudo?

Argumentum tertium: Infinitudo quoad metaphysicam quantitatem est *per essentiam*; sed solus Deus est *per essentiam* infinitus: Ergo solus Deus habet infinitudinem quoad metaphysicam quantitatem: Ergo illam nequit habere Creatura, ac proinde nec Maria. Nota, quod Deus, *intra Patrem Vasques 1. p. disp. 34. cap. 5. & P. 159. sup. dicitur, infinitus per essentiam, quatenus non habet causam suæ infinitudinis, sed illam habet à se; Creatura vero infinita secundum quantitatem metaphysicam licet possit dici infinita secundum essentiam, quia talis infinitudo stat in prædicatis essentialibus; non tamen ita dici debet, quia suam infinitudinem habet ab alio. Hinc distinguo maiorem, est per essentiam, quatenus stat in prædicatis essentialibus, concedo, quatenus sit à se, nego.*

Argumentum quartum: Ponamus unam speciem, cuius omnia individua sint infinita quoad quantitatem metaphysicam, & sit ea species natura humana. Tum sic: In hac specie datur series infinita individuorum infinitorum quoad quantitatem metaphysicam; atqui si in ea serie possi-

possibilis esset Creatura omnium maxima, ea series esset infinita, & non esset, nam in Creatura perfectissima terminaretur: Ergo in hac specie non est possibilis Creatura omnium maxima, & per consequens Maria non est talis in serie mulierum. Præmitte ad solutionem, quod series Creaturarum infinitarum quoad quantitatem metaphysicam; nequit esse infinita à latere, versus quod ascenditur, nam ea series necessario terminanda est in aliqua Creatura omnium maxima iuxta nostram probationem, & repugnat, quod infinitum habeat terminum.

At vero à latere, versus quod descenditur ea series infinita est, cum nunquam perventura sit ad aliquam Creaturam ita minimam in quantitate metaphysica, ut minor dari nequeat: & ratio, cur inter Creaturas secundum quantitatem metaphysicam infinitas implicet omnium minima, hæc est; quia quælibet multitudo infinita, divisibilis est in infinitas infinitas multitudines: Ergo potest dividi in duas multitudines infinitas: Ergo hæc duæ minores erunt, quam tota multitudo, à qua divisa sunt: Ergo hæc duæ possunt dividi in alias duas infinitas, quæ similiter erunt minores, & sic deinceps. Totum est certum.

Tum sic: Inter infinita constantia ex partibus formalibus nequit dari unum infinitum omnium minimum, quia possunt dividi in minora,

& minora infinita sine fine per binarios, ternarios, quaternarios, &c. Ergo pariter inter infinita constantia ex partibus æquivalentibus, qualia sunt habentia quantitatem metaphysicam infinitam, nequit dari omnium minimum: Ergo inter Creaturas infinitas quoad metaphysicam quantitatem implicat omnium minima. His ex philosophia pro terminorum intelligentia suppositis, distinguo maiorem: Datur series infinita à latere, versus quod ascenditur, nego, versus quod descenditur concedo.

Argumentum quintum: Inter creaturas finitas secundum metaphysicam quantitatem (vti est materia prima, quæ licet sit substantia, est tamen iuxta Philosophos adeo imperfecta, vt vocetur *prope nihil*) implicat omnium maxima: Ergo similiter inter Creaturas infinitas secundum quantitatem metaphysicam, qualis est B. Virgo. Nego consequentiam, & est disparitas: Quia cum nullum sit finitum, supra quod aliud finitum cadere nequeat, nam in hoc contraponitur infinito, cui nullum finitum addi potest; inde oritur, quod supra quamlibet perfectionem finitam alia, & alia finita concipi possit, & proinde omnium maxima sit impossibilis, licet possibilis sit omnium minima, vt in quantis physicis est punctum indivisibile: At vero, vt admittenda sit Creatura omnium maxima inter infinitas quoad quantitatem metaphysicam, vt ratio efficax nostræ conclusionis, Ar-

Argumentum sextum: Maria est maxima omnium mulierum etiam possibilium in perfectione essentiali intrinseca: Ergo est specie distincta à reliquis mulieribus, quod est absurdum. Probatur consequentia: Si Maria est omnium mulierum maxima in perfectione intrinseca, notabiliter differt à reliquis mulieribus, cum illas excedat excessu nimis notabili; sed eo ipso est specie distincta: Ergo ita est. Præmitto ad solutionem, quod ea differunt *simpliciter absolute*, seu in *specie physica*, quæ notabiliter dissimilia sunt, vt homo, & leo, qui sunt prorsus dissimiles, nam habent diversas essentias: Ea vero, quæ sunt similia, seu eiusdem naturæ, habent tamen aliquam inæqualitatem, sunt eiusdem speciei *physice*, & *simpliciter* talis licet sint diversæ speciei *logice*, & *secundum quid*, quia in eo gradu, in quo vnum excedit aliud, non conveniunt: Atque ita differunt duo homines, quorum vnus sit intrinsece perfectior in intelligendo, quam alius; & calor, vt duo, à calore, vt octo.

Inde excessus notabilis si constituat vnum extremum dissimile alteri notabiliter, facit ea extrema simpliciter, & absolute in specie physica differre, & hæc differentia dicitur proprie *formalis specifica*; atque ita se habet rationale respectu hominis, & rugibile respectu leonis: Si vero excessus, licet sit nimis notabilis, non constituat dissimilitudinem, sed solum inæqualitatem,

litem, quatenus vnum extremum habeat maiorem quantitatem, vel physicam, vel metaphysicam, quàm aliud, non variat speciem physicam simpliciter absolute talem, sed solum variat speciem secundum quid; sic que accidit in caloribus V. g. in intensione inæqualibus. Hic ergo excessus dicitur *materialis*, quia respectu speciei propriæ, seu physicæ se habet materialiter, sicut differentia individualis, quæ non variat speciem.

Itaque licet Maria infinite excedat in essentiali perfectione reliquas Mulieres, non est diversa speciei physicæ, cum in omnibus prædicatis cum eis conveniat: Erit ergo solum diversa in specie Logica, & secundum quid, quatenus est inæqualis; in quo nullum est inconueniens, cum adhuc sit simpliciter, & absolute eiusdem speciei. Distinguo nunc consequens enthymematis, est specie physica simpliciter, & absolute distincta, nego, specie Logica, & secundam quid, concedo: Et maiorem probationis, notabiliter differt differentia formali specifica, nego, materialiter, & secundum quid, concedo: Et probationem, cum illas excedat excessu notabili, & constituente dissimilitudinem, nego, inæqualitatem, concedo, & distinguo minorem, vt supra. Atque idem, quod hucusque de Maria respectu mulierum dictum est, dicendum etiam venit de maternitate radicali

dicali respectu omnium aliorum qualitatum.

SECTIO SECUNDA.

De perpetua Virginitate: De parâ physica, & morali, ubi de matrimonio cum Sancto Ioseph.

DVplex potest considerari Virginitas, *physica* nimirum, & *moralis*: Prima consistit in integritate corporis, & dicitur signaculum illæsum, & incorruptionem: Secunda consistit in actu voluntatis, seu proposito tale in integritatem servandi: Atque ita Virginitas est virtus ad voluntatē spectans. Physica item Virginitas se habet *pro materiali*, moralis autem *pro formali*, nam propositum voluntatis illæsam integritatem custodiendi est forma moralis, quæ advenit Virginitati physicæ tamquam obiecto, seu subiecto materiali. De utraque ergo inquiritur, an in Maria fuerit perpetua? De prima scilicet, an Maria semper fuerit Virgo, ante partum, in partu, & post partum Xpi: De secunda, an semper etiam ab instanti Conceptionis habuerit propositum, & votum servandi Virginitatem? Pro prima sit.

Prima conclusio: Physica Mariæ Virginitas fuit modo explicato perpetua. Ita omnes Catholici contra blasphemos Hæreticos Iovinianum, Carpocratem, Cherintum, Iovinianum, & alios cum Erasmo; imo, & contra Durandum,

litem, quatenus vnum extremum habeat maiorem quantitatem, vel physicam, vel metaphysicam, quàm aliud, non variat speciem physicam simpliciter absolute talem, sed solum variat speciem secundum quid; sic que accidit in caloribus V. g. in intensione inæqualibus. Hic ergo excessus dicitur *materialis*, quia respectu speciei propriæ, seu physicæ se habet materialiter, sicut differentia individualis, quæ non variat speciem.

Itaque licet Maria infinite excedat in essentiali perfectione reliquas Mulieres, non est diversa speciei physicæ, cum in omnibus prædicatis cum eis conveniat: Erit ergo solum diversa in specie Logica, & secundum quid, quatenus est inæqualis; in quo nullum est inconueniens, cum adhuc sit simpliciter, & absolute eiusdem speciei. Distinguo nunc consequens enthymematis, est specie physica simpliciter, & absolute distincta, nego, specie Logica, & secundam quid, concedo: Et maiorem probationis, notabiliter differt differentia formali specifica, nego, materialiter, & secundum quid, concedo: Et probationem, cum illas excedat excessu notabili, & constituente dissimilitudinem, nego, inæqualitatem, concedo, & distinguo minorem, vt supra. Atque idem, quod hucusque de Maria respectu mulierum dictum est, dicendum etiam venit de maternitate radicali

dicali respectu omnium aliorum qualitatum.

SECTIO SECUNDA.

De perpetua Virginitate: De para physica, & moralis, ubi de matrimonio cum Sancto Ioseph.

DVplex potest considerari Virginitas, *physica* nimirum, & *moralis*: Prima consistit in integritate corporis, & dicitur signaculum illæsum, & incorruptionem: Secunda consistit in actu voluntatis, seu proposito tale in integritatem servandi: Atque ita Virginitas est virtus ad voluntatē spectans. Physica item Virginitas se habet *pro materiali*, moralis autem *pro formali*, nam propositum voluntatis illæsam integritatem custodiendi est forma moralis, quæ advenit Virginitati physicæ tamquam obiecto, seu subiecto materiali. De utraque ergo inquiritur, an in Maria fuerit perpetua? De prima scilicet, an Maria semper fuerit Virgo, ante partum, in partu, & post partum Xpi? De secunda, an semper etiam ab instanti Conceptionis habuerit propositum, & votum servandi Virginitatem? Pro prima sit.

Prima conclusio: Physica Mariæ Virginitas fuit modo explicato perpetua. Ita omnes Catholici contra blasphemos Hæreticos Iovinianum, Carpocratem, Cherintum, Iovinianum, & alios cum Erasmo; imo, & contra Durandum,

dum, virtum aliàs doctum, & Catholicum, qui
 vt tenaciter negaret omnipotentiae corporum pe-
 netrationem ausus est asserere in 4. distinc. 44.
 q. 7. Vtrum Virginis in partu fuisse dilatatum,
 & reseratum. Probatum conclusio ex Scripturis,
 nam *Esaiæ 7.* dicitur: *Ecce Virgo concipiet, & pa-
 riet Filium:* Ergo ea Virgo in Conceptione Fi-
 lij, & in partu Virgo permansit; sed ea Virgo,
 vti est de fide, fuit Maria: Ergo hæc in Con-
 ceptione Filij, & in partu fuit Virgo. Ideo
 enim in symbolo dicitur: *Natus ex Maria Virgi-
 ne,* & in 6. Synodo actione 11. definitur, quod
*Maria Virginitas ante partum, in partu, & post
 partum intemerabilis fuit.*

Quod vero etiam post partum Virgo per-
 manserit vltra immediate allatam definitionem
 6. Synodi, Patet ex illo *Ezechiel. 44.* *Porta hæc
 clausa erit; non aperietur, & Vir non transibit per eam,
 quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam:*
 quæ verba a Patribus *Aug. Hieronim. Ambros. &
 alijs* intelliguntur ad litteram de Maria; atqui
 ex illis constat, quod post ingressum, & egres-
 sum Domini per illam portam, scilicet post par-
 tum, nullus per eam Vir transibit: Ergo Maria
 post partum Virgo permansit.

Vlterius ex verbis Theodori Ancyranus ho-
 mil. de nativitate. *Salvat. inquit: Quoniam natus
 est Carnaliter Deus Verbum, custodit Virginitatem:
 Neque enim Verbum nostrum cum paritur corrumpit
 mentem;*

mentem; neque Deus Verbum substantiale partum eli-
 gens perimit Virginitatem. Si argumentor: Nati-
 vitas carnalis Verbi debuit esse proportionata
 naturæ ipsius Verbi; sed Verbum quando in
 mente paritur, mentem non corrumpit; nam
 Verbum substantiale Dei est Virgo, quia gignit-
 tur, & non gignit; item que Pater pariens
 illud, Virgo etiam est, ideo enim cecinit Na-
 zianz. *Prima Trias Virgo:* Ergo idem Verbum
 quando paritur ex ventre ventrem non corrū-
 pit: Ergo sicut Pater illud pariens in mente
 permanet Virgo, ita Maria pariens ex ventre.

Contra Durandum vero patet conclusio:
 nam iuxta D. Fulgen. loquentem de Maria: *Cre-
 vit in eius partu integritas Corporis, potius quam de-
 crevit, & Virginitas ampliata est potius, quam su-
 gata;* atqui si Virginis uterus fuisset dilatatus
 aliquomodo decrevisset Virginitas, vt est evi-
 dens: Ergo dilatatus non fuit; hoc enim sine
 magno horrore, & Virginalis pudoris iniuria
 dici nequit. Ulterius: Modus nascendi per pe-
 netrationem est possibilis, vti in lib. *Physicor. vbi
 de vocatione* probatum est, & aliàs est decentis-
 simus, & omnino conveniens Filio Dei, atque
 integritati Mariæ: Ergo Xptus non per dilata-
 tionem, aut apertionem vteri, re vera, inde-
 centissimam, sed per miraculosam penetratio-
 nem natus est. Jam vero pro secunda sit.

Secunda conclusio cum omnibus fere Theo-
 logis.

logis. Moralis Mariæ Virginitas fuit perpetua, hoc est, à primo suæ Conceptionis instanti habuit firmum servandæ integritatis propositum, & prima omnium votum absolutum Virginitatis emisit. Probatur conclusio quoad primam partem, scilicet quod Mariæ votum Virginitatis emisit: Quia ipsa Lucæ 1. dixit Angelo: *Quomodo fiet istud, quoniam Virum non cognosco?* Atqui ex his verbis colligitur, Mariam emisisse votum Virginitatis; nam *Aug. lib. de Sancta Virginitate. cap. 4. inquit, Mariæ respondis, quomodo fiet istud, quoniam Virum non cognosco? Quod certe non dixisset, nisi se prius Virginem Deo vovisset: Hic enim quid indicare potuit aliud, nisi propositum immobile castitatis?* Ergo emisit tale votum. Vltterius, quia Virginitas Mariæ fuit perfectissima, uti in ea fuerunt omnes virtutes; sed cum solo proposito, & sine voto non esset perfectissima; nam opus, quod ex voto fit perfectius est, & gratius Deo: ergo.

Probatur secunda pars conclusionis, nimirum quod tale votum à primo instanti Conceptionis emisit; nam Virgo ab eo instanti habuit perfectum usum rationis, cognovit, & amavit Deum ardentissime, & habuit ab Spiritu Sancto motiones efficacissimas, ut faceret id, quod Deo magis placet; atqui votum Virginitatis magis placet Deo: Ergo Mariæ tunc illud emisit; ideoque Hieronimus illam appellat *Virginem*

ginem Eternam. Tertia vero pars, quod videlicet Mariæ prima omnium emisit votum Virginitatis est constans Patrum sententia; atque ideo Nazianzenus illam vocat: *Primam Virginem*, Anabros. *Virginum Vexilliferam*, & *Magistram Virginitatis*, Bernardus. *Virginitatis Primisericam*, & alij similiter: Ergo prima emisit tale votum.

Probatur demum quarta pars, scilicet votum Virginitatis Mariæ fuisse perfectum, & absolutum: Nam ideo esset conditionatum sic V.g. tendens. *Si Deus aliquando mihi revelet, sibi placere, voveo Virginitatem*, quia seclusa revelatione de beneplacito Dei, fuisset in lege veteri prohibita Virginitas, ut aliqui volunt Auctores; atqui talis prohibitio non fuit iuxta *S. Hieronim. lib. 1. contra Iovinian. Et Exim. Doctorem disp. 6. sect. 1. & patet, nam Mariæ Soror Moysis permansit Virgo, & fuit typus Mariæ Deiparæ: Ergo ea conditio non fuit necessaria; sed eo ipso votum non fuit conditionatum, sed absolutum, ut pote perfectius: Ergo ita fuit.*

Attamen, si votum conditionatum ita velis exprimere. *Voveo Virginitatem, nisi Deus id mihi prohibeat, vel oppositum postea revelet*; atque ita nuncupatum fuerit, ne Virgo maneret impedita ad contrahendum licite matrimoniū cum Sancto Ioseph: (de quo in argumentis contrarijs) admittere non repugno; etenim cum ea conditio, licet non exprimatur, in omni voto debeat

debeat includi, ac proinde non suspendat obligationem Voti; sed hoc statim, ac emittitur obliget: Inde est, quod votum non fiat rigoroſe conditionatum, verum sit omnino, & ſtrictè absolutum apud Iure conſultos. Conſtat ergo votum Mariæ fuiſſe rigoroſe absolutum, & nihil contra nos.

Argumenta contraria.

Argumentum primum contra primam conclusionem: Si Mariæ Virginitas phyſica fuit perpetua, Xptus conceptus fuit ſine Patre ex Maria Virgine, & hæ conſequentiæ inferuntur: Ergo Conceptio Xpti non fuit naturalis: Ergo Xptus non fuit Filius Davidis: Ergo fuit diverſæ ſpeciei à reliquis hominibus; ſed hæ conſequentiæ ſunt abſurdæ: Ergo Virginitas phyſica Mariæ non fuit perpetua. Concedo antecedens, & diſtinguo primum conſequens: Conceptio Xpti prout ſignificat productionem vñionis hypſtaticæ, non fuit naturalis, concedo iuxta ſupra dicta, prout ſignificat productionem vñionis naturalis, ſubdiſtinguo, non fuit naturalis quoad modum, concedo, quoad ſubſtantiam, nego: Etenim actio generativa vñionis naturalis Xpti fuit entitative naturalis;

modus

modus vero producendi talem actionem abſque Viri conſortio fuit miraculoſus: Atque item Conceptio Xpti fuit naturalis, quia fuit naturalis materia Virginis, ex qua conceptus fuit.

Deinde, nego ſecundam conſequentiam, quia, vt Xptus ſit, & dicatur Filius Davidis, ſufficit, quod conceptus ſit; & natus ex Virgine, quæ ex ſtirpe Davidica erat. Nego etiam tertiam conſequentiam, nam cum Xptus haberet corpus humanum, & animam rationale cum omnibus prædicatis alijs animabus convenientibus, verè fuit, & eſt eiſdem ſpeciei cum reliquis hominibus, licet conceptus ſit ex Virgine: Sicut Adamus, quamvis formatus ſit ex limo terræ, eſt eiſdem ſpeciei cum ſuis poſteris. Ad id, quod ſolet obijci, nimirum, quod Maria vocavit Iosephum Patrem Ieſu, facile reſponderetur, hoc ideo feciſſe, non quia verè Pater illius eſſet, ſed quia ita ab hominibus putabatur.

Argumentum ſecundum: In Scriptura dicitur: *Omne masculinum aperiens vulvam, ſanctum Domino vocabitur*; quæ verba aliqui Patres accomodant Xpto dicentes, illū aperuiſſe vulvam Mariæ: Item *Matth. i.* dicitur, *ante quàm conveniret, inventa eſt in utero habens*; atq̄ etiam dicitur de S. Ioseph, *non cognoſcebat eam, donec peperit Filium.* Ac demum in Evangelio nominantur quatuor Fratres Domini, nimirum Iacobus

bus

bus minor, Ioseph, Iudas Tadarus, & Simon: Ergo Maria non fuit Virgo perpetua. Ad primum dic cum S. Ildephonso, Xp̄m aperuisse Mariæ vulvam, quatenus per eam transiit, ea tamen incorrupta permansit: Vel dic, Verbum aperire in Xp̄o solum significare, quod dedit Mariæ fecunditatem, sicut Verbum claudere vulvam aliquando in Scriptura significat, facere Mulierem sterilem, ut ex 1. Reg. 1. constat.

Ad secundum respondeo, ea Verba antiqua, & donec iuxta Sanctos Hieronymum, & Augustinum, solum significare, quod ante partum Iosephus non cognovit Mariam, tacendo quid postea factū sit; non vero probare, postea cognovisse eam, ut ex alijs Scripturæ testimonijs apud Interpretes obvijs constat. Ad tertium est clara solutio, illos Fratres Domini nuncupatos, fuisse eius consanguineos, nam erant Filij Mariæ Cleophæ, qui erat consanguineus Mariæ Virginis. ideoque vocatos *Fratres Domini*: Ad modum quo Abrahamus, & Lot Fratres dicuntur, cum tamen Lot non fuerit Frater Abrahæ, sed Nepos ex Fratre.

Argumentum tertium contra secundā conclusionem: Votum est *Promissio facta Deo de meliore bono*; atqui promissio Virginitatis non erat in lege veteri de meliori bono: Ergo Virginitas non erat materia Voti, ac per consequens Virgo eam non vovit. Probatur minor: In lege veteri

veteri melior erat fecunditas, quam Virginitas; imo hæc videtur tunc prohibita, nam Exodi 23. dicitur, *non erit inter infœcunda, nec sterilis*, & Deuteronom. 7. *Non erit apud te sterilis utriusque sexus*, ibidem que cap. 25. iubetur Frater accipere uxorem Fratris sui defuncti, ut sufficeret illi semen: Ergo promissio Virginitatis, &c. Ad argumentum, nego minorem, & antecedens probationis, quoad utramque partem, quoniam allegati textus nihil probant.

In primis enim duobus nec præceptum imponitur, nec datur Consilium, sed tantū promittitur benedictio fecunditatis, quæ tunc magis habebatur propter spem Messia, licet etiam (ut bene probant Patres Suares, & Vasques) in magno esset pretio Virginitas. Et patet solutio, nam in prædictis locis loquitur etiam Scriptura de Bestijs, ibi: *Non erit apud te sterilis tam in hominibus, quam in gregibus*, & his non poterant nuptiæ imperari. Textus vero Deuteronom. 25. nihil convincit, vel quia nullū ibi est præceptum, ut vult P. Rod. & alij; vel quia si est, ut vult P. Cornel. non loquitur de Virginitate, nam Vxor Fratris defuncti supponenda est non Virgo; ac proinde argumentum non tenet de Virginitatis prohibitione.

Argumentum quartum: Si B. Virgo in instanti Conceptionis emisit Votum Virginitatis, non potuit postea licitè contrahere matrimoniū; sed

sed contraxit licite cum S. Ioseph: Ergo non emisit votum. Probatur maior, nam in cap. *Veneribus* 24. q. 1. deciditur, quod, *Veneribus Virginitatem non solum nubere, sed etiam velle nubere, damnabile est*: Ergo si B. Virgo, &c. Et virginitus instatur: Quia Votum Virginitatis, & matrimonium dicunt essentialiter voluntates in componibiles: Ergo emisso Voto Virginitatis, nequit contrahi matrimonium. Probatur antecedens: Votum Virginitatis essentialiter involvit dissensum in copulam Carnalem, & matrimonium essentialiter dicit consensum in talem copulam; atqui consensus, & dissensus circa idem obiectum sunt essentialiter incomponibiles: Ergo Votum, &c.

Ad solutionem huius gravissimæ difficultatis, præmitto primo: Quod matrimonium *ratum*, illud scilicet, quod contractum est per Verba de presenti, sed carnali coniunctione non est consummatum, est verum Matrimonium, *ut constat ex Trid. sess. 24. omnibus Theologis*. Secundo, quod B. Virgo verè contraxit matrimonium cum S. Ioseph; ita enim exprimitur *Math. 11. vbi Ioseph vocatur vir Mariæ, & Maria Coniux Ioseph, ibi Ioseph Fili David noli timere accipere Mariam Coniugem tuam, & ibi Ioseph Virum Mariæ*, quod quidem, ut ait Exim. D. & alij, de fide est. Quod si aliquando ex Scriptura, ibi *V.g. Cum esset desponsata Maria, colligantur Spon-*
falia,

falia, quæ sunt *promissio futuri Matrimonij*, non sumèda est *Vox desponsata* in hoc sensu, sed tantum ut significet integritatem thori immaculati, uti ait P. Rod. *hic q. 2. sect. 6. §. 2.*

Præmitto tertio: Quod matrimonium tria dicit: Primo *Vinculum*, & hoc dicit, *mutuum Coniugum consensum*, quo sibi invicem ius, & potestatem in sua corpora tradunt in ordine ad maritalè commercium, sicut habetur in cap. *Sufficiat* 27. q. 2. Dicit secundo *mutuam cohabitationem* in eadem domo cum mutuis obsequijs: Tertio *usum* Matrimonij per carnalem commixtionem. Ex his igitur tribus, duo ultima non sunt de essentia Matrimonij: Et est ratio evidens, quia mutua habitatio in eadem domo datur inter Fratres, & usus actualis Matrimonij non datur in Matrimonio rato, quod est verum Matrimonium: Ergo hæc duo non sunt de eius essentia: Solum igitur essentiam Matrimonij ingreditur *Vinculum*, quod est *mutuus consensus* supra dictus.

Præmitto quarto: Quod dominium circa aliquam rem potest recte separari ab illius rei usu: Sic Religiosi Scholares nostræ Societatis retinent dominium in sua bona, & tamen non habent usum, uti definitur à Gregorio XIII. in Bulla *Ascendente Domino*. Similiter etiam usus rei, à dominio quandoque distinguitur: Sic qui aliquem invitat ad prandium præbet illi usum ciborum, non tamen dominium, *ut in tractatu*

de dominio, & usu scripti. Hinc dominium potest esse *ligatum*, vel *expeditum*: *ligatum* erit, si quis verè sit Dominus rei, ea tamen uti nequeat, sicut de Religiosis Societatis diximus: *Erit expeditum*, si non solum aliquis Dominus sit, verum etiam uti, & disponere possit de sua.

Præmitto quinto cum Doctissimo P. Thom. Sanchi de *Matrim. tom. 1. lib. 2. disp. 28. n. 3.* contra P. Marin. *tom. 1. de Matrim. disp. dedicatoria sec. 3. num. 3.* quod consensus Matrimonium constituens non est *explicite* in copulam carnalem, sed *in ius*, & potestatem ad illam, quamvis *implicite*, *in virtute*, seu *in radice* sit consensus in copulam in se. Patet hoc, nam ille consensus solum fertur *explicite*, tamquam in obiectum, in essentialia matrimonio, qualis est mutua corporum traditio, & illud ius; non vero in accidentalia, qualis est actualis commixtio, sed tantum *implicite*, quatenus hæc est effectus mutua traditionis. Pro cuius maiore intelligentia.

Præmitto sexto cum eodem P. Sanch. *ibidem num. 4.* quod consensus *implicitus* in copulam requiritur ad Matrimonium *quatenus est ex parte contractus*; nam cum Matrimonij contractus intrinsece ordinetur ad illam, consentiens *explicite* in eum, *implicite*, seu *in radice* consentit in hanc. Non vero requiritur, *quatenus est ex parte contrahentis*, quia hic potest contrahere verum

rùm Matrimonium cum intentione non consentiendi in copulam actualem, quæ est accidentalis Matrimonio, ut patet exemplo, S. Cæcilie, & alijs innumeris. Quod rectè explicuit D. Thom. in 4. *distinc. 30. q. 2. art. 1.* inquit. *Virgo implicite consensit in copulam, at copula numquam fuit in proposito, erat enim à Deo certificata, numquam subsequi debere*: Vbi vides fuisse consensum *implicitem ex parte contractus*, non vero *Contrahentis*.

Et potuit quidem Virgo licite ita contrahere, nam ut D. Thom. insinuat, ibi, *erat à Deo certificata*, & ut volunt S. Greg. Nizen. Albert. Mag. Hug. Victorin. habuit revelationem de eo quod Ioseph consensurus erat in votum Virginitatis, & numquam debitum coniugale petiturus: Imo, ut ait P. Rodes, ab ipso Iosepho didicit Virginitatis Votum, quod ille etiam emiserat; & sic in Matrimonium consensere. Vnde patet, quod Maria nullam fecit Iosepho iniuriam tradendo dominiū *ligatum* in corpus suum.

Ex his ad argumentum in forma, distinguo maiorem, non potuit licite contrahere matrimonium quoad essentialia, nego, quoad aliud integrale, scilicet carnalem commixtionem, concedo. Ad probationem distinguo antecedens, Voventibus Virginitatem Velle nubere cum periculo violandi Votum, & cum ignorantia alterius coniugis damnabile est, concedo,

cedo, sine his circumstantijs, nego, & consequentiam. Ad instantiam, nego antecedens; & ad probationem illius distinguo primam partem maioris, votum essentialiter involvit dissensum in copulam actualem, concedo, in copulam in radice, nego: Et secundam partem, Matrimonium ex parte contractus dicit, &c. concedo, ex parte contrahentis, nego. Vnde nulla est incomponibilitas, nam est dissensus in copulam actualem, & consensus implicitus in eam in radice; ac per consequens consensus, & dissensus respectu diversorum.

Argumentum quintum: *S. Aug. lib. 19. contra Manich.* ait Mulierem ideo nubere, ut Mater fiat; & alibi Mariam consensisse in copulam; sed hoc est incompatible cum Voto Virginitatis: Ergo illud non nuncupavit. Distinguo primam partem maioris, ideo nubere, ut Mater fiat, quatenus id sit de essentia Matrimonij, nego, quatenus id frequenter accidit, concedo; atque in hoc sensu locutus est *S. Aug.* Et secundam etiam distinguo, consensisse in copulam explicite in se ipsa, nego, implicitè, & in radice, quatenus consensit in Matrimonium, quod est radix illius, concedo: Hoc autem iuxta iam dicta, non est cum Voto Virginitatis incompatible.

Argumentum sextum: Si Virgo emisisset tale Votum, fuisset perfectissimum; atqui non fuit.

fuit. Primo, quia fuit irritabile per Mariæ Parentes, ut pote sine eorum voluntate emissum. Secundo, quia non fuit solemne, & dirimens matrimonium, sed simplex. Tertio, quia fuit coniunctum, seu compatibile cum volitione copulæ in radice, & perfectius esset, si eam etiam in radice Maria respiceret: Ergo Maria non emisit tale Votum. Ad argumentum, nego minorem, & primam partem probationis, nam iuxta *D. Augustinum* Parentes Mariæ non cognovèrunt Votum Virginis; quod si cognovissent, colligerent sanè ex sanctitate Mariæ, illud ex speciali Dei inspiratione fecisse, & ideo se non posse illud irritare.

Ad secundam, concedo, non fuisse Votum solemne, nam solemnitas postea iure Ecclesiastico inducta est: Imo solemnitas in Maria non erat necessaria, nam ideo ab Ecclesia, ut ait *P. Sanch.* est inducta, ne homines imperfecti ab statu perfectionis, quem amplexi sunt, resilièrunt; hoc autem in Maria locum habere non potuit. Ad tertiam dic, quòd perfectius fuit Votum cum voluntate copulæ in radice, quàm sine illa, nam fuit Votum coniunctum cum castissimo Matrimonio, & melior est Virginitas cum Matrimonio purissimo, quàm sola, ut per se patet. Inde nego consequentiam.

Ad summam scies, aliquas Mulieres in veteri lege mansisse, Virgines, ut Mariam Sororem

rem Moyſi, & Filiam Ieptæ; item quæ aliquos Viros, vt Hieremiam: Attamen de nullo ex his conſtat, Votum Virginitatis emiſſiſſe; vnde Maria recte appellatur *Virginitatis Primpila*. Quod ſi *Andreas Hieroſolimitanus tract. 1. de infirmionib. Monach.* & *Historia profetica* referunt Eliam, & Eliſeum Votum nuncupaſſe Virginitatis, hoc eſt parum verofimile, & omnino falſum apud graves Auctores.

SECTIO TERTIA.

An phyſica Virginitas ſit de conceptu Deiparæ, vt talis? Et alia de Virginitate dubia.

PRæmitto primo, quod illud eſt metaphyſicè neceſſarium, cuius oppoſitum eſt metaphyſicè impoſſibile; nimirum, quod ita eſt neceſſarium, vt ſi eius contradictorium poneretur, ponerentur in rebus duo contradictoria. Illud vero eſt phyſicè neceſſarium, cuius oppoſitum naturaliter, & ſine miraculo fieri nequit, licet de potentia Dei abſoluta poſſit. Illud demum eſt moraliter neceſſarium, cuius oppoſitum eſt moraliter impoſſibile, hoc eſt, abſolutè, & ſine miraculo poni poteſt, numquam tamen re ipſa ponendum eſt; V. g. quando ſuſceptum ita propendet in aliquem actum, vt in eadem rerum, & circumſtantiarum peritantiã numquam

quam ſit ſine illo, dicitur, & eſt ad illum moraliter neceſſitatus, atque eius oppoſitum eſt moraliter impoſſibile, adeo, vt non niſi imprudenter, & temerarie iudicetur ponendum.

PRæmitto ſecundo: Quod Virginitas Deiparæ fuit omnino heroica, & perfectior, quam in qualibet alia Creatura; nam ita ſentiunt Patres, ex quibus S. Iacobus Apoſtolus vocat Mariam *Virginum gloriam*, S. Ciril. *Virginitatis coronam*, S. Damalc. *Virginitatis theſaurum*, & iuxta Nazianz. *In Maria pudor virtutes omnes complexus eſt*. Patet etiam ratione, nam cauſa finalis Virginitatis Deiparæ fuit honor Verbi Divini; eſſeſſiva ipſum Verbum, & Spiritus Sanctus; motiva pene immenſa charitas, qua Maria Deum ardentiffime amavit; ac demum effectus illius fuit trahere ad ſe Verbum Patris iuxta Nazianz. & alios Patres: Ergo Virginitas Deiparæ, &c. His ita ſuppoſitis ſequentes hinc quæſtiones diſquiruntur.

Prima, & principalis: An de eſſentia Matris Dei, vt talis, ſit phyſica Virginitas? Hoc eſt, an Maternitas Dei, ita ſit cum Virginitate connexa, vt implicuerit metaphyſicam contradictionem, Matrem Dei non fuiſſe Virginem, & vt Deus fuerit metaphyſicè neceſſitatus ad Matrem Virginem eligendam, ex ſuppoſitione quod decreverit Matrem eligere? Secunda, an ſaltem moraliter fuerit neceſſitatus ad Ma-

rem Moyſi, & Filiam Ieptæ; item quæ aliquos Viros, vt Hieremiam: Attamen de nullo ex his conſtat, Votum Virginitatis emiſſiſſe; vnde Maria recte appellatur *Virginitatis Primpila*. Quod ſi *Andreas Hieroſolimitanus tract. 1. de infirmionib. Monach.* & *Historia profetica* referunt Eliam, & Eliſeum Votum nuncupaſſe Virginitatis, hoc eſt parum verofimile, & omnino falſum apud graves Auctores.

SECTIO TERTIA.

An phyſica Virginitas ſit de conceptu Deiparæ, vt talis? Et alia de Virginitate dubia.

Pramitto primo, quod illud eſt metaphyſicè neceſſarium, cuius oppoſitum eſt metaphyſicè impoſſibile; nimirum, quod ita eſt neceſſarium, vt ſi eius contradictorium poneretur, ponerentur in rebus duo contradictoria. Illud vero eſt phyſicè neceſſarium, cuius oppoſitum naturaliter, & ſine miraculo fieri nequit, licet de potentia Dei abſoluta poſſit. Illud demum eſt moraliter neceſſarium, cuius oppoſitum eſt moraliter impoſſibile, hoc eſt, abſolutè, & ſine miraculo poni poteſt, numquam tamen re ipſa ponendum eſt; V. g. quando ſuſceptum ita propendet in aliquem actum, vt in eadem rerum, & circumſtantiarum peritanti numquam

quam ſit ſine illo, dicitur, & eſt ad illum moraliter neceſſitatus, atque eius oppoſitum eſt moraliter impoſſibile, adeo, vt non niſi imprudenter, & temerarie iudicetur ponendum.

Pramitto ſecundo: Quod Virginitas Deiparæ fuit omnino heroica, & perfectior, quam in qualibet alia Creatura; nam ita ſentiunt Patres, ex quibus S. Iacobus Apoſtolus vocat Mariam *Virginum gloriam*, S. Ciril. *Virginitatis coronam*, S. Damalc. *Virginitatis theſaurum*, & iuxta Nazianz. *In Maria pudor virtutes omnes complexus eſt*. Patet etiam ratione, nam cauſa finalis Virginitatis Deiparæ fuit honor Verbi Divini; eſſeſſiva ipſum Verbum, & Spiritus Sanctus; motiva pene immenſa charitas, qua Maria Deum ardentiffime amavit; ac demum effectus illius fuit trahere ad ſe Verbum Patris iuxta Nazianz. & alios Patres: Ergo Virginitas Deiparæ, &c. His ita ſuppoſitis ſequentes hinc quaſtiones diſquiruntur.

Prima, & principalis: An de eſſentia Matris Dei, vt talis, ſit phyſica Virginitas? Hoc eſt, an Maternitas Dei, ita ſit cum Virginitate connexa, vt implicuerit metaphyſicam contradictionem, Matrem Dei non fuiſſe Virginem, & vt Deus fuerit metaphyſicè neceſſitatus ad Matrem Virginem eligendam, ex ſuppoſitione quod decreverit Matrem eligere? Secunda, an ſaltem moraliter fuerit neceſſitatus ad Ma-

tris Virginis electionem? Tertia, an supposito, quod non fuerit metaphysicè impossibile, sed tantum moraliter Matrem Dei non fuisse Virginem, si daretur optio Mariæ ad eligendum, vel amissionem Virginitatis, vel Maternitatis Dei, potius amissionem huius, quam illius eligeret? Pro resolutione fit.

Prima conclusio: Non est metaphysicè impossibile, quod Mater Dei non fuerit Virgo: Unde physica Virginitas non est de essentia Deiparæ, vt talis. Hæc conclusio est omnium Theologorum præter quemdam Interpretem D. Thomæ, quem hic refert P. Suares, & vnum perdoctum Recentiorum Angelopoli Præmum, & meum Antecessorem dignissimum; atque adeo certa, vt Exim. D. tom. 2. in 3. p. disp. 10. sect. 3. dicat, contrariam nec probabilem, nec verisimilem esse. Probatur igitur à priori: Id non est metaphysicè impossibile, ex cuius existentia, si poneretur, non sequerentur duo contradictoria; sed ex existentia Matris Dei non Virginis, si poneretur, non sequerentur duo contradictoria: Ergo non est metaphysicè impossibile, &c. Respondet Sapiētissimus Magister, secutura duo contradictoria, nimirum quod ea Mulier esset Mater Dei, & non esset, esset, vt supponitur; quod vero non esset, sic probat.

Quia de conceptu Maternitatis Dei est, quod

quod sit dignitas simpliciter infinita, omnium maxima, & cui debentur omnia dona possibilis puræ Creaturæ: Talis autem non esset, si non ei deberetur metaphysicè Virginitas, nam posset ei deesse, ac per consequens defectuosa foret. Sed contra: Quia Maternitas Dei est dignitas simpliciter infinita, & omnium maxima, est illi metaphysicè debita Virginitas: Ergo quia Maternitas Dei est dignitas simpliciter infinita, & omnium maxima, est illi metaphysicè debita gratia habitualis, quippe tam defectuosa esset, imo magis sine gratia habituali, quam sine Virginitate.

Consequentia negari nequit, quia non videtur assignari posse iusta disparitas. Tum sic: Ergo supposita Maternitate, non potuit à Deo dari Mariæ gratia habitualis in præmium operum ipsius, quod absurdum est. Consequentia est evidens; nam quod alicui est metaphysicè debitum, & per consequens Deus nequit ei negare adhuc de potentia absoluta, non potest à Deo dari in præmium, alioquin Petro in præmiū alicuius operis honesti posset Deus dare, quod esset rationalis; atqui gratia habitualis, vt ex solutione prædicta clare concluditur, supposita Maternitate, est Mariæ metaphysicè debita: Ergo non potuit, &c.

Maior, ultra probationem inclusam, amplius à paritate stabilitur. Ideo iuxta Theologos

gos Xp̄tus non meruit sibi gratiam habitualem, quia erat debita vnioni hypostaticæ titulo naturalis connexionis: Ergo si Maternitati fuit debita titulo connexionis metaphysicæ, multominus potuit Mariæ dari in præmium, cum fortior sit connexio metaphysica, quàm naturalis, ac proinde ea vinci nequeat negando gratiam. Quod si dicas gratiam habitualem, adhuc supposita Maternitate, non potuisse deberi Mariæ debito metaphysico, quia est de ratione gratiæ; quòd ætur gratis. Contra est: Quia hoc non est de ratione gratiæ habitualis, & quia ea fuit in Xp̄to ex debito naturalis connexionis; & quia nen dicitur *gratia*, quia detur gratis, sed quia facit hominem Deo *gratum*, & amicum. Quando autem dicunt Theologi, gratiam ideo esse gratiam, quia datur gratis, loquuntur immediate de gratia actuali auxiliante.

Uterius iam iuxta principia Sapientissimi Magistri, & nostra, probatur, Mariam licet conciperet ex consortio Viri fore Matrem Dei: Ideo Maria de facto est Mater Dei, quia produxit vnionem naturalem Xp̄ti, & etiam hypostaticam; atqui in consortio Viri posset producere eas ambas vniones, posita elevatione ad hypostaticam, nam Viri consortium, nec retardaret efficaciam principij elevantis, nec vim generativam Mariæ: Ergo adhuc in eo casu esset Mater Dei. Respondebis, in eo casu Mariam pro-

producenturam ytramque vnionem *pure physice*. Sicut lapis elevatus potest producere visionem, non vero modo requisito, vt esset Mater Dei, quia non esset Virgo. Verum hæc solutio, cum reddat pro vltima ratione ipsam conclusionem, mihi videtur circulus, & petitio principij.

Contra illam tamen sic arguo: Ideo lapis physice producens per elevationem visionem beatam, produceret *pure physice*, quia cum non vivat, nec sit intellectivus, est essentialiter incapax producendi vitali modo visionem; & videndi Deum, qui est effectus formalis ab elevatione insupplebilis; atqui Mulier est essentialiter capax generandi hominem, & si habeat conprincipium elevans est capax generandi hominem Deum, qui sunt effectus causæ efficientis a Deo supplebiles, vt est evidens: Ergo Maria in eo casu non *pure physice* se haberet, sicut lapis. Dices, se habituram *pure physice*, quia non esset Virgo: Verum hoc, vt diximus, est cum conclusione respondere. Iam vero fit.

Secunda conclusio cum P. Ripal. de ente superni, tom. 2. disp. 79. sect. 13. num. 95. Mater Dei non Virgo, est moraliter impossibilis; vnde Maternitati Dei titulo moralis necessitatis debita est physica Virginitas. Probatum conclusio: Si ex suppositione, quod Deus liberè voluerit eligere Matrem, fuit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem, Mater Dei non Virgo

Virgo fuit moraliter impossibilis, ut est notum; atqui ex suppositione, quod Deus libere voluerit eligere Matrem, fuit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem: Ergo Mater Dei non Virgo fuit moraliter impossibilis. Probatum minor auctoritate Patrum: Nam D. Aug. serm. 7. in natali Domini ait, sicut non poterat caro, nisi de carne nasci, ita non poterat Dei caro de saminco vtero, nisi sine generante prodire.

Ex quibus sic argumentor: Iuxta Augustinum fuit in Deo aliqua necessitas ad eligendam Matrem Virginem, ibi non poterat; sed non fuit necessitas physica, aut metaphysica: Ergo fuit moralis, ac proinde fuit moraliter necessitatus ad eligendam Matrem Virginem. Probatum minor: Eodem modo, quo est necessarium, carnem de carne nasci, fuit iuxta Augustinum necessarium, Xp̄m sine generante de vtero prodire; atqui non est physice, aut metaphysice necessarium, carnem de carne nasci, ut patet in Adamo, qui de limo terræ formatus est; sed tantum est necessarium moraliter, quatenus post Adamum ita semper accidit, ut caro de carne nascatur, cum possit Deus absque vllō miraculo hominem se solo producere, ut produxit primum: Ergo Xp̄m sine generante de vtero prodire, non est physice, aut metaphysice necessarium, sed solum moraliter, ac per consequens non fuit necessitas, &c.

Vlti-

Vltius ex eodem Aug. nam hic in Psalm. 76 inquit. *Necesse est, ut revocet ad se servos suos. Necesse est, ut revocet fugitivos redeuntes ad Dominum: necesse est, ut exaudiat vocem Compeditorum.* Ex quibus sic: Eodem modo loquitur Aug. in his verbis, ac in supra allatis, nam sicut ibi dicit non poterat, ita hic necesse est, quod in idem recidit; atqui in his non loquitur de necessitate physica, aut metaphysica, sed tantum de morali, ut est evidens; alioqui esset Deo physice, aut metaphysice impossibile, non exaudire vocem compeditorum, vel recipere fugitivos, quod dicere est absurdissimum; Ergo in illis non loquitur de necessitate physica, aut metaphysica, sed tantum de morali.

Probatum iam minor primi syllogismi auctoritate aliorum Patrum: Deus iuxta Patres, ex suppositione, quod aliquid decernat facere est moraliter necessitatus ad faciendum optimum, & decentissimum sibi, hoc q̄ semper infallibiliter facit; atqui ex ipsis terminis est notum, fuisse optimum, & decentissimum Deo, quod eius Mater esset Virgo: Ergo ex suppositione, quod Deus, &c. Probatum maior: Nam S. Damasc. lib. 2. de fide cap. 29. ait *Si Dei voluntas providentia est, omnino necesse est, omnia, quæ providentia fiunt, secundum rectam rationem optima, & Deo decentissimè fieri, ut non sit ea melius fieri.* Cirill. etiam Alexand. inquit. *Omnia Pater potest, & meliora*

meliora semper vult; & alia alij Patres videndi apud Hq. tom. 2. de Deo tract. 10. disp. 23. q. 3. prop. 7. & 9. Ergo Deus iuxta Patres, &c.

Denique minor primi sylogismi ratione probatur. Qui aliquem vehementer amat, nequit non vehementer, & infallibiliter inclinari ad volendum ei optimum, si hoc æque sit sibi facile, ac minus bonum: Ut patet in Parentibus ardentissimè diligentibus Filios suos; atqui Deus Pater vehementissimè, & infinitè amat Filium suum Unigenitum, & ei fuit facillimum dare Filio suo Matrem optimam, nimirum Virginem: Ergo non potuit non vehementer, & infallibiliter inclinari ad ei volendam Matrem Virginem; sed hæc vehemens, & infallibilis inclinatio est necessitas moralis, ut patet: Ergo Deus fuit moraliter, &c.

Tertia conclusio cum P. Rod. hic q. 3. sect. 5. §. 3. Beata Virgo pluris æstimavit Maternitatem Dei, quàm Virginitatem; attamen data optione, ut eligeret, vel Virginitatem, vel sine Virginitate Dei Maternitatem, potius illam, quàm hanc eligeret. Probatur prima pars conclusionis: Maternitas Dei, iuxta sup. dic. diss. 2. sect. 4. sublimior est, atque adeo æstimabilior quàm gratia habitualis: Ergo æstimabilior est quàm physica Virginitas, nam hæc est minus æstimabilis, quàm gratia, sed si ita est, Maria pluris æstimavit Maternitatem Dei, quàm Virginitatem

nitatem, nam semper perfectissimè operata est iuxta legitimam rerum æstimationem: Ergo Beata Virgo pluris, &c.

Probatur secunda conclusionis, pars: Licet aliquid sit bonum sublimius natura sua, quàm aliud, tamen ex charitatis motu debet aliquando eligi minus bonum præ illo sublimiori: Ergo licet Maternitas sit sublimior, quàm Virginitas, debuit Maria potius eligere ex motu charitatis Virginitatem, quàm Maternitatem. Probatur antecedens simul, & consequentia: Si Maternitas non esset forma Sanctificans, adhuc iuxta P. Rodes, & alios esset excellentior gratia habituali: Item melius est carere peccato originali, quàm veniali proprio, nam illud est mortale, & hoc non; atqui data optione Mariæ, ut eligeret vel Maternitatem Dei, vel gratiam; vel carere peccato originali, vel veniali actuali, potius eligere deberet gratiam, quàm Maternitatem, & contrahere peccatum originale, quàm committere veniale: Ergo licet aliquid, &c.

Et ratio vltior conclusionis à priori est: Quia Virginitas est perfectio Deo gratissima, in quâ charitas aliquid Deo offert, ut munus æstimabilissimū; Maternitas vero est summa dignitas, quæ à Deo accipitur; atqui charitas inclinat potius, ut aliquid Dilecto demus illi pergratum, quàm ut aliquid, licet sublimius, ab

eo accipiamus, ut videtur notum: Ergo Maria ex motu, & inclinatione charitatis, potius eligeret Virginitatem suam consecrate Deo, quam ipsius Maternitatem accipere: Sicut quia peccatum originale non est in se propria voluntate commissum, & veniale est commissum propria voluntate, seu non in alio, potius, uti ex Rodes diximus, eligeret originale, quam veniale.

* *

Argumenta contra primam conclusionem.

Argumentum primum: Patres inquiunt, quod Maria, nec conciperet, nec pareret Deum, si non fuisset Virgo: Ergo quia Virginitas est de conceptu Deiparæ, ut talis. Probat antecedens: Nam S. Chrysostom. homil. 49. super Genes. ait. *Atqui propter hoc ipsum fiet, quoniam virum non cognoscis; nam si cognosceres virum, non fuisses habita digna, ut huic mysterio servires.* S. Eleuter. Martyr. homil. de Anunt. *Si Maria Virgo non permansisset, non viique Filium Dei generasset.* Hesichius Hierosolim. *Si cognosceres virum, non pareres Deum.* S. Bernard. serm. 2. de Adven. *Talis partus congruebat Virgini, ut non pareret, nisi Deum: Et talis Nativitas decebat Deum,*

ut

ut non nisi de Virgine nasceretur: Ergo Patres inquiunt, &c.

Distinguo argumenti antecedens: Maria, nec conciperet, nec pareret Deum in hac providentia, seu ex vi presentis decreti, &c. concedo, in alia providentia, nego. Vel aliter, non conciperet ratione alicuius impossibilitatis metaphysicæ, nego, ratione impossibilitatis moralis, concedo, & sic intelliguntur omnes auctoritates Patrum. Etenim, ut bene ait D. Epiphani. hæres 70. *Deus potens est facere, quæ vult; sed fecit quæ decent ipsius Deitatem.* Indeque cum Filio Dei decentissimum fuerit (uti vnicè probat S. Bernardus allatus contra nos) quod eius Mater esset Virgo, id in hac providentia voluit Deus, & ratione impossibilitatis moralis aliter fieri non potuit; ideoque licet in alia providentia potuerit esse Mater Dei non Virgo, secus in hac.

Argumentum secundum: Si Filius Mariæ non fuisset Filius Virginis, non fuisset Deus: Ergo necesse fuit, ut Mater Dei esset Virgo. Probat antecedens: Ex Prolo Orat. de Nativ. habita in Concil. Ephes. dicente. *Quod si ea, quæ genuit Virgo non permansit, neque ille, qui natus est, aliud, quam purus homo exiit.* Item ex Theodoro Ancirano hom. 2. ad Patr. eiusd. Concilij. aiente. *Si more nostro natus est (nimirum Xp̄tus) homo viique, & nihil aliud est: Ergo si Filius Mariæ,*

&c.

Et: Ex instantia facienda contra hoc argumen-
tum, alijs que instantijs, & rationibus in alijs
inferendis, ostenditur, quam bene dixerit
Exim. Doct. contrariam sententiam, non modò
non esse veram, sed nec verissimilem.

Insto igitur argumentum efficacissimè: Cle-
mens Alexand. lib. 6. Stromatum, ait. Cum
Deus sit bonus, si cessarit benefacere, Deus quò-
que esse cessabit. Item D. Chrsost. Orat. 4. de
provid. inquit. Si nihil est post hanc vitam, neque
Deus est: Ergo necesse est, vt Deus nobis bene-
faciat, atque, vt post hanc vitam præmia con-
ferat, & penas infligat; si enim aliter faciat,
Deus non erit, & hoc est impossibile. Distin-
gues consequens: Necesse est necessitate meta-
physica antecedenti, nego, morali, cõcedo. Et
quidem rectè; neq enim aliud respondèri potest.

Ideo enim hi Patres in illis casibus dicunt,
defecturum Deum, loquendo non hyperbolicè,
sed strictè, quia moralis Dei necessitas, & pro-
pensio ad semper benefaciendum, præmiandum
què bonos, & castigandum malos, est illius
proprietas inseparabilis; ac proinde si ea defi-
ceret, Deus non esset; non quia deficeret ef-
fectus propensionis, sed quia deficeret propen-
sio, vti Patres supponunt; inde ex dictis auc-
toritatibus necessitas metaphysica ad electionè
Matris Virginis non probatur. Nunc ergo ap-
plica tuam solutionem tuo argumento, & pro-
ceda-

cedamus in pacè. Etenim cum hac in providen-
tia, ex vi præsentis decreti, & ex vi suæ incli-
nationis, & moralis necessitatis Deus voluerit,
quod Mater Verbi esset Virgo, rectè inferunt
Patres, quòd si Virgo non foret, neque foret
Mater Verbi, neque Filius Mariæ Deus esset;
non tamen id inferunt ex aliqua metaphysica
antecedenti necessitate, vt videtur evidens.

Argumentum tertium: D. Thom. 3. p. q. 28.
artic. 1. ait. Quod Xptus sit conceptus ex Virgine,
conueniens propter quatuor: Primo, propter muer-
tis Patris dignitatem conservandam; cum enim Xptus
sit Verus, & naturalis Dei Filius non fuit conueniens,
quod alium Patrem haberet, quàm Deum, nè digni-
tas Dei Patris transferretur in alium. Ex quibus dicit
implicat, quod prædicatum aliquod proprium
Dei, alicui creaturæ communicetur; sed esse
Patrem Xpti, est prædicatum proprium Dei,
dignitas Patris Aeterni, & excellentia: Ergo
implicat communicari alicui Creaturæ; ac per
consequens implicat, aliquè hominem esse Pa-
trem Xpti, quod est eius Matrem non esse Vir-
ginem.

Insto argumentum: Implicat, quod prædi-
catum proprium Dei, communicetur Creaturæ;
sed aternitas, immensitas, & infinitudo sunt
prædicata propria Dei: Ergo implicat commu-
nicari Creaturæ; ac per cõsequens implicat Crea-
tura adhuc permanens aeterna à parte ante, &
Crea-

Creatura de absoluta Dei potentia existens ubique, & omne infinitum cathegorematicum. Vide tuum argumentum contra sententias in societate communes. Respondebis, quod aliqua sunt Dei prædicata aliquomodo participabilia à Creaturis, qualia sunt posita in reorssione; alia vero sunt prorsus imparticipabilia, vt *Ascetas*, & de eorum numero est *Paternitas* Xpti. Verum unde hoc tibi credemus? Enim vero solum quia dicis; difficile enim prohabis.

Contra tamen ad hominem: Atqui ratio formalis Paternitatis Xpti non est incommunicabilis Creaturæ: Ergo nulla est solutio Probatur antecedens: Ratio formalis Paternitatis Xpti stat in fecunditate ad generandum activè Filium Dei; atqui iuxta tua principia, & mea ex Patribus Bern. Alb. Mag. & alijs, Deus communicavit Mariæ eandem suam fecunditatem ad activè generandum Filium Dei; nam per te Maria non solum passivè, sed activè etiam concurrat: Ergo ratio formalis, &c. Dices, rationem formalem Paternitatis petere, vt Pater sit causa principalis Filij, quod respectu suppositi divini repugnat; non vero ita rationem Maternitatis, nam hæc potest esse causa instrumentalis.

Sed contra etiam ad hominem: Conceptus generationis substantialis in tuis, & meis principijs præscindit à causa principali, & instrumentali,

mentali, nam solum est *Origo viventis*; à *Vivente*, &c. Atqui cum præscissione à causa principali, vel instrumentali salvarètur in Patre creato Xpti, si daretur, ratio *Originis viventis à Vivente*, &c. Vt est evidens: Ergo de ratione formali Patris non est quod sit causa principalis, & solutio ruit. Hinc ad argumentum dico, in ipsis D. Thomæ Verbis solutionem includi, nam ait, quòd *non fuit conveniens*, seu quod non esset decentissimum Deo, vt fecunditas Patris in hominem transferretur; hoc que nos etiam dicimus, ideo que asserimus, quod Pater Xpti fuit morariter impossibilis. Ad syllogismum, nego maiorem, & distingo consequens subillatum, implicat, implicantia metaphysica nego, moraliter, concedo.

Argumentum quartum à ratione: Quòd Xptus conciperetur ex consortio Viri, fuisset aliqua indecentia; sed metaphysicè repugnat, quòd Deus homo aliquam indecentiã admittat: Ergo, & quòd conciperetur ex consortio Viri. Distinguo maiorem, fuisset aliqua indecentia positiva, nego; negativa, concedo: Hoc est, in Conceptione Xpti ex Viro nulla fuisset positiva indecentia, quia eã Conceptio fieret modo purissimo, & absolute convenienti Filio Dei; attamen fuisset aliqua indecentia negativa per exclusionem maioris decentiæ, nam Deo decentius fuit concipi ex Matre Virgine, ideoque

ad hoc fuit moraliter necessitatus.

Hæc solutio solida, clara, & vera est: Verum, quia hoc argumentum est vltimum contrariæ sententiæ per fugium, sic illud efficaciter infit. Conceptio Xpi ex Viro, vel esset indecentia moralis, vel solum physica; atqui non esset indecentia positiva moralis; & si esset physica, non repugnat metaphysicè homini Deo: Ergo argumentum ruit. Prima minoris pars est certissima, nam talis Conceptio fieret per actum coniugalem, qui quidem habitus modo debito est honestus, & licitus, & contrarium dicere, hæreticum est. Secunda autem est evidens, nam homo Deus plures indecentias respectu ipsius physicas perpeffus est, vt nudari coram Populo, flagellari, spui; colaphis cædi, haberi vt Blasphemum, Seductorem, & Seditiosum, ac demum inter Latrones, vt si eorum esset Princeps, crucifigi. Quid ad hanc instantiam responderi possit? Ego non video.

Argumentum quintum: Divina voluntas se necessario conformat cum dictamine divini intellectus; sed Divinus intellectus necessario approbat, vt melius, quod est in se melius: Ergo Divina voluntas necessario vult, quod est in se melius; atqui in se melius est, Xptum concipi ex Matre Virgine, quàm ex consortio Viri: Ergo Divina voluntas necessario vult, Xptum concipi ex Matre Virgine, ac per consequens repug-

repugnat metaphysicè concipi ex consortio Viri. Vtèrius: Quia Divinus intellectus non approbat malum, Divina voluntas nequit malum eligere: Ergo, quia Divinus intellectus magis approbat maius bonum, Divina voluntas nequit minus bonum eligere; sed Xptum concipi ex Viri consortio, est minus bonum, quàm concipi ex Virgine; Ergo Divina voluntas nequit illud eligere, ac proinde metaphysicè implicat.

Præmitto ad solutionem, quod ly *approbat* positum in minori potest accipi, vel pro hoc, quod est *iudicari*, esse melius id, quod est in se melius; vel pro hoc, quod est *dictari*, seu *prescribi* maius bonum esse eligendum; & in hoc sensu falsa est minor argumenti, & causalis consequentis instantiæ; nam Divinus intellectus, non semper dictat voluntati maius bonum esse eligendum, quia ob plures, & altissimos fines potest dictare, eligendum esse minus bonum, sicut de facto non dictavit executionem Incarnationis ante plurà sæcula; aut perfectiorè mundum, cum tamen hæc duo meliora sint suis contradictorijs. Hinc distinguo minorem, necessario approbat: sumpto *approbare* pro *indicare*, concedo, pro *dictare*; nego, & utramque consequentiam. Ad id quod additur, nego suppositum consequentis, si *approbat* sumatur pro *dicere*, & nego etiam consequentiam secundam.

Argumentum sextum: Si Xptus fuisset genitus ex Viro, generatio activa Viri terminaretur ad Divinum suppositum, nam hoc, & non humanitas est Filius; sed hoc implicat, aliàs ille homo concensu activo produceret vnionem hypostaticam: Ergo implicat Conceptio Xpti ex Viro. Nego minorem, cuius probationem distinguo, produceret instrumentaliter, & elevatus per qualitates supernaturales, concedo principaliter, nego. Etenim actio generativa Patris Xpti, si daretur eodem modo terminaretur ad vnionem hypostaticam, quo nunc terminatur actio Virginis, scilicet instrumentaliter per elevationem à duabus qualitatibus supernaturalibus statatis *diff. 2. sect. 3.* in quo nulla est implicantia.

Argumentum septimum: Non potest homo Deus ita concipi, vt ex Vi suæ generationis debeat contrahere peccatum originale; atqui si conciperetur ex Viro deberet ex Vi suæ generationis contrahere peccatum originale: Ergo non potuit concipi ex Viro. Primò, nego minorem, quia poterat concipi ex Viro non lapsò, seu non descendente ab Adam, sed à Deo providentia extraordinaria creato. Secùdò, distinguo minorem, deberet contrahere peccatum originale, si subsisteret in propria, & creata Persona, concedo, supposita vnione hypostatica, nego. Etenim, vt bene advertit P. Suarez

supra

supra enim ille homo conciperetur cum vnione hypostatica ad Verbum, licet conciperetur ex Viro lapsò, non deberet ex Vi suæ generationis contrahere originale, nam esset Deus.

Argumentum octavum: Si possibilis esset Pater Xpti, de facto daretur, nam Deus hanc dignitatem concessisset Divo Iosepho, vt potest Sponso Mariæ dignissimo, & Viro omnium perfectionum cumulo ornato; sed de facto non datur: Ergo non est possibilis. Nego maiorem cum probatione, multa enimabilia sunt, quæ non solum Divo Iosepho, verum nec Beatæ Virginis concessa fuerit, quoniam non erat convenientis, vt concederentur; & convenientis non erat, vt Xptus haberet Patrem in terris.

ideo que Divo Iosepho, licet aliàs dignissimo, concessam non fuit.

Argumenta contra secundam, & tertiam conclusionem.

Argumentum primum contra secundam conclusionem: Si Virginitas Matris Dei est moraliter necessaria, est necessaria metaphysicè; sed per nos est moraliter necessaria: Ergo est necessaria metaphysicè. Probatùr maior: Ideo est moraliter necessaria, quia Deus

fuit

fuit moraliter necessitatus ad eligendam Mariam Virginem; atque necessitas moralis in Deo ad aliquem effectum est necessitas metaphysica. Ergo si, &c. Probatur minor: Si Deus poneret carentiam effectus, ad quem est moraliter necessitatus, Deus non esset Deus. Ergo necessitas moralis in Deo ad talem effectum, est metaphysica, nam est talis, ut deficienti effectui Deus deficeret. Probatur antecedens: Si Deus poneret carentiam effectus, ad quem est moraliter necessitatus, deficeret Deo moralis necessitas ad talem effectum; sed si deficeret, ea necessitas, Deus non esset Deus, quia illi aliqua perfectio intrinseca deficeret: Ergo si Deus poneret, &c.

Hoc argumentum multum probat; probat enim, omnem necessitatem moralem esse metaphysicam, ac per consequens, in hominibus non posse dari necessitatem moralem, V. g. ad peccandum venialiter in tota vita, nisi speciali praeveniantur auxilio; quod est falsissimum. Ad solutionem igitur praemitto, quod si Deus poneret negationem rei, ad quam est moraliter necessitatus, adhuc in Deo maneret moralis necessitas ad talem rem; quia coniunctio necessitatis moralis, seu vehementis inclinationis ad rem cum rei negatione non est metaphysice impossibilis, sed solum moraliter.

Cum ergo ex impossibili sequatur quodlibet,

bet, inde est, quod non implicat, ut ex positione moraliter impossibili negationis illius rei, sequatur aliud moraliter impossibile, nimirum coniunctio necessitatis moralis ad rem cum rei negatione. Ex his in forma, nego argumenti maiorem, & minorem probationis; ad cuius probationem, nego antecedens, nam cum in eo casu non deficeret Deo necessitas moralis, seu vehemens inclinatio in rem, non deficeret ei aliqua perfectio, & inde maneret Deus; atque hinc, nego maiorem probationis.

Sed contra primo: Talis necessitas moralis metaphysice habet per suam essentiam non posse moraliter coniungi cum carentia rei, cuius est necessitas; sed eo ipso est necessitas metaphysica: Ergo ita est. Nego minorem, nam aliud est, moralem necessitatem habere metaphysice per suam essentiam esse necessitatem moralem, quod est non posse moraliter coniungi cum carentia rei; aliud est, esse necessitatem metaphysicam, nam hoc est, talem esse, ut nec de potentia absoluta carentia rei poni possit; illud vero est, essentiam moralis necessitatis in ratione necessitatis moralis constitui, ut per se patet, & illi metaphysice convenire praedicata moralis necessitatis, quale est, non posse moraliter coniungi cum carentia rei, quamvis physice, & metaphysice possit.

Contra secundo: Ex morali necessitate in causa,

causa, moraliter evidenter inferitur existentia effectus: Ergo ex negatione existentiae effectus moraliter evidenter inferitur negatio moralis necessitatis in causa, iuxta illud. *Quando affirmatio est causa affirmationis, negatio est causa negationis*; sed eo ipso est moraliter evidens, quod si Deus non conservaret Virginitatem Mariae, deficeret illi moralis necessitas, ac proinde non esset Deus, quod est necessitatem fuisse metaphysicam: Ergo fuit metaphysica. Praemitto ad solutionem primo: Quod si supponatur, uti re vera supponitur, negationem existentiae effectus esse moraliter impossibilem, tam longe ab est, ut inde inferatur negatio moralis necessitatis in causa, ut potius cum evidentia metaphysica inferatur, dari in causa necessitatem moralem ad existentiam talis effectus.

Ratio autem est, quia si ea necessitas moralis non daretur, non esset moraliter impossibile negatio effectus, ut est evidens: Vnde ex negatione existentiae effectus, ad quem est necessitas moralis, solum inferitur coniunctio moraliter impossibilis necessitatis moralis, & negationis effectus, uti iam diximus. Praemitto secundo, quod illud proloquium, *quando affirmatio est causa affirmationis, negatio est causa negationis*, quod est illud, *ab opposito consequentis bene arguitur ad oppositum antecedentis*, non est universaliter verum, solum enim valet consequentia, quando,

quando extrema sunt mutuo metaphysicè connexa: Et ratio, quam affert P. Ribandeni, de Scien. Est clara, & brevis; quia deficiente consequente nihil existit necessario coniunctum cum consequente, ut est evidens; atqui antecedens connexum necessario est coniunctum cum consequenti: Ergo non existente consequente non existit antecedens.

Exemplum esto: Et sit *A* mutuo connexum metaphysicè cum *B*; tunc bene valet, *si existit A existit B*: Ergo *si non existit B, non existit A*; & similiter arguendo à *B* ad *A*. At vero quando extrema sunt solum physicè, vel moraliter connexa, non valet, nam talis connexio potest impediri, & sic manere unum extremum deficiente alio; V. g. *si existit materia, existit forma*: Ergo *si non existit forma, non existit materia*; non valet, quia materia solum physicè connectitur cum forma, & supernaturaliter potest omni forma privari. Item in moraliter connexis, V. g. *si existit vehemens inclinatio ad actum, existit actus*: Ergo *si non existit actus, non existit vehemens inclinatio ad actum*, non valet, quia illa vehemens inclinatio adhuc permanens potest vinci à voluntate physice libera ad actum.

Demum, quando connexio est metaphysica, sed non mutua, uti est inter unionem, & extrema, non valet à negatione extremi connexi ad negationem extremi inconnexi, licet è con-

tra valeat. Ponamus V. g. existere extrema vnita, tunc non bene arguitur: si existunt extrema, existit vnio: Ergo si non existit vnio, non existunt extrema: e contra tamen bene valet, si existit vnio, existunt extrema: Ergo si non existunt extrema, non existit vnio. Nunc ad argumentum iuxta primū præmissum, distinguo primum consequens, ex negatione existentia effectus moraliter evidenter inferitur, &c. non supposito, quod negatio effectus est moraliter impossibilis, concedo, supposito, nego, & minorem. Iuxta secundū verò præmissum, nego consequentiam, & distinguo proloquium, si extrema sint mutuo metaphysicè connexa, concedo, si solum physicè, vel moraliter, aut metaphysicè, non mutuo, nego.

Argumentum secundum: Si Deus fuit moraliter necessitatus ad conservandam Virginitatem Mariæ, Mariæ non potuit Deum orare, pro Virginitatis conservacione; sed hoc est absurdum: Ergo Deus non fuit moraliter necessitatus. Probatum maior: Si Deus fuit moraliter necessitatus ad conservandam Virginitatē Mariæ, non potuit moraliter eam non conservare; sed eo ipso Mariæ non potuit Deum orare pro Virginitatis conservacione, nam frustra petitur ab aliquo, vt faciat, quod nequit non facere, licet non petatur: Ergo si Deus, &c. Nego maiorem argumenti, & minorem probationis cum proba-

probatione inclusa; vel etiam minoris probationem, distinguo, frustra petitur ab aliquo, &c. Si talis petitio aliunde non sit utilis propter alia bona, vel si id quod petitur non sit physicè contingens, concedo, si aliter sit nego.

Explicatur solutio: Quamvis Deus sit moraliter necessitatus ad aliquod bonum Creaturæ concedendum, tamen oratio Creaturæ pro obtinendo illo dono, utilis est propter plura: Primo, quia licet Deus sit moraliter necessitatus ad substantiam rei, potest non esse ad quantitatem, & circumstantias, quæ etiam petuntur: secundo, quia licet res quæ petitur, sit moraliter necessaria, tamen est physicè contingens, ideo que absolute negari potest à Deo: Tertio, quia licet rei collatio ante orationem sit necessaria moraliter, & certa, certior sit posita oratione: Quarto, quia semper oratio est Deo gratissima cum sit cultus illius, & per eam homo se Deo subiiciat: Quinto demum, quia oratio est perfectio spei, quam Creatura habet in Deo, ideo que utilissima.

Argumentum tertium: Si Deus fuit necessitatus moraliter ad conservandam Mariæ Virginitatem, minorem beneficentiam, & liberalitatem exercuit erga Mariam, quia quo minor est in beneficiete libertas, minor est liberalitas; sed hoc non est dicendum: Ergo Deus non fuit moraliter necessitatus, Nego maiorem, & distinguo

tinguo probationem inclusam, quo minor est libertas, si sit minor ex summa propensione ad benefaciendum, nego, si ex alio titulo sit minor, transeat. Etenim cum libertas Dei ad conservandam Virginitatem Mariæ ex eo fuerit minor, quia ex vehemēti inclinatione ad honorandum Filium suum, & Mariam fuit moraliter necessitatus ad talem conservationem, inde est quod Virginitas permanfit magnum beneficium, & potius maior fuit beneficentia, & liberalitas erga Mariam.

Argumentum quartum: Si Deus ex suppositione, quod voluerit eligere Matrem, fuit moraliter necessitatus ad Matrem Virginem, casu quo non Virginem eligeret inferretur violentia Divinae inclinationi; sed hoc est absurdum: Ergo, & talis necessitas moralis. Distinguo maiorem, inferretur violentia proprie talis, nego, violentia metaphorica, concedo. Etenim violentia proprie talis est ab extrinseco contra innatam, vel elicitam rei inclinationem circa rem, qua indiget; & hæc violentia repugnat Deo, neque eam in nostro casu pateretur; nam à nullo extrinseco cogeretur ad electionem Matris Virginis, neque Matre Virgine Deus indigebar, vt per se patet.

Quod vero in Deo concedatur violentia metaphorica, nullum est inconueniens, nam ei metaphoricè tribuitur in scripturis ira, & patientia:

rentia: & Psalm. 76. dicitur. *Aut continebit in ira sua misericordias suas?* Atque Aug. ibi *Facilius iram, quam misericordiam continebit;* vbi clarè indicatur aliqua metaphorica violentia. Denique plura sunt argumenta vniversè probantia Deum non esse moraliter necessitatum ad optimum videnda apud Auctores, præcipuè P. Isq. de Deo tom. 2. tract. 10. disp. 32. q. 3. prop. 5. & 9. & Tyrso tom. 3. disp. 11. quæ tamen relinquuntur ad tractatum de Incarnatione, vbi ea proposui diff. 2. sect. 4. 1. p. neque ponuntur hic, quia nihil habent speciale contra Mariæ Virginitatem: Imo hæc est adeo decens Deum, vt licet ad alia non sit, ad hanc debeat asseri moraliter necessitatus.

Argumentum quintum contra tertiam conclusionem. Maternitas Dei conduxit ad hominum redemptionem, quoniam Mater Dei fuit proprie Redemptrix generis humani: Ergo si fuisset necessarium, vel conueniens, quod Maria amitteret Virginitatem ad concipiendū Deū hominem, Maria deberet amittere propter charitatem, vt homines redimerentur: Ergo data optione potius eligeret Maternitatem, quam Virginitatē. Concesso enthymemate, distinguo secundum consequens: Potius eligeret Maternitatem præcisse, & nudè sumptam, quam Virginitatem, nego, Maternitatem Dei vt coniunctam cum bono redemptionis, concedo.

Etenim

Etenim non dicimus quod si Maternitas Dei præscissè, & nudè consideretur, quatenus in se est maximum Dei beneficium Mariæ collatum, hæc potius, data optione, Virginitatem, quam Maternitatem eligeret, nam per Virginitatem gratissimum Deo sacrificium offerret, per Maternitatem vero beneficium acciperet, & *Beatus est dare, quam accipere*: Attamen si Maternitas Dei consideretur, vt coniuncta cum bono redemptionis, si ad hoc requireretur amittere sine peccato Virginitatem, deberet Maria illam amittere, vt maximam erga Deum, & Proximos in redemptione charitatem excerceret.

Argumentum sextum: Plus amat Deus Mariam propter Maternitatem, quam propter Virginitatem: Ergo, & Maria plus debuit amare Maternitatem, quam Virginitatem. Vterius: Maria potius eligeret Virginitatem, quam Maternitatem: Ergo potius eligeret gratiam, & quemlibet actum virtutis, quam Maternitatem. Ad argumentum, nego consequentiam, & est disparitas, quia Deus considerat dignitatem Matris, quæ est maior, quam Virginitas, ideo que Mariam plus propter illam amat: At vero Maria debebat considerare, quod per Virginitatem faciebat Deo maximum obsequium, & per Maternitatem accipiebat beneficium, ideoque debebat Virginitatem præ Maternitate eligere.

Ad

Ad id, quòd additur, concesso antecedenti, nego consequentiam iuxta mea principia, nam cum Maternitas sit forma sanctificans perfectior gratia habituali, Maria non eligeret gratiam præ Maternitate. Loquendo vero iuxta aliorum sententiam; distinguo consequens: Ergo potius eligeret gratiam, quam Maternitatem, si posset carere gratia sine peccato, nego, nam tunc adhuc Maternitas esset perfectior, quam gratia, & vtraque esset quid gratis acceptum à Maria: Si non posset carere gratia sine peccato, concedo, nam mallet privari Maternitate, quam Deum offendere; & in hoc sensu præferret gratiam etiam Virginitati, secus in primo. De actibus autem virtutum idem dico, quod de Virginitate respectu Maternitatis præcissè sumptæ ob rationem conclusionis.

SECTIO QUARTA.

De Maria patria, Parentibus, & natura dotibus.

EA omnia, quæ titulus quæstionis præfert, breviter hic peragenda sunt, quia nihil Scholasticæ Theologiæ continent, sed vel pertinent ad Theologos positivos, qui in enucleandis Scripturis versantur, & videnda omnino sunt apud Patres Maldonat. & Cornel.

Etenim non dicimus quod si Maternitas Dei præscissè, & nudè consideretur, quatenus in se est maximum Dei beneficium Mariæ collatum, hæc potius, data optione, Virginitatem, quam Maternitatem eligeret, nam per Virginitatem gratissimum Deo sacrificium offerret, per Maternitatem vero beneficium acciperet, & *Beatus est dare, quam accipere*: Attamen si Maternitas Dei consideretur, vt coniuncta cum bono redemptionis, si ad hoc requireretur amittere sine peccato Virginitatem, deberet Maria illam amittere, vt maximam erga Deum, & Proximos in redemptione charitatem excerceret.

Argumentum sextum: Plus amat Deus Mariam propter Maternitatem, quam propter Virginitatem: Ergo, & Maria plus debuit amare Maternitatem, quam Virginitatem. Vterius: Maria potius eligeret Virginitatem, quam Maternitatem: Ergo potius eligeret gratiam, & quemlibet actum virtutis, quam Maternitatem. Ad argumentum, nego consequentiam, & est disparitas, quia Deus considerat dignitatem Matris, quæ est maior, quam Virginitas, ideo que Mariam plus propter illam amat: At vero Maria debebat considerare, quod per Virginitatem faciebat Deo maximum obsequium, & per Maternitatem accipiebat beneficium, ideoque debebat Virginitatem præ Maternitate eligere.

Ad

Ad id, quòd additur, concesso antecedenti, nego consequentiam iuxta mea principia, nam cum Maternitas sit forma sanctificans perfectior gratia habituali, Maria non eligeret gratiam præ Maternitate. Loquendo vero iuxta aliorum sententiam; distinguo consequens: Ergo potius eligeret gratiam, quam Maternitatem, si posset carere gratia sine peccato, nego, nam tunc adhuc Maternitas esset perfectior, quam gratia, & vtraque esset quid gratis acceptum à Maria: Si non posset carere gratia sine peccato, concedo, nam mallet privari Maternitate, quam Deum offendere; & in hoc sensu præferret gratiam etiam Virginitati, secus in primo. De actibus autem virtutum idem dico, quod de Virginitate respectu Maternitatis præcissè sumptæ ob rationem conclusionis.

SECTIO QUARTA.

De Maria patria, Parentibus, & natura dotibus.

EA omnia, quæ titulus quæstionis præfert, breviter hic peragenda sunt, quia nihil Scholasticæ Theologiæ continent, sed vel pertinent ad Theologos positivos, qui in enucleandis Scripturis versantur, & videnda omnino sunt apud Patres Maldonat. & Cornel.

in cap. 1. *Math.* & 3. *Luc.* Vel sunt coniectura, & eruditiones, quas abundè inuenies apud Patres *Rodes hic q. 3.* Canisium, Posa, & Spinellum. Ut vero nos aliqua brevi calamo percurramus.

Scies primo: Quod B. Virgo nata est anno à Creatione mudi 3935 nam Xptus iuxta Chronologiam P. Cornelij descriptam initio tomi in Pentar. natus est anno à mudi primordijs 3950: Et cum Virgo pepererit Xptum anno decimo quinto non completo ætatis suæ, sequitur anno dicto natam esse, & concepisse Xptum anno decimo quarto suæ ætatis, quo paulò ante Angeli Anuntiationem cum D. Iosepho nupserat. Eius igitur patria, in qua concepta est fuit Nazaret in Galilæa inferiore; fuit vero nata in Hierusalem iuxta Probaticam Piscinam, ubi erant Aedes Sancti Ioachimi; atque ita sentiunt Damasc. & Hieron. Ibi mansit tres annos, donec præsentata est in templo, ubi undecim vixit, & postea nupsit S. Iosepho.

Scies secundo: Quod habitatio Mariæ magis ordinaria fuit Nazareti, quamvis alibi sæpius morata fuerit: Etenim in Montana Iudææ; in Bethleem, & in Aegiptum perrexit, secuta est Xptum in prædicatione, post cuius mortem Profecta est Ephesum cum S. Ioanne Evangelista, & Anthiochiam Syriæ ad inuisendos, & confortandos Fideles; demum iuxta Hispano-
rum

rum traditionem etiam in Hispaniam traiecit. Post quas excursioniones consumato vitæ curriculo mortua est in Hierusalem habens septuaginta, & duos ætatis annos; nam Xptus mortuus est anno ætatis suæ trigésimo quarto, & Mariæ quadragesimo nono; vixit vero hæc post Xpti mortem Viginti tres annos; vnde omnis eius ætas fuit septuaginta duorum annorum.

Scies tertio: Quod Mariæ Parentes fuerunt Sanctissimi Ioachim, & Anna, Iudæi profapia, Patria Galilæi, qui cum essent steriles, & sexagenarijs maiores, Archangelo Gabriele nutriante, geuerunt hanc Sacratissimam Filiã, & ei ex Dei præscripto intimato per eundem Angelum, Sanctissimum MARIE nomen imposuere: Sic què plura ante sæcula prædictum fuerat ab aliquibus Doctissimis Iudæis, præcipuè à Rabbi Hacados, qui præsumptiuerat, Matrem Messia vocandam fore *Mariam*, idemque, & Sybillæ cecinerunt.

Quomodo vero componenda sit Genealogia Mariæ res est difficillima. Pro quo scies quarto, quod Mathan descendens per lineam rectam à Davide, & Salomone habuit vnum Filium, & duas Filias: Filius fuit Iacob, qui genuit S. Iosephum Sponsum Mariæ; Filia vero fuit Sobe, & S. Anna Mater Domine nostræ: Vnde B. Virgo, & S. Ioseph fuerunt Gonsobrini in primo gradu, nimirum Filij duorum fratrum.
Sobe

Sobe vero S. Annæ Soror, & Amita B. Virgini genuit Elisabetā Consobrinam Mariæ Vxorē Zachariæ, & Matrem Ioannis Baptistæ Xpti Præcursoris.

Jacob itidem Pater S. Iosephi, & Frater S. Annæ habuit alium Filium nomine Cleophā, qui ex Vxore sua Maria genuit quatuor Filios, & duas Filias. Filij fuerunt duo Apostoli, S. Iacobus Minor, S. Iudas Thadæus, Ioseph Iustus, qui ingressus est in sortem ad Apostolatū cum S. Mathia, & S. Simon Episcopus Hierosolimitanus post Fratrem suum Sanctū Iacobum: Filix vero fuere Maria, & Salomé Vxor Zebedæi, & Mater Sanctorum Apostolorū Iacobi Maioris, & Ioannis Evangelistæ: Vnde Sancti Iacobus Minor, Iudas, Ioseph, & Simon fuerunt Consobrini Xpti in primo gradu, hoc est, *Primos primeros*; Sancti vero Iacobus Maior, & Ioannes Consobrini in secundo gradu; id est, *Primos segundos*.

Ex quibus constat, quod ex parte Materna Beata Virgo, & Xptus Filius Dei descenderūt per lineam rectā ex Davide per Salomonem, vt ait S. Math. cap. 1. At vero ex parte Paterna iuxta Genealogiam, quā texit S. Lucas, cap. 3. Beata Virgo, & Xptus per lineam rectā descenderunt ex Davide per alium eius Filium dictum *Natan* Fratrem Salomonis. Etenim Mathat, qui rectā linea descendebat ex Natan

Davi-

Davidis Filio, genuit Heli, seu Eliachin, seu Ioachim, qui duxit S. Annam, & ex ea genuit Mariam Dominam nostram: Quod si Mathat dicitur Pater S. Iosephi, ibi *Pater* intelligitur *Socer*.

Demum quoniam Viri de tribu Iudā, vti erant descendentes ex Davide, sæpè ducebant Vxores de tribu Levi Sacerdotali; ideo S. Elisabet, ac proinde etiam Maria eius Consobrina, & Xptus erant de *Filiabus Aaron*. Atque in Xpto coniuncta est dignitas Regia per David, & Pontificia per Aaron. Hæc igitur est Generalia Nobilissima Mariæ, quæ propter hoc erat legitima hæres Regni Iudæ; eius que Parentes, plures Mariæ divitias reliquerunt; illa tamen paupertatis amantiſſima omnes distribuit in Egēnos, & nupsit Iosepho Fabrolignario, & Pauperi, vt potè proximiori consanguineo.

Scies quinto, quod Mariæ corpus fuit perfectissimum supra omnium Mulierum corpora, nam ex eo formandum erat corpus Filij Dei: Item que habuit optimum temperamentum, ita vt omnes eius humores ad pondus fuerint; atque inde nullam ægritudinem vquam passa est, imò neque pati potuit, cum ægritudinum causæ sint vel defectus virtutis formatricis, vel victus, & potus intemperantia; omnia autem hæc à Mariæ corpore abfuerunt: Cum quò tamen bene stat, quod Marianum corpus non fuerit

rit immortale, nam per continuam consumptionē humidi radicalis debebat naturaliter aliquando mori quamvis sine infirmitate.

Atque in Sacratissimo Virginis corpore fuit eximia pulchritudo, nam Maria paritura erat Speciosum forma præ Filijs hominum, ideo que vocatur in Scriptura *Zota pulchra*. Erat autem ea ventris adeo castissima, ut illam videntibus castitatem afflaret iuxta Bernardum, & Gerzonem; quod potuit provenire, vel à qualitate aliqua supernaturali corpori Virgineo indita, vel quia Deus hoc ad Mariæ præsentiam efficiebat. Demum omnibus iniiebat venerationem, & reverentiam, atque ideo nullus homo licet impiissimus ausus est unquam vel levissimo Verbo Mariam lædere, etiam quando inter tot Viles homines iuxta Crucem stetit.

DISSERTATIO VI.

De adoratione, & cultu Deiparæ.

Cum hucusque de Marianæ prædestinationis effectibus egerimus, & statuerimus immensas illius, ac penè infinitas excelentias, restat solum, ut tantæ dignitatis culmen proclives adoremus. Quare sit.

SEC.

SECTIO PRIMÆ.
Virum Mariæ adorari debeat, & qua adoratione?

PRæmitto ad resolutionem quæstionis, quod honor est testificatio aliena excellentiæ, & opinionis, quam de illa habemus: Cui si superaddatur protestatio subiectionis nostræ ad subiectum honoratum, excellentiæ, utilitatis, ac domini super nos, vocatur *Adoratio*. Atque hæc est triplex: Si enim alicui subiecto fiat propter excellentiam Divinam, quam habet est *Latria*, & hæc est propria solius Dei: Si propter excellentiam creatam magis accedentem, & participantem de Divina, est *Hyperdulia*: Si demum propter creatam excellentiam minus de Divina participantem, est *Dulia*. Nunc sit.

Prima conclusio cum omnibus Doctoribus Catholicis: Beata Virgo adorabilis est, & debet adorari. Probatur conclusio, primo ex D. Damasc. *Orat. 2. de Assump. aiente. Decet Deum Matrem eam, qua Filij sunt possidere, & ab omnibus rebus adorari*; atqui non deceret, si non esset adorabilis: Ergo est. Secundo ratione à priori: Illud subiectum, in quo est titulus veræ adorationis, est adorabile, & debet adorari; sed in Maria sunt plures tituli veræ adorationis: Ergo adorabilis est, &c. Probatur minor. In Maria est maxima inter Creaturas excellentia, & illi intrin-

rit immortale, nam per continuam consumptionē humidi radicalis debebat naturaliter aliquando mori quamvis sine infirmitate.

Atque in Sacratissimo Virginis corpore fuit eximia pulchritudo, nam Maria paritura erat Speciosum forma præ Filijs hominum, ideo que vocatur in Scriptura *Zota pulchra*. Erat autem ea ventris adeo castissima, ut illam videntibus castitatem afflaret iuxta Bernardum, & Gerzonem; quod potuit provenire, vel à qualitate aliqua supernaturali corpori Virgineo indita, vel quia Deus hoc ad Mariæ præsentiam efficiebat. Demum omnibus iniiebat venerationem, & reverentiam, atque ideo nullus homo licet impiissimus ausus est unquam vel levissimo Verbo Mariam lædere, etiam quando inter tot Viles homines iuxta Crucem stetit.

DISSERTATIO VI.

De adoratione, & cultu Deiparæ.

Cum hucusque de Marianæ prædestinationis effectibus egerimus, & statuerimus immensas illius, ac penè infinitas excelentias, restat solum, ut tantæ dignitatis culmen proclives adoremus. Quare sit.

SEC.

SECTIO PRIMÆ.
Virum Maria adorari debeat, & qua adoratione?

PRæmitto ad resolutionem quæstionis, quod honor est testificatio aliena excellentiæ, & opinionis, quam de illa habemus: Cui si superaddatur protestatio subiectionis nostræ ad subiectum honoratum, excellentiæ, utilitatis, ac domini super nos, vocatur *Adoratio*. Atque hæc est triplex: Si enim alicui subiecto fiat propter excellentiam Divinam, quam habet est *Latria*, & hæc est propria solius Dei: Si propter excellentiam creatam magis accedentem, & participantem de Divina, est *Hyperdulia*: Si demum propter creatam excellentiam minus de Divina participantem, est *Dulia*. Nunc sit.

Prima conclusio cum omnibus Doctoribus Catholicis: Beata Virgo adorabilis est, & debet adorari. Probatur conclusio, primo ex D. Damasc. *Orat. 2. de Assump. aiente. Decet Deum Matrem eam, qua Filij sunt possidere, & ab omnibus rebus adorari; atqui non deceret, si non esset adorabilis: Ergo est.* Secundo ratione à priori: Illud subiectum, in quo est titulus veræ adorationis, est adorabile, & debet adorari; sed in Maria sunt plures tituli veræ adorationis: Ergo adorabilis est, &c. Probatur minor. In Maria est maxima inter Creaturas excellentia, & illi intrin-

intrinsicæ, nimirum Maternitas Dei consistens in duplici qualitate supernaturali ordinis hypostatici, & actione generativa Dei hominis; item que gratia habitualis simpliciter infinita, & omnium maxima puræ Creaturæ possibilis, contactus que physicus corporis Xpti in utero per novem menses, ac demum utilitas, & dominium supra homines ratione redemptionis: Ergo in Maria, &c.

Tertio, quia Mariam honoravere Sanctissima Trinitas, Sancti Angeli, Apostoli, Doctores, omnes nationes, & omnia ferè Univerſi loca maximis titulis, & encomijs; unde constat eam ab hominibus, honorari, & etiam coli debere. Quarto deniquè, quia Maria habuit specialem assistentiam, & custodiam Spiritus Sancti. Ex quo licet plures Auctores dicant habuisse Gabrielem Archangelum pro Angelo Custode; certius tamen est iuxta P. Rod. q. 6. sect. 1. §. 1. nullo particulari Custode eguisse, sed plures habuisse secum Spiritus assistentes; indeque Gregorius Nicomediensis ait. *Opportebat, non unum solum servire Angelum; sed decies millies ei.*

Secunda conclusio cum P. Rip. de ente supernaturali. tom. 2. disp. 79. sect. 8. num. 64. Nomen Sanctissimum MARIE debet adorari aliqua adoratione communi nomini IESV. Probatur conclusio ex Gerzone serm. de Anunt. aiente.

Hodie

Hodie Domina nostra alius nomen accepit; & propter factius quod esse possit homini post nomen Filij sui quod Mater Dei dicatur ultra quod in nomine suo omnia fecit tantum in Cælo; & in terra; & in inferno; atque hoc genus adorationis est propriam Sanctissimi nominis Iesu iuxta Apostolum dicentem; *In nomine Iesu omne genuflectatur;* & d. ergo; *Alia de qua hoc ipse Dominus noster coram Maria sapienter genuflectit. Quis crederet, nisi ita dixisset Ricardus à S. Laurentio Lib. 2. de laudib. v. 19. & aliorum; ubi dicitur genuflectit Filius coram Matris sicut omnia.*

Tertia conclusio cum omnibus Theologis Maria adoranda est ratione Maternitatis; & in à gratia habituali adoratione hyperdulij, quæ est diversa specie in Dulia; quæ reliqui Sancti adorantur. Probatur prima pars conclusionis ex D. Tho. 3. p. 1. q. 25. art. 4. dicens; *Beate Virgini debetur veneratio dulij eminentius, quam cæteris Creaturis; in quantum ipsa est Mater Dei; & idè dicitur; quid dabo tui; non qualiscumque dulia; sed hyperdulia.* Errationem Caietanus adjecit 2. 2. q. 103. art. 4. ad 2. Quia sua dignitate fines Divinitatis propinquas attigit; nam cum Xpto ut hominè habet Maria consanguinitatem, affinitatem vero cum Xpto ut Deo.

Unde sic argumentor à priori; Creatura propinquior Deo reliquis Creaturis magis participat de Divina excellentia; sed eo ipso debet adorari maiore, & speciali adoratione, quæ

Bb

dicitur

dicitur hyperdulia: Ergo ita debet adorari; atqui Maria est propinquior Deo reliquis Creaturis, & cum eo habet maiorem excogitabilem coniunctionem, scilicet per consanguinitatem, & affinitatem, hoc que ratione Maternitatis seorsum à gratia habituali, ut patet: Ergo debet adorari hyperdulia. Secunda pars conclusionis constat, nam adoratio dulcis debita alijs Sanctis habet pro motivo excellentiam Divinæ participationis per gratiam habitualement; atqui adoratio specialis debita Mariæ habet pro motivo excellentiam Maternitatis, quæ est maior, & sublimior participatio, quam gratia: Ergo est diversa species.

Sed contra primam conclusionem arguens primo: D. Epiph. *heresi. 78.* negat posse dari adorationem Mariæ: Ergo, quia non est adorabilis. Ulterius: Si Maria esset adoranda, ideo esset, quia habuit contactum corporis Xpi: hoc est, solum esset adoranda propter Filium: Ergo solum *respectivè*, & non *simpliciter* ei debetur adoratio. Ad argumentum, distinguo antecedens, negat posse dari adorationem latriæ, concedo, aliam, nego: S. enim Epiph. agebat contra Collyridianos, qui dicebant, Mariam debere adorari, ut Deam, proinde que adoratione latriæ, propria solius Dei, ideoque hanc, & non aliam negavit Epiphanius. Ad id quod additur, distinguo antecedens, ideo

solum;

solum; nego, & propter Maternitatem intrinsecam stantem in qualitatibus, physice inhaerentibus, concedo, & nego consequentiam.

Argues secundo contra tertiam conclusionem: B. Virgo debet adorari latria: Ergo non hyperdulia. Probatur antecedens: Adoratio Mariæ refertur ad Divinam excellentiam; sed si ita refertur est latria, uti est adoratio humanitatis Xpi, ut unitæ Verbo: Ergo B. Virgo, & c. Nego antecedens, & distinguo maiorem probationis, refertur remotè ad Divinam excellentiam, concedo, proximè, nego: Et minorem, sed si refertur proximè, est latria, concedo, si remotè, nego. Etenim cum dignitas Mariæ sit purè creata, non potest proximè eius adoratio referri ad excellentiam Divinam, sed tantum remotè propter coniunctionem cum Filio: Indeque disparitas est ad humanitatem Xpi, nam cum ex illa, & Verbo resulter suppositum Divinum, eius adoratio proximè ad Divinam refertur excellentiam; secus autem se habet Maria, ut patet.

Contra tamen: Crux debet adorari latria: Ergo, & Beata Virgo. Probatur consequentia: Ideo primum, quia Crux habuit contactum physicum corporis Xpi per tres horas; sed Maria per novem menses habuit contactum physi-

Bb 2

cum

cum corporis Xpi; imo, & vnionem cum illo, nam fetus vnitur vtero Matris, per eam viam, qua nutritur: Ergo si Crux debet adorari latræ, potius B. Virgo. Nego consequentiam, & distinguo maiorem probationis, quia præscisse, nego, & quia non habet alium titulum, vt adoretur, concedo, & nego consequentiam. Disparitas autem est, quia Crux cum sit subiectum irrationale, non est capax Divinæ naturæ, propter quam adoretur; ideo solum adoratur, propter id, quod representat, scilicet Xprum, appropinque adoratione latræ; At verò Maria cum sit particeps Divinæ naturæ per gratiam, & Maternitatem, quæ est participatio, & creata, est in se adorabilis, ac appropinque solum hyperdulia.

SECTIO SECUNDA.

An adoratio Mariæ fuerit matrum superbia, & Angelica?

Quamvis hæc percelebris questio ad tractatum de Angelis tota pertineat, quia tamen a nobis est in honorem B. Virginis resolvenda, iure hic optimo pertractatur. Præ-

mitto

mitto igitur primo, certum esse apud Theologos præter Scotistas et Scripturas, & Patribus, primum Luciferi peccatum fuisse superbiam, eam que maximam. Et est ratio, quia iuxta definitionem Augustini lib. 11. de Genes. ad litt. cap. 4. superbia est. *Inordinatus amor excellentiæ propriæ*; atqui quando Scripturæ loquuntur de peccato Luciferi talem exprimunt affectum; nam Isaiæ 14. dicitur de eo, *in Cælum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum*; Job 41. vocatur *Princeps inter omnes filios superbiæ*, & *Ezech. 28. Elevatum est cor tuum*: ergo.

Quia tamen, vti rectè ait Aug. ibidem, *Invidia sequitur superbiam*, posito primo superbiæ peccato, addidit etiam Luciferi invidiam. Atque ita expressit S. Leo, inquiens: *Primum superbus, vt caderet; deinde invidus, vt noceret*. Et quod hæc duo peccatorum genera cadere possint in substantiam purè spiritualem, qualis est Angelus, indubitatum est; nam ad affectum istud ordinatum propriæ excellentiæ, & ad tristitiam, seu odium de aliena felicitate, non requiritur corpus, vt est evidens: Vnde facile illa peccata purus spiritus potuit committere, sicut etiam peccatum inobedienciæ, ira, odij Divini, iniuriæ, & alia. Queritur ergo: An primum motivum talis superbiæ, seu finis ultimatus, fuerit excellentia Mariæ, eius que adoratio, licet etiam habuerit alia secundaria motiva? Præ-

Præmitto secundo: Quod licet iuxta à nobis dicta in trac. de Angelis *diff. 2. sec. 3. conclus. 2.* ex sententia ferè omnium antiquorum Patrum Ecclesiæ, quos ibi retuli, omnes Angeli sint eiusdem speciei infimæ, indequè nullus sit alio in natura excellentior. Tamen Lucifer, ut tenet communissima Theologorum sententia cum pluribus Patribus citatis à P. Viegas in *Apoec. 12. sect. 18. & Arriaga de Angel. disp. 24. sect. 10.* Fuit omnium tam bonorum, quam malorum supremus in gratia, munere, & dignitate; quod exinde patet, quia Scriptura illum vocat: *Principium viarum Domini -- Signaculum similitudinis, & Luciferum*; ut illum lucidiorum inter ceteros designet. Inde rejicitur sententia, licet pia, aliquorum nostratum Recentiorum, qui volunt peccatum Luciferi fuisse invidiam de excellentia Sancti Michaelis: Qui enim poterat Michaeli invidere, cum se cognosceret superiorem?

Præmitto tertio: Quod iuxta illud Xpi Domini: *Ite in ignem æternum, qui paratus est Diabolo, & Angelis eius*, plures Angeli inducti à Lucifero, vel suasionem, vel saltem exemplo, ut vult P. Arriaga, in superbiam, & invidiam inciderunt. Hi que Mali Angeli, non ex vno tantum choro, sed ex alijs etiam ceciderunt ordinibus; nam quod peccaverint aliqui ex Principatibus, & Potestatibus patet ex illo Pauli ad

Ephes.

Ephes. 6. Adversus Principatus, & Potestates tenebrarum harum, & ex illo ad Colof. 2. Expolians Principatus, & Potestates: De Angelis constat ex usu loquendi, ibi, & Angelis eius: Lucifer demum erat vnus de Seraphin; Ezechiel vero vocat eum Cherub propter sapientiam.

Præmitto quarto: Quod Maria verè propriè est Domina, & Regina omnium Angelorum, & hominum, totius que vniversi: Hoc patet evidenter ex Patribus; nam Arnoldus Carnot. *tract. de laud. Virg.* ait: *Maria lingua syriaca Domina dicitur; consuetudo quippè est super omnem Creaturam, & quicumque Iesu curvat genua, Matri quoquè pronus supplicat: & Filij gloriam cum Matre non tam communem iudico, quam eandem Sapientissimus Idiota de Virg. cap. 1. inquit: Dedit tibi, Maria, tota Trinitas nomen, quod post nomen Filij tui est super omne nomen, ut in nomina tuo omne genuflectatur Cælestium, terrestrium, & inferorum.*

Divus Bonav. in spec. loquens de duabus famulabus Esteris ait: *Dua famula, quarum Domina est Regina Maria, sunt Angelica, & humana natura. Angelica est illa, super quam in Cælo innititur tamquam potentissima Angelis imperando. Ex quibus infertur, quod cum omnes subditi, & Vasalli teneantur venerari suos Dominos, Reges, & Imperatores, omnes etiam Angeli debent adorare Mariam, ut Dominam, Reginam,*

&

& Imperatricem: Ac proinde ex quo cognoscere Mariæ dignitatem, cognovere etiā quam habebant, obligationem eam adorandi, & ad eius nomen, sicut ad nomen Iesu genuflectendi.

Præmitto quinto, quod quādo Apost. *Ad Hebr. 1.* ait. *Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem terrarum, dicit, & adorent eum omnes Angeli eius;* iuxta communem sensum Theologorum, Interpretum, & Patrum, uti ait Exim. Doct. in *ly iterum* exprimitur, Xp̄tum Dominum fuisse primò per revelationem introducendum, sc̄u propositum Angelis; ac proinde illis in via revelata fuit incarnatio, & per consequens dignitas Mariæ Deigenitricis. Ut autem intelligatur, quomodo id fieri potuerit, cum iuxta dispositionem signorum à nobis stabilitam *diff. 1. sect. 1.* decretum Incarnationis, & Mariæ fuerit in signo posteriori ad decretum Angelorum, & ad Luciferi peccatum.

Præmitto sexto: Quod iuxta à me dicta in *tract. de scient. medi. diff. 4. sect. 3.* cum fere omnibus nostratibus Deus sua decreta libera, quæ haberet, vel habet sub aliqua conditione prorsus indifferenti ad utruvis cognoscit per scientiam conditionatam, cum talia decreta habeant intrinsecam veritatem, & Deus nullam veritatem ignorare possit. Inde Deus habet hanc scientiam: *Si permisero Adæ peccatum, & ille peccaverit, decernam Incarnationem Verbi, & vocem*

riam Genitricem illius. Deinde cum Deus notitiam, quam habet, revelare possit, potuit revelare, & de facto revelavit Angelis in primo signo veritatem conditionatam Incarnationis, & existentie Mariæ; illos que obligavit iuxta textum Apostoli modò expressum, ad Xp̄tum, & Mariam adorandos dicens *adorent eum, & eam omnes Angeli.*

Hinc clarè percipitur, quomodo licet Maria sit absolute decreta in quinto signo, potuerit tamen peccatum Angelorum esse aliqua molitio contra Mariæ adorationem, quam iam cognoscebant conditionatè futuram, & adorare tenebatur. Aliter rem componit P. Arriaga, ut defendat cum Eximio superbiam Luciferi fuisse appetitum unionis hypostaticæ. Ait enim *diff. 24. de Ang. sect. 3.* Deum Angelis in via revelasse unionem hypostaticam cum natura humana, ac proinde etiam dignitatem Mariæ, solum ut possibile; in hac enim revelatione nullum est inconveniens, & ea posita, potuit Lucifer unionem sibi ex superbia appetere, & exinde non adorare Mariam, ut Reginam suam.

Præmitto septimo: Quod Exim. Doct. *lib. 7. de Ang. cap. 12. num. 13.* postquam ingenuè confessus est, sententiam suam de Luciferino appetitu unionis hypostaticæ cum Verbo: *Non esse ad rationem, quia nec ex scripturis, vel Patribus sufficienter ostenditur, nec ratione convinci potest.* concludit

cludit fit: Quod de omnibus opinionibus, quæ in hoc puncto probabiles censentur, dici potest. Hinc non sumus novitatis accusandi, si sententiam novam, fundatam tamen probabiliter in Scripturis, Patribus, & ratione, in Scholas inducamus: Præsertim cum simpliciter dici nequeat nova, nam illam insinuat Sapientissimus P. Eusev. Nie-
remb. tom. 2. trac. de affectu, & amore erga Mariam cap. 6. licet nos illam totam, nullo duce, expresso discusserimus. His ita præmissis.

Nostra conclusio est: Motivum primarium, seu finis ultimus superbiæ Luciferi, & reliquorum etiam Angelorum rebellium, fuit excellentia Mariæ, eius adoratio, & subiectio omnis Creaturæ: Vnde peccatum Luciferi fuit, se nimis extollere nolendo obedire Deo, præsertim in ordine ad Mariam adorandam, & ei se subijciendum tamquam Dominæ, & Reginae. Probatum conclusio auctoritate Scripturæ, nam *Apoc. 12. signum magnum apparuit in Cælo, Mulier amicta sole, &c. Et factum est prælium magnum in Cælo: Michael, & Angeli eius præliabantur cum Dracone, & Draco pugnabat, & Angeli eius.* Pro cuius textus intelligentia.

Sciendum est primo: Illum ab omnibus Scholasticis cum Magistro in 2. dist. 6. & D. Thom. 1. p. q. 63. art. 8. intelligi de eo prælio, quod quando Lucifer contra Deum rebellavit, commisit cum illo Michael Princeps Militiæ Cælestis.

Cælestis, & à Cælo perdullem exturbavit. Secundo, quod illa Mulier fuit Maria Domina nostra, ut tenet *Aug. lib. 4. de symbolo ad Cashec. Epipha. Serm. de laud. Virg. Bernard. Serm. sup. signum magnum*, & plures alij Patres relati à nostro Viegas super hunc locum. Tertio, quod prælium Michaelis in Cælo cum Lucifero fuit pro defendenda illa Muliere, scilicet Maria, contra quam erat odium Draconis, ut in ipso contextu patet, præsertim ibi, *Dra-
 co persecutus est Mulierem, -- & iratus est Draco in Mulierem.*

Tum sic efficaciter argumentor: Prælium commissum à Michaele cum Lucifero post illius peccatum fuit pro defendenda Maria: Ergo, quia Lucifer in suo peccato aliquid machinatus erat contra honorem Mariæ; nam si de Mariæ nihil Lucifer cogitaverat, ad quid præliaretur Michael pro illa? Aliter: Peccatum Luciferi fuit occasio talis prælij; atqui tale prælium fuit pro Maria: Ergo peccatum Luciferi fuit aliqua molitio contra honorem Mariæ, nimirum, quia in eo aliquid sibi indignum suspicatus est; sed Angelo superbissimo nihil indignius videri potuit, quam adorare tamquam suam Dominam, & Reginam Mulierem inferioris naturæ respectu suæ: Ergo adoratio Mariæ fuit motivum superbiæ Angelicæ.

SECTIO TERTIA. *Alia nostra sententia probationes expenduntur.*

Vltimus probatur nostra conclusio, faciendo excursum per aliorum sententias, in hunc modum: Omnis alia sententia, vel est falsa, vel si est vera relinquit verum; adorationem Mariæ fuisse finem ultimatum superbiæ Angelicæ: Ergo nostra sententia tenet. Probatur secunda antecedentis pars. Prima sententia est plurimum Patrum, ac Theologorum, quos referunt *P. Rod. de Ang. disp. 2. sect. 2. §. 1. & P. Arriaga disp. 24. sect. 4.* Atque illi volunt, quod excellentia, quam Lucifer appetijt, fuit quadam similitudo, & æqualitas cum Deo iuxta illud *Esaiæ 44. Similis ero Alifumo*, & illud *Ex ecli. 28. Elevatum est cor tuum, & dixisti, Deus ego sum.*

Et quidem ea similitudo, vel æqualitas non potuit apperi respectu nature, & appetitu efficaci; nam voluntas nequit efficaciter appetere impossibile cognitum, ut tale, quia non potest tendere ad dandam illi existentiam, ut est evidens; atqui Lucifer evidenter cognoscebat, ut sibi impossibilem similitudinem, & æqualitatem in natura cum Deo: Ergo eam taliter non appetijt. Inde, vel eam appetijt appetitu inefficaci simplicis complacentiæ, & velleitatis, sic tenden-

tendentis: *Vellem esse Deus*, & quod Deus non esset, aut esset mihi subditus; sic que omnibus rebus dominaret, in quo actu maxima superbia continetur; atque in hoc sensu, ierosolimem iudicat hanc sententiam *P. Arriaga*. Vel eam appetijt, ut vult *P. Rodes supra in ratione honoris*, id est, ut illi daretur honor solius Dei, scilicet adoratio latræ.

Arguo igitur iuxta hunc utrumque dicendum modum: Lucifer peccavit appetendo inordinate similitudinē nature, & honoris cum Deo; sed eo ipso peccavit, habendo pro motivo, seu fine ultimato adorationem Mariæ, nolendo eam adorare, & invidendo illius excellentiæ: Ergo motivum, seu finis ultimatus superbiæ Angelicæ fuit adoratio Mariæ, & eius excellentiæ. Minor constare videtur; nam eo quod Lucifer esset similis, aut æqualis Deo in natura, poterat putare sibi indignum adorare Mariam; & eo quod Lucifero deberetur adoratio latræ, maior, & excellentior ei, deberetur adoratio, quam Mariæ, cui solum hyperdulia debetur.

Secunda sententia, quam amplectuntur *P. Suarez. sup. Rod. Arriag.* & apud illos alij plures, defendit, peccatum Luciferi fuisse appetitum unionis hypostaticæ invidendo illam homini, & respuendo Xpti adorationem, ad quam tenebatur iuxta illud, *& adorent eum omnes Angeli.*

In qua sententia cum Lucifer noluerit, Deum fieri hominem, noluit etiam Mariam esse Matrem Dei, ac per consequens super omnem Creaturam adorabilem; & cum noluerit Xp̄m, ut Dominum, & Regem adorare, noluit etiam Mariæ adorationem, nam huius gloria iuxta Arnold. sup. est eadem cum gloria Filij: Ergo hæc sententia relinquit verum, adorationem Mariæ fuisse finem ultimum superbiæ Angelicæ.

Uterius: Lucifer iuxta hanc sententiam appetijt vnionem hypostaticam: Ergo voluit ipse esse Deus, sicut Xp̄us est verus Deus; sed eo ipso ultimè voluit, non teneri ad adorandam Mariam, quàm Deus, ut potè Creaturam non teneretur adorare: Ergo respuit adorationem Mariæ, & ad hoc respexit appetendo vnionem hypostaticam. Respondebis per instantiã: Xp̄m subditum fuisse Mariæ, ut ait Evangelium, eique aliquandò genuflexisse, ut *scilicet*. 1. diximus ex Rich. à S. Laur. Ergo licet Lucifer haberet vnionem hypostaticam, posset adorare Mariam. Nego consequentiam, & est aperta disparitas, nam Xp̄us est verus Mariæ Filius, ideoque ratione filiationis tenebatur honorare Matrem suam; at Lucifer in eo casu, Matrem non haberet, cum maneret substantia Angelica.

Tertia deniquè sententia est plurium Auctorum, quos citat Exim. Doct. supra cap. 13. n. 20.

&

& tuetur, peccatum Luciferi fuisse appetitum Imperij, seu primatus moralis respectu omnium Creaturarum, in ordine scilicet ad gubernandum, mandandum, &c. Dixi primatus moralis, quia non potuit esse appetitus primatus in naturali perfectione, nam ipse evidenter cognoscebat, se non posse esse alterius speciei à reliquis Angelis, & se esse intra eandem speciem respectu Angelorum, & respectu aliarum Creaturarum naturalium in diversa specie excellentiorem. Neque item primatus potestatis physice, scilicet influendi, ut principium in alios Angelos, uti vult Abulens. *Genes. 23. q. 3. 62.* nam talis potestas principaliter creandi repugnat Creaturæ iuxta dicta in Philosophia; & licet non repugnet; cum Lucifer videret Angelos iam productos, ad quid eos producere appetere?

Atque hæc quidem sententia, quæ mihi præ alijs aliorum opinionibus placet, satis exprimitur à Patribus: Nam Greg. Mag. lib. 4. *Epist. 28.* ait, voluisse Luciferum nulli subesse Aug. lib. 4. *de civit. cap. 11.* asserit, Luciferum quodam quasi tyrannico fastu, gaudere subditis magis, quàm esse subditum elegisse. Bernar. *Serm. 68. in Cant.* inquit, Luciferum peccasse avaritiam potentia affectando: Quod etiam Aug. expressit lib. 11. *de Genes. ad litt. cap. 15.* inquit, Diabolus cecidit, qui non amavit pecuniam, sed propriam potestatem, & inferius

ferius vocat affectum Luciferi arrogantiæ domi-

nationem. Nunc vero in hoc discurrendi modo sic ar-
gumentor. Potestas seu Primatus dominatio-
nis omnem Creaturam etiam Angelicam in-
ter rigoroso pertinet ad Mariam, ratione Mater-
nitatis Dei; sed Lucifer appetijt sibi talem pri-
matum: Ergo invidit excellentiæ Mariæ, & su-
perbit volendo se supra illam extollere, eiusq;
se dominio subtrahere, ac per consequens non
adorare vt suam Reginam. Quod si talis appeti-
tus primatus, explicetur, vti explicat S. Gregorius
supra negativè, quatenus Lucifer voluit nullam
Creaturam subesse, fortius vget argumentum, et
nam sic noluit subesse Mariæ, cum subesse tene-

Probatum iam prima pars antecedentis pri-
mi, nimirum, quod omnis alia sententia est falsa.
Et enim è duabus (quas vt pote fundamenta-
les solum referemus) prima est Schoti, quem
latè, & iure impugnant Auctores, præsertim
Suar. lib. 7. cap. 7. Ariag. sup. sect. 1. & 2. alijs
que passim, asserentis, peccatum Luciferi fuisse
se nimium appetitum beatitudinis naturalis. At-
que inordinatio talis appetitus potuit stare, vel
in eo, quod Lucifer contentus esset naturali
beatitudine, & sic despiceret supernaturalem,
vt explicat P. Vasques; vel in eo, quod apre-
henderet beatitudinem naturalem vt sufficien-

tem

tem

tem ad satiandum appetitum. Quævtraque ex-
plicatio falsissima est; nam si Lucifer conten-
tus fuit beatitudine naturali, eius peccatum non
fuit *superbia*, sed *pulsanimitatis*, quod est fal-
sum.

Si vero beatitudinem naturalem, vt sibi suf-
ficientem appetijt, magnum, & crassum habuit
errorem intellectus, quod in Angelo præser-
tim adeo excellenti concedendū non est. Quo-
modo enim sine magno errore potuit apre-
hendere, sufficientem esse ad satiandum appeti-
tum beatitudinem naturalem, cum supernatu-
ralis illam incomparabiliter superet, & id ig-
norare non potuerit? Ratio que vniversalis
contra hanc sententiam est; quia illa est contra
Ecclesiæ Patres expresse dicentes, vt ait P. Ar-
riag. hic sect. 2. perdidisse Dæmonem, quæ ha-
bebat, eo quod id, quod non habebat appetijt;
Sufficiat vnus Anselm. Lib. de casu Diab. cap. 4.
inquiens, *voluit aliquid, quod tunc non habebat, nec
tunc velle debebat*; atqui beatitudinem natura-
lem habebat à primo suæ creationis instanti:
Ergo eam non appetijt.

Iam secunda sententia Thomistarum cum
D. Thom. quam refert Doct. Exim. lib. 7. cap. 11.
asserit, superbiam Luciferi fuisse appetitum
beatitudinis supernaturalis inordinatum. Atque
ea inordinatio non potuit stare in appetitu bea-
titudinis præcisse sumpto, nam talis appetitus

D

C

est

est honestissimus, ut per se patet: Stetit ergo, iuxta aliquos, in eo, quod appetierit beatitudinem supernaturalem obtinendam sine meritis, ex naturæ viribus, & ut propriæ naturæ debitam, quasi esset Pelagianus. Vel iuxta alios in eo, quod ipsi fuerit dilata beatitudo ad aliquam instantiam, & non data statim, quod ipse superbe repugnavit. Verum primus explicandi hanc sententiam modus falsissimus est, quia omnes supponunt, Angelum peccasse sine crasso errore intellectus prævio, & iuxta datam explicationem datur error crassissimus.

Item quia Angelus se, & suas operationes naturales perfecte comprehendebat, & sciebat, beatitudinem supernaturalem esse supra omnes naturæ vires, & toti naturæ indebitam; atqui supposita hac notitia, repugnat exterminis appetere efficaciter beatitudinem supernaturalem, ut debitam naturæ, & ut proprijs meritis, naturalibus que viribus acquirendam: Ergo repugnat quod peccatum Angeli fuerit talis appetitus. Secundus itidem explicandi modus fallit; nam appetere, ut beatitudo non differatur, non est adeo exaggerata superbia, qualis fuit Angeli, & quia cum mora viæ Angelicæ fuerit brevissima, non videretur probabile, quod adeo brevis dilatio tantam superbiam moverit. Vide apud Arriagam alias impugnationes.

Verum dices, hanc esse mentem expressam

D.

D. Thom. aientis 1. p. q. 63. art. 3. quod Lucifer. *Viramque*, nimirum naturalem, & supernaturalem, *appetijt finalem beatitudinem per suam virtutem habere, quod est proprium Dei.* Fateor hanc esse D. Thom. mentem, & me illam non percipere, quod, & accidit gravissimis Auctoribus, qui apud Exim. Suar. in varias explicationes parum consonas abiere. Ideo que cum nostra opinio clarè, & facile explicetur, sit que sufficienter fundata in Scriptura, Patribus, & ratione, a D. Thom. sententia, debita cum veneratione, recedimus, & quod non intelligimus proni, veneramur.

Probatum denique nostra conclusio ratione à priori: Quia, ut bene notat P. Rod. *hic. sect. 2. §. 1.* Ad hoc, ut aliqua excellentia fuerit motivum superbiæ Angelicæ, tres conditiones necessario requiruntur. Prima, ut ea excellentia sine gravissimo peccato appeti nequeat, cum superbia Luciferi fuerit maxima iuxta Patres. Secunda, ut à Lucifero potuerit sine intellectus errore appeti; hic enim error, præsertim si sit crassus, cadere nequit in intellectum Angeli perfectissimum. Tertia, ut appetita excellentia, sufficiens fuerit motivum ad alios etiam Angelos in perduellionem trahendos; atqui in excellentia, & adoratione Mariæ omnes hæc reperiuntur conditiones; Ergo ea fuit motivum superbiæ Angelicæ.

Cc 2.

Proba-

Probatur minor per partes; nam primo excellentia dignitatis, & adoratio debebatur ex iure Mariæ, quia, ut ait in 4. Cantic. Ruperus, *Regina constituta totum iure possidet Filij regnum*: Ergo ea excellentia, vel alia illa superior non poterat à Lucifero sine magno peccato appeti, ut per se patet. Secundo, nullus error debebat ad talem appetitum præcedere, cum appeteret Angelus excellentiam sibi absolute possibilem, qualis est dominatio supra omnem Creaturam. Tertio demùm, ea Mariæ excellentia poterat esse sufficiens motivum, ut Lucifer alios Angelos ad rebellionem induceret, eis scilicet obijciendo tamquam rem indignam, quod substantiæ adeo eminentes Mulierem adorarent: Ergo in excellentia, &c.

Ex quibus omnibus ad summam deduces, quæ alia peccata, Lucifer ultra superbiã commiserit? Nam primo commisit peccatum inobedienciæ volendo circa Mariæ adorationem obedire Deo. Secundo peccatum invidia, tum contra Mariam illi tantam dignitatem invidendo, tum etiam contra homines, illis invidendo talem Matrem, & Reginam. Tertio peccatum iræ contra homines, & odij contra Deum, qui supra Angelos faminam exaltavit. Quarto denique peccatum præsumptionis. Sperando se plurais viribus posse acquirere, arrogantia sentiendi de se magnificentius; ambitionis, & va-

na gloriæ; alia quæ id genus, quæ sæpè Patres inculcant.

Argumenta contraria.

Argumentum primum: Nazianz. *Carm.* 6. sic canit de peccato Luciferi.

Lucifer (eximio nam quod frueretur honore)

Sperabat Regale Dei solium quæ, decus quæ:

Dum Deus esse cupit, tetra caligine totus Obrutus est.

Et Orat. 17. in suam defensionem num. 8. inquit indignum, atque intolerandum dicebat, se, cum Divinus esset non Deum, quoque existimari. *Ambr. Epist.* 35. Quoniam sua, quam acceperat potentia, & dignitate, sibi placuit, se quæ Auctoris sui gloriæ comparavit, a Cælesti sublimitate deiectus est: Et in *Psalm.* 118. actionar. 3. ille sic se exaltavit, ut vellet equari, & similis esse Altissimo.

S. Item Chrylost. homil. 3. de verbis Isaia, ait, Dei appetivit aequalitatem, quæ res eum Cælo expulit: Hieron. aut quisquis est Auctor Commentariorum in Iob 24. asserit, affectasse Divinitatem: *Isidor. lib. 1. de summo bono cap. 10.* Deo per tumorem se contulisse: Hugo de S. Vict. tract. 2. cap. 4

similis

similis esse voluit Altissimo, non per imitationem, sed per equalitatem. Et pariter loquuntur alij Patres: Ex quibus sic. Lucifer appetijt similitudinem, aut equalitatem cum Deo, saltem ex Vi vnionis cum aliqua Divina Persona: Ergo motiuium superbiae Angelicae non fuit excellentia, & adoratio B. Virginis.

Præmitto ad solutionem: Quod agens rationale ad suam operationem potest sibi præfigere duplicem finem: alium *ultimatum*, qui potest dici *motiuium primarium*, & est ille, in quo ultimo sistit appetitus tamquam in ipsius scopo; Alium *non ultimatum*, qui vocari potest *motiuium secundarium*, & est ille, qui non solum est finis operis, verum etiam eligitur vt medium ad alium finem obtinendum. Igitur licet Lucifer appetierit excellentiam similitudinis, aut equalitatis cum Deo, vel alia obiecta, quæ alij Patres exprimunt ea tamen non appetijt, vt finem ultimatum, nam hic solum fuit repellere indignitatem, quam apprehendebat in adoranda Maria, & sibi adorationem, primatum que, & dominium super omnes Creaturas arrogare. Hinc intellectus auctoritatibus modo dicto *sect. 3. in prima sententia*, distinguo antecedens, appetijt similitudinem, &c. tamquam finem ultimatum, seu motiuium primarium, nego, tamquam finem non ultimatum, seu motiuium secundarium, concedo.

Argu-

Argumentum secundum: Sicut velle malum est malum, ita velle maximum bonum est bonum; sed excellentia Mariæ, & præsertim in Sanctitate, & adoratio, quæ ipsi defertur, est inter puras Creaturas maximum bonum: Ergo velle eam excellentiam, & adorationem est bonum; sed eo ipso peccatum Luciferi non potuit stare in volitione, seu appetitu talis excellentiæ: Ergo non stetit. Vtcrius: Quia beatitudo supernaturalis est bonum Angeli de se appetibile, appetitus illius secundum, se præcisse sumptus iuxta non est honestissimus; sed excellentia, & adoratio Mariæ est quid bonum: Ergo appetitus illius est honestus, ac per consequens nequit esse peccatum.

Præmitto ad solutionem primo: Quod Lucifer appetijt excellentiam Sanctitatis, & adorationis Mariæ, non vt esset Deo gratior, sed vt cæteris Creaturis esset Superior, omnibus imperaret, & Mariæ talem dignitatem auferret; quo modo talis appetitus nequit non esse malus, cum imperatus sit ex fine pravo se super cæteros extollendi, & malefaciendi Mariæ, atque humano generi; & nequit non esse grauissima superbia, vt patet. Secundo, quod licet aliquod sit maximum bonum, potest appetitus circa illud esse à Deo prohibitus, quia nimirum Deus manifestet, se velle vni tantum subiecto illud bonum, & desiderium illius prohibeat

hibeat alijs: In quo casu, si Angelus talem appetitum eliciat, peccabit, non solum peccato inobedientiae, sed etiam superbiae: si videlicet ex contemptu Dei eliciat illum, & cogitando sibi non debere praecipuum imponi.

Hinc in forma, distinguo maiorem: Ita velle bonum est bonum, velle bonum alteri soli debitum, & sine debitis circumstantijs, est bonum, nego; velle ex bono fine, & cum debitis circumstantijs, concedo: Et minorem, est maximum bonum, soli Mariae ex Dei voluntate manifestata debitum, concedo, bonum utcumque, nego, & consequentiam. Ad id, quod additur, distinguo maiorem: Quia praeficisse, nego; & quia desiderium beatitudinis secundum se sumptum apparet bonum, & non prohibitum, sicut nobis apparet bonum, & non prohibitum desiderium nostrae beatitudinis, concedo: Et distinguo minorem, ut supra, solutio quae est satis clara.

Argumentum tertium: Si motivum superbiae Angelicae fuisset excellentia Mariae, talis excellentia debuisset in via revelari Angelis; sed non potuit revelari: Ergo non fuit motivum. Probatur minor: Si Deus revelasset Angelis excellentiam Mariae, illi tenerentur assentiri revelationi assensu fidei; atqui non possent assentiri assensu fidei, nam habebant evidentiam in attestante, scilicet, quod Deus illis loque-

batur,

batur, & cum hac non compatitur fidei obscuritas, & pia voluntatis affectio in credendo: Ergo non potuit, & c. Hoc argumentum tangit gravem difficultatem ex tractatu de fide; pro nunc autem breviter respondeo.

Et nego minorem argumenti, ad cuius probationem, nego minorem cum probatione illius, nam (uti dicit P. Esparza q. 23. ad argum. 4. & ego defendi *tract. de ente supern. disp. 3. q. 2. §. 3. argum. 6.*) Dei locutio facta Angelis de futuritione conditionata, vel possibilitate excellentiae Mariae fuit intrinsecè supernaturalis, ac proinde, eam Angelus non poterat naturali lumine discernere ab omni locutione Creaturae: Unde solum iuxta qualitatem luminis infusi, & concursus Dei illam discernere poterat; at vero Deus non preparavit concursum Angelo, ut cognosceret, eam locutionem potius à Deo, quam ab alio Angelo ex speciali Dei commissione, si sit inferior, procedere; vel etiam ab aliqua alia Creatura ipso superiore, & ipsi ignota: Indeque non debuit habere evidentiam in attestante, seu quod loquebatur Deus.

Aliter etiam responderi potest, concedendo, Angelum habuisse evidentiam in attestante, & dicendo, quod adhuc cum ea evidentia potuit elicere assensum fidei circa revelationem; quia potuit Angelus evidenter cognoscere, Deum sibi loqui, non tamen intelligere locutio-

locutionis sensum. An scilicet ad litteram, mysticè, vel metaphoricè verba Dei essent intelligenda, vti nobis accidit in pluribus Scripturis: Inde què poterat præstare Deo obsequium in credendo futuritionem conditionatam, vel possibilitatem excellentiæ Mariæ, & dabatur ad fidem sufficiens obscuritas, locus què ad affectionem piam.

Argumentum quartum pro sententia Scoti: Primum Luciferi peccatum non fuit superbia: Ergo non fuit amor propriæ excellentiæ, ac per consequens non fuit se velle extollere supra Mariam, & eam nolle adorare. Probatur antecedens: Superbia, vt pote amor propriæ excellentiæ, est actus concupiscentiæ: Ergo debet nasci ex amore benevolentæ erga se, nam qui sibi amat aliquam excellentiam, se prius amat; sed eo ipso ille amor benevolentæ erga se, seu illa *phylautia*, aut *Luxuria spiritualis*, fuit ante superbiam Luciferi: Ergo primum peccatum non fuit superbia. Tum sic: Ille amor nimius benevolentæ erga se non respexit alterum, supra quem se Angelus extolleret: Ergo obiectum talis amoris solum fuit excellentia, seu beatitudo naturalis Angeli: Ergo non excellentia Mariæ.

Præmitto ad solutionem primo: Quod hæc Scoti cogitatio iure reprobatur ab omnibus; nam omnes Ecclesiæ Patres, & Theologi tenent,

nent, vt certum, primum Luciferi peccatum fuisse strictam superbiam, & patet *ex Tobia 4. In superbia initium sumpsit omnis perditio. Et Job 41. Ipse est Rex super omnes filios superbiæ*; & hoc aperte negat Scotus. Secundo, quod eodem indivisibili actu potest subiectum rationale amare se ipsum, & concupiscere sibi aliquam excellentiam, quam non habet. Et licet amor benevolentæ erga se possit separari ab amore concupiscentiæ; nam potest subiectum in se ipso complacere, quin progrediatur ad aliquod bonum extrinsecum concupiscendum sibi, vt patet in Deo: attamen amor concupiscentiæ nequit separari ab amore benevolentæ.

Et est aperta ratio: Nam qui concupiscit bonum alicui personæ, habet necessario pro obiecto formali personam, cui concupiscit bonum, & eam amat propter ipsam, quia *amare est velle alicui bonum*; sed amor personæ propter ipsam est amor benevolentæ: Ergo amor concupiscentiæ nequit separari ab amore benevolentæ; ac per consequens Angelus habens amorem concupiscentiæ habuit indistinctum ab amore benevolentæ. Tertio, quod amor propriæ pulchritudinis, & beatitudinis naturalis consistens in contemplatione, & amore naturali Dei, nisi aliquis finis malus adiungatur (qui iuxta Scotum adiunctus non fuit) nequit esse per se malus, & peccaminosus, nam ea beatitudo

do est honeste amabilis. Nec ille amor fuit malus, quia nimius, nam nimietas, si fumatur ab intentione actus, potius auget eius bonitatem, nec dantur alia circumstantiæ vitiantes, vt bene probat P. Arriaga.

Ex his in forma, nego antecedens cum consequentia. Ad probationem, concesso antecedenti, distingo consequens, debuit nasci ex amore benevolentis, vel cum eo identificari, concedo, præcise nasci, nego: Et probationem, qui sibi amat aliquam excellentiam, se prius amat, si illam excellentiam amet amore distincto ab amore sui, omitto, nam illi amores possunt concomitanter haberi; si eodem amore amet illam, & se, nego, nam inter amores identificados nulla potest esse prioritas, nisi ad summum rationis, vel in subsistendi consequentia, & nego minorem subsumptam. Ad instantiam, nego antecedens, & vtramq; consequentiam, nam, concupiscentia peccaminosa Angeli habuit pro obiecto Mariam, & eius excellentiam, quam sibi Lucifer appetijt.

Sed contra: Iuxta Scripturam, & Patres, primum Luciferi peccatum fuit illa Phylaucia consistens in amore, & complacentia sui: Ergo non tenet solutio. Probatur antecedens ex illo. *Perdidisti sapientiam tuam in decore tuo.* Item ex *Ambr. Epist. 33.* aiente de Diabolo. *Quoniam sua potestate, & dignitate, quam a Deo acceperat, sibi*

sibi placuit. Ex Aug. 12. *de ciuit. cap. 1.* asserente, Luciferum peccasse, quia ipse sibi ad beatam vitam sufficere voluit. Denique ex Greg. *lib. 34. moral. cap. 14. alias 17.* asserente pro ratione casus Luciferi, quia se sibi sufficere indicauit: Ergo iuxta Scripturas, & Patres, &c.

Præmitto ad solutionem: Quod illa phylaucia, seu amor sui fuit in Lucifero indistinctus à desiderio alterius boni, & habuit proinde formalitatem, tum amoris, tum desiderij. Ratio autem est, quia talis amor sui fuit complacentia circa bonum possessum, nimirum propria pulchritudinem; atqui peccatum Luciferi prout exprimitur ab Scripturis, & Patribus fuit desiderium circa bonum non possessum, sed possidendum iuxta illud, *in Calum conscendam, similis ero Altissimo, &c.* ergo. Inde licet tale desiderium formaliter motiue nitatur in propria pulchritudine iam possessa, tamquam in fine cui, respectu cuius est amor, & complacentia, veluti speculariva: Tamen in esse desiderij practici, & absoluti fertur in aliud bonum distinctum ab omni eo, quod Lucifer in se se iam possessum contemplabatur; & tale bonum dicimus nos, fuisse excellentiam, & adorationem Mariæ.

Exinde licet Scriptura in textu contra nos allato, solum exprimat complacentiam Luciferi in propria pulchritudine; non tamen ibi sicit,

sistit, uti Patres explicant: S. enim Hieronim. in *Exech.* 20. ait. *Perdidisti sapientiam tuam in decore tuo, ut dum plus vis esse, quam conditus es, & magis sapere, quam a Deo acceperas, etiam id perdes, quod habebas.* Et Anselm. etiam de casu *Diaboli cap. 4.* inquit. *Voluit ergo aliquid, quod non habebat, nec tunc velle debebat. Peccavit volendo aliquod commodum, quod non habebat, nec tunc velle debuit; quod tamen ad augmentum beatitudinis illi esse poterat:* Ergo iuxta Patres Luciferus quando peccavit, & fuit indivisim amor sui, & desiderium alterius boni. Deinde cum Patres non sint inter se contrarii, eodem modo intelligendi sunt Aug. & Greg.

Ex his in forma distinguo antecedens, fuit phylancia secundum se præscillè sumpta, nego, provt in eodem actu cum conatu, & desiderio alterius boni, quod non habebat, nimirum excellentiæ Mariæ, concedo. Ad probationem ex Scrip. dic, textum esse intelligendum iuxta dicta in præmissis. Ad D. Aug. dic, talia verba provt in argumento expressa non inveniuntur in eo loco citato, ibi enim solum dicit, quod *Dæmones propria potestate delectati ad propria defluerunt.* Ambrosium autem explica iuxta præmissum. Denique ad S. Greg. dicito, solum velle, quod Lucifer contemplatus suam venustatem, iudicavit sibi sufficere, non ad beatitudinem (hic enim esset magnus error) sed ab

obtinend-

obtinendum primatum, & adorationem omnis Creaturæ.

Argumentum quintum pro sententia Thomistarum: Angelus peccavit appetendo nimium aliquam excellentiam; sed hæc excellentia in alio nequijt melius stare, quam in beatitudine supernaturali: Ergo eam nimium appetendo peccavit. Ulterius: Ille appetitus beatitudinis supernaturalis ideo fuit nimius, & inordinatus, quia appetijt in ea excedere omnes Creaturas, sibi arrogando maiora merita, & optando omnia videre in Verbo, ac proinde visionem omnium perfectissimam; sed hæc fuit maxima superbia: Ergo in tali appetitu stetit superbia Angelica. Nego minorem argumenti, quia ea excellentia stetit primario in dominatione supra omnes Creaturas, & primatu, ac per consequens in exclusionem primatus, & adorationis Mariæ.

Ad id, quod additur facillè responderetur, potius probare nostram conclusionem, quam impugnare; nam si Lucifer appetijt excedere omnes Creaturas in visione beatifica; si sibi maiora merita arrogavit; si optavit visionem omnium perfectissimam: Ergo se apartè, & superbissimè extulit supra Mariam, quæ in visione beatifica excedit omnes puras creaturas, & videt in Verbo plusquam omnes, & visionem omnium perfectissimam sortita est, ac denique

merita

merita simpliciter infiniti valoris, qualia nulla pura Creatura habet. Denique admissa maiori, & concessa minori, distinguo consequens, & ea superbia se extendit praepter dicta ad excellentiam, & adorationem Mariæ tamquam ad finem ultimum, concedo, & non ita, nego.

Argumentum sextum: Scriptura ait, *errant qui operantur iniquitatem*; & Aristot. 3. *Ethic. cap. 1. Omnis peccans est ignorans*: Ergo ad peccatum Angeli debuit præcedere error intellectus; sed eo ipso licet fuerit error iudicare beatitudinem naturalem, ut sibi sufficientem, vel supernaturalem, ut obtinendam naturæ viribus, Angelus potuit peccare eas appetendo, & cessat absurdum à nobis obiectum Scoto, & Thomistis: Ergo Angelus peccavit eas beatitudines appetendo. Uterius: *Nemo repente fit summus*, neque in virtute, neque in malitia: Ergo antequam Lucifer conciperet maximam superbiam contra Mariam, peccavit inordinate appetendo beatitudinem naturalem, vel supernaturalem, ac per consequens primum illius peccatum non fuit superbia contra Mariam.

De hoc argumento latè egi *trac. de Ang. diff. 6. sect. 3.* ibi que cum nostratibus contra Thomistas dixi, ad peccatum non debere præcedere aliquem errorem, seu defectum in intellectu, qui sit, vel imperium intellectuale *fac hoc* essentialiter connexum cum actu, nam liber-

libertatem everteret uti late probavi *trac. de Prædestin. diff. 1. sect. 8. conclus. 3.* Vel aliqua ignorantia negativa, seu inconsideratio, nam potius tali ignorantia deficiente, peccatum est gravius, & quo cum minori inadvertentia, & inconsideratione fit, maior est eius malitia, ut est certissimum. Atque ita accidisse de facto in Angelis, qui peccaverunt, omnes Sancti Patres asseverant dicentes, illos peccasse cum plena, & perfecta libertate, atque expura malitia, & cum evidenti cognitione, eoque gravius, quam primus homo. Nunc vero ad fundamenta Thomistarum, quæ sunt textus in argumento proposito breviter respondeo.

Et distinguo primum textum: *errant* errore aliquo intellectus, sive *speculativo* in cognoscendo obiectum, sive *practico* in dirigendo ad opus, nego; errore *practico* voluntatis in operando, & sequendo distamen rectæ rationis, à quo deviano, errant, concedo. Etenim iuxta illud sapientiæ: *Ergo erravimus à via veritatis*, & illud *Psalm. 118. Erravi sicut ovis, que perijt*, omnis, qui peccat, errat, non errore intellectuali iuxta dicta, sed errore consistente in ipsa mala, & aberrante à via veritatis, voluntatis operatione.

Et secundum etiam textum, distinguo: *est ignorans* ignorantia propria intellectus, nego; ignorantia practica propria voluntatis, quæ melius

melius vocatur *imprudencia*, concedo. Vel aliter: Est *ignorans* ignorantia formali, & veritatis, nego, ignorantia virtuali, interpretativa, seu *signi*, quatenus qui peccat præbet fundamentum, ut putetur ignorans, seu ita operatur, ac si ignoraret rationes efficacissimas, quæ eum à peccato de facto debebant retrahere, concedo. Vel denique dic, axioma debere intelligi de hominibus, ut in plurimum; hi enim sæpe, quando peccant, carent aliqua cognitione vivaciore retrahente à peccato, quam si haberent, ab illo (indifferenter tamen) retraherentur: Non autem de Angelis evidenter intuitivè cognoscentibus obiectum, & motiva, ac proinde non potentibus pati ignorantiam ullam, vel inconsiderationem.

Ad id, quod additur, concedo proloquium de hominibus, ibi: *Nemo*, id est, *nullus homo* expressis; & nego de Angelis, qui potuerunt repente fieri *summi* in malitia propter expeditorem eorum intellectum, & libertatem. Deinde dici potest, neque Luciferum fuisse repente factum in malitia summum, quia post primum peccatum respicendi adorationem Mariæ, alia etiam in via plura commisit, quæ supra commemoravimus, & alia videnda apud Auctores, & modò in pluribus committendis obstinatus perseverat.

Argumentum septimum, & est ridiculum.

inventum (quod ita vocat, & refert P. Platel cap. 6. de Angelis num. 396.) propositum à Fratre Jacobo à S. Dominico in sua nova *Cassiopeæ stella lib. 1. cap. 2.* Vbi novus hic Theologus Astronomus dicit, Luciferum appetiisse similitudinem cum Deo *in agendo*, scilicet absque auxilio physice prædeterminationis, quam negando peccavit. Vnde sic arguitur: Obiectum superbiæ Angelicæ fuit physice prædeterminatio negata: Ergo non excellentia, & adoratio Mariæ. Enimverò magnum peccatum, quod omnes Jesuitæ quotidie committimus, & in quo sine penitentia moriemur.

Et sane quàmvis inventum, & argumentum indignum sit solutione, tamen negatur antecedens, cuius falsitatis ratio est iuxta principia Thomistarum evidens: Nam iuxta Thomistas voluntati Angelicæ est physice impossibilis appetitus desiderij absolute, & affective efficacis circa obiectum intrinsecè impossibile; atqui iuxta omnes Thomistas est intrinsece impossibile Creaturæ operari sine physice prædeterminatione, nam hæc iuxta illos est adeo necessaria, & essentialiter prærequisita operationi Creaturæ, ut sine ea dari sit chymæra: Ergo impossibilis fuit Angelo appetitus absolutus, & efficax agendi absque physice prædeterminatione, ac per consequens inventum Fratris Jacobi est prorsus contra suam scho-

Iam Thomisticam, & in ea falsum: Iuxta nostram vero patet, quod nullum illud peccatum fuisset; non enim est peccatum desiderare, ut nobis Deus libertatem non tollat, quam adeo liberalis indulgit.

SECTIO QUARTA.

DE OBSEQUIIS, QUIBUS COLI DEBET MARIA
Despara, & conclusio totius tractatus.

Pater Rodes hic q. 6. sect. 3. & 4. per totas piè, & erudite prosequitur obsequia amoris, & fiduciae, quibus colere debemus Beatam Virginem; ex eis nos hæc pauca depromimus. Mariam quidem amare debemus amore infra Deum ardentissimo, tum quia ipsa plusquam omnes Creaturæ amatur à Deo, & Deus vult simili nos eam amore diligere: Tum quia, si, ut ait Dionysius, obligat ad amorem bonitas, & pulchritudo, in Maria est summa bonitas infra Deum, nam bona, quæ sparguntur in omnes, in se una collecta tenet, & siue ea sint bona naturæ, siue gratiæ: Pulchritudo vero tum Animæ, tum Corporis fuit in ea iuxta iam dicta incomparabilis.

Atque hæc sunt amoris motiva ex parte Dei,

Dei, & Virginis; ex parte vero nostri sunt alia. Etenim primo ipsa est Mater nostra, & amore materno nos diligit. Secundo ab ea innumera accepimus beneficia, & plura speramus: Accepimus enim Xp̄tum, quem ipsa nobis concepit, & peperit, obtulit quæ pro nostra salutè in Cruce; accepimus redemptionem, qua ipsa per sua merita valoris infiniti nos redemit: Speramus vero omnia bona, & specialiter gratiam, perseverantiam finalem, atque æternæ præmiæ gloriæ; nam uti S. Anselmus aiebat: *Qui in delectationis erga Mariam suavitatem transit, non diffidendum, quin in retributionis eius participationem transiturus sit.*

Hæc quæ in Mariam charitas suos debet exercere actus, tum internos, tum externos. Interni erunt, actus dilectionis, qui est amor appetitivus erga Mariam, propter illius bonitatem, & amabilitatem, & quo eligimus, illi super omnia extra Deum placere. *Desiderium*, & *spes* circa Beatam Virginem, & eius bona, ut desideremus ipsius præsentiam, & Sanctissimi Nominis exaltationem: *Gaudium*, & *complacentia*, in superexcellenti Mariæ dignitate, Vt quorum affectuum taliter affecti simus, ut si nostra essent immensa illius bona, illi libenter cederemus. Demum *aliquis aversari* rerum, quæ Mariæ displicent. Externi erunt *imitatio* virtutum illius, & *zelus promovendi eius gloriam.*

Nunc

Iam Thomisticam, & in ea falsum: Iuxta nostram vero pater, quod nullum illud peccatum fuisset; non enim est peccatum desiderare, ut nobis Deus libertatem non tollat, quam adeo liberalis indulgit.

SECTIO QUARTA.

DE OBSEQUIIS, QUIBUS COLI DEBET MARIA
Despara, & conclusio totius tractatus.

Pater Rodes hic q. 6. sect. 3. & 4. per totas piè, & erudite prosequitur obsequia amoris, & fiduciae, quibus colere debemus Beatam Virginem; ex eis nos hæc pauca depromimus. Mariam quidem amare debemus amore infra Deum ardentissimo, tum quia ipsa plusquam omnes Creaturæ amatur à Deo, & Deus vult simili nos eam amore diligere: Tum quia, si, ut ait Dionysius, obligat ad amorem bonitas, & pulchritudo, in Maria est summa bonitas infra Deum, nam bona, quæ sparguntur in omnes, in se una collecta tenet, & siue ea sint bona naturæ, siue gratiæ: Pulchritudo vero tum Animæ, tum Corporis fuit in ea iuxta iam dicta incomparabilis.

Atque hæc sunt amoris motiva ex parte Dei,

Dei, & Virginis; ex parte vero nostri sunt alia. Etenim primo ipsa est Mater nostra, & amore materno nos diligit. Secundo ab ea innumera accepimus beneficia, & plura speramus: Accepimus enim Xp̄tum, quem ipsa nobis concepit, & peperit, obtulit quæ pro nostra salutè in Cruce; accepimus redemptionem, qua ipsa per sua merita valoris infiniti nos redemit: Speramus vero omnia bona, & specialiter gratiam, perseverantiam finalem, atque æternæ præmiæ gloriæ; nam uti S. Anselmus aiebat: *Qui in delectationis erga Mariam suavitatem transit, non diffidendum, quin in retributionis eius participationem transiturus sit.*

Hæc quæ in Mariam charitas suos debet exercere actus, tum internos, tum externos. Interni erunt, actus dilectionis, qui est amor appetitivus erga Mariam, propter illius bonitatem, & amabilitatem, & quo eligimus, illi super omnia extra Deum placere. *Desiderium*, & *spes* circa Beatam Virginem, & eius bona, ut desideremus ipsius præsentiam, & Sanctissimi Nominis exaltationem: *Gaudium*, & *complacentia*, in superexcellenti Mariæ dignitate, Vt quorum affectuum taliter affecti simus, ut si nostra essent immensa illius bona, illi libenter cederemus. Demum *aliquis aversari* rerum, quæ Mariæ displiceant. Externi erunt *imitatio* virtutum illius, & zelus promovendi eius gloriam.

Nunc

Nunc circa obsequia fiduciae erga Mariam, quae est spes obtinendi aliquod bonum ex eius auxilio. cum iudicio intellectus firmo, quod illud obtinebimus. Nihil dicendum videtur, nisi quod in quolibet negotio, siue spiritali, siue temporalis omnem in ea fiduciam collocare debemus, & cum S. Ephrem *serm. de s. Virg.* ei dicere. *Non mihi alia fiducia, nisi tu, o Virgo Sincera; tu enim meus portus, o Virgo inuoluta, & praesens Auxiliatrix: sub tutela, & protectione tua tutus sum: Crebris lacrymis te, o celeberrima Mater, imploro, & adiuuor tibi.*

Neque nobis super aliud est (quando iam de te, tuis que de gratijs, & privilegijs tractatum exegimus, Mater dulcissima) quam ut pedes Sacratissimos tuos proni exosculemur. Atque ibi enim vero felicitatis prememus culmen; quoniam tuas ad plantas provolui, summa nobis gloria est, & suprema felicitas. Preces deinde, & ardentissimas effundemus, & de libertate etiam donorum implebimur: Recordere ergo nostri. (Verba Magnus suggerat Athanasius) Recordare nostri, Sanctissima, & tribue nobis pro exiguis istis eloquijs magna dona ex diuitijs tuarum gratiarum, Tu, quae gratia plena es. Neque enim exhauriri poterit immensum vas, neque aliter par est se gerere, Matrem in Filios. Te quidem aliquando dixisse memini, quod. Qui claudant te, vitam aeternam habebunt: Atque hoc à te nostrae

nostrae, quantumvis impolitae contendunt elucidationes, ut imperio, ductu quae tuo faustae portum aeternitatis appellamus. Erit, Erit, quando conuictu, ad aspectu quae Matris Suauissimae serena in pace fruemur. Interim tamen misera haec, quam modò agimus, vita tota erit in encomijs, tota in laudationibus tuis. Utinam, Virgo Parens Charissima, tuis vivamus in praeconijs, tuis laudibus immoriamur! Verùm quid? Laudare praesumemus Mariam, quae vel Angeli nequeunt satis extollere? Minime Gentium, Auditores mei amantissimi; attamen, ut *serm. 1. de Assump. S. Ildeph. aiebat.*

Quia laudare dignè nequimus, quia nostra laus inferior est Maria, venremur cerè illam quantum possumus, & amemus.

***

FINIS.

INDEX

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

INDEX

INDEX.

DISSERTATIONVM , ET sectionum.

DISSERTATIO PRIMA.

DE Prædestinatione Deiparæ. Pag. 7.

SECTIO PRIMA.

De signo, in quò Beata Vigo prædestinata est. Ibidem.

Argumenta contra conclusionem. Pag. 10.

Argumenta cõtra ordinationẽ signorũ. Pag. 19.

SECTIO SECUNDA.

De causis Prædestinationis Deiparæ. Pag. 35.

Argumenta contraria. Pag. 42.

SECTIO TERTIA.

De effectibus, & perfectione Prædestinationis Deigenitricis. Pag. 54.

Argy.

Argumenta contraria. Pag. 59.

DISSERTATIO SECUNDA.

De primo effectu Prædestinationis Deiparæ,
seu de Maternitate Dei. Pag. 64.

SECTIO PRIMA.

An Beata Virgo sit vera Mater Dei, & consti-
tuta in ordine hypostatico? Ibidem.

SECTIO SECUNDA.

An Maternitas actualis, seu actio generativa
Virginis terminata sit ad unionem hy-
postaticam? Pag. 75.

Argumenta contraria. Pag. 86.

SECTIO TERTIA.

An Maternitas Dei radicalis sit physica qua-
litas, vel in electione consistat? Pag. 97.

Argumenta contraria. Pag. 102.

SECTIO QUARTA.

An Maternitas Dei tam actualis, quam radi-
calis, etiam consistens in electione sit for-
ma

ma sanctificans cum omni peccato essen-
tialiter incomponibilis? Pag. 113.

Argumenta contra primam, & secundam
conclusionem ab auctoritate. Pag. 123.

Argumenta contra easdem conclusiones
ratione. Pag. 130.

SECTIO QUINTA.

An Maternitas Dei corpus etiam Virginis
sanctificaverit? Pag. 140.

Argumenta contraria. Pag. 155.

SECTIO SEXTA.

An Maternitas Dei sit dignitas simpliciter
infinita, & omnium Maxima in pura
Creatura? Pag. 159.

Argumenta contraria. Pag. 164.

SECTIO SEPTIMA.

An Maternitati Dei debita sint, & re ipsa
collata omnia dona possibilis pure Crea-
tura? Pag. 168.

Argumenta contraria. Pag. 172.

SECTIO OCTAVA.

De relationibus, quæ resultant, inter Deum,
& Matrem Dei. Pag. 179.

DIS.

DISSERTATIO TERTIA.

De secundo effectu Prædestinationis Dei:
paræ, nimirum de eius gratia, meritis,
& gloria. Pag. 183.

SECTIO PRIMA.

De gratiæ auxilijs B. Virgini à Deo provi-
sis. Ibidem.

SECTIO SECUNDA.

Utrum Beata Virgo prævisa fuerit consen-
sura omnibus omnino auxilijs supernatu-
ralibus? Pag. 190.

Argumenta contraria. Pag. 197.

SECTIO TERTIA.

De gratia habituali Beatæ Virginis, quanta
fuerit? Pag. 211.

Argumenta contraria. Pag. 222.

SECTIO QUARTA.

De meritis Virginis: An per ea meruerit pri-
mâ gratiâ, & Maternitatē Dei? Pag. 231.

SEC.

SECTIO QUINTA.

Aliqua pro quæstione securura præmit-
tur. Pag. 239.

SECTIO SEXTA.

Utrum Beata Virgo meruerit hominibus gra-
tiam de condigno, satisfecerit ad æquali-
tatem pro mortali, & redemerit genus
humanum? Pag. 245.

Argumenta cōtra primâ cōclusionē. Pag. 253.

Argumenta contra secundam, & tertiam
conclusionem. Pag. 263.

SECTIO SEPTIMA.

De gloria Beatæ Virginis. Pag. 283.

Argumenta contraria. Pag. 290.

DISSERTATIO QUARTA.

De tertio effectu Prædestinationis Mariæ,
scilicet de eius prima existentia, & im-
maculata Conceptione. Pag. 299.

SECTIO PRIMA.

An prima existētia, seu Conceptio corporæ
Virginis facta fuerit in instanti? Pag. 300.

SEC.

SECTIO SECUNDA.

An Conceptio Virginis fuerit immaculata? Pag. 306.

Argumenta contraria. Pag. 315.

SECTIO TERTIA.

An in Maria à primo Conceptionis instanti fuerit peccati fomes extinctus? Pag. 326.

SECTIO QUARTA.

De habitibus supernaturalibus, & scientia infusa Concessis Virgini in instanti Conceptionis. Pag. 333.

DISSERTATIO QUINTA.

De quarto effectu Prædestinationis Mariæ, scilicet de eius substantia, & proprietatibus. Pag. 342.

SECTIO PRIMA.

An Maria sit Mulierum omnium Maxima in perfectione entitativa, essentiali, & metaphysica? Ibidem?

Argumenta contraria. Pag. 348.

SEC.

SECTIO SECUNDA.

De perpetua Virginitate Deiparæ physica, & moralis, vbi de matrimonio cum S. Ioseph. Pag. 357.

Argumenta contraria. Pag. 362.

SECTIO TERTIA.

An physica Virginitas sit de conceptu Deiparæ, vt talis? Et alia de Virginitate dubia. Pag. 372.

Argumenta cõtra primã cõclusionẽ. Pag. 382.
Argumenta contra secundam, & tertiam cõclusionem. Pag. 391.

SECTIO QUARTA.

De Mariæ Patria, Parentibus, & naturæ dubiis. Pag. 401.

DISSERTATIO SEXTA.

De adoratione, & cultu Deiparæ. Pag. 406.

SECTIO PRIMA.

Vtrum Maria adorari debeat, & qua adoratione? Pag. 407.

SEC.

SECTIO SECUNDA.

An adoratio Mariæ, fuerit motivum superbia Angelicæ? Pag. 412.

SECTIO TERTIA.

Alia nostra sententia probationes expendantur. Pag. 420.

Argumenta contraria. Pag. 429.

SECTIO QUARTA.

De obsequijs, quibus coli debet Maria Deipara, & cōclusio totius tractatus. Pag. 444.

O. S. C. S. M. E. C. A. R.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UAN

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

SISTEMA GENERAL DE BIBLIOTECAS

[Small white rectangular label with illegible text]